

Spis treści

1. WSTĘP - OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA	3
2. DEMOGRAFIA I STAN BEZROBOCIA	11
2.1. DEMOGRAFIA	11
2.2. REJESTR DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ NA TERENIE MIASTA SUCHA BESKIDZKA	19
2.3. STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA	22
3. REALIZOWANE INWESTYCJE	24
3.1. INWESTYCJE	24
3.2. PLANOWANIE PRZESTRZENNE	35
4. STAN FINANSÓW MIASTA	37
4.1. BUDŻET MIASTA W 2022 ROKU	37
4.2. STAN ZADŁUŻENIA MIASTA	48
5. GOSPODARKA KOMUNALNA I MAJĄTEK GMINY	50
5.1. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI	50
5.2. INFRASTRUKTURA DROGOWA	62
5.3. OŚWIETLENIE ULICZNE	71
5.4. INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA	73
6. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	75
6.1. OCHRONA PORZĄDKU PUBLICZNEGO	75
6.2. OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	79
7. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO	84
7.1. GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI	84
7.2. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	91
7.3. OCHRONA POWIETRZA	98
7.4. UTRZYMANIE CZYSTOŚCI I PORZĄDKU	107
8. OŚWIATA I WYCHOWANIE	109
8.1. INFORMACJE OGÓLNE I OBWODY SZKOLNE	109
8.2. OBIEKTY SZKOLNE I LICZBA UCZNIÓW	111
8.3. ZATRUDNIENIE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH	115
8.4. WYNIKI EGZAMINU ÓSMOKLASISTY	117
8.5. WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE	118
8.6. FINANSOWANIE PLACÓWEK NIEPUBLICZNYCH	119
8.7. MIEJSKA ŚWIETLICA PROFILAKTYCZNA W SUCHEJ BESKIDZKIEJ	122
9. POMOC SPOŁECZNA	129

9.1. MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	129
9.2. ZADANIA W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ	131
9.3. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	137
9.4. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ	138
9.5. INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ	138
9.6. REALIZACJA PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH	143
10. KULTURA SPORT I REKREACJA	146
10.1. CENTRUM KULTURY I FILMU	146
10.2. BIBLIOTEKA SUSKA	153
10.3. MUZEUM MIEJSKIE	155
10.4. DZIAŁANIA W ZAKRESIE SPORTU I REKREACJI	160
11. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI	168
12. OCHRONA ZDROWIA	172
12.1. MIEJSKA PRZYCHODNIA ZDROWIA W SUCHEJ BESKIDZKIEJ.....	172
12.2. INNE PODMIOTY DZIAŁAJĄCE W ZAKRESIE SŁUŻBY ZDROWIA (INFORMACJA DODATKOWA)....	177

1. WSTĘP - OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA

Sucha Beskidzka jest gminą miejską i stolicą powiatu suskiego, położoną w południowo-zachodniej części województwa Małopolskiego. Miasto ma powierzchnię 27,46 km² i jest zlokalizowane na wysokości od 320 metrów n.p.m. (Dąbie) do 871 metrów n.p.m. (okolice Magurki). Od strony południowej graniczy z gminą Zawoja, od zachodniej z gminą Stryszawa, od północnej z gminą Zembrzyce, a od wschodniej z gminą Maków Podhalański. Sucha Beskidzka jest ulokowana w niewielkiej kotlinie, położonej u ujścia potoku Stryszawka do rzeki Skawy. Kotlinę ze wszystkich stron otaczają zalesione grzbiety Beskidów: Makowskiego, Małego i Żywieckiego. Położenie miasta wyznaczają współrzędne: 49°44'25"N szerokości geograficznej północnej i 19°35'19"E długości geograficznej wschodniej.

W ogólnej powierzchni miasta, lasy zajmują ponad 43%.

Bezpośrednio ponad doliną i miastem wznoszą się: na północy Lipska Góra (625,2 m n.p.m.) i góra Jasień (521 m n. p. m.), na południu Magurka (871,5 m n. p. m.), Kamienna (744 m n. p. m.), na wschodzie Mioduszyna (638 m n. p. m.). Takie usytuowanie znacząco podnosi atrakcyjność rzeźby terenu i lokalizacji miasta.

Walory i swą atrakcyjność przyrodniczą Sucha Beskidzka w dużej mierze zawdzięcza lasom, które porastają otaczające grzbiety górskie oraz zespołom parkowym i lasom łęgowym.

Sucha Beskidzka stanowi centrum administracyjne, oświatowe, a także ośrodek handlowy dla całego regionu. Są tu liczne zakłady pracy, a wśród nich jedna z największych firm branży elektronicznej w Polsce, która jest miejscem pracy dla kilku tysięcy osób również mieszkańców okolicznych miejscowości. Świetnie rozwinięta i funkcjonująca na wysokim poziomie służba zdrowia sprawia, że leczą się tu pacjenci z całego regionu.

Atutem miasta wynikającym m.in. z położenia geograficznego jest skrzyżowanie głównych szlaków kolejowych i drogowych, co sprawia, że ma znakomitą dostępność komunikacyjną oraz bliskość w promieniu kilkudziesięciu kilometrów atrakcji na światową skalę, wpisanych na listę natury i kultury UNESCO.

Sucha Beskidzka ma też wiele pomników historii, a wśród nich jeden z najcenniejszych zabytków sztuki renesansowej w Małopolsce czyli zespół zamkowo-parkowy zwany też często „Małym Wawelem”. Jest miastem przyjaznym mieszkańcom, przedsiębiorcom i turystom oraz otwartym na inwestorów. To efekt konsekwentnie prowadzonej proinwestycyjnej i proekologicznej polityki suskiego samorządu, możliwej dzięki mądrej polityce gospodarczej, celowym i gospodarnym wydatkowaniu wypracowanych środków własnych gminy oraz umiejętnemu pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych, w tym europejskich.

Szczególną uwagę Sucha Beskidzka przywiązuje do szeroko pojętej ochrony środowiska. Jednym z podstawowych celów jakie przyświecają licznym inwestycjom w tej dziedzinie jest założenie, że piękne górskie krajobrazy i wszystko to, czym obdarzyła miasto natura, winny być zachowane w jak najlepszym stanie dla przyszłych pokoleń. Dzisiaj Sucha Beskidzka jest jednym z najlepiej rozwijających się miast, co potwierdzają różnego rodzaju rankingi. Posiada m.in. tytuł Eko-lidera województwa małopolskiego, a w rankingu zrównoważonego rozwoju polskich miast, od dziesięciu lat utrzymuje się w pierwszej dziesiątce w kraju.

ORGANY GMINY SUCHA BESKIDZKA

Organami Gminy Sucha Beskidzka jest Rada Miasta i Burmistrz Miasta.

Rada jest organem stanowiącym i kontrolnym. Liczy 15 radnych. Na czele Rady stoi Przewodniczący i Wiceprzewodniczący. Rada obraduje na sesjach zwoływanych przez Przewodniczącego. Sprawy rozpatrywane na sesjach Rada Miasta rozstrzyga podejmując uchwały. Rada Miasta powołała cztery komisje rady: Komisję Rewizyjną, Komisję Skarg, Wniosków i Petycji, Komisję Rozwoju Gospodarczego i Finansów oraz Komisję Spraw Społecznych.

Burmistrz Miasta jest jednoosobowym organem wykonawczym gminy.

NAJWAŻNIEJSZE STANOWISKA I FUNKCJE W SAMORZĄDZIE SUCHEJ BESKIDZKIEJ W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM

STANISŁAW LICHOSYT

Burmistrz Miasta

HALINA KOZIOŁ

Skarbnik Gminy

ZBIGNIEW MARYON

Sekretarz Gminy

RADA MIASTA SUCHA BESKIDZKA kadencji 2018-2023

PRZEWODNICZĄCY RADY MIASTA :

Krzystian Krzeszowiak - okręg wyborczy nr 2

WICEPRZEWODNICZĄCY RADY MIASTA:

Bogusław Cwiękała - okręg wyborczy nr 13

POZOSTALI CZŁONKOWIE RADY MIASTA:

Adam Leśniak	- okręg wyborczy nr 1
Maria Lenart	- okręg wyborczy nr 3
Krzysztof Skrzypek	- okręg wyborczy nr 4
Piotr Wróbel	- okręg wyborczy nr 5
Jan Siwiec †	- okręg wyborczy nr 6
Piotr Kubieniec	- okręg wyborczy nr 6
Wanda Słowik	- okręg wyborczy nr 7
Danuta Kukla	- okręg wyborczy nr 8
Tadeusz Kosman	- okręg wyborczy nr 9
Mateusz Szklarczyk	- okręg wyborczy nr 10
Maria Kuś	- okręg wyborczy nr 11
Małgorzata Kulka	- okręg wyborczy nr 12
Bogusława Hudziak	- okręg wyborczy nr 14
Janusz Siwiec	- okręg wyborczy nr 15

Mandat Radnego Jana Siwca w jednomandatowym okręgu wyborczym Nr 6 wygaś w dniu 22 lutego 2022 r. z powodu śmierci. W dniu 29 maja 2022 r. przeprowadzone zostały wybory uzupełniające do Rady Miasta Sucha Beskidzka w wyniku, których Radnym został Pan Piotr Kubieniec.

Urząd Miasta.

Urząd Miasta jest aparatem pomocniczym Burmistrza Miasta przy pomocy, którego realizuje on swoje obowiązki. Burmistrz wykonuje uchwały Rady i zadania Gminy określone przepisami prawa.

Kierownikiem Urzędu Miasta jest Burmistrz, który wykonuje również uprawnienia zwierzchnika służbowego w stosunku do kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

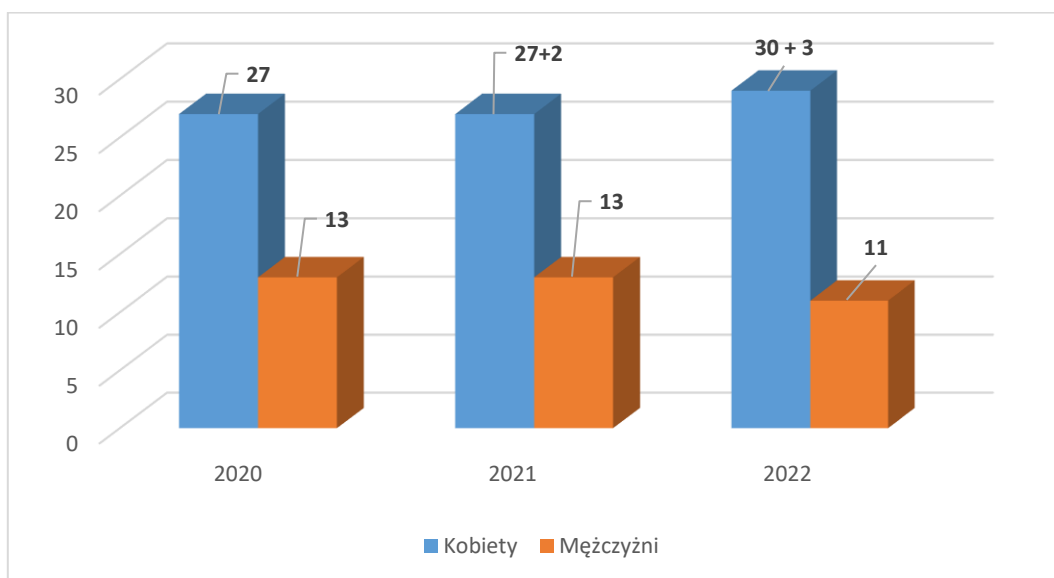
Siedziba Urzędu Miasta jest zlokalizowana w budynku przy ul. Mickiewicza 19, którego powierzchnia użytkowa parteru oraz dwóch pięter wynosi 891 m², z czego 596 m² zajmuje Urząd Miasta, a pozostałą część Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Usług Wspólnych oraz inne podmioty na podstawie umowy najmu.

Strukturę Urzędu Miasta tworzą Referaty i samodzielne stanowiska pracy. Na koniec 2022 roku stan zatrudnienia na stanowiskach urzędniczych wynosił 44 osoby, w tym 3 osoby

przebywają na urlopie macierzyńskim. Średnia wieku pracowników na stanowiskach urzędniczych wynosi **43,14 lat**. Najlicniejszą grupę kadry urzędniczej stanowią pracownicy w przedziale wiekowym między 30 a 50 lat (63%).

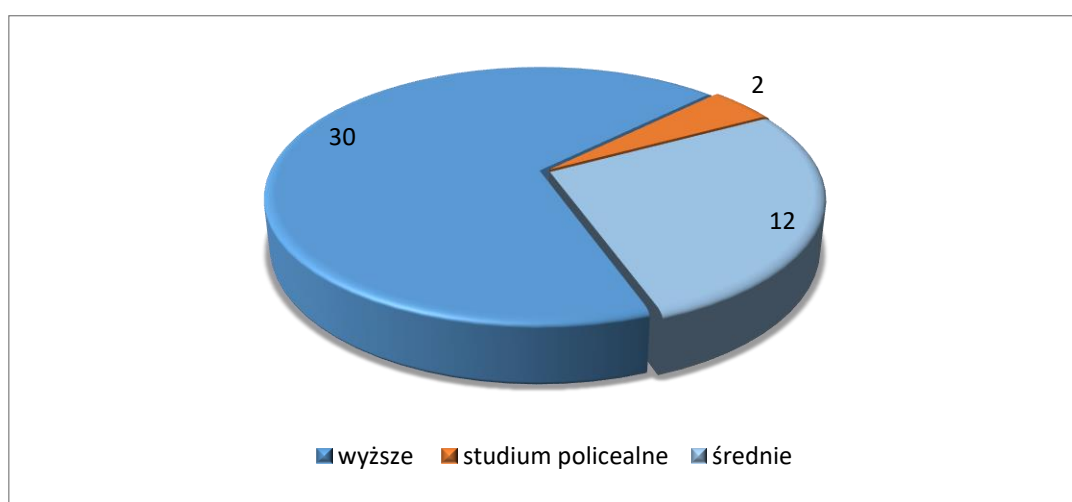
W Urzędzie Miasta na stanowiskach urzędniczych, w tym kierowniczych dominują kobiety.

Wykres 1. Podział pracowników ze względu na płeć

Źródło: Referat Organizacyjny UM Sucha Beskidzka

Wykres 2. Podział pracowników na stanowiskach urzędniczych wg wykształcenia , stan 2022 rok

Źródło: Referat Organizacyjny UM Sucha Beskidzka

Średnie wynagrodzenie w roku 2022 pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych w Urzędzie Miasta wynosiło 6.298 zł brutto. Jednak pomimo systematycznego wzrostu płac i stabilności pracy, a także możliwości podwyższania swoich kwalifikacji poprzez różnego rodzaju kursy, szkolenia, studia dofinansowywane przez pracodawcę, etat urzędnika w dalszym ciągu nie jest propozycją atrakcyjną, w szczególności na stanowiskach wymagających specjalistycznej wiedzy, doświadczenia zawodowego oraz dodatkowych uprawnień. Oczekiwania płacowe kandydatów to podstawowy problem w rekrutacjach na oferowane przez nas stanowiska pracy. Nie bez znaczenia są także oczekiwania związane z formą zatrudnienia, warunkami świadczenia pracy, np. uregulowanie ustawowe pracy zdalnej, którą często oferuje sektor prywatny.

W skład Urzędu Miasta Sucha Beskidzka wchodzi następujące referaty:

1. Referat Organizacyjny,
2. Referat Finansowy,
3. Referat Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska,
4. Referat Gospodarki Nieruchomościami,
5. Referat Rozwoju Miasta,
6. Referat Promocji i Spraw Społecznych,
7. Redakcja Gazety Samorządowej,
8. Straż Miejska,
9. Urząd Stanu Cywilnego,
10. Samodzielne stanowiska pracy: Stanowisko ds. Zamówień Publicznych, Pełnomocnik ds. Informacji Niejawnych, Pełnomocnik ds. Profilaktyki Uzależnień, Stanowisko ds. Integracji i Środków Pomocowych, Stanowisko ds. Gospodarowania Odpadami Komunalnymi.

Jednostki Organizacyjne Gminy Sucha Beskidzka.

W strukturach Gminy Sucha Beskidzka oprócz Urzędu Miasta, funkcjonuje 13 jednostek organizacyjnych, są nimi:

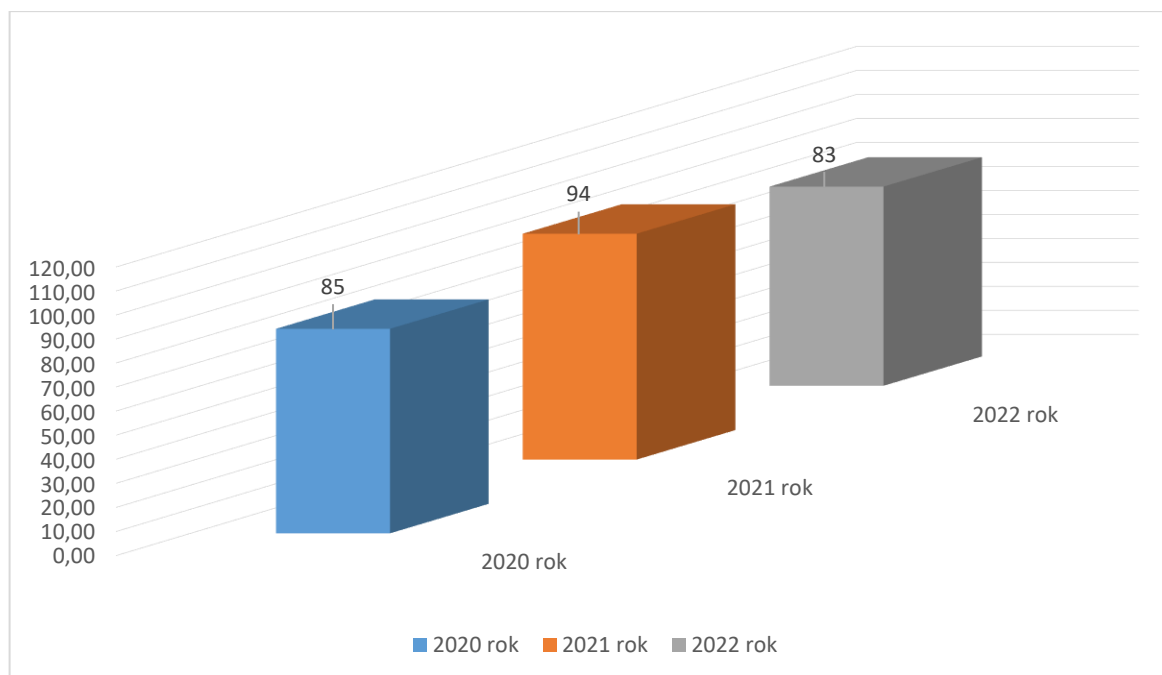
1. Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Jana Pawła II w Suchej Beskidzkiej,
2. Szkoła Podstawowa Nr 2 i jej Filia w Suchej Beskidzkiej,
3. Szkoła Muzyczna I stopnia w Suchej Beskidzkiej,
4. Miejskie Przedszkole Samorządowe w Suchej Beskidzkiej,
5. Miejska Świetlica Profilaktyczna w Suchej Beskidzkiej,

6. Zakład Komunalny w Suchej Beskidzkiej,
7. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej,
8. Miejska Przychodnia Zdrowia w Suchej Beskidzkiej,
9. Centrum Usług Wspólnych w Suchej Beskidzkiej,
10. Biblioteka Suska im. dra Michała Żmigrodzkiego w Suchej Beskidzkiej,
11. Centrum Kultury i Filmu w Suchej Beskidzkiej,
12. Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej,
13. Miejskie Centrum Sportu i Rekreacji w Suchej Beskidzkiej.

INFORMACJA DOTYCZĄCA UCHWAŁ PODEJMOWANYCH PRZEZ RADĘ MIASTA W ROKU 2022

W roku 2022 Rada Miasta Sucha Beskidzka obradowała na 10 sesjach zwyczajnych i podjęła łącznie 83 uchwały, w tym 36 uchwał stanowiących akty prawa miejscowego. W roku poprzednim na 94 podjęte uchwały 28 stanowiło akty prawa miejscowego.

Wykres 3. Uchwały RM podjęte w 2022 roku w porównaniu do lat 2021, 2020

Źródło: Referat Organizacyjny UM Sucha Beskidzka

Realizując obowiązki nałożone przepisami ustawy o samorządzie gminnym Burmistrz Miasta, przy pomocy Urzędu Miasta oraz jednostek organizacyjnych gminy, realizował uchwały podjęte przez Radę Miasta, których w zdecydowanej większości był inicjatorem.

Z wykonania uchwał podjętych w roku 2022 Radzie Miasta zostały przedstawione szczegółowe sprawozdania. Wszystkie podjęte przez Radę Miasta uchwały zostały w nieprzekraczalnym terminie 7 dni od dnia ich podjęcia, przekazane do organów nadzoru, czyli do Wojewody Małopolskiego, a uchwały w zakresie spraw finansowych do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie. Uchwały, które wymagały opublikowania, zostały podane do wiadomości publicznej poprzez rozplakatowanie na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Miasta, jak również poprzez ogłoszenie w gazecie samorządowej „Ziemia Suska”. Wszystkie uchwały zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej. Uchwały, które stanowią akty prawa miejscowego Gminy Sucha Beskidzka i wymagają publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego, zostały przekazane do Redakcji ww. dziennika w celu ich ogłoszenia.

Uchwały dotyczące sfery finansów publicznych.

- 10 uchwał podjętych przez Radę Miasta dotyczyło zmian w budżecie, czyli zmian w dochodach i wydatkach Gminy Sucha Beskidzka. Stanowiły one podstawę do dokonania zmian w planie finansowym gminy na podstawie wprowadzonych zarządzeń Burmistrza Miasta.
- 8 podjętych uchwał dotyczyło zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Sucha Beskidzka, zawierającej prognozowane ustalenia dotyczące budżetu, kwoty długu wraz z objaśnieniami oraz wykaz wieloletnich przedsięwzięć obejmujący limit wydatków i związanych z nimi zobowiązań.

Rada Miasta podejmowała również inne uchwały dotyczące sfery finansów miasta, m.in.:

- w sprawie upoważnienia Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka do dokonywania zmian w Uchwale Budżetowej oraz Wieloletniej prognozie Finansowej Gminy w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- w sprawie udzielenia pomocy finansowej w postaci dotacji celowej dla miasta Bielsko-Biała na dofinansowanie Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym,
- w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości,
- w sprawie przekazania środków finansowych na Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie dla potrzeb Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Suchoj Beskidzkiej,
- w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Suskiego.

Uchwały dotyczące sfery pomocy społecznej, m.in.:

- w sprawie współdziałania Gminy Sucha Beskidzka z Powiatem Suskim w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przemocy w rodzinie w roku 2022,

- w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Sucha Beskidzka na lata 2022-2025.

Uchwały dotyczące gospodarowania nieruchomościami i mieniem komunalnym, m.in.:

- w sprawie określenia zasad gospodarowania nieruchomościami Gminy Sucha Beskidzka,
- w sprawie programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Sucha Beskidzka na lata 2022-2026,
- w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2020-2022 „Gminnego programu opieki nad zabytkami dla miasta Sucha Beskidzka na lata 2020-2023”,
- w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Sucha Beskidzka,
- w sprawie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości położonej w Suchoj Beskidzkiej przy ul. Przemysłowej na rzecz użytkownika wieczystego,
- w sprawie przejęcia od Województwa Małopolskiego zadania w zakresie utrzymania DW 946 na terenie miasta Sucha Beskidzka.

Uchwały dotyczące gospodarki komunalnej i ochrony środowiska, m.in.:

- w sprawie przyjęcia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Sucha Beskidzka - aktualizacja na lata 2021-2024”,
- w sprawie zasad udzielania dotacji celowej ze środków budżetu miasta Sucha Beskidzka na dofinansowanie kosztów związanych z wymianą źródeł ciepła,
- w sprawie zmian w uchwale dotyczącej wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2021-2023,
- w sprawie dopłaty za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków na 2023 r.

Uchwały mające charakter planów i programów, m.in.:

- w sprawie programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Sucha Beskidzka w roku 2022,
- przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Sucha Beskidzka na rok 2022.

Do innych ważnych uchwał podjętych przez Radę Miasta w roku 2022 należą uchwały w sprawach:

- udzielenia wotum zaufania Burmistrzowi Miasta,
- absolutorium Burmistrzowi Miasta Sucha Beskidzka z tytułu wykonania budżetu Gminy za 2021 rok.

2. DEMOGRAFIA I STAN BEZROBOCIA

2.1. DEMOGRAFIA.

Kluczowe dane do wyznaczenia oficjalnych statystyk liczby ludności pochodzą z rejestrów meldunkowych, informacje te nie są jednak miarodajne. Z kolei Główny Urząd Statystyczny stosuje metodę bilansową opracowywania danych o liczbie i strukturze ludności, która zakłada przyjęcie wyników ostatniego spisu powszechnego ludności za bazę wyjściową, a następnie uwzględnianie danych o ruchu naturalnym (urodzenia i zgony) oraz migracjach (na pobyt stały i czasowy). 30 września 2021 r. zakończył się Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021. Dane całościowe odnośnie demografii udostępniono w grudniu 2022 r., wynika z nich jednoznacznie, że Polaków jest coraz mniej, a społeczeństwo się starzeje. Kompleksowe dane uwzględniające wyniki ostatniego spisu powszechnego dla poszczególnych gmin zaprezentowane będą przez GUS dopiero w czerwcu 2023 r.

Gmina Sucha Beskidzka dysponuje danymi odnośnie liczby ludności na podstawie rejestrów osób zameldowanych na terenie miasta na pobyt stały i na pobyt czasowy oraz wpisanych do stałego rejestru wyborców, czyli deklarujących faktyczny pobyt pod określonym adresem na terenie gminy. Do innej kategorii zaliczyć należy osoby, które zamieszkują w Suchoj Beskidzkiej, lecz nie zgłosiły tego do ewidencji i nie są ujęte w rejestrze, wg szacunków może być nawet kilkaset takich osób. Pomimo obowiązku meldunkowego, polskie prawo nie przewiduje żadnych sankcji za jego niedopełnienie.

Tabela 1. Liczba ludności Suchoj Beskidzkiej w 2021 r.

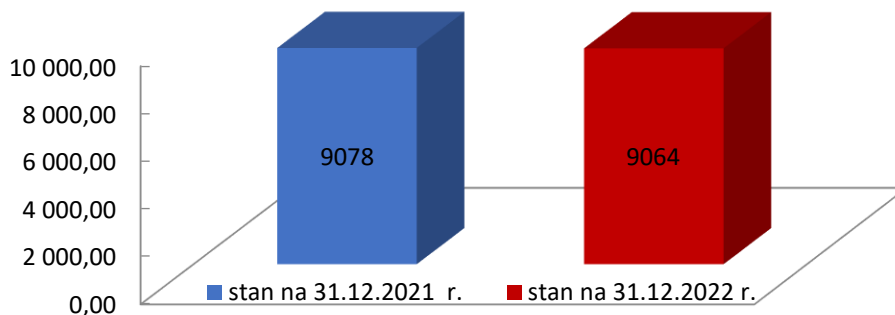
Liczba ludności Suchoj Beskidzkiej stan na koniec 2021 r.		
Według Głównego Urzędu Statystycznego	Według rejestrów meldunkowych miasta Suchoj Beskidzka	
8. 913	pobyt stały	pobyt czasowy
	8.762	316
	w tym cudzoziemcy	w tym cudzoziemcy
	9	53

Tabela 2. Liczba ludności Suchoj Beskidzkiej w 2022 r.

Liczba ludności Suchoj Beskidzkiej stan na koniec 2022 r.		
Według Głównego Urzędu Statystycznego	Według rejestrów meldunkowych miasta Suchoj Beskidzka	
Raporty nie zostały jeszcze opublikowane	pobyt stały	pobyt czasowy
	8.665	399
	w tym cudzoziemcy	w tym cudzoziemcy
	11	48

Jak wynika z powyższego, liczba ludności w zależności od stosowanej metodyki może się różnić, jednak w jednym i drugim przypadku ma tendencję spadkową.

Wykres 4 . Liczba mieszkańców Suchej Beskidzkiej zameldowanych na pobyt stały i czasowy

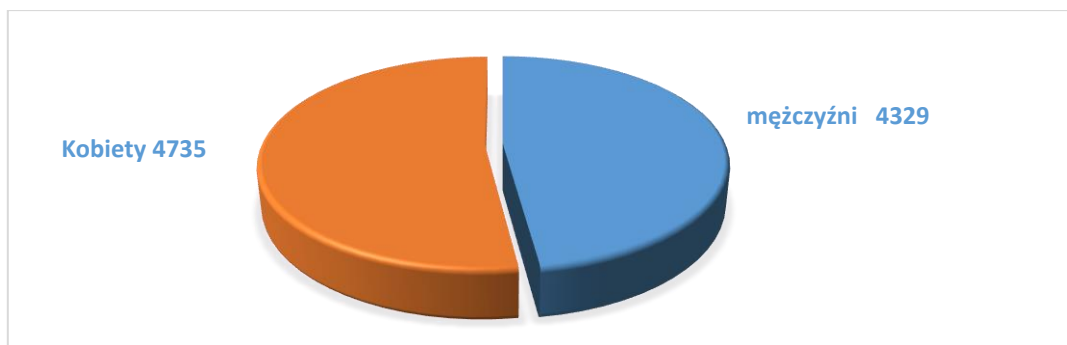

Źródło: Dane z ewidencji ludności USC Sucha Beskidzka

Pośród zameldowanych mieszkańców Suchej Beskidzkiej niewielką grupę stanowili cudzoziemcy. Na koniec grudnia 2022 r. było to 59 osób, przy czym większość stanowili obywatele Ukrainy - 37 osób. Wśród 37 osobowej grupy zameldowanych obywateli Ukrainy, 15 osób to uchodźcy wojenni.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. wśród **9.064** osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy kobiety stanowiły większość, ponieważ było ich 4.735, natomiast mężczyzn 4.329.

Wykres 5. Mieszkańcy Suchej Beskidzkiej - stan na 31.12.2022 roku

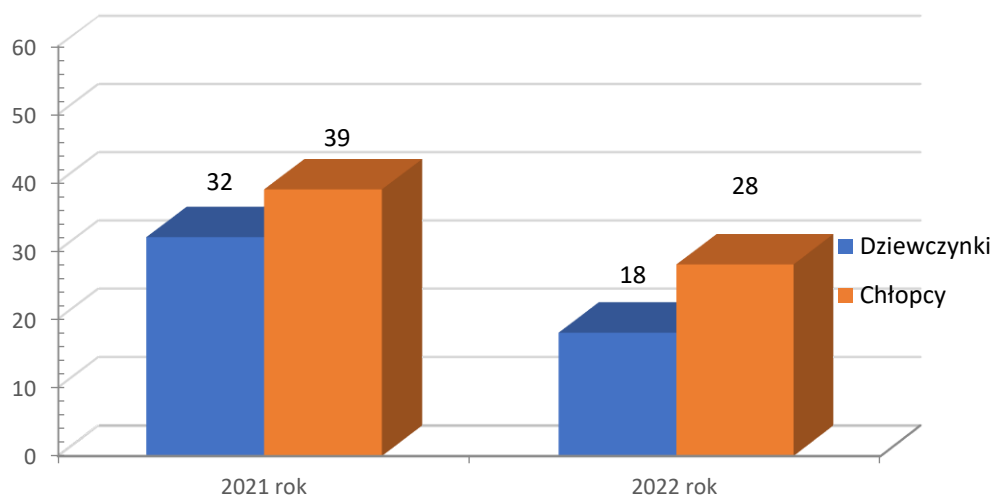

Źródło: Dane z ewidencji ludności USC Sucha Beskidzka

W 2022 roku przyszło na świat 46 Suszan, tj. 25 dzieci mniej niż w roku 2021. Większość dzieci urodziło się w suskim szpitalu, 9 z nich urodziło się w innych miejscowościach.

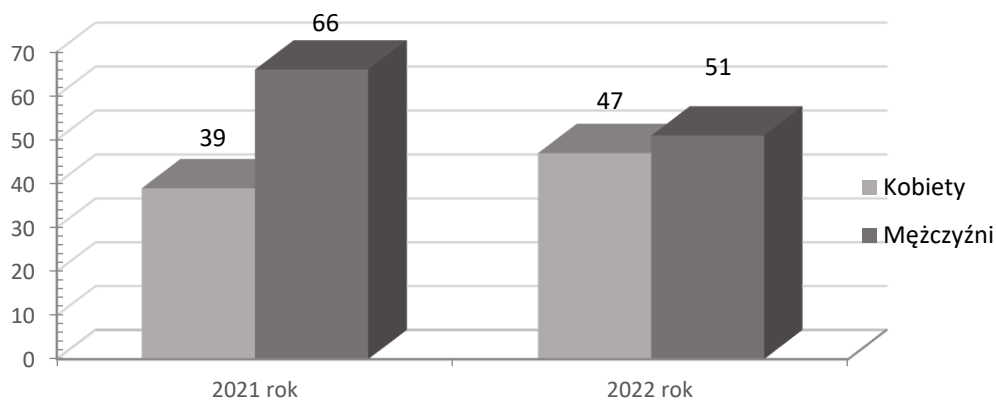
Wykres 6. Urodzenia w roku 2022 w porównaniu do 2021 roku

Źródło: Dane z ewidencji ludności USC Sucha Beskidzka

W 2022 roku zmarło 98 mieszkańców Suchoj Beskidzkiej (51 mężczyzn i 47 kobiet), jest to o 7 osób mniej niż w roku poprzednim.

Wykres 7. Zgony w 2022 r. w porównaniu do 2021 r.

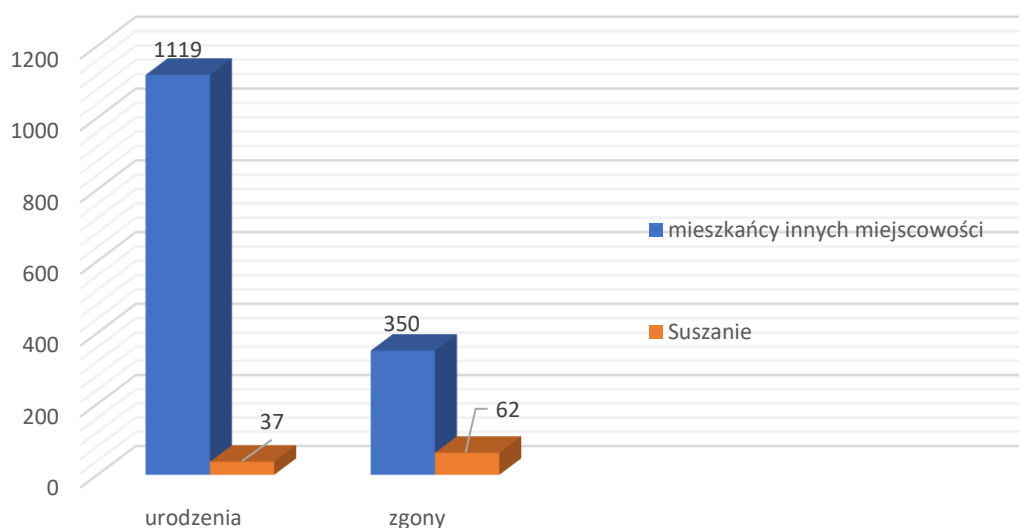
Źródło: Dane z ewidencji ludności USC Sucha Beskidzka

Tabela 3. Liczba zgonów mieszkańców Suchej Beskidzkiej w ciągu ostatnich dziesięciu lat

ROK MIESIĄC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
styczeń	7	9	14	13	13	15	15	3	15	8
luty	9	10	16	13	7	18	10	15	8	12
marzec	8	12	13	10	9	10	11	11	10	12
kwiecień	6	9	9	7	10	10	7	8	10	7
maj	10	10	5	9	9	9	6	8	9	9
czerwiec	8	11	12	8	5	9	5	10	6	6
lipiec	12	4	6	7	13	7	8	11	0	6
sierpień	12	4	7	7	7	8	6	9	7	5
wrzesień	6	6	8	6	7	4	10	12	6	7
październik	7	13	4	9	8	12	9	17	9	9
listopad	8	7	11	3	8	13	3	14	7	9
grudzień	9	14	10	5	4	9	5	15	18	8
razem	102	109	115	97	100	124	95	133	105	98

Źródło: Opracowanie własne USC Sucha Beskidzka

Wykres 8. Liczba urodzeń i zgonów rejestrowanych w USC w Suchej Beskidzkiej dot. mieszkańców Suchej Beskidzkiej oraz innych miejscowości w 2022 rok

Źródło: Opracowanie własne USC Sucha Beskidzka

W 2021 r. Urząd Stanu Cywilnego w Suchej Beskidzkiej odnotował rekordową liczbę sporządzonych aktów zgonu od początku powstania Szpitala Rejonowego. Ma to

niewątpliwie związek z panującą od 2020 roku ogólnoswiatową pandemią. W roku 2022 można zaobserwować wyraźny spadek ilości zgonów

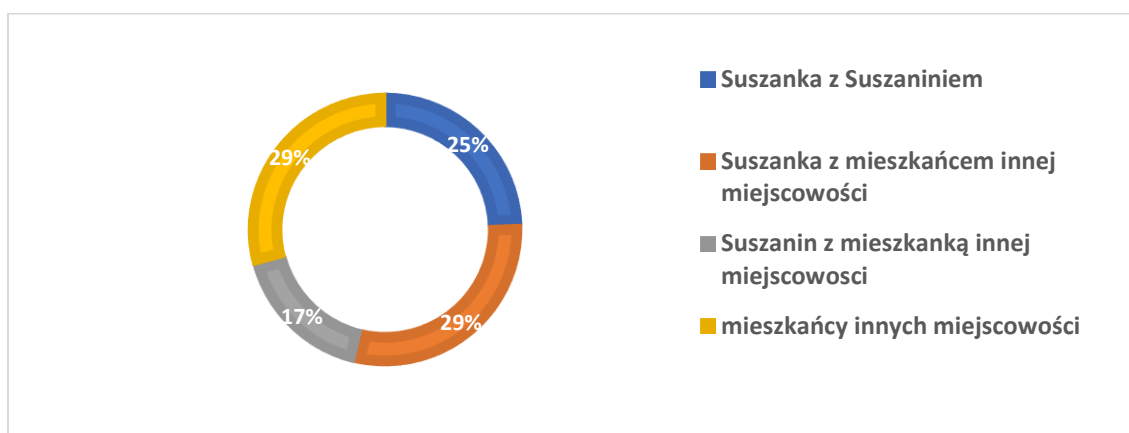
Tabela 4. Liczba aktów zgonu sporządzonych w USC w Suchoj Beskidzkiej w latach 2013 do 2022.

ROK MIESIĄC	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
styczeń	44	27	29	45	61	43	48	25	53	65
luty	33	30	47	40	41	48	32	33	52	48
marzec	33	38	40	37	43	32	30	32	76	40
kwiecień	32	26	40	37	26	50	33	28	91	26
maj	28	31	40	35	31	39	33	27	41	23
czerwiec	27	26	22	32	18	35	26	36	21	26
lipiec	32	27	37	28	24	41	32	36	22	23
sierpień	29	25	24	34	30	31	23	38	42	28
wrzesień	30	29	33	28	26	15	28	41	36	30
październik	18	39	21	33	22	37	34	61	29	27
listopad	32	22	42	21	29	32	23	79	58	42
grudzień	31	32	44	36	21	38	27	60	81	36
RAZEM	369	352	419	406	372	441	369	496	602	414

Źródło: Opracowanie własne USC Sucha Beskidzka

W 2022 roku, w różnych miejscowościach, 81 mieszanek i mieszkańców Suchoj Beskidzkiej zawarło związki małżeńskie: 50 panów i 31 pań, jest to o 8 osób mniej, w porównaniu z 2021 rokiem. W tym samym czasie suski Urząd Stanu Cywilnego sporządził 41 aktów małżeństwa, które w 10 przypadkach dotyczyły małżeństw Suszanki z Suszaninem, w 7 przypadkach panowie - Suszanie poślubili panie z innych miejscowości, natomiast 12 pań - Suszanek wybrało panów z innych miejscowości. Pozostałe akty małżeństw nie dotyczyły mieszkańców Suchoj Beskidzkiej.

Wykres 9. Akty małżeństwa w 2022 roku sporządzone w USC w Suchoj Beskidzkiej z podziałem na miejsce zamieszkania nupterientów

Źródło: Opracowanie własne USC Sucha Beskidzka

Sucha Beskidzka pomimo, że nie jest największą gminą w powiecie, jako jego stolica stanowi dla okolicznych mieszkańców centrum administracyjne. Mimo, że większość spraw mogą oni zrealizować w swoich gminach, to jednak w sprawach obywatelskich, wybierają Suchą Beskidzką. Wskazują na to poniższe dane za rok 2022, zarejestrowane przez Urząd Wojewódzki, przedstawiające ilości spraw zrealizowanych w wybranych gminach powiatu suskiego.

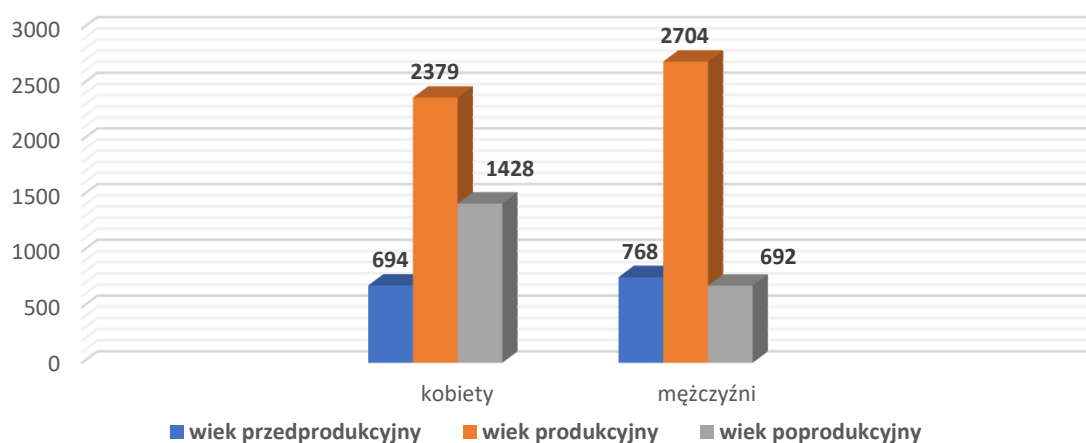
Tabela 5. Ilość spraw w Urzędzie Stanu Cywilnego w Suchoj Beskidzkiej w roku 2022 w porównaniu z innymi USC powiatu suskiego

Nazwa Gminy	Ilość spraw w 2022 r.				Liczba roboczogodzin
	Urząd Stanu Cywilnego	Ewidencja Ludności	Udostępnianie danych meldunkowych	Dowody osobiste	
Sucha Beskidzka	9.142	3.389	669	1.007	6.696
Jordanów miasto	1.821	534	123	588	1.366
Maków Podhalański	6.275	2.355	382	1.500	4.457
Stryżawa	2.765	2.156	264	1.120	2.620
Zawoja	2.280	841	68	782	1.738
Zembrzyce	1.277	647	151	549	1.061

Źródło: Opracowanie własne USC Sucha Beskidzka i dane sprawozdawcze

W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych struktura ludności, osób zameldowanych na pobyt stały w Suchoj Beskidzkiej przedstawiała się następująco: liczba osób w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 1.462 osoby: 694 mieszkanki i 768 mieszkańców. Liczba osób w wieku produkcyjnym, to 5.083 osoby, w tym 2.379 kobiety i 2.704 mężczyzn. Liczba seniorów - osób w wieku poprodukcyjnym wynosiła 2.120, z czego kobiety stanowiły większość - 1.428, a mężczyźni zaledwie 692. Tak duże różnice wynikają między innymi z faktu, że wiek emerytalny, czyli wiek poprodukcyjny dla kobiet i mężczyzn jest różny.

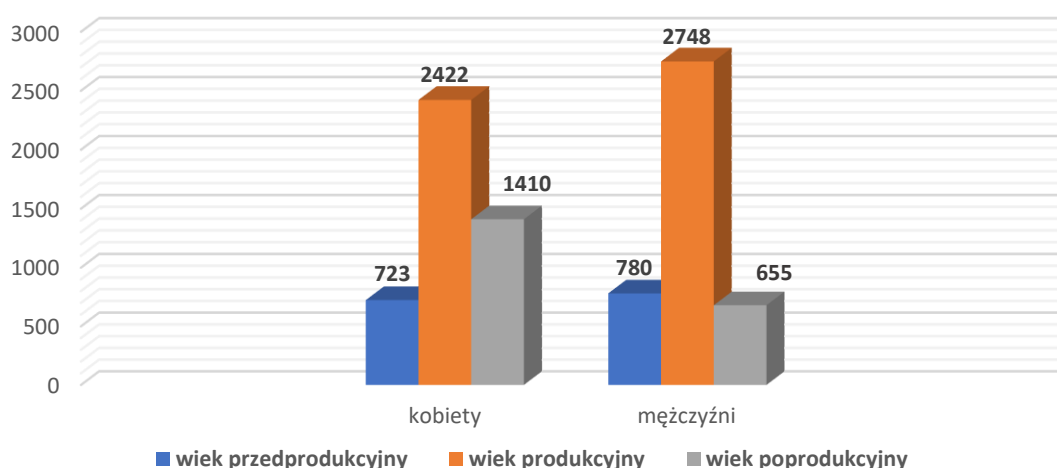
Wykres 10. Grupy wiekowe według aktywności zawodowej – stan na 31.12.2022 roku

Źródło: Opracowanie własne USC Sucha Beskidzka

Dla porównania, w roku poprzednim struktura ludności Suchej Beskidzkiej według aktywności zawodowej przedstawiała się jak na wykresie nr 11.

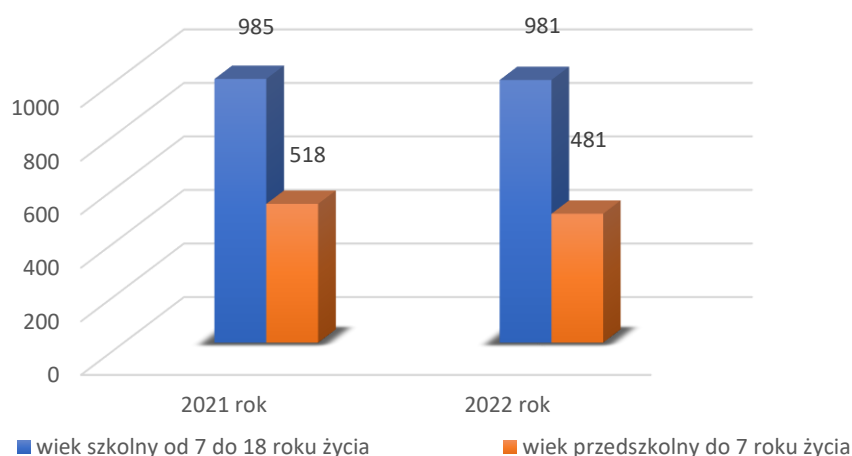
Wykres 11. Grupy wiekowe według aktywności zawodowej – stan na 31.12.2021 roku

Źródło: Opracowanie własne USC Sucha Beskidzka

Na koniec 2022 roku liczbę młodych mieszkańców zameldowanych na pobyt stały w Suchej Beskidzkiej oszacowano na 1.462 osoby. Z czego dzieci objętych obowiązkiem szkolnym tj. od 7 do ukończenia przez ucznia 18 roku życia było 981, natomiast młodszych 481.

Wykres 12. Struktura wiekowa dzieci i młodzieży wg stanu na dzień 31.12.2021 oraz 31.12.2022 roku

Źródło: Opracowanie własne USC Sucha Beskidzka

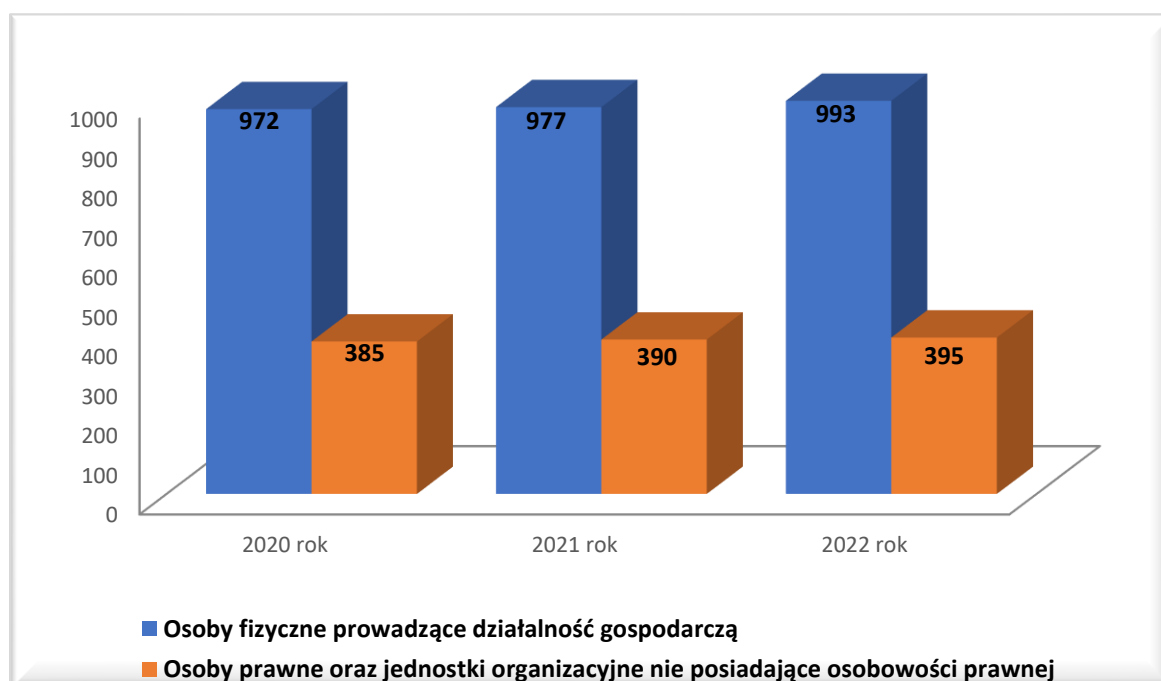
Niezależnie od tego, w jaki sposób spojrzymy na przedstawione dane, liczba osób zameldowanych w Suchej Beskidzkiej maleje, a 2022 roku zmniejszyła się o kolejne 14 osób.

W dniu 24 lutego 2022 r. **Rosja zaatakowała Ukrainę**, tysiące Ukraińców, głównie kobiet z dziećmi i osób starszych ruszyło do granic kraju, by uciec przed wojną. Większość ustawiała się w ogromnych kolejkach na przejściach granicznych z Polską. Był to największy kryzys przesiedleńczy w XXI wieku. Spośród 8 mln ludzi, którzy uciekli z Ukrainy 1,5 mln, jak podaje ONZ, schroniło się w Polsce, między innymi w Suchej Beskidzkiej. Od 16 marca 2022 r. obywatele Ukrainy, którzy uciekli ze swojego kraju przed wojną i mieszkają w Polsce mogli ubiegać się o nadanie numeru PESEL. Wnioski o nadanie numeru PESEL składane były osobiście w siedzibie organu. Procedura polega na wprowadzeniu do systemu teleinformatycznego, po wcześniejszym samodzielnym przetłumaczeniu przez urzędników, dokumentów z języka ukraińskiego lub rosyjskiego, danych osobowych i danych biometrycznych (fotografii oraz odcisków palców). Od 16 marca 2022 r. do 31.12.2022 r. w Suchej Beskidzkiej nadano **545 numerów PESEL ze statusem UKR**. Niezbędnym elementem wniosku o wydanie numeru PESEL jest złożenie fotografii biometrycznej wnioskodawcy. To specjalne zdjęcie, które ma ułatwić identyfikację osoby dzięki odpowiedniemu wyeksponowaniu tzw. cech biometrycznych twarzy. Dla obywateli Ukrainy, którzy nie mieli możliwości we własnym zakresie wykonania zdjęcia do nadania numeru PESEL, Gmina Sucha Beskidzka zapewniła bezpłatne ich wykonanie, z czego skorzystało **447** osób.

2.2. REJESTR DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ NA TERENIE MIASTA SUCHA BESKIDZKA

Ważną rolę w gospodarce miasta Sucha Beskidzka odgrywa sektor prywatny małych i średnich przedsiębiorstw, które zdecydowanie dominują w strukturze ilościowej firm na terenie miasta. Wśród przedsiębiorców przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Na terenie Suchoj Beskidzkiej w 2022 roku najwięcej było mikro podmiotów zatrudniających do 9 pracowników – 94,96%, natomiast małych przedsiębiorstw zatrudniających od 10 - 49 pracowników jest 3,75%. Przedsiębiorstwa, które zatrudniają powyżej 50 pracowników stanowią 1,30% wśród ogólnej liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Nie mniej jednak to te ostatnie są największymi pracodawcami.

Wykres 13. Liczba zarejestrowanych podmiotów w 2022 roku w porównaniu do lat poprzednich

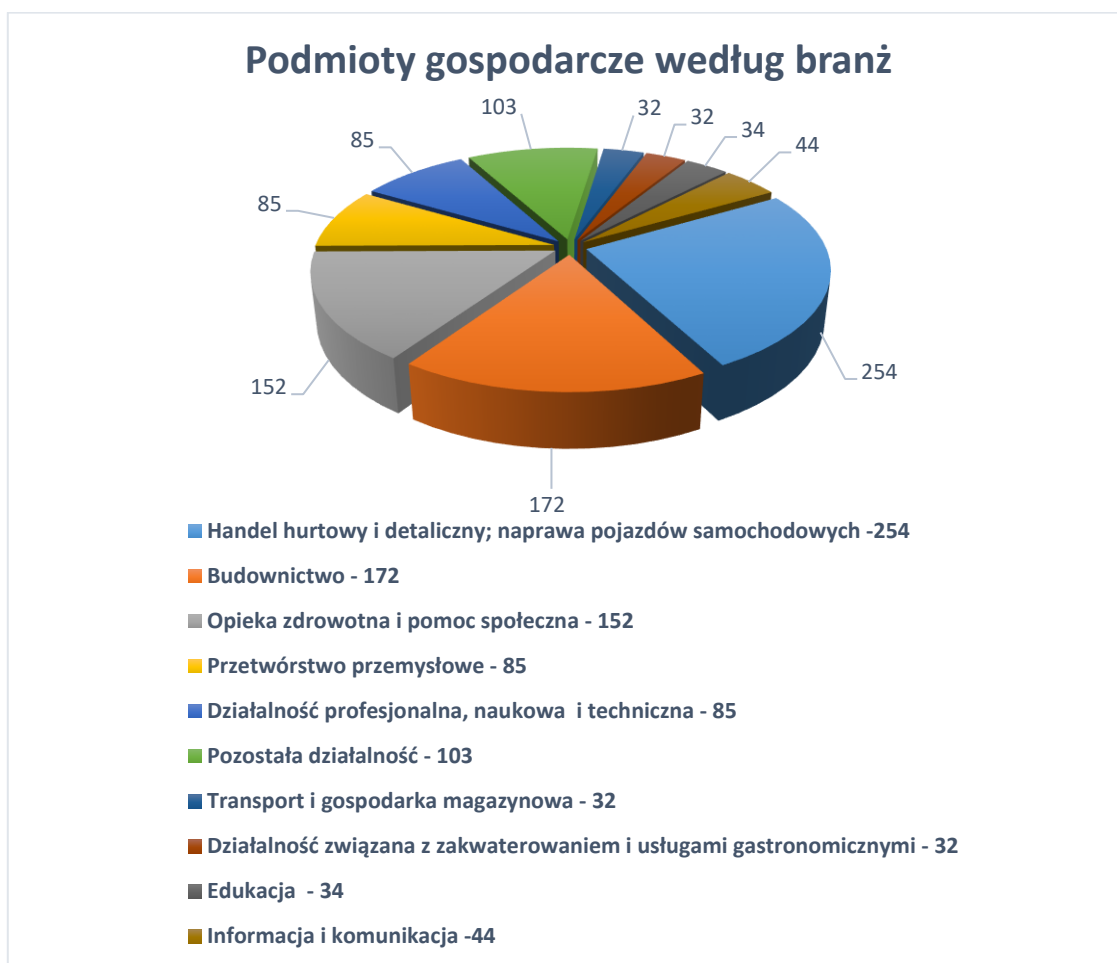
Źródło: Dane GUS

W bazie internetowej REGON Głównego Urzędu Statystycznego liczba zarejestrowanych podmiotów na terenie miasta Sucha Beskidzka na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosi 1388. W podziale na grupy rodzajów działalności PKD kształtują się następująco: Rolnictwo, Leśnictwo - 17; Przemysł i budownictwo - 312; Pozostała działalność - 1059. W stosunku do roku 2021 zauważalny jest wzrost w grupie Przemysł i budownictwo oraz pozostała działalność.

Wśród suskich przedsiębiorców przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą - 993 przedsiębiorców.

W rankingu PKD dominuje podobnie jak w poprzednich latach handel hurtowy i detaliczny, budownictwo i opieka zdrowotna .

Wykres 14. Podmioty gospodarcze w 2022 roku wg branż

Źródło: Zestawienie według działalności kodów PKD z GUS

Najliczniejszą grupę przedsiębiorców w 2022 roku stanowiły osoby w wieku 36 do 45 lat, tj. 26,45% oraz 46 do 55 lat tj. 23,19%. W dalszej kolejności znajdują się przedsiębiorcy w wieku 56-65 lat oraz w wieku 26-35 lat.

Szczególną rolę odgrywa sektor prywatny, małych i średnich przedsiębiorstw, zdecydowanie przeważających w strukturze ilościowej firm na terenie miasta.

W okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. pracownicy Urzędu Miasta Sucha Beskidzka przetworzyli 380 wniosków złożonych przez przedsiębiorców w systemie CEIDG, w tym:

- 28 wniosków o założenie działalności gospodarczej,
- 230 o zmianę we wpisie,
- 62 wnioski o zawieszenie wykonywania działalności,
- 27 wniosków o wznowienie wykonywania działalności,

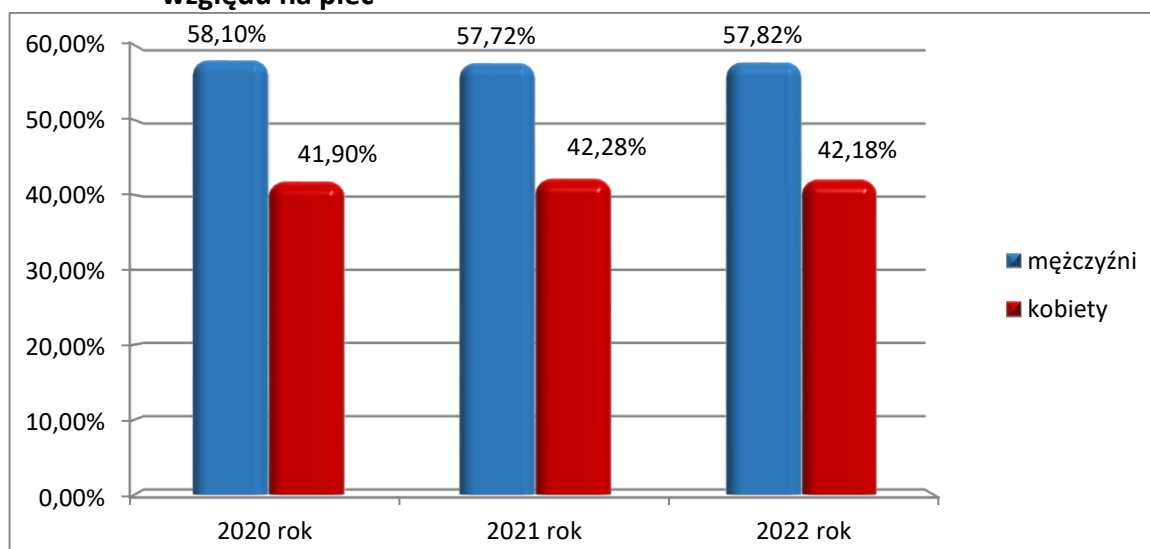

- 9 wniosków o zmianę z zaprzestaniem wykonywania działalności,
- 24 wniosków o zaprzestanie wykonywania działalności.

Wśród przedsiębiorców na terenie miasta przeważają mężczyźni jest ich ok 57,82%, w stosunku do kobiet prowadzących działalność gospodarczą, których jest 42,18%.

Z poniższego wykresu wynika, że podział ze względu na płeć według stanu na koniec 2022 roku niewiele różni się od stanu z lat poprzednich.

Wykres 15. Podział przedsiębiorców działających na terenie miasta Sucha Beskidzka ze względu na płeć

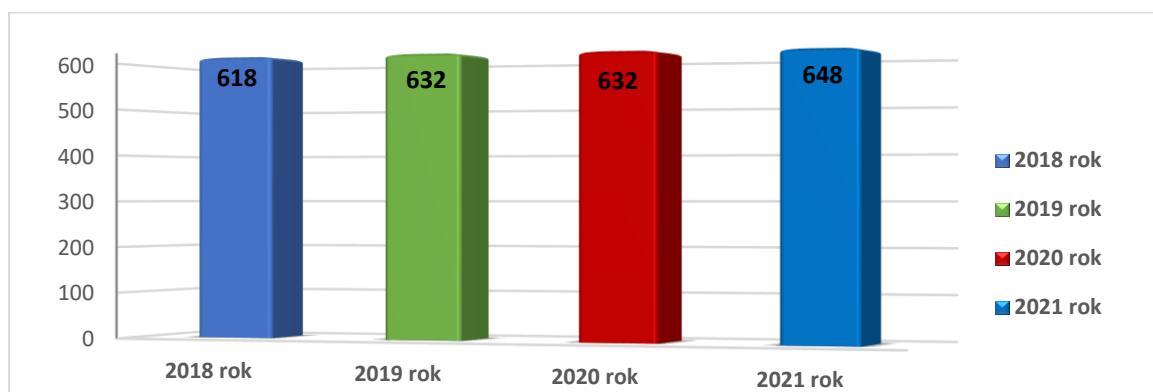

Źródło: Źródło: CEIDG

Obecna sytuacja gospodarcza w jakiej funkcjonują firmy w Polsce nie jest łatwa. Inflacja, rosnące koszty prowadzenia firmy, niejasne i niestabilne prawo, regulacje Polskiego Ładu, wojna w Ukrainie to tylko niektóre czynniki mające zasadniczy wpływ na prowadzenie działalności gospodarczej.

Prorozwojowa polityka samorządu Suchej Beskidzkiej ma na celu wspieranie sektora przedsiębiorczości. Zaliczyć do niej należy m.in.: utrzymywanie na stosunkowo niskim poziomie podatków i opłat lokalnych, rozbudowa i modernizacja infrastruktury miejskiej, w tym dróg kanalizacji sanitarnej i wodociągów, utrzymywanie stref aktywności gospodarczej. Podstawowym dokumentem sprzyjającym inwestorom jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący cały obszar miasta, który jest aktualizowany w razie potrzeby. W Suchej Beskidzkiej funkcjonuje specjalna strefa ekonomiczna wchodząca w skład „Krakowskiego Parku Technologicznego”, która wspomaga rozwój największej firmy na naszym terenie. Gmina jest członkiem Stowarzyszenia „Samorządowe Centrum Przedsiębiorczości i Rozwoju”. Działania prowadzone na rzecz poprawy warunków funkcjonowania przedsiębiorstw podnoszą konkurencyjność lokalnej gospodarki oraz generują nowe miejsca pracy.

Wykres 16. Liczba miejsc pracy na terenie Suchej Beskidzkiej na każdy 1000 mieszkańców w latach 2018 do 2021

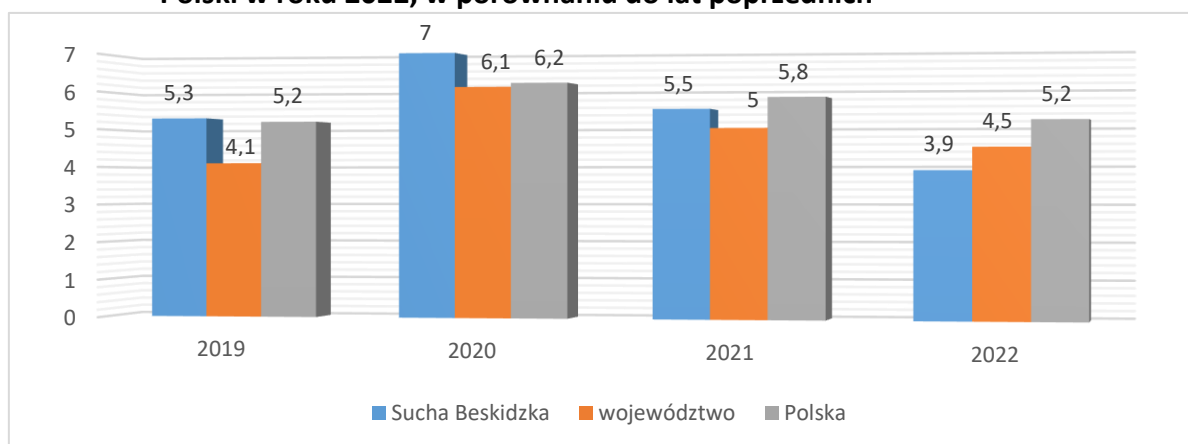
Źródło: Ranking zrównoważonego Rozwoju, GUS

W momencie przygotowywania niniejszego raportu brak było danych o ilości miejsc pracy na terenie Suchej Beskidzkiej w 2022 roku. Natomiast z danych za rok 2021 i lat poprzednich wynika, że w naszym mieście utrzymuje się nadal jeden z najwyższych w Polsce wskaźników miejsc pracy w przeliczeniu na każde 1000 mieszkańców. Z powyższego wykresu można również wnioskować, że trwająca w 2020/2021 roku pandemia nie miała większego wpływu na ilość miejsc pracy.

2.3. STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA

Na dzień 31 grudnia 2022 roku wskaźnik bezrobocia w Suchej Beskidzkiej wynosił 3,9% przy średniej wojewódzkiej 4,5% i średniej krajowej 5,2%. Rok wcześniej było to 5,5% i był wyższy od średniej wojewódzkiej o 0,5%, i o 0,3% niższe od średniej krajowej (5,8%). Na koniec 2020 roku bezrobocie w naszym mieście wynosiło 7,00%, przy średniej wojewódzkiej 6,1% i krajowej 6,2%.

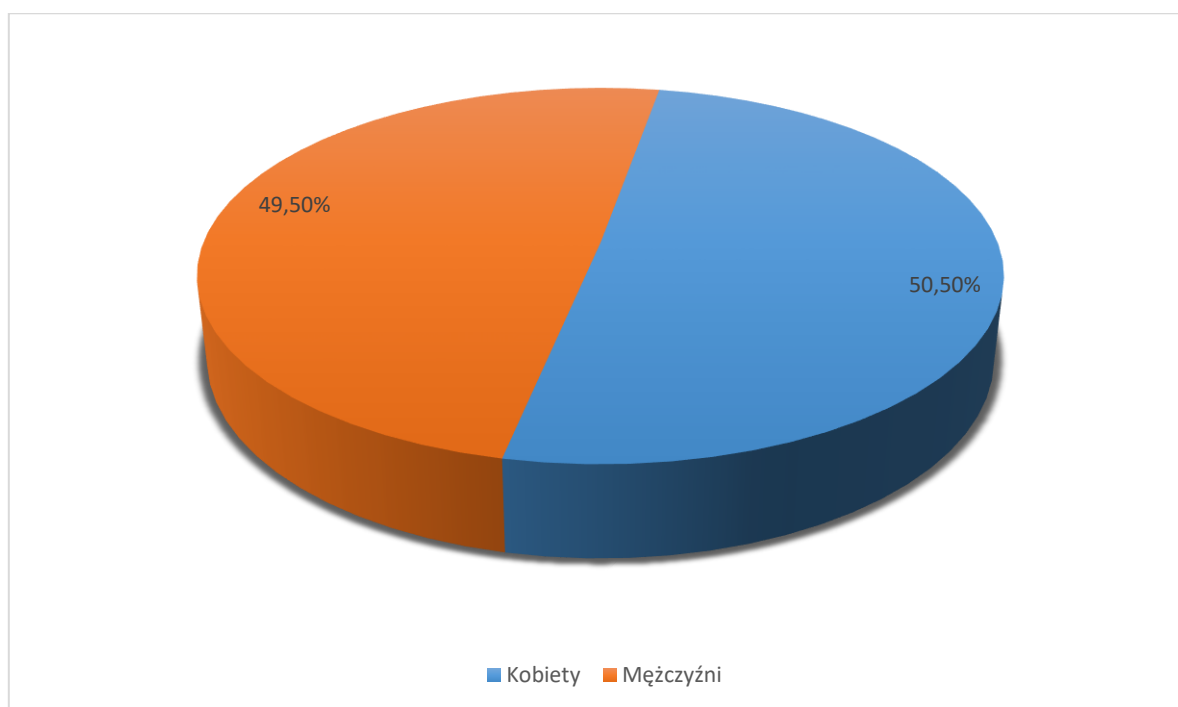
Wykres 17. Stopa bezrobocia w Suchej Beskidzkiej na tle województwa małopolskiego i Polski w roku 2022, w porównaniu do lat poprzednich

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy oraz analiza własna w oparciu o dane z Ewidencji Ludności

Według Powiatowego Urzędu Pracy liczba bezrobotnych mieszkańców Suchej Beskidzkiej na koniec 2022 r. wynosiła 200 osób z czego 101 stanowiły kobiety, a 99 mężczyźni.

Wykres 18. Liczba bezrobotnych z podziałem na płeć wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy

Część firm z sektora gastronomii i zakwaterowania jeszcze nie uporała się z negatywnymi skutkami ekonomicznymi z czasu pandemii COVID-19, tymczasem pojawiły się kolejne, niekorzystne uwarunkowania związane z wojną w Ukrainie. Zdaniem przedsiębiorców wojna wpłynęła na funkcjonowanie wielu firm. Najbardziej dotknęła firmy produkcyjne, transportowe odczuwające jej skutki, choćby wynikające z inflacji, wysokich kosztów energii, droższego materiału i surowców, czy słabnącego popytu gospodarstw domowych.

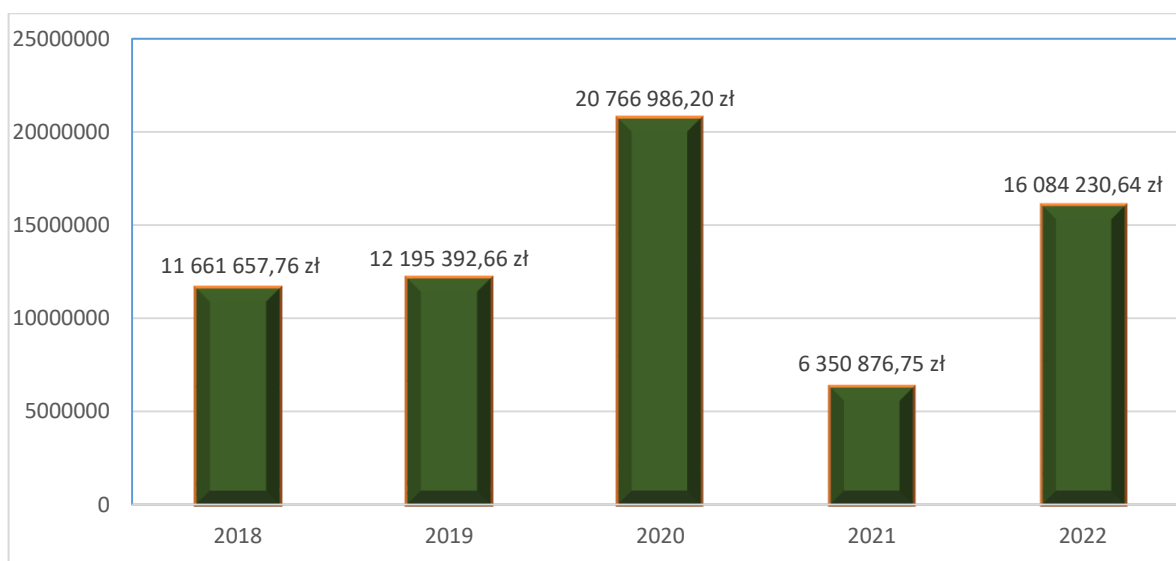
Wg badań GUS silny wpływ na wzrost kosztów funkcjonowania spowodowanych wojną wskazywały najczęściej firmy budowlane, ale również problem ten występował w handlu, gastronomii czy obsłudze rynku i nieruchomości. Natomiast słaby wpływ wojny dostrzegali przedsiębiorcy prowadzący działalność profesjonalną, naukową i techniczną, a także reprezentujący kulturę, rozrywkę i rekreację.

3. REALIZOWANE INWESTYCJE

3.1. INWESTYCJE

Samorząd Miasta Sucha Beskidzka od wielu lat prowadzi politykę prorozwojową, dlatego co roku w budżecie miasta poważne pozycje stanowią wydatki na cele inwestycyjne. Plan finansowy na rok 2022 również nastawiony był na dynamiczny rozwój miasta, o czym świadczy fakt, że w roku ubiegłym kwota w wysokości 16 084 230,64 zł, stanowiąca blisko ¼ budżetu gminy, przeznaczona została właśnie na realizację zadań inwestycyjnych, zwłaszcza na budowę i modernizację infrastruktury miejskiej.

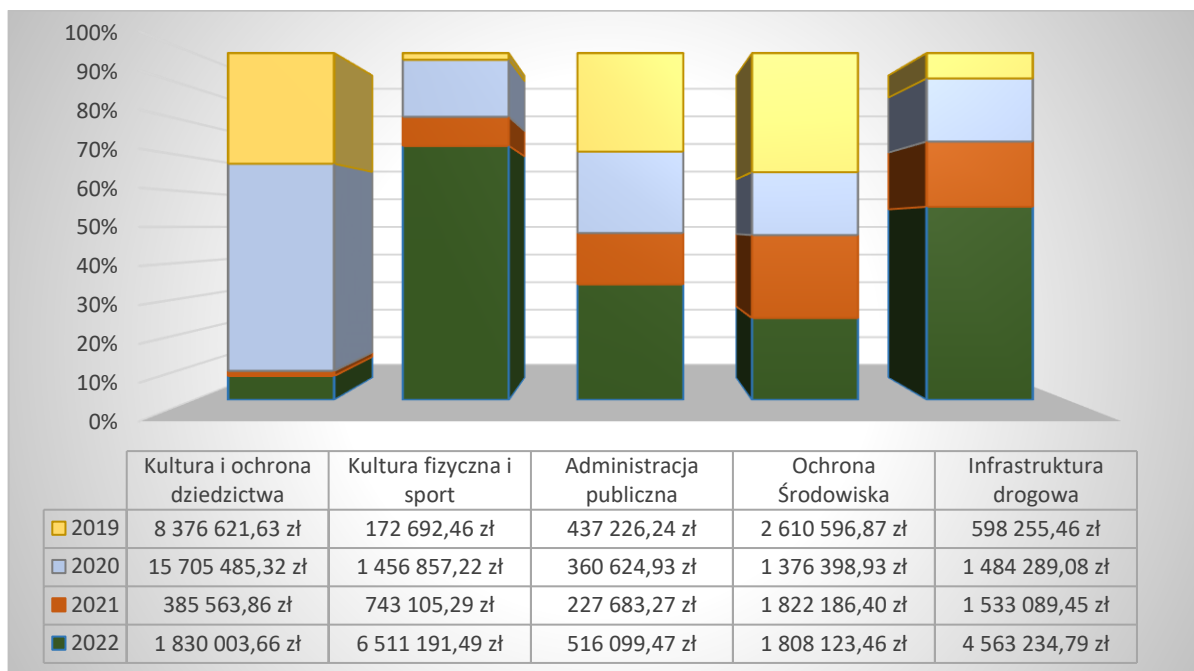
Wykres 19. Wydatki inwestycyjne w latach 2018 - 2022

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

W 2022 roku najwięcej środków inwestycyjnych, ponad 6,5 mln. zł zostało przeznaczonych na kulturę fizyczną i sport, ponad 4,5 mln. zł przeznaczono na modernizację infrastruktury drogowej. W dalszym ciągu duże środki samorząd przeznacza na ochronę środowiska naturalnego. W roku 2022 była to kwota ponad 1,8 mln. zł. Aktywność w tej dziedzinie dotyczy nie tylko rozbudowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, ale również ochrony powietrza poprzez m.in. dopłaty mieszkańcom do wymiany starych źródeł ciepła na instalacje ekologiczne, w tym przede wszystkim na gazowe.

Wykres 20. Przeznaczenie środków inwestycyjnych z podziałem na obszary inwestowania w roku 2022 w porównaniu do lat 2021, 2020 i 2019

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

Do najważniejszych inwestycji realizowanych przez gminę w 2022 r. zaliczają się następujące przedsięwzięcia:

➤ **Inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej i ochrony środowiska**

• **Budowa kanalizacji sanitarnej przy ul. Błądzonka**

W ramach zadania wykonano kanalizację sanitarną na odcinku ok.230 mb. Roboty związane były z trwającą przebudową drogi i po realizacji kolejnego etapu rozbudowy kolektora, kanalizacja umożliwi odbiór ścieków z 10 budynków mieszkalnych oraz w przyszłości z przyległych terenów przeznaczonych pod zabudowę. Koszt robót wyniósł 139 937,10 zł.

• **Projekty oraz budowa i rozbudowa sieci wodociągowych**

Na zlecenie Gminy kontynuowano rozbudowę sieci wodociągowej w następującym zakresie:

- 1) opracowano dokumentację projektową sieci wodociągowej przy ul. Błądzonka w Suchej Beskidzkiej. Koszt dokumentacji projektowej stanowił kwotę 68 000,00 zł. W 2022 roku wykonany został I etap robót związanych z budową sieci wodociągowej przy ul. Błądzonka w Suchej Beskidzkiej. Zakres robót budowlanych obejmował

w szczególności montaż rurociągów na odcinku ok. 630 mb oraz odbudowę nawierzchni dróg. Koszt wykonanych robót stanowił kwotę 174 721,50 zł.

2) opracowana została kompletna dokumentacja projektowa budowy sieci wodociągowej wraz z przyłączami dla zadań:

- zadanie nr 1 – ulice: Zasypnica i Zaciszna,
- zadanie nr 2 – ulica Spokojna.

- **Termomodernizacja i remonty budynków – Stop Smog**

Realizując program ministerialny Stop Smog w 2022 r. przeprowadzono kolejne termomodernizacje budynków mieszkalnych prywatnych oraz wymianą źródeł ciepła na ekologiczne. Postępowaniem przetargowym objętych było 20 budynków, jednakże złożono oferty jedynie na modernizację 15 domów jednorodzinnych. W 11 budynkach dokonano modernizacji kotłowni oraz instalacji ciepłej wody. Zamontowanych zostało 6 kotłów na pellet, 4 kotły gazowe oraz 1 kocioł zgazowujący drewno. Docelowo na terenie miasta termomodernizacja może zostać wykonana w 50 budynkach. Do końca 2022 roku wykonano termomodernizacje 34 budynków. Szacunkowa kwota modernizacji jednego budynku to 53 tys. zł brutto. Mieszkańcy ponoszą koszt w wysokości ok. 10% wartości robót.

Zdjęcie nr 1. Budynek przy ul. Krótkiej po termomodernizacji

- **Inwestycje związane z remontami, budową oraz modernizacją obiektów użyteczności publicznej oraz budynków komunalnych**

- **Rewitalizacja centrum sportu i aktywizacja terenu klubu Babia Góra**

1) W 2022 r. kontynuowano roboty związane z budową infrastruktury kompleksu sportowego Babia Góra. Zakres robót obejmował wykonanie boiska piłkarskiego

o nawierzchni z trawy syntetycznej o wymiarach 59 m x 106 m, wykonanie boiska piłkarskiego o nawierzchni z trawy naturalnej o wymiarach 38 m x 62 m, wykonanie dwóch kompletnych pełnowymiarowych kortów tenisowych o nawierzchni z trawy syntetycznej, dostawę i montaż kompletnego wyposażenia boisk i kortów; wykonanie oświetlenia, a także odwodnienia boisk i kortów oraz montaż wyposażenia i urządzeń niezbędnych do bezpiecznego i zgodnego z przeznaczeniem korzystania z obiektów sportowo-rekreacyjnych. Zadanie było dofinansowane z Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Koszt inwestycji wyniósł blisko 5,3 mln złotych .

Zdjęcia nr 2 i 3. Miejskie Centrum Sportu „Babia Góra”

- 2) W ubiegłym roku została również wymieniona nawierzchnia na boisku sportowym – Orlik. Zakres robót obejmował demontaż istniejącej nawierzchni boiska, uzupełnienie i wyrównanie podbudowy oraz ułożenie nowej nawierzchni z trawy syntetycznej. Zadanie zostało dofinansowane przez Województwo Małopolskie w ramach projektu pn. „Małopolska infrastruktura rekreacyjno-sportowa” w kwocie 148 680,00 zł, a jego łączny koszt wyniósł 329 999,99 zł.
- 3) Wykonane zostały prace związane z wykończeniem kondygnacji przyziemnej budynku zaplecza Miejskiego Centrum Sportu „Babia Góra”. W ramach zadania wykonane zostały wszystkie roboty budowlane i instalacyjne wewnętrzne, które warunkowały przekazanie tej części budynku do użytkowania. Koszt wykonanych robót wyniósł 1.186.346,60 zł.

Zdjęcie nr 4. Szatnia w budynku zaplecza sportowego na terenie Miejskiego Centrum Sportu „Babia Góra”

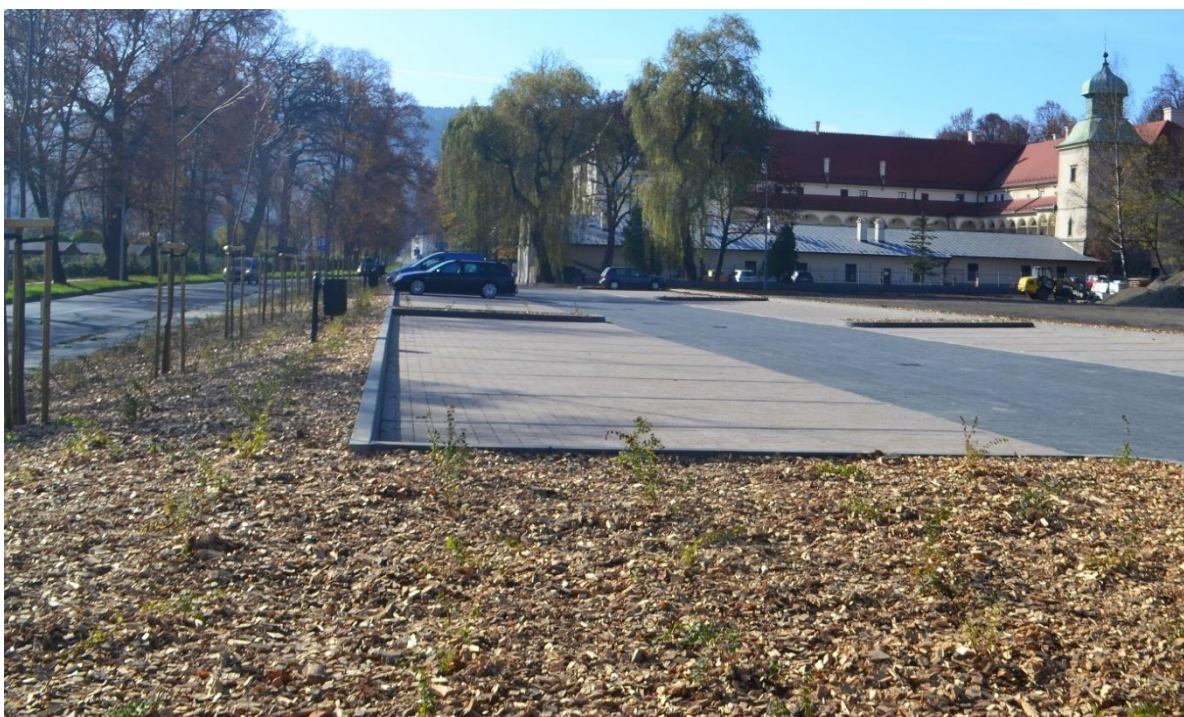
- **Rewitalizacja rynku**

W miesiącu kwietniu 2022 r. zakończone zostały prace związane z opracowaniem dokumentacji projektowej rewitalizacji Suskiego Rynku oraz jego otoczenia, na podstawie której Gmina Sucha Beskidzka uzyskała pozwolenie na prowadzenie robót budowlanych. Suski Rynek wraz z otoczeniem znajduje się w układzie urbanistycznym wpisanym do rejestru zabytków, w związku z tym projekt wymagał również pozwolenia Małopolskiego Konserwatora Zabytków. Procedury w tym zakresie przeciągały się m.in. z powodu stanu epidemiologicznego i trwały blisko dwa lata. Pod koniec 2022 roku wszczęte zostały postępowania przetargowe, a główne prace rewitalizacyjne będą prowadzone w 2023 roku.

- **Prace modernizacyjne i renowacyjne na terenie Zespołu Zamkowo – Parkowego**

- 1) Opracowana została dokumentacja projektowa na podstawie której Gmina Sucha Beskidzka otrzymała w dniu 30 sierpnia 2022 r. pozwolenie Starosty Suskiego na przebudowę istniejącego budynku oranżerii z instalacjami oraz iluminacją budynku, poprzedzone uzyskaniem pozwolenia MKZ na prace renowacyjne przy zabytku. Po rozstrzygnięciu przetargu roboty renowacyjne oranżerii zostały rozpoczęte w 2022 roku i będą zakończone w IV kwartale 2023 roku. Zakres robót obejmuje w szczególności: wykonanie tynków zewnętrznych, instalacji wewnętrznych, wykończenie ścian wewnętrznych i posadzek, wykonanie tarasu oraz dostawę i montaż kręgielni systemowej. Koszt zleconych robót wynosi 3 638 342,53 zł i nie obejmuje wymiany stolarki okiennej.
- 2) Opracowana została dokumentacja projektowa oraz uzyskano pozwolenia konserwatorskie i decyzję Starosty Suskiego na budowę dwóch parkingów przy ul. Zamkowej na działkach ewidencyjnych nr 9421/10 i 9422. Roboty budowlane zostały wykonane w II półroczu 2022 r. Zakres obejmował w szczególności roboty ziemne, wykonanie kanalizacji deszczowej, montaż studni ściekowych i rewizyjnych, wykonanie podbudowy z kruszywa kamiennego, ułożenie krawężników betonowych, wykonanie nawierzchni z kostki brukowej betonowej, remont ogrodzenia oraz nasadzenia drzew i krzewów. Po wykonaniu inwestycji w rejonie Zamku powstało 80 nowych miejsc parkingowych. Łączny koszt inwestycji wyniósł 1 183 746,65 zł.

Zdjęcie nr 5. Parking przy ul. Zamkowej

- **Przebudowa budynku mieszkalnego przy ul. Makowskiej 24**

W 2022 r. kontynuowane były roboty związane z przebudową budynku mieszkalnego przy ul. Makowskiej 24. Zadanie obejmowało w szczególności roboty rozbiórkowe, wykonanie stropu nad parterem, wymianę pokrycia dachu, ocieplenie wełną mineralną stropu, skosów i ścian, wykonanie ścian działowych gipsowo-kartonowych, montaż stolarki okiennej i drzwiowej, wykonanie posadzek oraz wewnętrznych instalacji: elektrycznej, centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej, instalacji wodno – kanalizacyjnej oraz roboty wykończeniowe. W wyniku modernizacji budynku powstały dodatkowe cztery lokale mieszkalne, a w pozostałych czterech przeprowadzono remont wraz z modernizacją systemu ogrzewania (gazowe). Wykonano również podjazd i dostosowano do potrzeb osoby niepełnosprawnej jedno mieszkanie na parterze. Koszt przebudowy i remontu budynku mieszkalnego wyniósł 1 286 944,54 zł.

Zdjęcia nr 6. Budynek przy ul. Makowskiej 24 (wnętrze)

Zdjęcia nr 7. Budynek przy ul. Makowskiej 24

➤ **Remonty obiektów oświatowych**

- **Remonty w szkołach i przedszkolu**

W budynku Miejskiego Przedszkola Samorządowego wykonano malowanie ścian i sufitów wraz z przygotowaniem podłoża w czterech salach, natomiast w budynku Filii Szkoły Podstawowej Nr 2 wykonano malowanie ścian i sufitu w korytarzu oraz klatki schodowej, demontaż istniejącej wykładziny podłogowej, montaż nowej wykładziny termozgrzewalnej PCV wraz z naprawą podłoża, wymianę 15 szt. istniejących lamp oświetleniowych, które zostały zastąpione oświetleniem panelowym typu LED. Łączny koszt przeprowadzonych remontów wyniósł 69 171,74 zł.

- **Budowa kotłowni na gaz w budynku Filii Szkoły Podstawowej Nr 2**

W budynku Filii Szkoły Podstawowej Nr 2 przy ul. Błądzonka wykonane zostały roboty związane z budową instalacji gazu oraz kominów wraz ze zmianą sposobu użytkowania z kotłowni na paliwo stałe na kotłownię gazową. Koszt wykonanych robót wyniósł 133 359,49 zł.

➤ **Inwestycje związane z małą architekturą**

- **Plac zabaw przy Miejskiej Świetlicy Profilaktycznej**

Obok Miejskiej Świetlicy Profilaktycznej wykonano modernizację i rozbudowę placu zabaw. W ramach zadania położono bezpieczną nawierzchnię z płyt gumowych SBR, wykonano nawierzchnię z trawy naturalnej, dostarczono i zamontowano urządzenia zabawowe takie jak: statek, huśtawka i bujak. Koszt zadania stanowił kwotę 158 171,76 zł.

- **Budowa fontanny w ciągu promenady przy ul Mickiewicza**

Wykonano drugi wodny element przewidziany do zrealizowania zgodnie z zatwierdzoną dokumentacją projektową. Fontanna w systemie dysz skaczących tzw. „Mokry chodnik” wraz z systemem sterującym, podświetleniem tworzy wyjątkową atmosferę szczególnie po zmierzchu. Łączny koszt inwestycji wyniósł 149 958,91 zł.

Zdjęcie nr 8. Fontanna przy ul. Mickiewicza

➤ **Inwestycje związane z infrastrukturą drogową oraz rozbudową oświetlenia**

- **Modernizacja ulic: Kolejowej; Błądzonka; Starzeńskiego oraz drogi za szpitalem**

Przeprowadzona została modernizacja 4 dróg gminnych na terenie miasta Sucha Beskidzka tj. ul. Kolejowej; ul. Błądzonka; ul. Starzeńskiego oraz drogi dojazdowej do budynków mieszkalnych za szpitalem. Zakres robót obejmował wykonanie podbudowy, odwodnienia i nawierzchni asfaltowych. Przedsięwzięcie wiązało się również z budową infrastruktury podziemnej, a w przypadku ulicy Kolejowej również z przebudową sieci elektroenergetycznej i oświetleniowej. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 3 960 685,43 zł. w tym: 1) ul. Kolejowa – 1 553 795,74 zł, ul. Starzeńskiego – 901 124,75 zł; ul. Błądzonka – 996 400,69 zł; droga za szpitalem – 509 364,25 zł. Zadanie zostało dofinansowane z Programu Rządowy Fundusz Polski Ład.

Zdjęcie nr 9 i 10. Ulica Kolejowa przed i po przeprowadzonej modernizacji

- **Modernizacja ul. Kamienne**

Wykonane zostały roboty budowlane związane z modernizacją ul. Kamienne. W ramach zadania usunięto przetomy oraz wykonano nawierzchnię z mieszanek mineralno-bitumicznych na długości ok. 300 mb. Koszt zleconych robót stanowi kwotę 234 751,71 zł.

- **Modernizacja ul. Kubasy**

W 2022 roku zrealizowano modernizację drogi dojazdowej do gruntów rolnych położonych przy ul. Kubasy w Suchej Beskidzkiej. W ramach zadania wykonano nową nawierzchnię drogi na odcinku ok. 200 mb. Koszt robót stanowi kwotę 74 932,22 zł, z czego 30 000,00 zł to dotacja z Województwa Małopolskiego.

- **Modernizacja kładki na Kułasówce**

Wykonany został gruntowny remont kładki nad potokiem Stryszawka prowadzącej do osiedla Kułasówka w Suchej Beskidzkiej. Zakres robót obejmował konserwację konstrukcji metalowej kładki oraz wymianę nawierzchni drewnianej na deski kompozytowe. Koszt przeprowadzonych robót wyniósł 54 120,00 zł.

- **Rozbudowa oświetlenia ulicznego**

W celu poprawy bezpieczeństwa pieszych wykonano roboty związane z doświetleniem przejść dla pieszych zlokalizowanych:

- 1) w ciągu drogi krajowej DK28 w Suchej Beskidzkiej doświetlono przejście przy ul. Makowskiej. Koszt zleconych robót wyniósł 45 865,35 zł. Zgodnie z porozumieniem zawartym pomiędzy Burmistrzem Miasta Sucha Beskidzka, a GDDKiA w Krakowie inwestycja była realizowana przez Gminę, a jej koszt w 100 % został zrefundowany przez GDDKiA,
- 2) w ciągu drogi wojewódzkiej doświetlono przejście dla pieszych przy ulicy Mickiewicza obok dworca PKP. Zadanie było realizowane przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie. Zgodnie z umową zawartą pomiędzy Burmistrzem Miasta Sucha Beskidzka, a Województwem Małopolskim, Gmina dofinansowała zadanie w 50 % kosztu jego realizacji kwotą 18 858,87 zł.

3.2. PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Podstawowym narzędziem planistycznym warunkującym proces inwestycyjny jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Określa przeznaczenie terenu, oraz sposób zagospodarowania i warunki zabudowy. Stanowi on zatem prawo miejscowe. Cały obszar miasta Sucha Beskidzka objęty jest planem zagospodarowania przestrzennego przyjętym w 2019 roku uchwałą Nr XI/87/2019 z dnia 30 września 2019 r. Rady Miasta Sucha Beskidzka z późniejszymi zmianami.

W 2020 r. Rada Miasta Sucha Beskidzka podjęła uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia punktowej zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Sucha Beskidzka w zakresie:

- poszerzenia terenu istniejącego składowiska odpadów,
- wyznaczenia terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w rejonie ul. Szpitalnej,
- aktualizacji obiektów wpisanych do rejestru zabytków,
- doprecyzowania zapisów określających warunki zabudowy i zagospodarowania dla terenów oznaczonych symbolami PU, KS,
- doprecyzowania zapisów w zakresie możliwości realizacji inwestycji OZE z zakresu fotowoltaiki na obszarze zrekultywowanego składowiska odpadów.

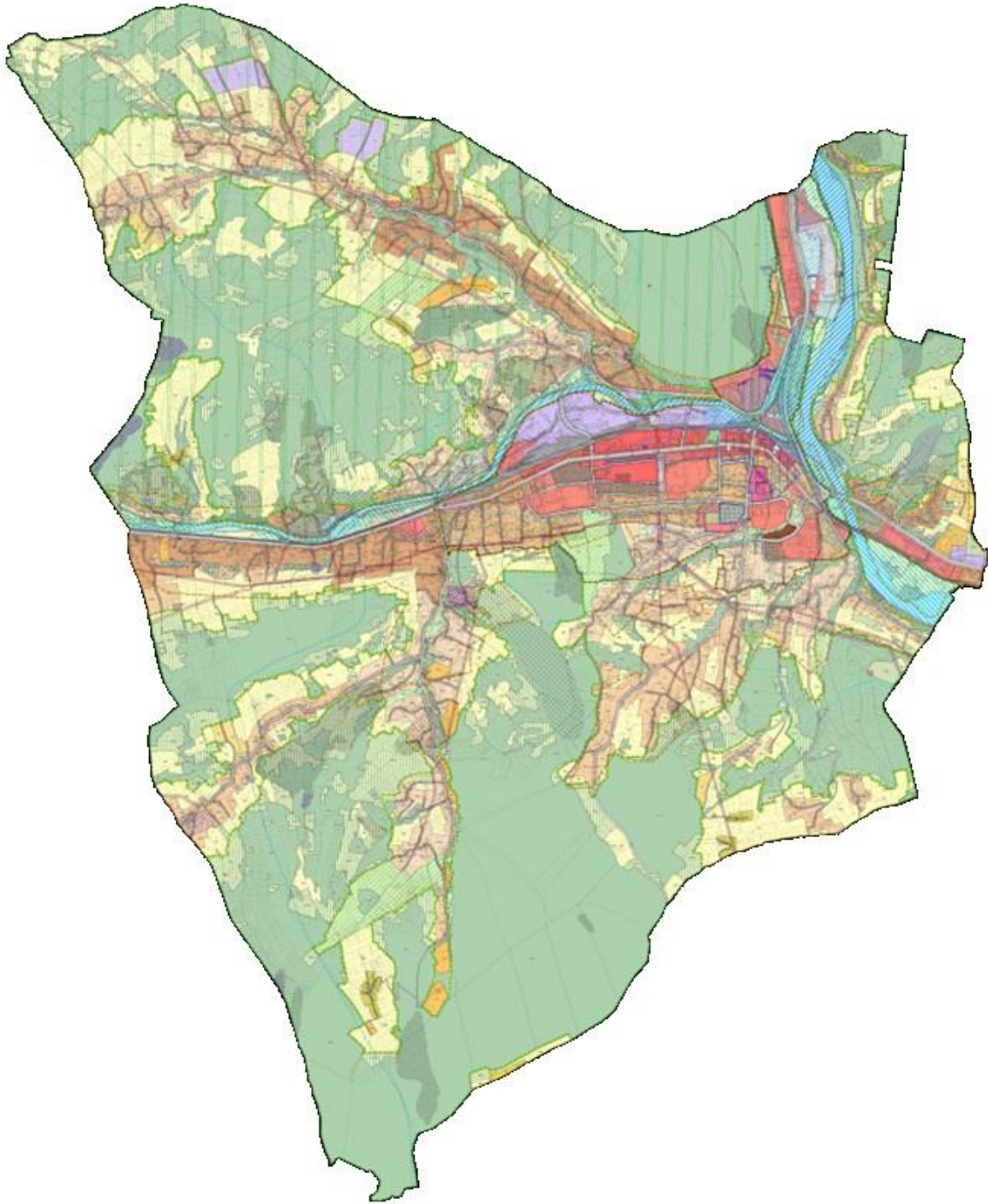
Zanim projekty miejscowego planu i Studium uwarunkowań zostały przekazane Radzie Miasta rozwiązania przyjęte w projektach zostały uzgodnione i zaopiniowane z uprawnionymi instytucjami, które zgodnie ze swoimi kompetencjami odniosły się do zaproponowanych ustaleń planistycznych.

Z uwagi na fakt, że teren składowiska odpadów położony jest na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią koniecznością było opracowanie operatu hydrologiczno-geologicznego, pokazującego wpływ planowanej zmiany ukształtowania terenu na warunki przepływu wód powodziowych. Rozwiązania projektowe zostały pozytywnie uzgodnione przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Wód Polskich w Krakowie. Uzgodnione projekty zgodnie z procedurą jego sporządzania zostały wyłożone do publicznego wglądu, by właściciele nieruchomości mogli się z nimi zapoznać i wnieść ewentualne uwagi. W okresie wyłożenia nie wniesiono uwag.

Projekt uchwały Rady Miasta w zakresie zmiany studium oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego został przedstawiony Radzie Miasta w styczniu 2023 roku.

Plan miejscowy stanowi istotne źródło informacji, umożliwia realizację inwestycji, nie tylko właścicielom nieruchomości prywatnych, ale również Gminie. Na jego podstawie zainteresowanym inwestorom wydawane są wypisy, wyrisy i zaświadczenia, które stanowią podstawę do określenia lokalizacji, rozwiązań urbanistycznych, czy architektoniczno-budowlanych dla danej inwestycji.

W 2022 r. wydano 167 zaświadczeń o przeznaczeniu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla 533 działek, 103 wypisy dla 406 działek i 29 wyrysów dla 138 nieruchomości położonych na terenie miasta Sucha Beskidzka.

Mapa Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Sucha Beskidzka zatwierdzonego przez Radę Miasta w 2019 roku z późn. zmianami.

4. STAN FINANSÓW MIASTA

4.1. BUDŻET MIASTA W 2022 ROKU

W roku 2022 budżet gminy został **zrealizowany w kwocie 71 538 006,28 zł**, w tym: dochody 63 022 613,81 zł oraz przychody gminy w kwocie 8 515 392,47 zł. Wydatki stanowiły kwotę 63 386 440,91 zł, natomiast rozchody 4 733 249,41 zł.

Dynamikę budżetu w 2022 r. obrazuje poniższe zestawienie w porównaniu z latami ubiegłymi:

Wykres 21. Budżet gminy Sucha Beskidzka w 2022 roku w złotych w porównaniu do lat poprzednich

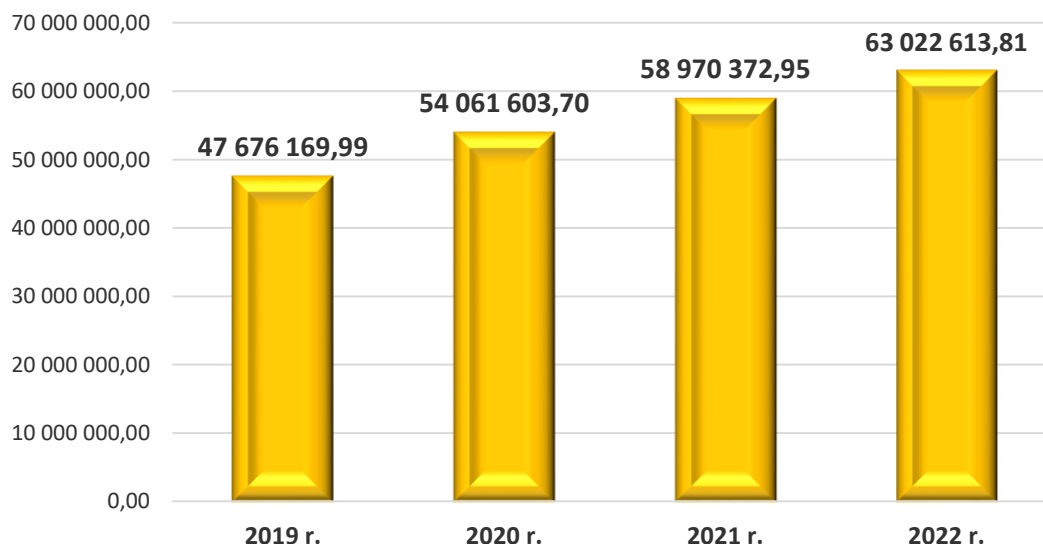

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

DOCHODY

Dochody ogółem to kwota **63 022 613,81 zł** i wykazują tendencję wzrostową, co przedstawiają poniższe wykresy:

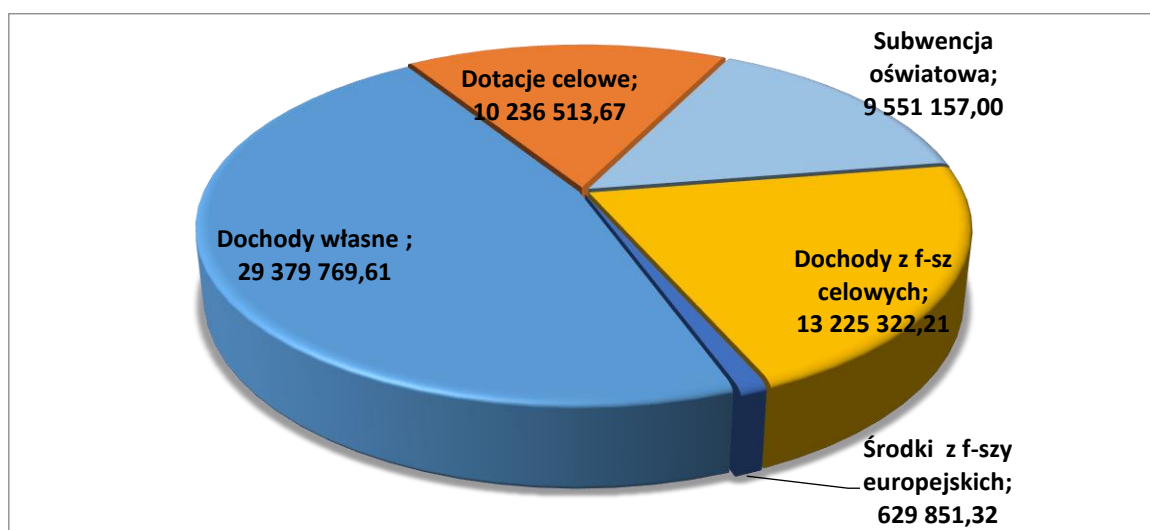
Wykres 22. Dochody gminy Sucha Beskidzka w 2022 rok w porównaniu do lat poprzednich

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

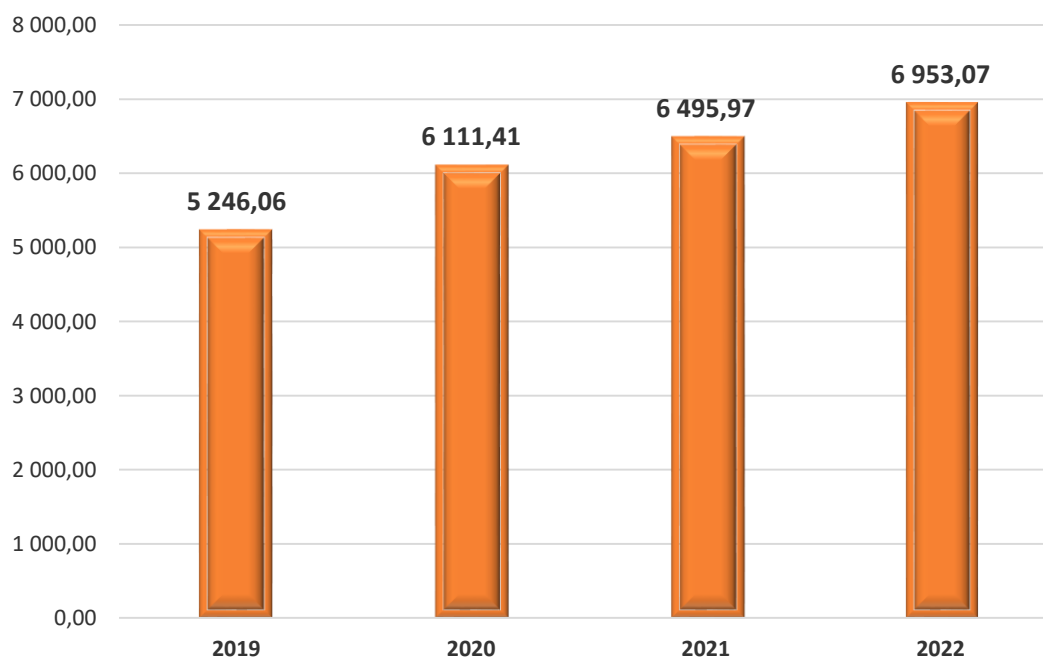
Dochody własne gminy stanowią blisko 50 % w ogólnej strukturze dochodów gminy i wynoszą 29 379 769,61 zł, dotacje celowe z budżetu państwa – 10 236 513,67 zł, subwencja oświatowa - 9 551 157 zł, oraz pozostałe dochody ze środków f-szy celowych – 13 225 322,21 zł. Do kwoty dochodów należy doliczyć środki pozyskane z funduszy europejskich w wysokości 629 851,32 zł.

Wykres 23. Struktura dochodów gminy Sucha Beskidzka w 2022 roku

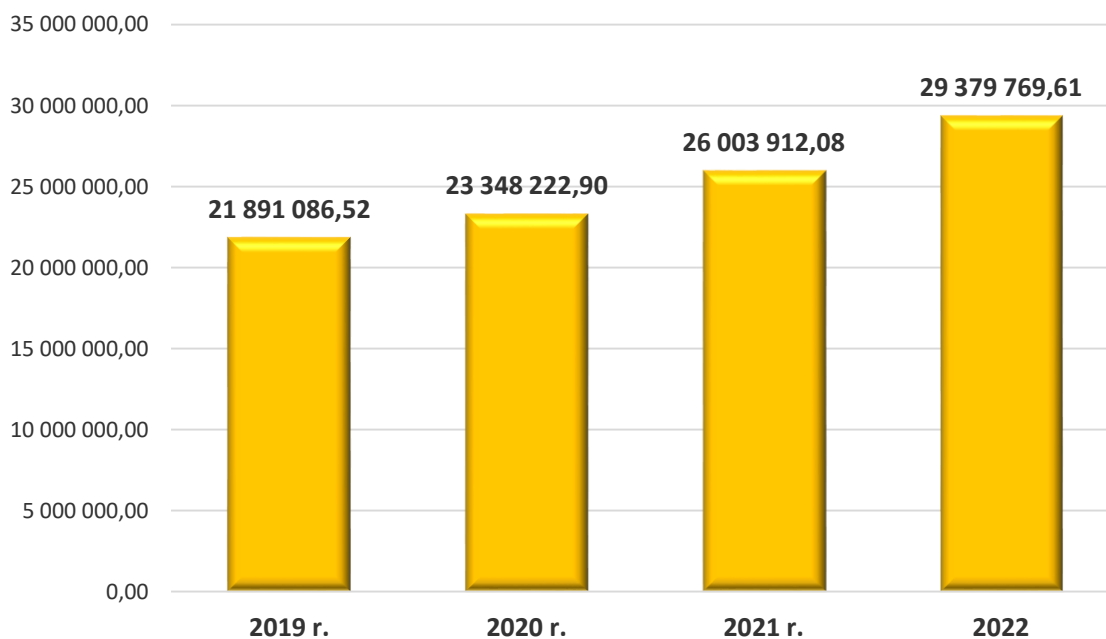
Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

Wykres 24. Dochody gminy Sucha Beskidzka w 2022 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca z porównaniem do lat poprzednich

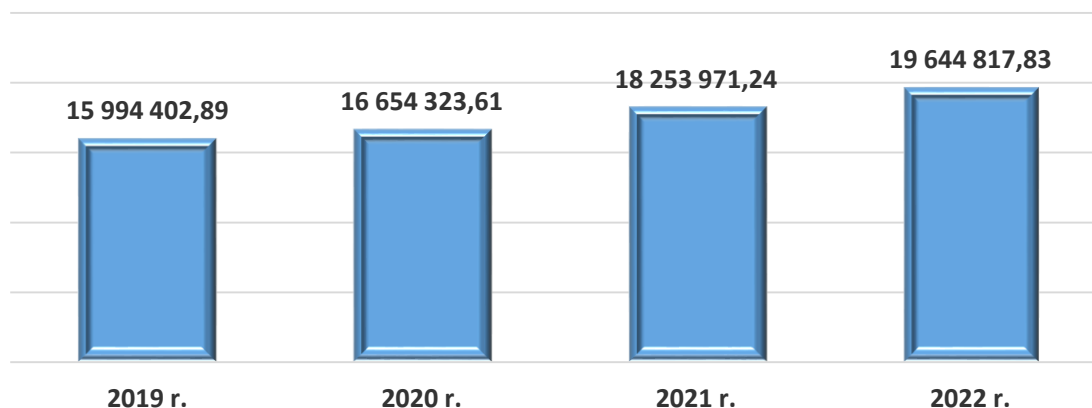
Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

Wykres 25. Dochody własne gminy Sucha Beskidzka w 2022 roku w porównaniu do lat poprzednich

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu .

Wykres 26. Dochody podatkowe gminy Sucha Beskidzka w latach 2019- 2022 wg sprawozdania Rb-PDP

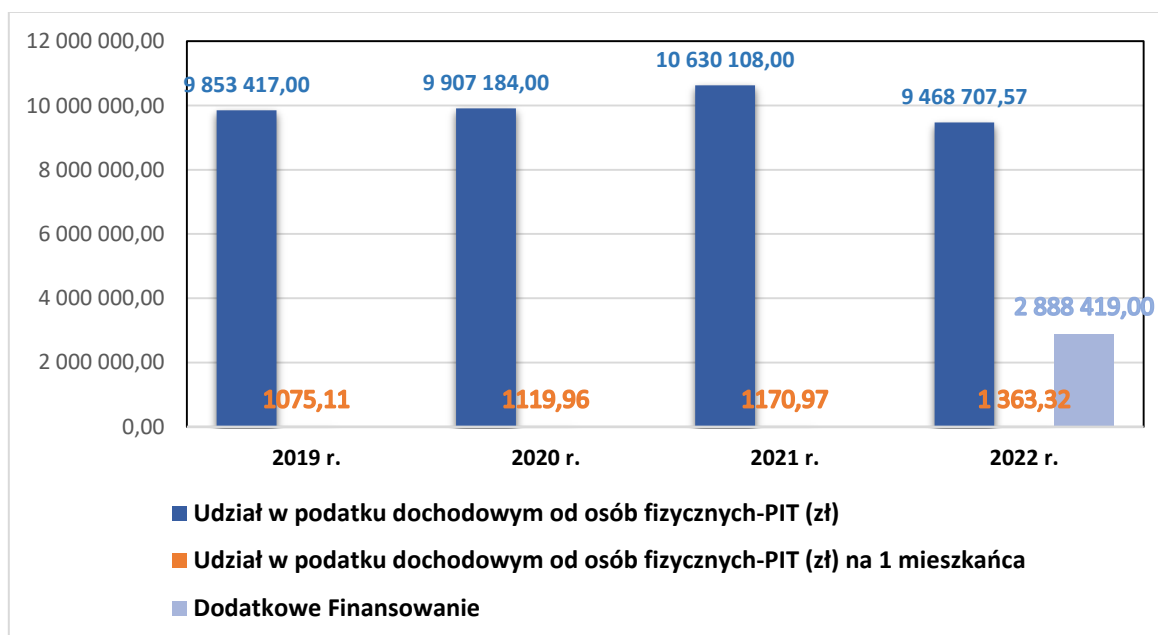

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

Największą pozycję w dochodach stanowią udziały gminy w podatku dochodowym (PIT). Z tego tytułu Gminom przypada 38,34 % podatku dochodowego PIT wpłaconego przez podatników zamieszkałych na ich terenie. W roku 2022 udziały Gminy w podatku PIT wynosiły 9 468 707,57 zł. Dodatkowo, w formie wyrównania do podatku PIT w IV kw. 2022 roku Sucha Beskidzka (podobnie jak wszystkie polskie Gminy do 20 tys. mieszkańców) otrzymała kwotę 2 888 419 złotych.

Poniższy wykres przedstawia dynamikę wzrostu dochodu z PIT na przestrzeni czterech ostatnich lat, a także w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

Wykres 27. Udział w podatku dochodowym od osób fizycznych – PIT w latach 2019 – 2022 oraz w przeliczeniu na jednego mieszkańca

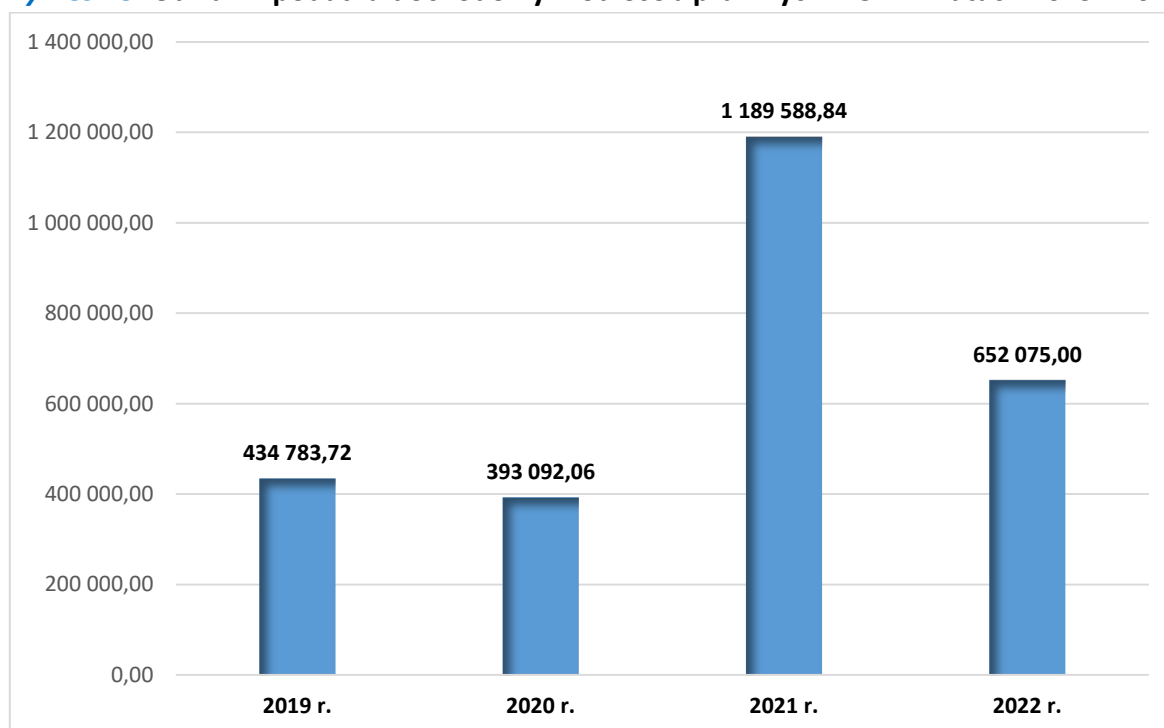

Źródło: Ministerstwo Finansów oraz sprawozdanie z wykonania budżetu

Dochodami podatkowymi są również udziały w podatku CIT od osób prawnych (przedsiębiorstwa, spółki itd.). Do gmin z tego podatku trafia zaledwie 6,71 % z ogólnych wpływów CIT do budżetu Państwa. W roku 2022 udziały z podatku CIT wynosiły 652 075 zł.

Na dochód z CIT gmina ma niewielki wpływ, a zdecydowany spadek dochodów z tego tytułu w porównaniu do roku 2021 wynika, że sposobu wyliczenia udziałów przez Ministerstwo Finansów. Na podstawie własnych analiz i obserwacji można stwierdzić, że kondycja suskich przedsiębiorstw jest dobra, nie może więc być powodem spadku dochodów CIT o niemal połowę, zatem drastyczne obniżenie udziałów w tym podatku wynika z polityki Państwa.

Wykres 28. Udział w podatku dochodowym od osób prawnych – CIT w latach 2019 - 2022

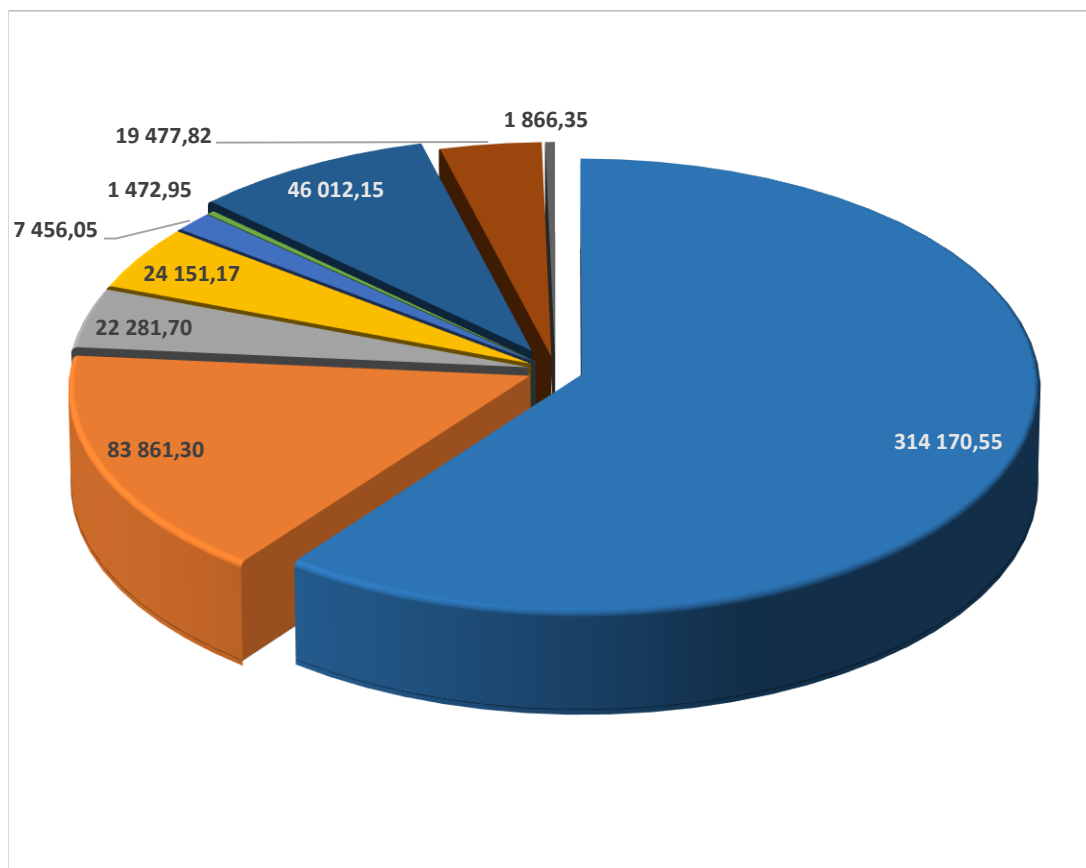
Źródło: Ministerstwo Finansów oraz sprawozdanie z wykonania budżetu

Dochodami własnymi gminy, które bezpośrednio realizowane są przez samorząd jest m.in. podatek od nieruchomości. Dochody te również wykazują tendencję wzrostową w porównaniu do lat ubiegłych. Wg prowadzonej ewidencji podatkowej na koniec roku 2022 w Suchej Beskidzkiej było **543 233,24 m² powierzchni użytkowej** w budynkach. W porównaniu do roku 2019 przybyło 22 483,11 m² powierzchni zgłoszonej do opodatkowania.

Strukturę przedmiotów opodatkowania powierzchni użytkowej budynków zawierają niżej przedstawione wykresy porównawcze rok 2022 do 2019 roku.

Wykres 29. Ogólna powierzchnia budynków według ewidencji podatkowych w 2019 roku

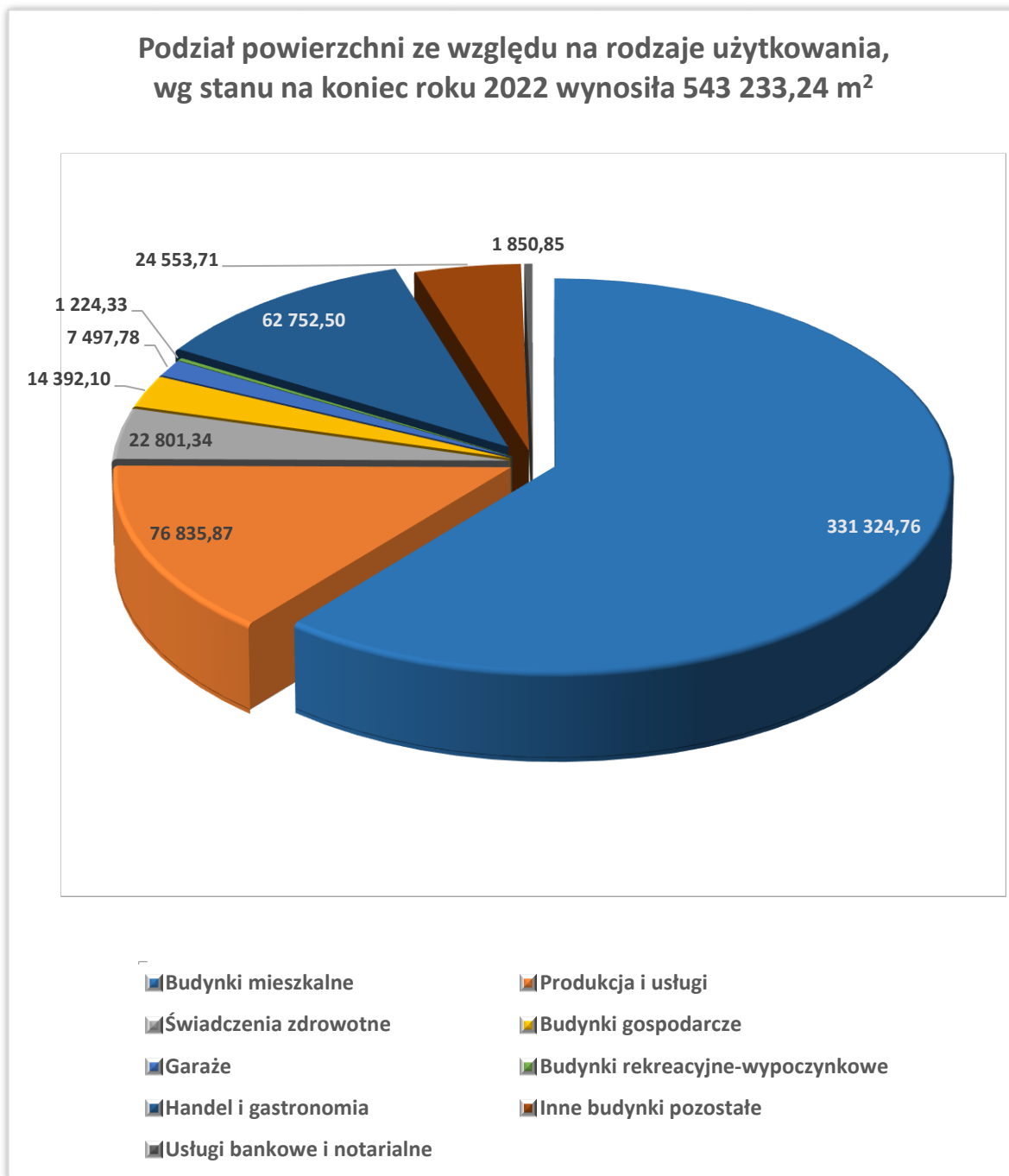
Podział powierzchni ze względu na rodzaje użytkowania, wg stanu na koniec roku 2019 wynosiła 520 750,13 m²

- Budynki mieszkalne
- Świadczenia zdrowotne
- Garáže
- Handel i gastronomia
- Usługi bankowe i notarialne
- Produkcja i usługi
- Budynki gospodarcze
- Budynki rekreacyjne-wypoczynkowe
- Inne budynki pozostałe

Źródło: Dane Urząd Miasta Sucha Beskidzka

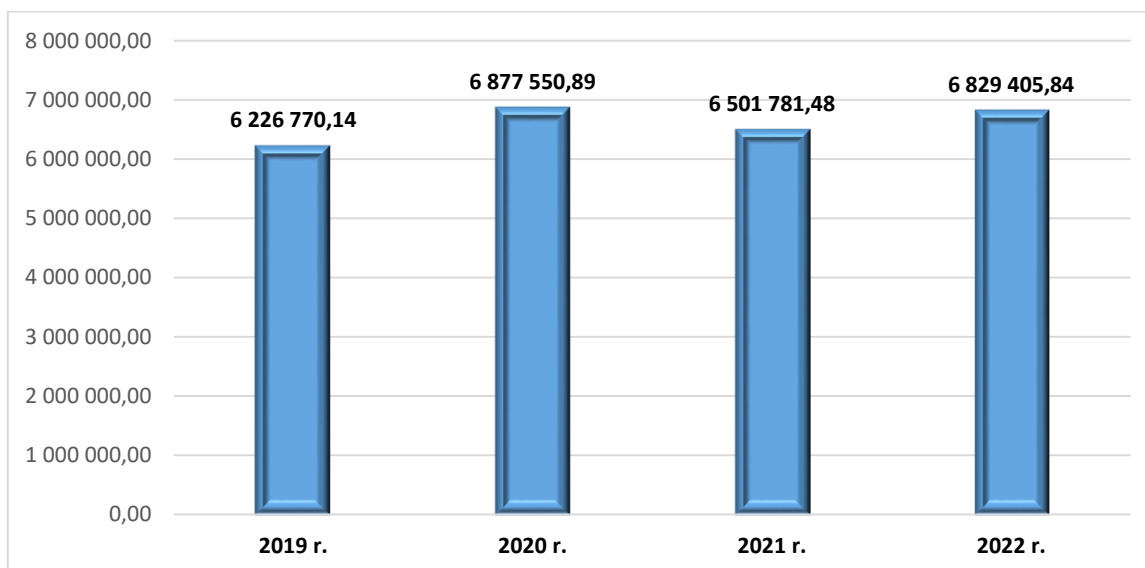
Wykres 30. Ogólna powierzchnia budynków według ewidencji podatkowych w 2022 roku (wynosiła łącznie 543 233,24 m²)

Źródło: Dane Urząd Miasta Sucha Beskidzka

Wysokość dochodów z tytułu podatku od nieruchomości powierzchni budynków w latach 2019 do 2022 przedstawia poniższy wykres. Wzrost wpływów z podatku od nieruchomości w roku 2022 w porównaniu z innymi latami, wynika min. ze zwiększenia powierzchni użytkowych, które podlegają opodatkowaniu.

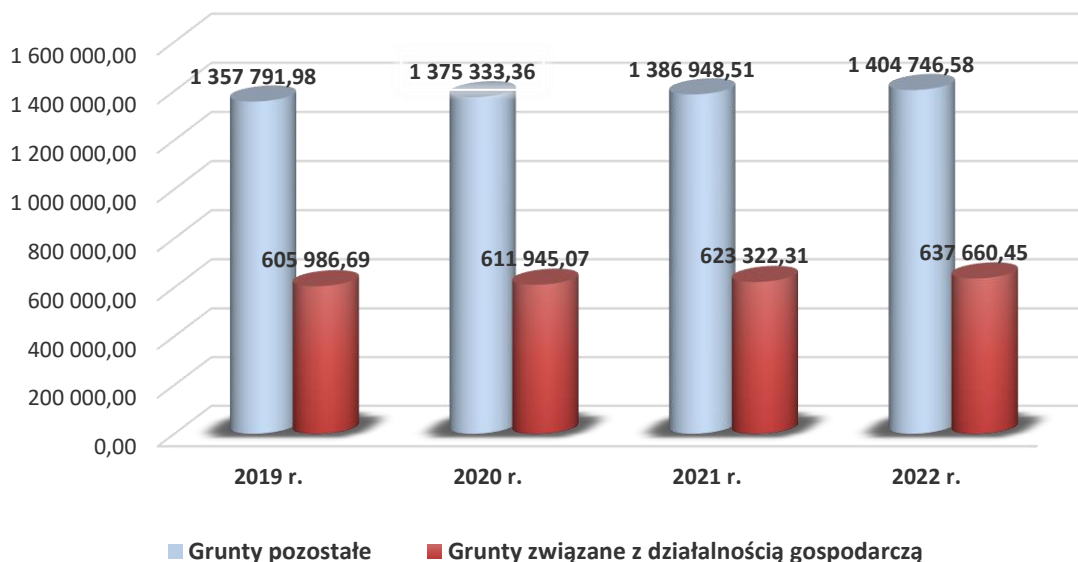
Wykres 31. Podatek od nieruchomości w roku 2022 w porównaniu z latami poprzednimi

Źródło: Dane Urząd Miasta Sucha Beskidzka

Opodatkowaniu podlegają również grunty, a stawka uzależniona jest od przeznaczenia określonego w ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez Starostwo Powiatowe. Na dzień 31 grudnia 2022 roku opodatkowanych było **637 660,45 m²** gruntów związanych z działalnością gospodarczą oraz **1 404 746 58 m²** gruntów pozostałych.

Wykres 32. Powierzchnia gruntów objęta opodatkowaniem w latach 2019 – 2022

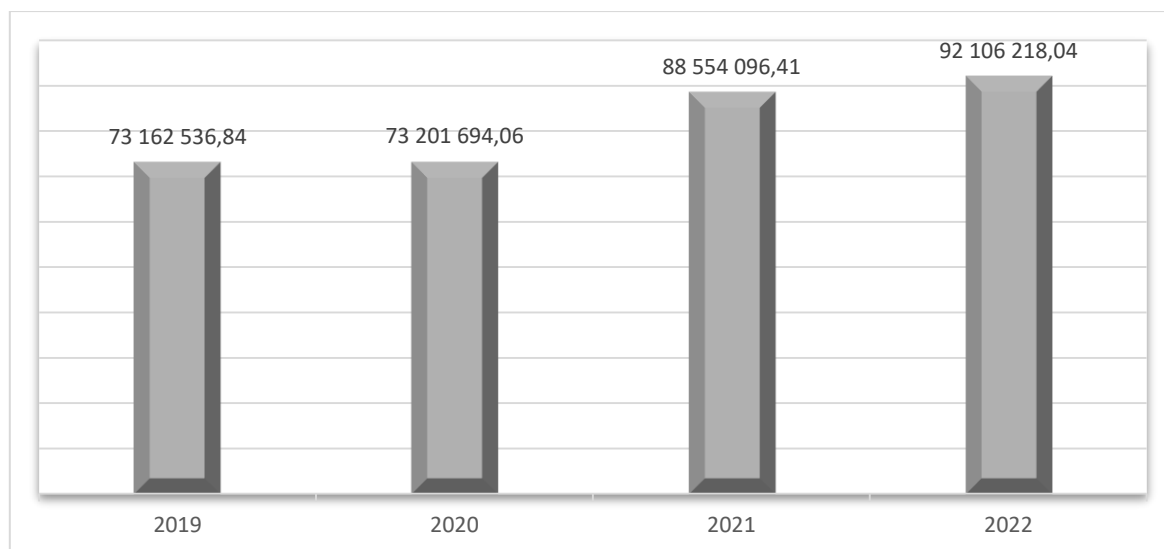

Źródło: Dane Urząd Miasta Sucha Beskidzka

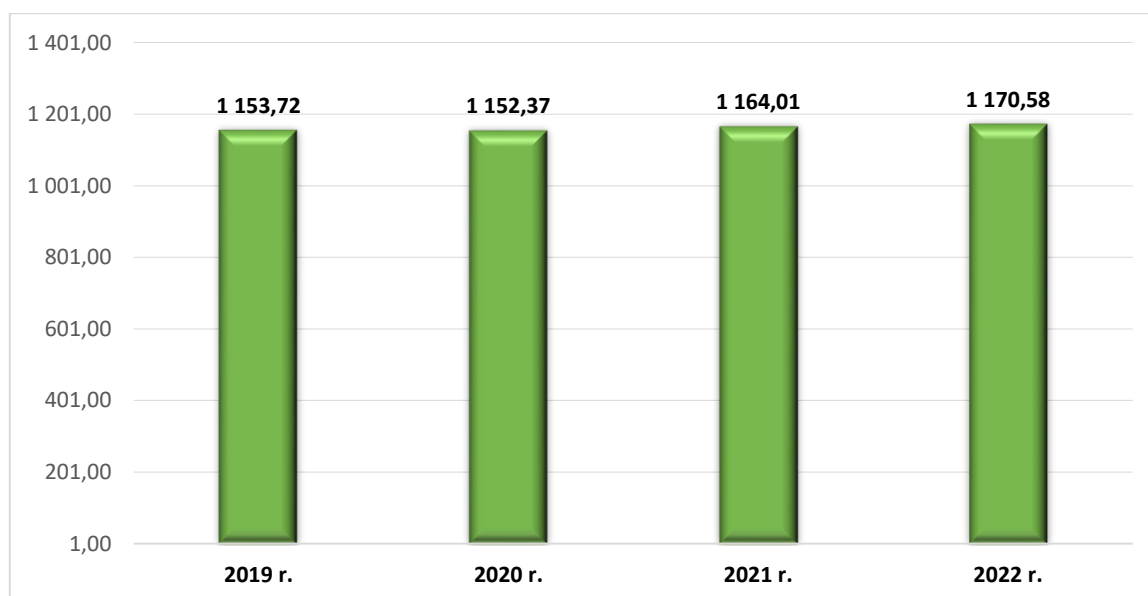
Różnice powierzchni gruntów do opodatkowania wynikają z aktualizacji oznaczeń dokonanych przez Wydział Geodezji Starostwa Powiatowego w Suchej Beskidzkiej dotyczącej klasyfikacji używanej w ewidencji gruntów i budynków.

Wykres 33. Budowle objęte opodatkowaniem (2% od wartości) w latach 2019 - 2022

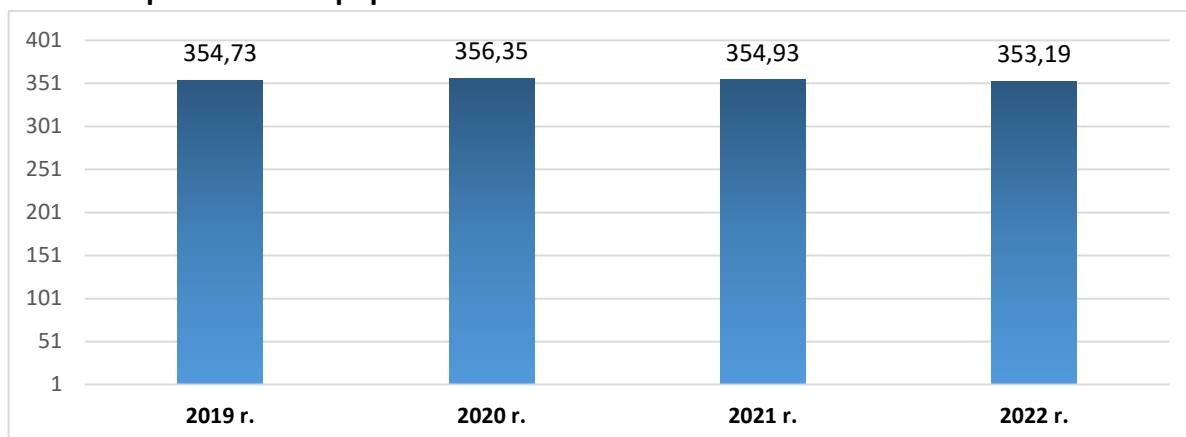
Źródło: Dane Urząd Miasta Sucha Beskidzka

Wykres 34. Powierzchnia gruntów leśnych wg stanu na rok 2022, w porównaniu z poprzednimi latami

Źródło: Dane Urząd Miasta Sucha Beskidzka

Wykres 35. Powierzchnia gruntów rolnych w ha wg stanu na rok 2022, w porównaniu z poprzednimi latami

Źródło: Dane Urząd Miasta Sucha Beskidzka

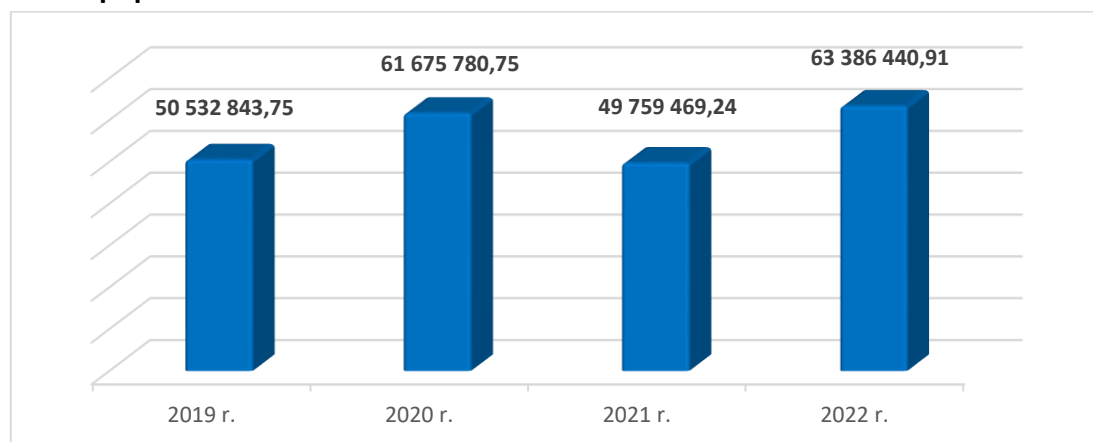
Od 1 stycznia 2018 r. do 31.12.2022 r. gmina stosowała ulgi w zakresie zwolnień z podatku od nieruchomości powierzchni mieszkalnych dla właścicieli i posiadaczy nieruchomości, którzy stosują ekologiczne źródła ciepła. Na koniec 2022 roku powierzchnia objęta ulgą wynosiła 174 080,18 m² i była większa od roku poprzedniego o 24 962,73 m². Skorzystało z niej łącznie 1890 podatników tj. o 132 więcej w porównaniu z rokiem 2021. Wprowadzone ulgi spowodowały zmniejszenie wpływów z podatku od nieruchomości w roku 2022 o kwotę 111 498,54 zł.

WYDATKI

Wydatki budżetowe gminy w 2022 roku stanowiły kwotę **63 386 440,91 zł**, w tym wydatki inwestycyjne wyniosły **16 816 370,71 zł**, a **wydatki bieżące – 46 570 070,20 zł**.

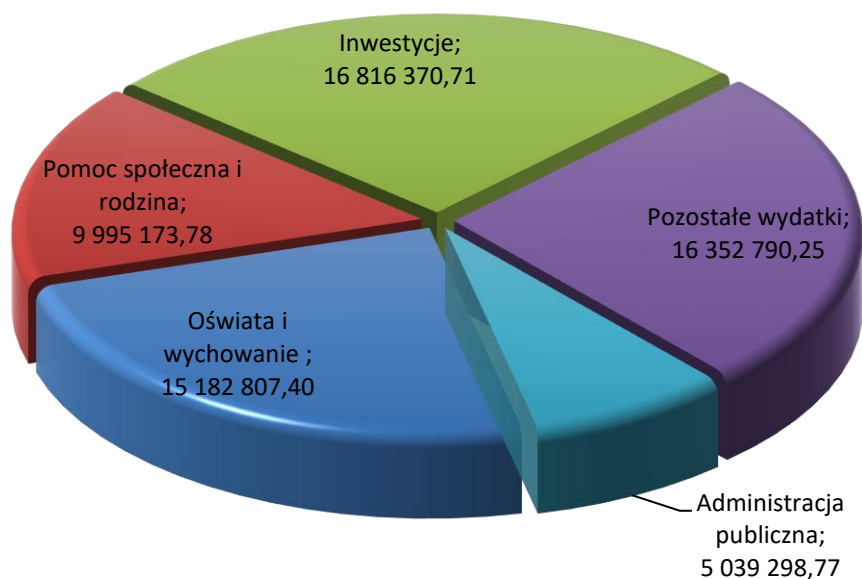
Wydatki budżetu Gminy w 2022 roku w porównaniu z latami 2019 - 2022 obrazuje poniższe zestawienie:

Wykres 36. Wydatki z budżetu gminy w roku 2022 w porównaniu do lat poprzednich

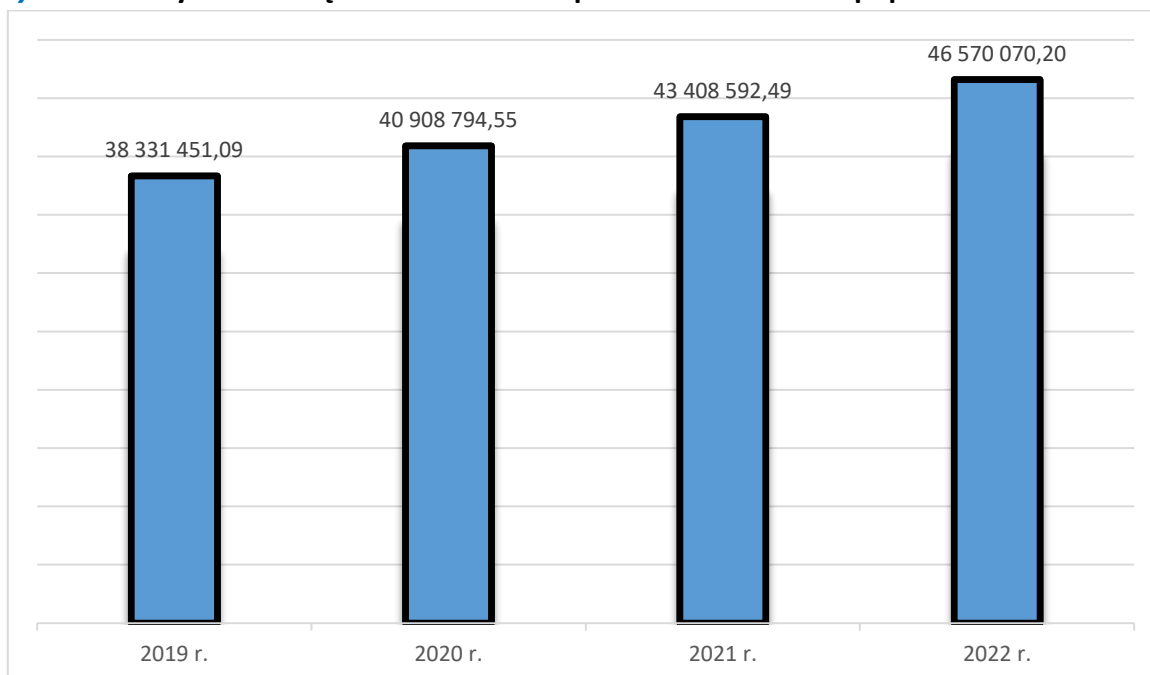
Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

Wykres 37. Kwotowe zestawienie najważniejszych wydatków budżetowych w roku 2022

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

Wykres 38. Wydatki bieżące w 2022 roku w porównaniu z latami poprzednimi

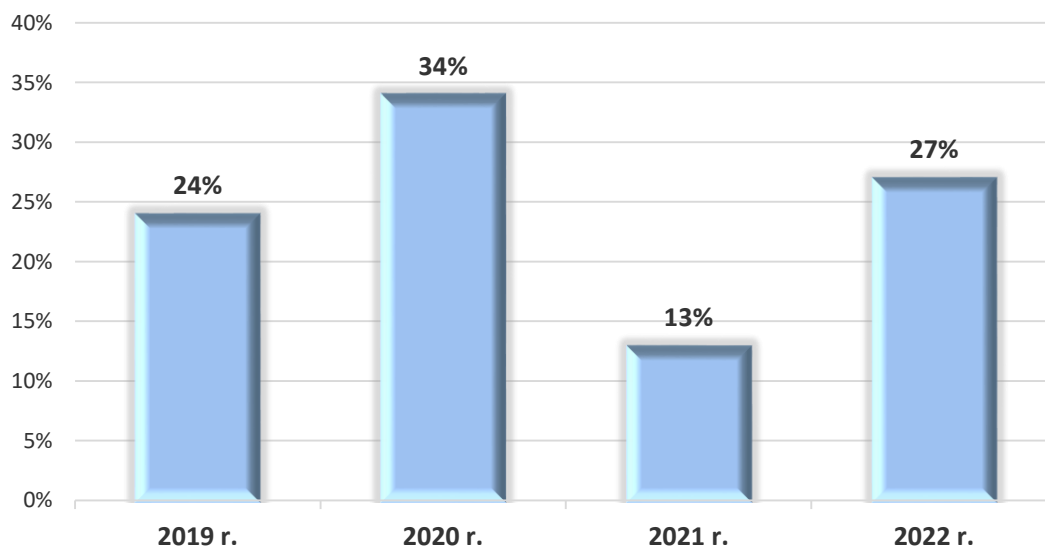

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

Znaczny wzrost wydatków bieżących notowany na przestrzeni ostatnich lat wynika ze wzrostu płac, cen mediów i bieżącego utrzymania obiektów, a także z polityki socjalnej państwa i zwiększenie środków na pomoc społeczną.

Procentowy udział wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach budżetu w roku 2022 w porównaniu z latami poprzednimi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 39. Udział wydatków inwestycyjnych w 2022 w wydatkach ogółem w procentach

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

PRZYCHODY I ROZCHODY

W 2022 r. przychody w budżecie gminy stanowiły kwotę 8 515 392,47 zł, z tego - kwota wolnych środków z 2021 r. w wysokości 2 390 247,60 zł oraz kwota 6 125 144,87 zł jako niewykorzystane środki z tytułu realizacji programów, projektów.

„Rozchody” to wydzielone w budżecie środki przeznaczone na spłatę kredytów i pożyczek. Rozchody w roku 2022 stanowiły kwotę ogółem 4 733 249,41 zł, z tego 503 249,41 zł przeznaczono na spłatę pożyczek do WFOŚ i GW w Krakowie, kwotę 2 030 000 zł na spłatę rat kredytów inwestycyjnych do banku oraz kwotę 2 200 000 zł na przelewy na rachunki lokat z przeznaczeniem na realizację inwestycji w roku następnym. Powyższa kwota, to środki pozyskane z tzw. funduszy covidowych z przeznaczeniem na prace renowacyjne w zespole zamkowo-parkowym i oranżerii.

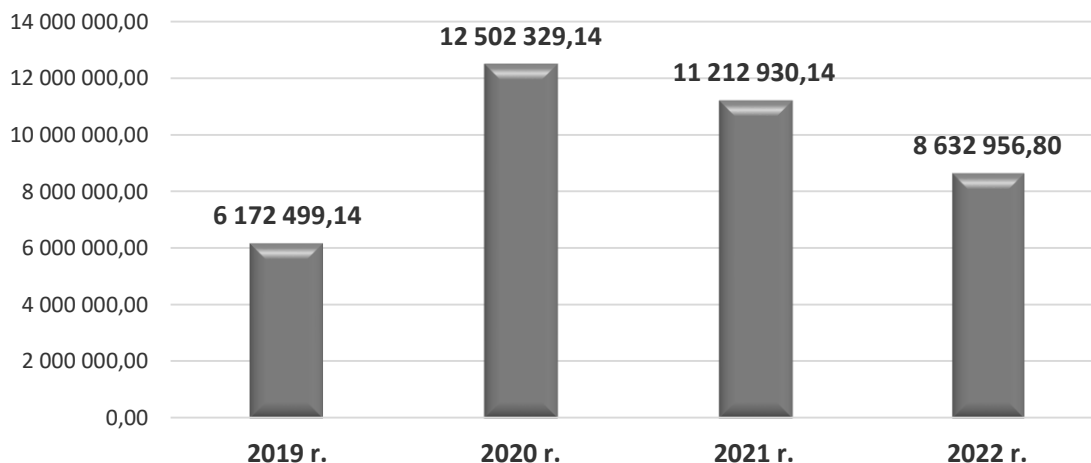
4.2. STAN ZADŁUŻENIA MIASTA

Na dzień 31.12.2022 r. zadłużenie miasta wynosiło 8 632 956,80 zł, co stanowi 13,70 % wykonanych dochodów. W porównaniu z rokiem 2021 dług gminy zmniejszył się o kwotę 2 579 973,34 zł.

W 2022 r. gmina uzyskała z WFOŚ i GW w Krakowie częściowe umorzenie pożyczki w kwocie 46 723,93 zł z tytułu realizacji zadania inwestycyjnego – Likwidacja niskiej emisji w gminie, osiągając planowany efekt ekologiczny. Kwotę długu stanowią preferencyjne pożyczki z WFOŚ i GW w Krakowie zaciągnięte na inwestycje proekologiczne (do spłaty pozostaje 992 956,80 zł z możliwością częściowego umorzenia) oraz kredyty na realizację zadań inwestycyjnych, które wynoszą łącznie 7 640 000 zł, w tym kredyty inwestycyjne do Banku

Spółdzielczego na zakup Zespołu Zamkowo-Parkowego (pozostaje do spłacenia 200 000 zł) i na budowę Centrum Kultury i Filmu (do spłacenia - 800 000 zł), a także do Banku Gospodarstwa Krajowego na budowę Centrum Kultury i Filmu (pozostaje do spłacenia 6 640 000 zł) .

Wykres 40. Zadłużenie gminy wg stanu na 31 grudnia 2022 roku z porównaniem na ten sam dzień w latach 2019 - 2022

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu

Gmina Sucha Beskidzka na podstawie umowy poręczenia zawartej w dniu 12.06.2014 r. z WFOŚiGW w Krakowie udzieliła poręczenia dla Związku Gmin Dorzecza Górnej Skawy Świnna Poręba z siedzibą w Suchej Beskidzkiej w kwocie **375 512 zł** na modernizację Rejonowej Sortowni i Składowiska Odpadów Komunalnych w Suchej Beskidzkiej na okres do 31.12.2025 r. Do końca 2022 r. gmina z tego tytułu nie poniosła żadnych wydatków, które obciążałyby budżet gminy.

Łączna kwota jaką gmina przeznaczyła na spłatę rat kredytów, pożyczek wraz z odsetkami wyniosła **3 175 798,79 zł**, co daje wskaźnik 5,01 % w stosunku do wykonanych wydatków ogółem.

Finanse gminy wg wieloletniej prognozy opracowanej do 2030 roku wykazują pełną realizację zadań obligacyjnych gminy, obsługę i spłatę długu wynikającą z harmonogramów spłat pożyczek i kredytów oraz odsetek, zwrot pożyczek do budżetu udzielonych przez gminę. Kondycja finansowa Gminy jest dobra i umożliwia dalszy rozwój miasta w tym realizację kolejnych inwestycji podnoszących jakość życia mieszkańców. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury miejskiej oraz prowadzona polityka podatkowa sprzyjają rozwojowi działalności gospodarczej.

5. GOSPODARKA KOMUNALNA I MAJĄTEK GMINY

5.1. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI

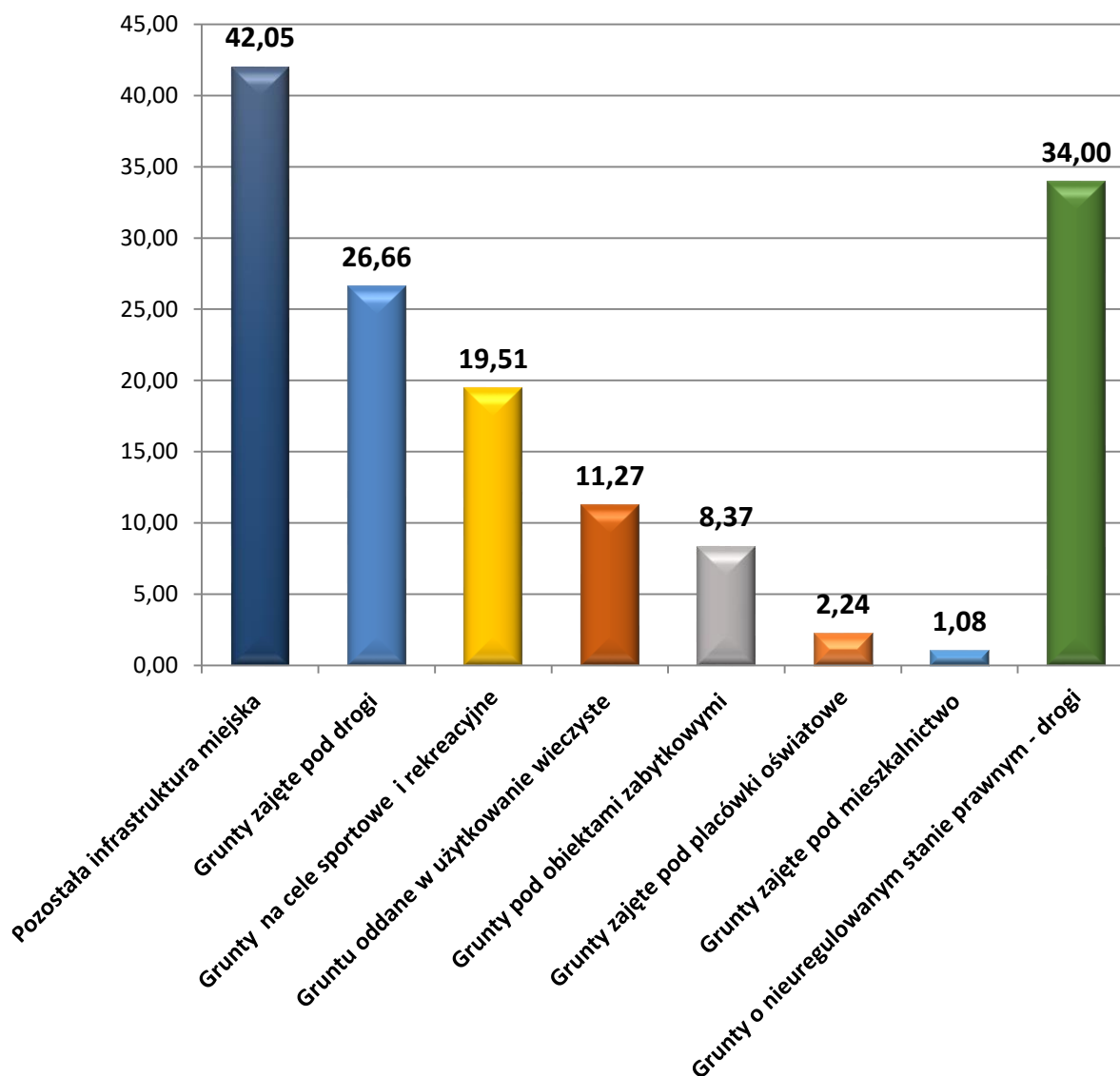
ZASOBY GRUNTOWE

Na koniec grudnia 2022 r. Gmina Sucha Beskidzka dysponowała nieruchomościami o łącznej powierzchni 145,1790 ha oraz udziałami w 23 działkach. W 2022 r. w procesie komunalizacji uregulowano stan prawny gruntów zajętych pod drogi o powierzchni ok. 6 ha. We władaniu Gminy Sucha Beskidzka w dalszym ciągu pozostaje ok. 34 ha terenów o nieuregulowanym stanie własności. Dokonano także zamiany nieruchomości położonych przy ul. Podksiężę pomiędzy Gminą, a osobami prywatnymi w ramach regulacji stanu prawnego dróg na terenie miasta. W stosunku do roku poprzedniego zmniejszyła się powierzchnia gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste, ponieważ nastąpiło przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności gruntu pod blokiem na osiedlu Na Stawach 1.

Oprócz gruntów stanowiących własność Gminy, na terenie miasta znajdują się nieruchomości, które w dalszym ciągu pozostają jedynie we władaniu samorządu Suchoj Beskidzkiej. Problem regulacji stanu prawnego dotyczy w szczególności gruntów przeznaczonych pod drogi wewnętrzne. Pomimo, że nieruchomości te są faktycznie utrzymywane przez Gminę, nie dysponuje ona wobec nich prawem własności, ujawnionym w księdze wieczystej. Regulacja stanu prawnego tych gruntów to proces długotrwały i skomplikowany, składający się z kilku etapów. W roku 2022 r. postępowania w tym zakresie zakończyły się pomyślnie - wpisem do ksiąg wieczystych własności na rzecz Gminy Sucha Beskidzka - gruntów o łącznej powierzchni ok. 6 ha zajętych pod drogi wewnętrzne przy ul. Lipowej, ul. Kasztanowej, ul. Świerkowej, ul. Cichej, ul. Stromej, ul. Leśnej, ul. Łagodnej, ul. Lawendowej oraz ul. Role. W Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie prowadzone są kolejne postępowania komunalizacyjne na podstawie wniosków składanych przez Gminę.

Do skomunalizowania pozostaje nadal ok. 450 działek o łącznej powierzchni ok. 34 ha.

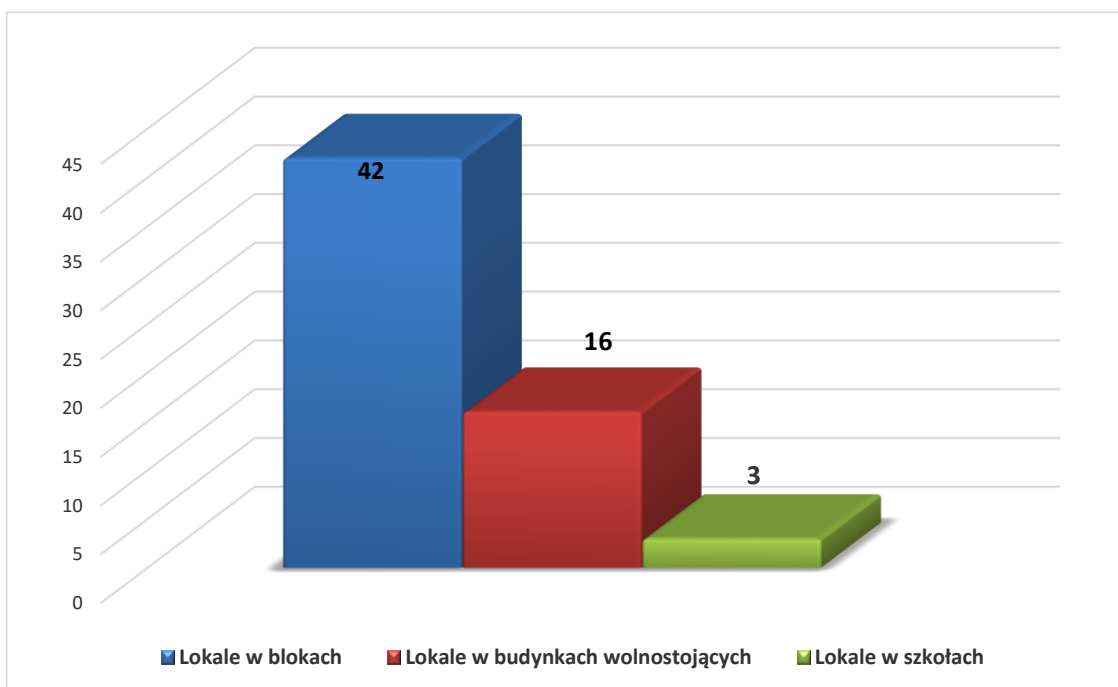
Wykres 41. Podział gruntów ze względu na przeznaczenie wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku (w ha)

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Nieruchomościami UM Sucha Beskidzka

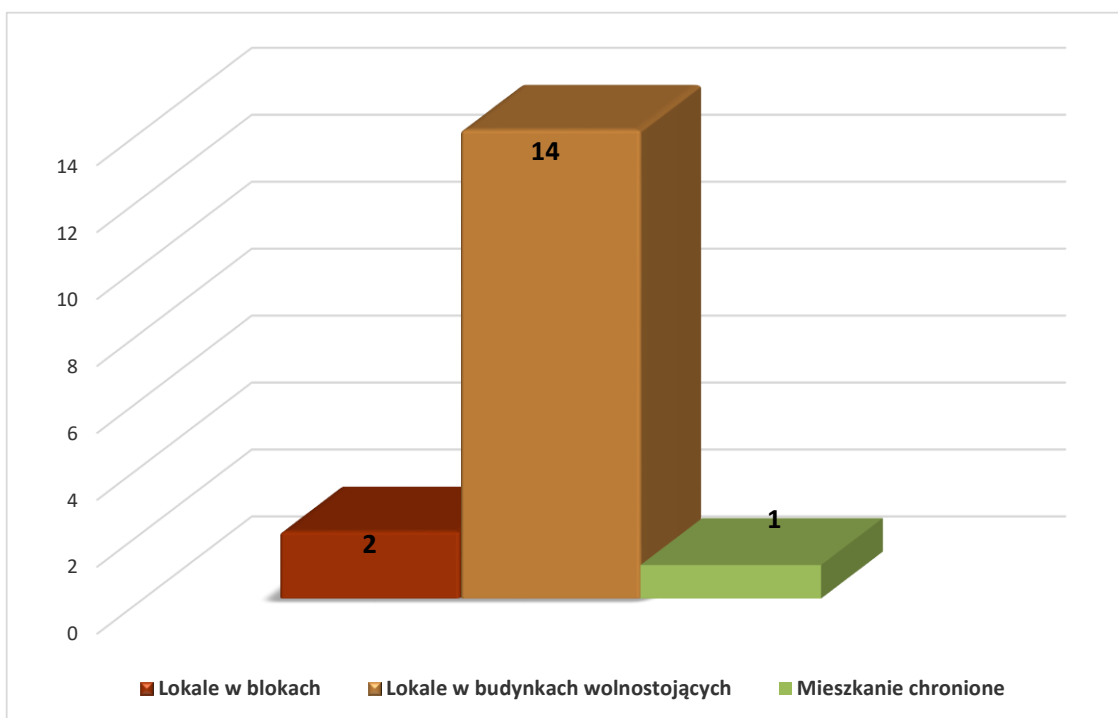
ZASOBY MIESZKANIOWE GMINY SUCHA BESKIDZKA

Wykres 42. Zasoby mieszkaniowe gminy Sucha Beskidzka bez lokali socjalnych wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Nieruchomościami UM Sucha Beskidzka

Wykres 43. Lokale socjalne wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku

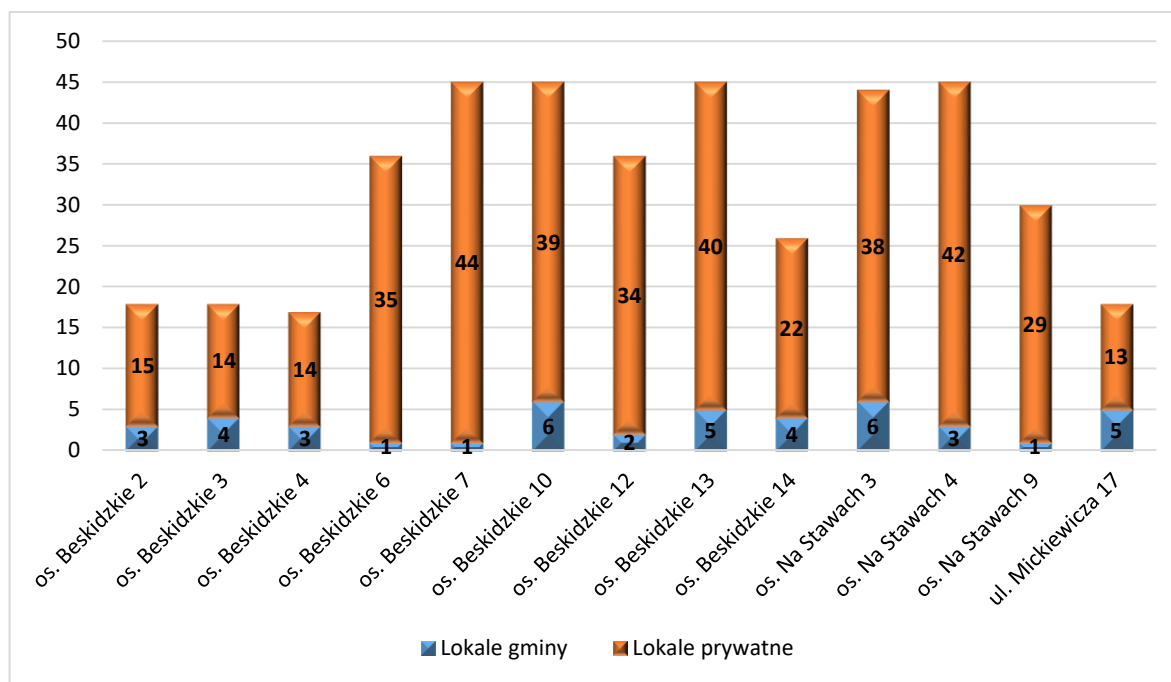

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Nieruchomościami UM Sucha Beskidzka

W trakcie 2022 r. zmianie uległa liczba lokali mieszkalnych i socjalnych w budynkach wolnostojących. Jedno mieszkanie w bloku zostało sprzedane jego najemcy. Natomiast w związku z przebudową budynku przy ul. Makowskiej 24 w miejsce jednego lokalu nieużytkowanego ze względu na stan techniczny oraz części strychu, powstały dodatkowo cztery mieszkania, z czego dwa otrzymały status lokalu socjalnego. Z mieszkaniowego zasobu gminy wydzielone było pomieszczenie tymczasowe, któremu w 2022 r. zmieniono status na lokal socjalny.

Wykres 44. Lokale mieszkalne w budynkach wielorodzinnych

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Nieruchomościami UM Sucha Beskidzka

POZOSTAŁE OBIEKTY I ICH STAN

Obiekty i lokale należące do miasta Sucha Beskidzka podlegają corocznej kontroli i sprawdzaniu stanu technicznego, sposobu użytkowania oraz zgodności dokumentacji z obowiązującymi przepisami prawa. Remonty oraz modernizacja obiektów prowadzona jest systematycznie, w miarę potrzeb i możliwości finansowych Gminy.

Tabela 6. Budynki administracji publicznej i opieki zdrowotnej

Lp.	Lokalizacja	Obiekt	Stan budynku
1.	ul. Mickiewicza 19	Urząd Miasta Sucha Beskidzka	dobry
2.	ul. J. Piłsudskiego 23	Prokuratura Rejonowa	dobry
3.	ul. Handlowa 1	Miejska Przychodnia Zdrowia	dobry

Budynek Miejskiej Przychodni Zdrowia jest używany i utrzymywany we właściwym stanie technicznym przez tę jednostkę organizacyjną Gminy.

Tabela 7. Obiekty oświatowe, kultury, sportu i rekreacji

Lp.	Lokalizacja	Obiekt	Stan obiektu
1.	ul. płk. T. Semika 3	Szkoła Podstawowa Nr 1	dobry
2.	ul. Zasywnicka 1	Szkoła Podstawowa Nr 2	dobry
3.	ul. Błądzonka 118	Filia Szkoły Podstawowej Nr 2	dobry
4.	ul. Mickiewicza 23	Miejskie Przedszkole Samorządowe	dobry
5.	ul. Handlowa 1 A	Miejska Świetlica Profilaktyczna	dobry
6.	Stadion Sportowy	Budynek zaplecza sportowego z bazą hotelową i gastronomiczną	w trakcie budowy (pozwolenie na użytkowanie w części przyziemia)
7.	ul. płk. T. Semika	Boisko sportowe „Orlik”	dobry
8.	ul. Mickiewicza 27	Centrum Kultury i Filmu im. Billy`ego Wildera	bardzo dobry

Tabela 8. Gminne lokale użytkowe

Lp.	Adres	Przeznaczenie lokalu	Stan budynku
1.	os. Beskidzkie 6	handel	dobry
2.	os. Beskidzkie 14	handel	dobry
3	Rynek 16	oświata, OSP	dobry
4.	ul. Mickiewicza bud. gosp. murowany (stadion sportowy)	garaż/usługi	część garażowa – stan dobry po przebudowie, część usługowa – wymaga remontu
5.	ul. J. Piłsudskiego 23 (dawny LOK)	budynek użytkowy (garaż, pomieszczenia magazynowe)	wymaga remontu

W 2022 r. przeprowadzono remont dachu budynku przy Rynku 16 w Suchej Beskidzkiej. Zakres prac obejmował wymianę pokrycia dachowego oraz naprawę uszkodzonych elementów konstrukcyjnych więźby dachowej. Łączny koszt robót wyniósł 119.728,20 zł brutto.

Tabela 9. Obiekty zabytkowe

Lp.	Lokalizacja	Obiekt	Stan budynku
1.	ul. Zamkowa	Zamek Suski	dobry
2.	ul. Zamkowa	Oranżeria	w trakcie remontu
3.	ul. Role 182	Dawny zajazd	zły

Z uwagi na zły stan techniczny, budynek położony przy ul. Role 182 przekazany Gminie przez TMZS wymaga przeprowadzenia kompleksowego remontu. Obiekt połączony jest z inną nieruchomością należącą do osoby prywatnej.

Najbardziej reprezentatywny i rozpoznawalny obiekt zabytkowy, czyli suski zamek został poddany gruntownym pracom remontowym i restauratorskim w zakresie elementów zewnętrznych oraz otoczenia i obecnie pięknie się prezentuje zachęcając turystów do zwiedzania. Na terenie parku zamkowego wykonywane są bieżące prace pielęgnacyjne. W 2022 r. zmodernizowano przyzamkowy parking, na którym aktualnie znajduje się 80 wytyczonych i wyłożonych kostką brukową miejsc postojowych (20 przy restauracji „Kasper Suski” oraz 60 wzdłuż ulicy Zamkowej).

W 2022 r. przeprowadzono konserwację kamiennego kominka znajdującego się w Sali Rycerskiej zamku. Koszt renowacji zabytku wyniósł 41.635,50 zł.

Opracowane w 2021 r. projekty dotyczące wykonania instalacji centralnego ogrzewania w zamku suskim, a także ochrony przeciwpożarowej obiektu, po trwających kilka miesięcy procedurach ich uzgadniania z Urzędem Ochrony Zabytków w Krakowie zostały pozytywnie zaopiniowane przez tą instytucję. Uzyskano także pozwolenie na budowę centralnego ogrzewania i instalacji przeciwpożarowej w nieruchomości. W 2022 r. rozpoczęto prace remontowe przy zabytkowej oranżerii na terenie parku zamkowego. Zgodnie z zatwierdzoną dokumentacją projektową, ich zakres obejmuje gruntowną renowację obiektu z adaptacją wnętrza na cele kawiarni z kręgielnią. Zakończenie inwestycji planowane jest w drugiej połowie 2023 r.

Tabela 10. Budynki mieszkalne

Lp.	Adres	Stan budynku
1.	ul. Makowska 24	dobry
2.	ul. Makowska 42	dobry
3.	ul. J. Piłsudskiego 11	dobry
4.	ul. Kościelna 6	dobry
5.	ul. Kościelna 26	dobry
6.	ul. Przemysłowa 6	dobry
7.	ul. Role 79	dobry

GOSPODAROWANIE MAJĄTKIEM GMINY

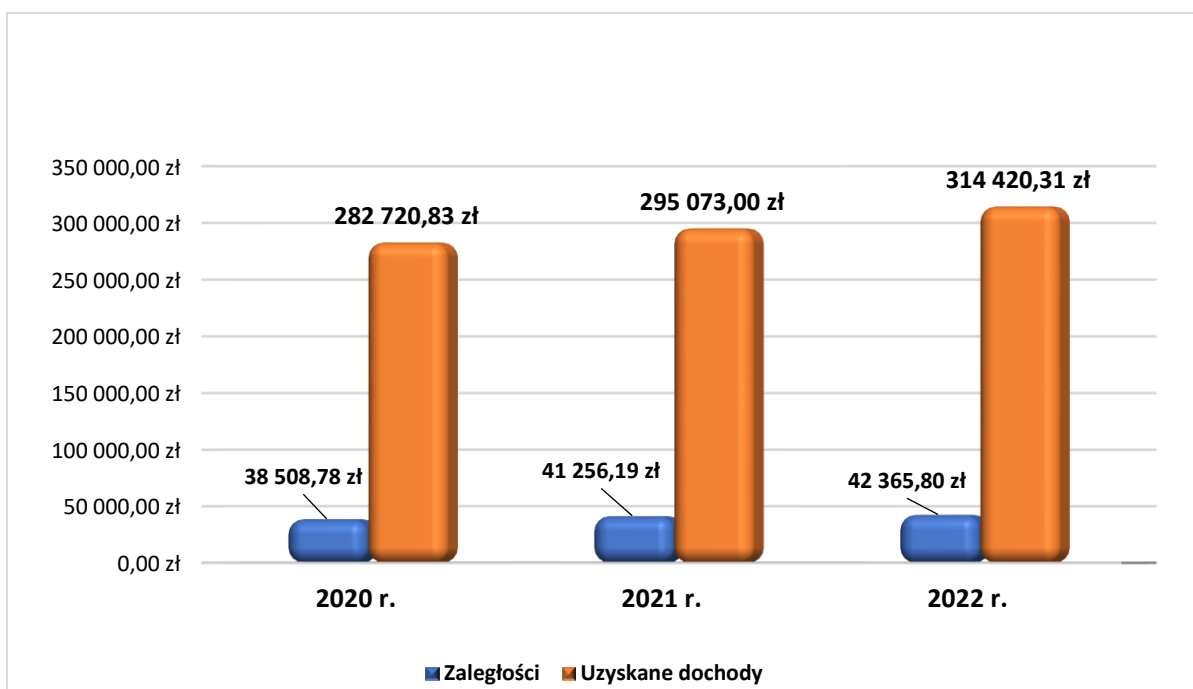
Dochody z najmu lokali mieszkalnych

Umowa najmu lokalu mieszkalnego zobowiązuje najemcę do zapłaty czynszu oraz mediów dostarczonych do lokalu mieszkalnego, na rzecz Gminy Sucha Beskidzka. Na media składają się następujące opłaty: woda, kanalizacja, centralne ogrzewanie, ciepła woda oraz wywóz nieczystości.

Od dnia 01 listopada 2021 r. miesięczna stawka bazowa czynszu w lokalach i budynkach wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy wynosi 5,10 zł za 1 m² powierzchni użytkowej. W oparciu o ww. stawkę bazową, dla każdego lokalu gminnego ustalany jest indywidualny czynsz uwzględniający czynniki podwyższające lub obniżające jego wartość użytkową tj. położenie budynku, położenie lokalu w nieruchomości, wyposażenie budynku i lokalu w urządzenia techniczne i instalacje, ogólny stan budynku.

Z tytułu czynszu najmu oraz mediów Gmina uzyskała dochody w wysokości ponad 314.400 zł.

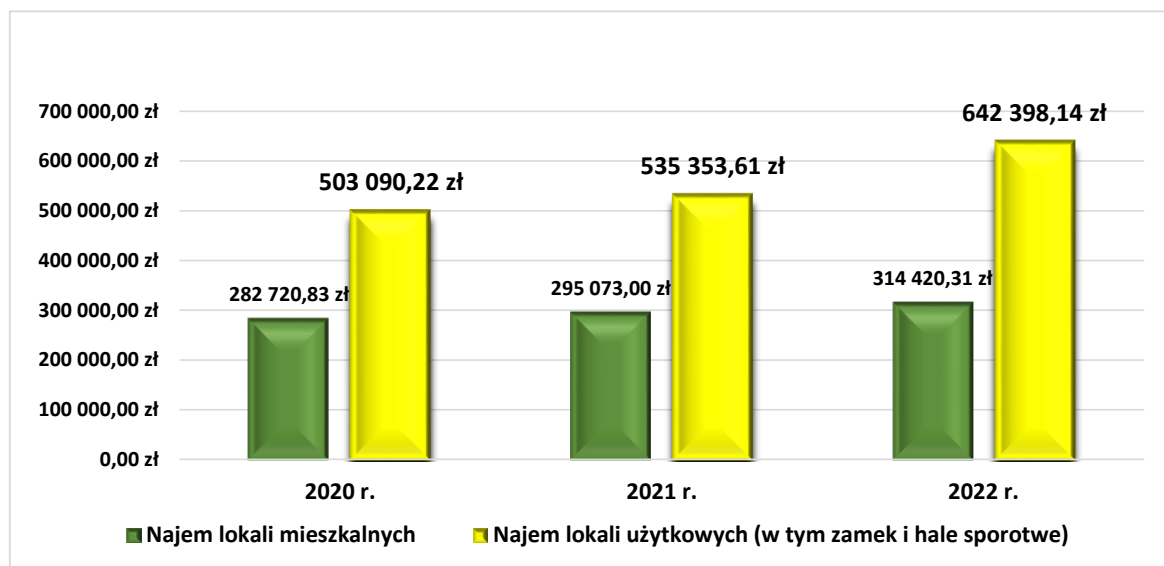
Wykres 45. Dochody z tytułu najmu lokali mieszkalnych oraz zaległości czynszowe

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Nieruchomościami UM Sucha Beskidzka

Dochody z najmu lokali użytkowych

Wykres 46. Dochody z tytułu najmu lokali mieszkalnych i użytkowych w 2022 roku w stosunku do lat poprzednich

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Nieruchomościami UM Sucha Beskidzka

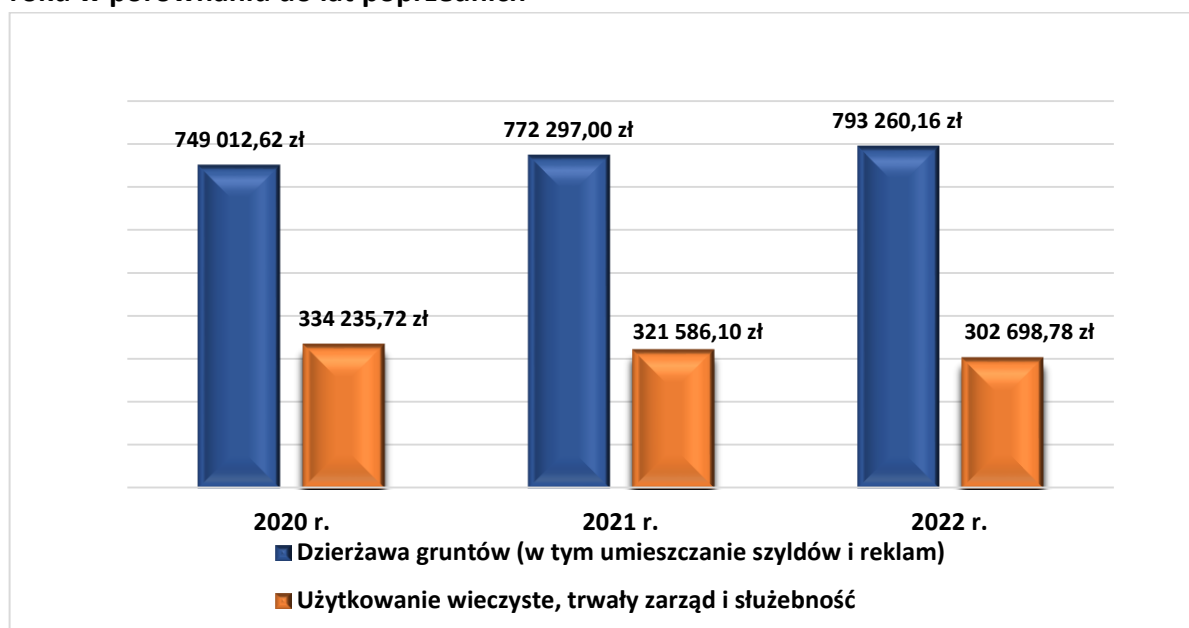
Gospodarka lokalami użytkowymi pozwoliła na uzyskanie dochodów rocznych w wysokości przekraczającej kwotę 642.000,00 zł.

Gmina poza lokalami użytkowymi wynajmuje także: gabinety, wolne pomieszczenia w części przyziemia oraz pomieszczenia piwniczne w Miejskiej Przychodni Zdrowia, lokal użytkowy w przedszkolu, halę sportową, sale gimnastyczne oraz sale lekcyjne i komputerowe w szkołach podstawowych.

Dzierżawa nieruchomości gruntowych

Miasto Sucha Beskidzka uzyskuje również dochód z dzierżawy nieruchomości gruntowych. Każdy wydzierżawiający teren zobowiązany jest płacić czynsz wg stawek określanych zarządzeniem Burmistrza Miasta. Gospodarka gruntami pozwoliła na uzyskanie w 2022 r. dochodów w wysokości 793.260,16 zł. Największym dzierżawcą terenów Gminnych jest Regionalny Zakład Przetwarzania Odpadów w Suchoj Beskidzkiej i Składowisko Odpadów „Dąbie” w Suchoj Beskidzkiej Sp. z o. o.

Wykres 47. Dochody z tytułu dzierżawy i użytkowania wieczystego nieruchomości w 2022 roku w porównaniu do lat poprzednich

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Nieruchomościami UM Sucha Beskidzka

Użytkowanie wieczyste gruntu, trwały zarząd i służebności gruntowe

Prawo użytkowania większości gruntów wykorzystywanych na cele mieszkaniowe zostało przekształcone w prawo własności. W użytkowaniu wieczystym pozostają grunty niezabudowane lub będące w trakcie zabudowy (w przypadku gdy nieruchomość nie została formalnie odebrana), a także tereny przeznaczone na cele przemysłowe. Opłaty z tego tytułu wnoszone są do dnia 31 marca każdego roku. W 2022 r. Gmina uzyskała dochód z tytułu użytkowania wieczystego w wysokości 138.792,01 zł.

Trwały zarząd jest formą prawną władania nieruchomością przez jednostkę organizacyjną. W przypadku Gminy Sucha Beskidzka jest to Zakład Komunalny, który zobowiązany jest na rzecz właściciela dokonywać do dnia 31 marca każdego roku opłat. Ponadto pobierane są opłaty związane z ustanowieniem służebności na gruntach gminnych, polegających np. na prawie do przejazdu lub zlokalizowaniu w ich obrębie urządzeń przesyłowych. W 2022 r. Gmina uzyskała dochód z tytułu trwałego zarządu w kwocie 163.906,77 zł.

Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego we własność

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. dotychczasowi użytkownicy wieczystości, którzy stali się właścicielami nieruchomości, zobowiązani są do ponoszenia opłat przekształceniowych przez okres 20 lat. Jednocześnie istnieje możliwość dokonania wpłaty jednorazowej wraz z bonifikatą, przyznawaną na podstawie uchwały Rady Miasta. W 2022 r. bonifikata wynosiła 30 % i skorzystało z niej 12 właścicieli mieszkań w blokach. Ponadto w 2022 r. zostało wydane zaświadczenie potwierdzające przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności gruntu pod blokiem nr 1, os Na Stawach. Zgodnie z

obowiązującymi przepisami, właścicielom decydującym się na opłatę jednorazową w ciągu dwóch miesięcy od wydania decyzji przysługiwała bonifikata w wysokości 60 %, z czego skorzystały 3 osoby i jeden podmiot.

W 2022 r. dochody z tytułu przekształcenia wyniosły 69.153,03 zł

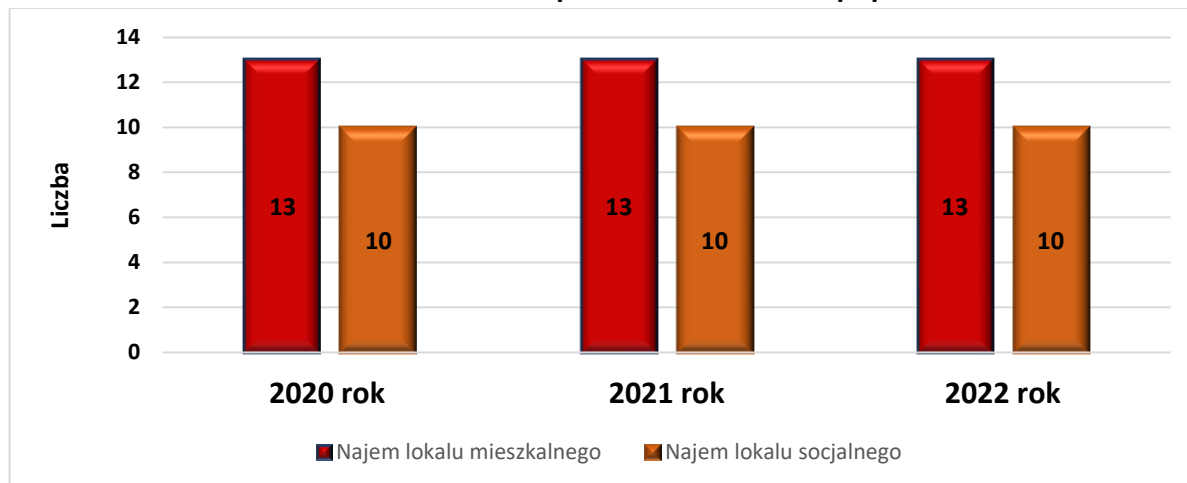
W 2022 r. dokonano sprzedaży jednego lokalu mieszkalnego, znajdującego się w bloku nr 12 na os. Beskidzkim. Mieszkanie o powierzchni 44,93 m² wraz z ułamkową częścią w nieruchomości wspólnej zostało sprzedane dotychczasowemu najemcy za kwotę 156.600,00 zł brutto.

POTRZEBY MIESZKANIOWE

Zadaniem Gminy jest tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb lokalowych mieszkańców miasta o niskich dochodach. Gmina Sucha Beskidzka w miarę posiadanych możliwości wynajmuje lokale mieszkalne na czas nieoznaczony oraz lokale socjalne osobom zamieszkałym na terenie miasta, spełniającym kryteria określone w uchwale Rady Miasta.

W 2022 roku na liście osób oczekujących na przydział lokalu socjalnego nie dokonano zmian. W roku ubiegłym wpłynęło pięć wniosków o przydział lokalu mieszkalnego. Trwa procedura dotycząca ich rozpatrzenia. Aktualne zapotrzebowanie na mieszkania przedstawia wykres.

Wykres 48. Liczba osób/rodzin oczekujących na przydział mieszkania z zasobów gminy wg stanu na koniec 2022 roku w porównaniu z latami poprzednimi

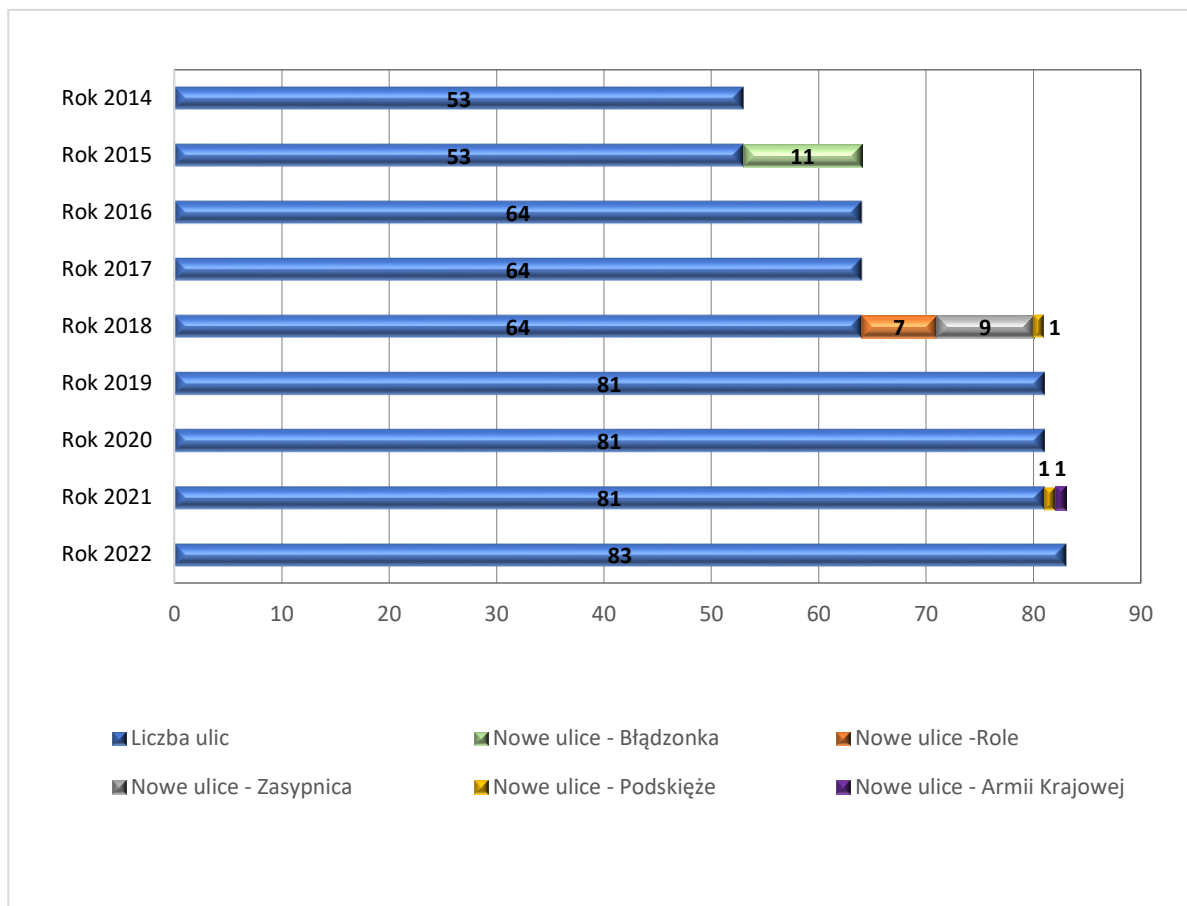
Źródło: Dane Referatu Gospodarki Nieruchomościami UM Sucha Beskidzka

NUMERACJA NIERUCHOMOŚCI I NAZEWNICTWO ULIC

Porządkowania numeracji i wprowadzania nazewnictwa dla bezimiennych dotąd ulic, to niezwykle trudny proces, który trwa od 2014 roku. Dotychczas wprowadzono zmiany w nazewnictwie dróg i numeracji nieruchomości w rejonie ulic: Błądzonka, Role, Zaspynica, Armii Krajowej oraz częściowo na ul. Podksiężę. W 2022 r. uporządkowano numerację w rejonie ulicy Krzeszowiaków. Zmianie uległy numery budynków przyporządkowanych

dotychczas do ulicy Zasypnica, a do których dojazd prowadził przez ulicę Krzeszowiaków. Od dnia 01 grudnia 2022 r. nieruchomości te przynależą do ulicy Krzeszowiaków, zgodnie z ich faktycznym położeniem.

Wykres 49. Liczba ulic na terenie Suchej Beskidzkiej, które posiadają nazwy

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Nieruchomościami UM Sucha Beskidzka

ROSZCZENIA REPRYWATYZACYJNE WOBEC GMINY

W dalszym ciągu jednym z największych problemów samorządu Suchej Beskidzkiej, trwającym od 2002 roku, są roszczenia reprivatyzacyjne spadkobierców przedwojennych właścicieli znacjonalizowanych po II wojnie światowej majątków ziemskich, które następnie zostały przekazane Gminie Sucha Beskidzka na mocy decyzji komunalizacyjnych.

Spadkobiercy byłych właścicieli – rodziny Tarnowskich, którzy od momentu wybuchu II wojny światowej przebywają poza granicami Polski, reprezentowani przez kancelarię prawniczą, dążą do odzyskania majątku, korzystając ze wszystkich dostępnych możliwości.

Przełom w trwających blisko 20 lat postępowaniach nastąpił w czerwcu 2021 r. bowiem Sejm RP zmienił ustawę Kodeks postępowania administracyjnego w taki sposób, że decyzje administracyjne nie mogą być uchylane, jeśli od ich wydania upłynęło co najmniej 10 lat. Taka zmiana prawa ma fundamentalne znaczenie dla Suchej Beskidzkiej, ponieważ dotyczy również decyzji komunalizacyjnych, na podstawie których gmina stała się właścicielem

nieruchomości znacjonalizowanych. Zgodnie z nowelizacją przepisów, od 16 września 2021 r. nie można już stwierdzić nieważności decyzji administracyjnej, jeżeli od jej doręczenia lub ogłoszenia upłynęło 10 lat, nawet wówczas gdyby miała ona wady prawne. W takiej sytuacji można jedynie orzec, iż decyzję wydano z naruszeniem prawa, a jeśli ktoś z tego powodu poniósł szkodę może domagać się odszkodowania, ale już od Skarbu Państwa, a nie od Gminy. W dużym uproszczeniu znaczy to, że po 16 września 2021 roku zwrotów znacjonalizowanych nieruchomości w naturze nie będzie. Zatem wszystko wskazuje na to, że po dwudziestu latach batalii, strategiczne dla dalszego rozwoju miasta nieruchomości, w tym tereny potartaczne, pozostaną własnością samorządu, czyli wszystkich mieszkańców Suchej Beskidzkiej.

Należy podkreślić, że przedwojenny majątek rodziny Tarnowskich w Suchej obejmował między innymi wszystkie nieruchomości wzdłuż głównej ulicy miasta od „starego przedszkola”, aż po dzisiejsze osiedle Beskidzkie, po obu stronach ulicy.

Zmiana prawa nie spowodowała automatycznie umorzenia postępowań administracyjnych ani cywilnych. W dalszym ciągu się toczą, ponieważ korzystny dla spadkobierców wyrok orzekający o niepodпадaniu danej nieruchomości pod dekret o reformie rolnej otwiera im drogę do uzyskania odszkodowania od skarbu państwa za znacjonalizowany po II wojnie światowej majątek. Zakończenie postępowań reprivatyzacyjnych wobec gminy Sucha Beskidzka nastąpi prawdopodobnie z chwilą uprawomocnienia się wyroków odmawiających stwierdzenia nieważności decyzji komunalizacyjnych.

Nieruchomości gminne wobec których toczą się obecnie postępowania to:

1. Teren potartaczny o ogólnej powierzchni ok.7 ha, położony po obu stronach ulicy Mickiewicza obejmuje cały obszar pomiędzy osiedlem Na Stawach, a ulicą Andrzeja Szczepkowskiego, tzw. Pasaż handlowy, obszar dworca autobusowego i sięga aż do torów kolejowych.
2. Tereny obecnego kompleksu sportowego „Babia Góra” oraz Szkoły Podstawowej Nr 1 o łącznej powierzchni 4,50 ha.
3. Nieruchomości położone przy ul. J. hr. Tarnowskiego, od parku zamkowego do firmy „Kuracjusz” o łącznej powierzchni 0,6679 ha, z czego działki gminne mają obszar 0,0637 ha (tzw. Domek Ogrodnika).
4. Tereny pomiędzy torami kolejowymi, a rzeką Stryszawka przy ulicy Przemysłowej oraz część obszaru użytkowanego przez PKP o łącznej powierzchni ok. 1,80 ha. Nieruchomości gminne objęte rozszczeniem stanowią 0,40 ha.
5. Nieruchomość przy ul. Mickiewicza 38 oddana w użytkowanie wieczyste Polskiemu Towarzystwu Turystyczno – Krajoznawczemu o powierzchni 0,1267 ha.
6. Nieruchomości oddane w użytkowanie wieczyste, zajęte obecnie pod supermarkety Intermarche i Bricomarche, obszar od Urzędu Skarbowego do obiektów firmy „Sucha Atut” (dawne Zakłady Przetwórcze) o ogólnej powierzchni 2,80 ha.

Postępowania ostatecznie zakończone korzystnymi dla Gminy Sucha Beskidzka decyzjami to obszar związany z tzw. „Czerwoną kamienicą” czyli teren obecnego parkingu pomiędzy

zamkiem, a Nadleśnictwem. Obejmuje on aktualnie działki ewidencyjne: nr 9421/14 oraz nr 9422 o łącznej powierzchni 1,7147 ha. Na nieruchomości znajdowała się niegdyś tzw. „Czerwona kamienica”, budynki administracyjno – gospodarcze oraz m.in. ogród warzywny. Zmiany prawa niestety nie doczekało postępowanie dotyczące budynku starego przedszkola wraz z tzw. ogrodem jordanowskim. Na podstawie wyroku z dnia 27 maja 2021 r. Sądu Rejonowego w Suchoj Beskidzkiej, w dniu 08 czerwca 2021 r. Gmina Sucha Beskidzka przekazała spadkobiercom Juliusza hr. Tarnowskiego nieruchomość położoną w Suchoj Beskidzkiej przy ul. Mickiewicza 20, wraz z gruntem o łącznej powierzchni 0,8345 ha. Nieruchomość zabudowana jest budynkiem użytkowo – mieszkalnym. W dniu 28 października 2021 r. odzyskana nieruchomość została przez spadkobierców byłych właścicieli sprzedana. Budynek nie został przed okresem zimowym w żaden sposób zabezpieczony i obecnie popada w ruinę.

5.2. INFRASTRUKTURA DROGOWA

Miasto Sucha Beskidzka stanowi ważny węzeł komunikacyjny o znaczeniu regionalnym jest bowiem położone na obszarze na którym krzyżują się trasy komunikacji kolejowej (linie kolejowe: nr 97 Skawina – Żywiec oraz nr 98 Sucha Beskidzka - Chabówka) i drogowej. Najważniejsze role w komunikacji osobowej i w transporcie towarowym odgrywają jednak drogi, a przede wszystkim:

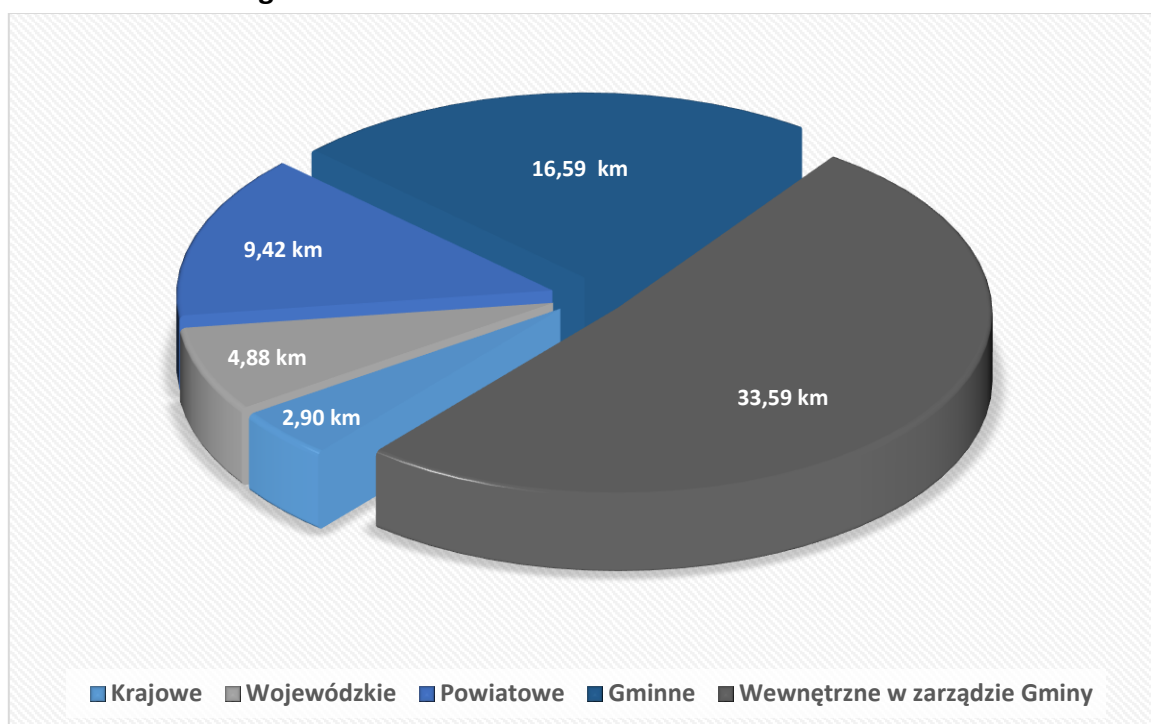
- **Droga krajowa nr 28 Zator – Medyka**, której zarządcą jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w Krakowie. Jest to ulica Wadowicka oraz ulica Makowska, których długość i stan techniczny w porównaniu z rokiem 2021 nie uległ zmianie (długość w granicach miasta 2,9 km).

- **Droga wojewódzka nr 946** Sucha Beskidzka – Żywiec, której zarządcą jest Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie. Są to ulice: Role, Mickiewicza oraz Piłsudskiego, których długość w granicach miasta wynosi 4,8 km. Droga przebiega przez obszar śródmiejski, stanowiąc jednocześnie główną „zbiorczą” trasę miejską.

- **Drogi powiatowe**, których zarządcą jest Zarząd Powiatu Suskiego, są to ulice: J. hr. Tarnowskiego, Zamkowa, Przemysłowa, Kościelna, Szpitalna, Batalionów Chłopskich, Błądzonka oraz Zasypnica. Długość tych dróg nie uległa zmianie i wynosi 9,4km.

Układ funkcjonalny komunikacji wewnętrznej miasta – oprócz opisanych dróg krajowych wojewódzkich i powiatowych – składa się również z dróg gminnych (36) oraz dróg o funkcji porównywalnej z drogami gminnymi (drogi wewnętrzne będące w zarządzie Gminy Sucha Beskidzka). Stan i parametry dróg gminnych i wewnętrznych obrazują poniższe tabele.

Wykres 50. Rodzaje dróg na terenie Suchej Beskidzkiej z podziałem na kategorie – stan na dzień 31 grudnia 2022 roku

Źródło: Dane Referatu Rozwoju Miasta UM Sucha Beskidzka

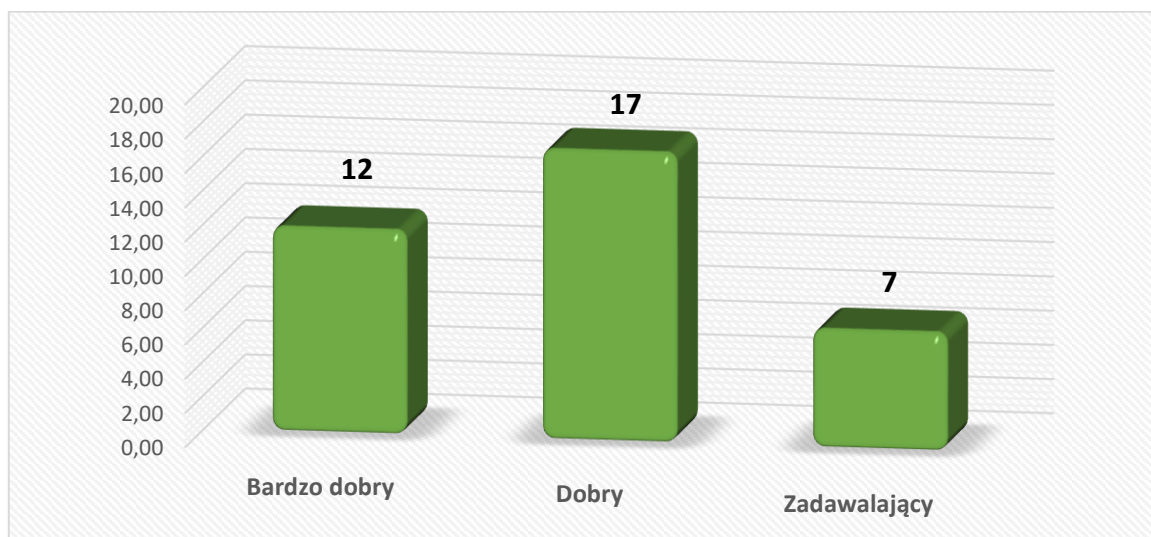
Tabela 11. Drogi gminne

Lp.	Nazwa ulicy	DANE OGÓLNE				
		długość drogi (mb)	średnia szerokość jezdni (m)	Powierzchnia jezdni (m ²)	Rodzaj nawierzchni	Stan nawierzchni drogi
1	UL. 3 MAJA	400	6,50	2600,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
2.	UL. ARMII KRAJOWEJ	390	6,00	2340,00	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
3.	UL. WIOSENNA	1020	6,00	6120,00	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
4.	UL. JESIENNA	153	4,50	688,50	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
5.	UI. ZIMOWA	130	4,50	585,00	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
6.	UL. ŹRÓDLANA	184	5,80	1067,20	Mineralno-bitumiczna	dobry
7.	UL. NAD SKAWĄ	408	5,00	2040,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
8.	UL. DR ZOFII KARAŚ	366	6,00	2196,00	Mineralno-bitumiczna	Zadawalający
9.	UL. M. KONOPNICKIEJ	198	6,00	1188,00	Mineralno-bitumiczna	dobry

10.	UL. CMENTARNA	169	5,00	845,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
11.	UL. 29 STYCZNIA	821	5,40	4433,40	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
12.	UL. NAD STAWAMI	1108	6,00	6648,00	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
13.	UL. PŁK. T. SEMIKA	250	6,00	1500,00	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
14.	UL. SPÓŁDZIELCÓW	311	6,00	1866,00	Mineralno-bitumiczna	zadawalający
15.	UL. BILLY WILDERA	122	6,00	732,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
16.	UL. ZIELONA	309	6,00	1854,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
17.	UL. HANDLOWA	310	6,80	2108,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
18.	UL. W.GOETLA	430	5,80	2494,00	Mineralno-bitumiczna	zadawalający
19.	UL. GÓRSKA	410	3,80	1558,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
20.	UL. BENIOWSKIEGO	300	3,80	1140,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
21.	UL. A.STARZEŃSKIEGO	650	3,50	2275,00	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
22.	UL. A.SZCZEPKOWSKIEGO	450	5,00	2250,00	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
23.	UL. T. NIESZCZYŃSKIEJ	99	6,00	594,00	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
24.	UL. TURYSTYCZNA	490	4,10	2009,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
25.	UL. PODKSIĘŻE (Za modrzewiami)	1550	3,50	9275,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
26.	UL. KAMIENNE	2130	4,5	9585,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
27.	UL.SMOLIKÓWKA	480	3,5	1680,00	Mineralno-bitumiczna	zadawalający
28.	UL.KOLEJOWA	390 210	5,00 3,00	1950,00 630,00	utwardzona	bardzo dobry
29.	UL. DĘBOWA	215	3,00	645,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
30.	UL. ZA WODĄ	530	4,00	2120,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
31.	UL.ROLE (boczna przez tory)	85	3,00	255,00	gruntowa	zadawalający
32.	Od ul. MAKOWSKIEJ (boczna w kierunku stawów rybnych)	230	3,00	690,00	gruntowa	zadawalająca

33.	Ul. KRZESZOWIAKÓW	440	3,00	1320,00	Mineralno-bitumiczna	zadawalająca
34.	Ul. SPACEROWA	260	3,00	780,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
35.	Ul. GOSPODARCZA	450	3,00	1350,00	Mineralno-bitumiczna	dobry
36.	Łącznik ul. Szpitalnej z ul. Kościelną	138	6,0	828,00	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
OGÓŁEM:		16 586 mb		82 239,10 m²		

Wykres 51. Drogi gminne według stanu nawierzchni na koniec grudnia 2022 roku

Źródło: Dane Referatu Rozwoju Miasta UM Sucha Beskidzka

Tabela 12. Drogi wewnętrzne

Lp.	Nazwa drogi	Długość	Średnia szer.	Powierzchnia	Rodzaj nawierzchni	Stan drogi
1.	Ul. Sumerówka	840	3,00	2520	Mineralno-bitumiczna	dobry
2.	Os. Garce – Śpiwle	1700/ 1450	3,12	9828	Mineralno-bitumiczna	dobry
3.	Os. Pikieta	630	3,10	1953	Mineralno-bitumiczna	dobry
4.	Ul. Ogrodowa	270	2,90	783	Mineralno-bitumiczna /płyty IOMB	dobry
5.	Ul. Stokowa	142	2,80	397,60	Naw. z płyt IOMB	bardzo dobry

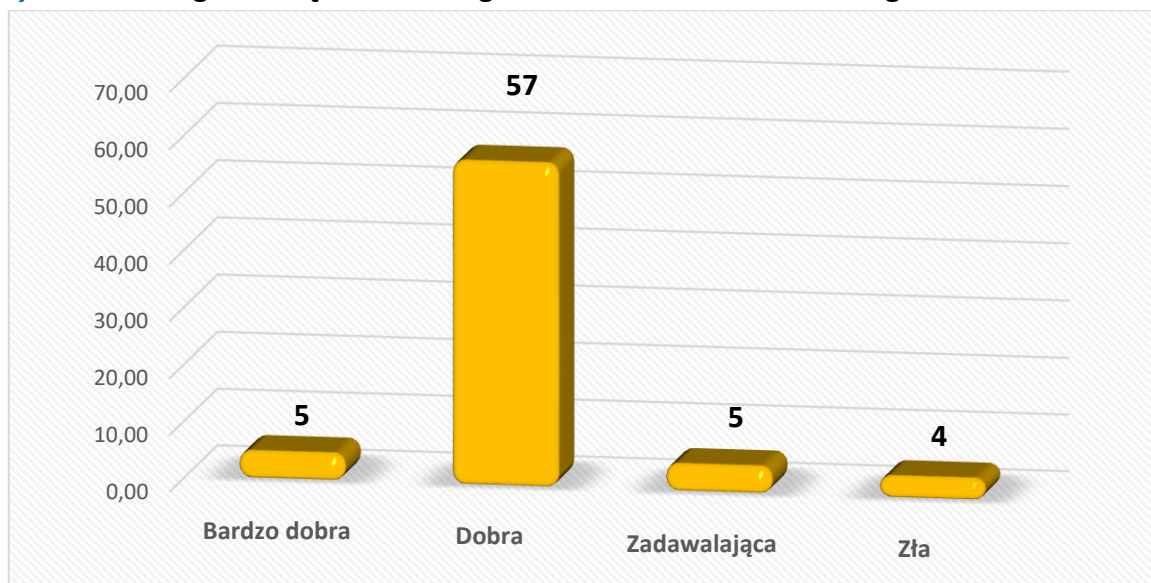
6.	Ul. Słoneczna	230	3,50	805	Mineralno-bitumiczna	zły
7.	Ul. Polna	193	3,00	579	Mineralno-bitumiczna	dobry
8.	Ul. Krótka	120	4,20	504	Mineralno-bitumiczna	dobry
9.	Ul. Pod Modrzewiami	170	5,00	850	Mineralno-bitumiczna	dobry
10.	Ul. Panoramiczna	391	2,80	1094,80	Mineralno-bitumiczna	dobry
11.	Ul. Podksiężę - Starostówka	350	2,60	910	Naw z płyty IOMB/ miner - bitumiczna	dobry
12.	Ul. Podksiężę - Beblikówka	480	2,60	1248	Mineralno-bitumiczna	dobry
13.	Ul. Podksiężę - Wąglówka	489	2,80	1369,20	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
14.	Ul. Podksiężę - Kasprzycówka	580	2,80	1624	Mineralno-bitumiczna	dobry
15.	Ul. Wiosenna (górný odcinek)	560	2,80	1568	Mineralno-bitumiczna	dobry
16.	Ul. Wesoła	540	2,70	1458	Naw. Bit/płyty IOMB	dobry
17.	Ul. Górska (Za Górą)	1710	3,00	5130	Mineralno-bitumiczna	dobry
18.	Ul. Górska (Mędralówka)	585	2,80	1638	Mineralno-bitumiczna	Dobry/zadawajający
19.	Ul. Podksiężę – Nowy Świat	1650	2,80	4620	Mineralno-bitumiczna	dobry
20.	Ul. Zakościele	280	3,30	924	Mineralno-bitumiczna	dobry
21.	Ul. Role (Korczaiki)	809	3,00	2427	Naw. Z płyt IOMB	zadowolający
22.	Ul. Graniczna	510	2,80	1428	Mineralno-bitumiczna	dobry
23.	Boczna od ul. Zamkowej	300	3,50	1050	Mineralno-bitumiczna	dobry
24.	Ul. Role (Szklarczyki)	200	3,00	600	Mineralno-bitumiczna	dobry
25.	Ul. Poziomkowa	463	3,00	1389	Mineralno-bitumiczna	dobry
26.	Ul. Role (Kofaczki)	312	3,00	936	Mineralno-bitumiczna	dobry
27.	Ul. Ziołowa	392	2,70	1058,40	Mineralno-bitumiczna	dobry
28.	Ul. Leśna	670	2,80	1876	Mineralno-bitumiczna	zadawajający
29.	Ul. Stroma	345	3,00	1035	Mineralno-bitumiczna	dobry
30.	Ul. Cicha	223	2,90	646,70	Mineralno-bitumiczna	dobry

31.	Ul. Świerkowa – Książki	540	3,00	1620	Mineralno-bitumiczna	dobry
32.	Ul. Świerkowa (Dulscy)	467	2,70	1260,90	Mineralno-bitumiczna	dobry
33.	Ul. Kasztanowa	580	3,00	1740	Mineralno-bitumiczna	dobry
34.	Ul. Błądzonka – (od skrz. do ul. Lipowej)	1630	3,50	5705	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
35.	Ul. Lipowa	630	3,00	1890	Mineralno-bitumiczna	dobry
36.	Ul. Łagodna	300	3,00	900	Mineralno-bitumiczna	dobry
37.	Ul. Jaworowa	1020	3,00	3060	Mineralno-bitumiczna	dobry
38.	Ul. Widokowa	750	2,80	2100	Mineralno-bitumiczna	dobry
39.	Ul. Konfederatów Barskich	670	2,80	1876	Mineralno-bitumiczna	zły
40.	Ul. A. Starzeńskiego (Pacygówka)	1166	2,80	3264,80	Mineralno-bitumiczna/gruntowa	bardzo dobry/dobry
41.	Ul. Batalionów Chłopskich	270	3,10	837	Mineralno-bitumiczna	dobry
42.	Ul. Magnoliowa	400	3,00	1200	Mineralno-bitumiczna	dobry
43.	Ul. Zaciszna	100	2,80	280	Naw. z płyt IOMB	dobry
44.	Ul. Kubasy	650	3,00	1950	Mineralno-bitumiczna	Dobry/zadawajający
45.	Ul. Spokojna	220	3,00	660	Mineralno-bitumiczna	dobry
46.	Ul. Wrzosowa	320	3,00	960	Mineralno-bitumiczna	dobry
47.	Ul. Jędrzejaki	235	3,00	705	Mineralno-bitumiczna	dobry
48.	Ul. Klonowa	230	2,50	575	Naw. Z płyt IOMB	dobry
49.	Ul. Miodowa	210	3,00	630	Mineralno-bitumiczna	dobry
50.	Ul. Kwiatowa	150	2,50	375	Naw. Z płyt IOMB	dobry
51.	drogi na osiedlu Beskidzkim	766	4,10	3140,60	Mineralno-bitumiczna	dobry
52.	do Stadionu Babiej Góry	80	4,20	336	Mineralno-bitumiczna	dobry
53.	Boczna od ul. Makowskiej	300	3,00	900	Naw. Z płyt IOMB	zadawalający
54.	Boczna od ul. Makowskiej (na granicy)	95	2,60	247	Mineralno-bitumiczna	dobry
55.	Boczna od ul. Słonecznej	319	3,10	988,90	Mineralno-bitumiczna	dobry
56.	Boczna od ul. Turystycznej	40	4,00	160	Mineralno-bitumiczna	dobry

57.	Boczna od ul. 3 Maja	157	3,00	471	Mineralno-bitumiczna	dobry
58.	Boczna od ul. Szpitalnej	1084	3,80	3754,40	Mineralno-bitumiczna	bardzo dobry
59.	Boczna od ul. Cmentarnej	135	3,00	405	Mineralno-bitumiczna	zadawalający
60.	Boczna od ul. Mickiewicza (za byłą szkołą Mechanik)	103	3,00	309	Mineralno-bitumiczna	dobry
61.	Boczna od ul. Dr. Z. Karaś	170	3,60	612	Mineralno-bitumiczna	zły
62.	Droga „DĄBIE”	821	6,00	4926	Mineralno-bitumiczna	dobry
63.	Boczna od ul. Spółdzielców	150	3,20	480	Mineralno-bitumiczna	dobry
64.	Boczna od ul. Billy Wildera	60	3,50	210	Mineralno-bitumiczna	dobry
65.	Ul. Zasypnica (Kubasiaki)	350	3,00	1050	Mineralno-bitumiczna	dobry
66.	Ul. Lawendowa	250	3,80	950	Mineralno-bitumiczna	dobry
67.	Ul. Akacjowa	230	3,50	805	Mineralno-bitumiczna	dobry
68.	Ul. Radosna	90	2,90	261	Mineralno-bitumiczna	zły
69.	Ul. Zasypnica (Salówka)	280	2,80	784	Naw. z płyt IOMB	zadawalający
70.	Ul. Spółdzielców (za Capri)	250	3,20	800	Mineralno-bitumiczna	dobry
71.	Boczna od ul. Piłsudskiego	40	3,00	120	Mineralno-bitumiczna	dobry
	OGÓŁEM	33 592 mb		104 498,30m²		

Wykres 52. Drogi wewnętrzne według stanu nawierzchni na koniec grudnia 2022 roku

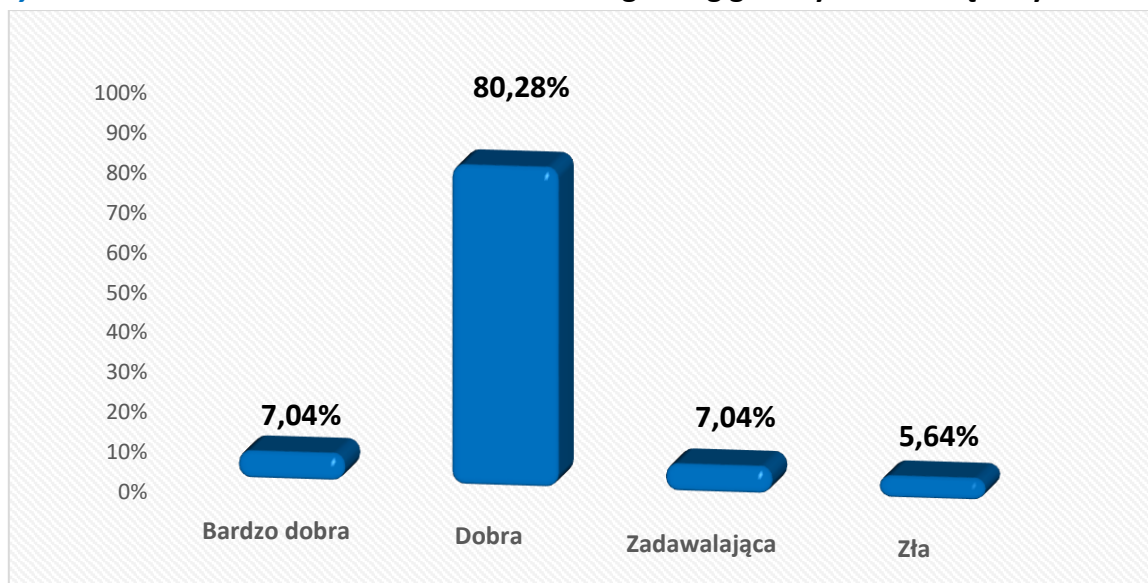

Źródło: Dane Referatu Rozwoju Miasta UM Sucha Beskidzka

Infrastruktura drogowa w dalszym ciągu ulega sukcesywnej poprawie. W 2022 roku na drogach wewnętrznych wykonane zostały nowe nawierzchnie asfaltowe, odtworzono pobocza oraz odwodnienia. Przeprowadzono m.in. remont i modernizację dróg: ul. Kamienne (górny odcinek), ul. Kubasy (początkowy odcinek), ul. Kolejowa, ul. Starzeńskiego (Pacygówka), ul. Błądzonka (górny odcinek), droga boczna od ul. Szpitalnej (droga za szpitalem).

Łącznie w 2022 r. wykonano około 12500 m² nowych nawierzchni asfaltowych na drogach wewnętrznych. W porównaniu z rokiem 2021 stan dróg wewnętrznych i gminnych uległ znacznej poprawie.

Wykres 53. Procentowa ocena stanu technicznego dróg gminnych i wewnętrznych.

Źródło: Dane Referatu Rozwoju Miasta UM Sucha Beskidzka

W skład infrastruktury drogowej wchodzi również ciągi piesze zlokalizowane na terenach miejskich, których powierzchnie oraz długości obrazuje poniższa tabela.

Tabela 13. Lokalizacja, długość i powierzchnia chodników wg stanu na 31 grudnia 2022 r.

Nazwa drogi	Powierzchnia chodników (m ²)	Długość chodników (mb)
ul. 3 Maja	1 005,00	670
ul. Armii Krajowej	628,00	418
ul. Wiosenna	1 650,00	1100
ul. Nad Skawą	495,00	330
ul. Dr. Zofii Karaś	823,00	549
ul. M. Konopnickiej	585,00	390
ul. Cmentarna	338,00	170
ul. 29 Stycznia	180,00	130
ul. Nad Stawami	1 800,00	1200
ul. Płk. T. Semika	848,00	565
ul. Spółdzielców	250,00	260
ul. Billy Wildera	52,50	35
ul. Zielona	451,00	310
ul. Handlowa	974,00	650
ul. W. Goetla	645,00	430
ul. Beniowskiego	483,00	300
ul. A. Szczepkowskiego	102,00	68
ul. T. Nieszczyńskiej	243,00	162
ul. Mickiewicza	5 365,00	1530
ul. Zamkowa	2 754,00	1368

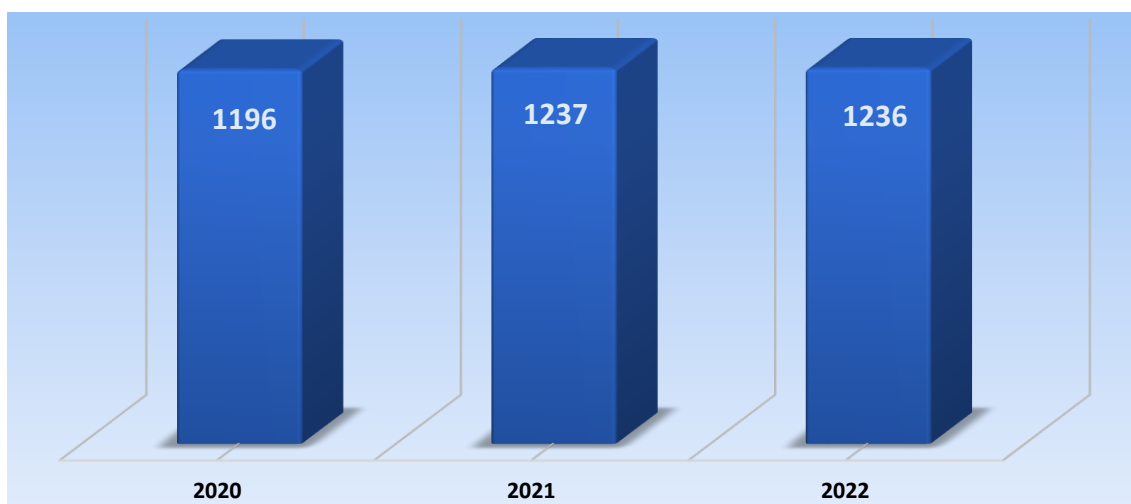
ul. Gospodarcza	660,00	440
ciąg pieszy przy placu targowym	525,00	210
os. Beskidzkie	930,00	620
ul. Przemysłowa	330,00	220
ciąg pieszy-Stadion Sportowy	1 260,00	360
ul. Piłsudskiego	210,00	105
Przy łączniku ul. Szpitalnej z ul. Kościelną (obok Starostwa)	328,00	164,00
OGÓŁEM:	23 914,50 m²	12 754 mb

Gmina Sucha Beskidzka wybudowała i utrzymuje na terenie miasta ścieżki rowerowe o nawierzchni z kostki brukowej oraz bitumicznej, wzdłuż ulic: Mickiewicza – Role i wzdłuż stadionu, o łącznej długości 4,0 km.

5.3. OŚWIETLENIE ULICZNE

Na dzień 31 grudnia 2022 roku na terenie miasta było 1236 opraw oświetlenia ulicznego utrzymywanych przez samorząd Suchoj Beskidzkiej. Lampy zamontowane są pojedynczo na słupach energetycznych, a w okolicach Rynku, ul. Zamkowej i części ul. Mickiewicza na słupach ozdobnych (po 2 szt. na każdym). Po kolejnym przeglądzie i weryfikacji oświetlenia, w grudniu 2022 roku 5 punktów świetlnych zostało wygaszonych ze względu na lokalizację w miejscach wystarczająco oświetlonych przez sąsiednie latarnie.

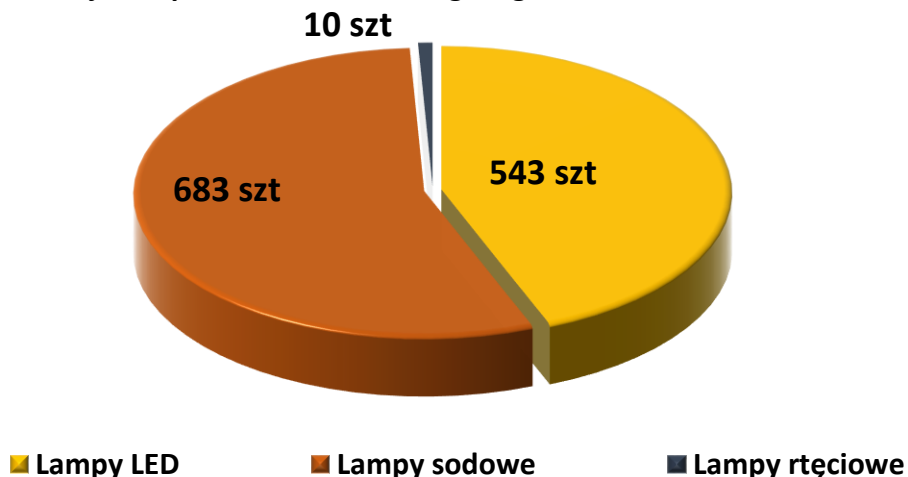
Wykres 54. Ilość punktów oświetleniowych w latach 2020 - 2022 (w szt.)

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka

W dalszym ciągu dominują oprawy sodowe, które są sukcesywnie wymieniane na energooszczędne oprawy LED, stanowiące obecnie już ok. 44 % wszystkich zamontowanych opraw. Struktura mocy opraw oscyluje w granicach od 58 kW (oprawy LED) do 150 kW (oprawy sodowe).

Wykres 55. Rodzaje lamp oświetlenia ulicznego wg stanu na koniec 2022 roku

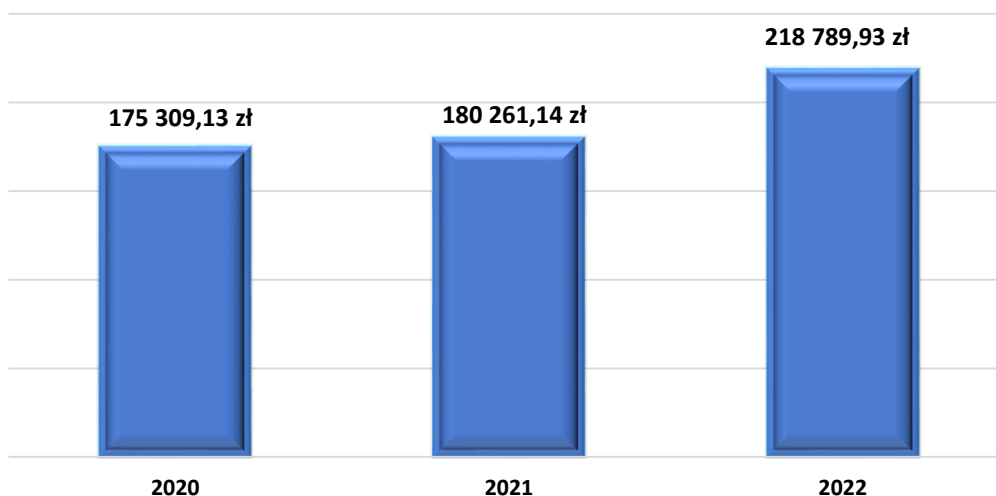

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka

Modernizacja oświetlenia realizowana jest głównie przy okazji wykonywania remontów dróg, rewitalizacji terenów, a także w ramach podpisanej umowy eksploatacyjnej z Tauron Nowe Technologie S.A. W 2022 r. wymienionych zostało 70 szt. opraw sodowych na ledowe. Modernizacja oświetlenia objęła ulice Mickiewicza (obok przystanku w rynku), Kościelną, Armii Krajowej, Billy Wildera, Zieloną, Gospodarczą, Źródlaną oraz płytę rynku.

Sukcesywna wymiana oświetlenia na nowoczesne i energooszczędne lampy LED pozwala na redukcję wydatków na energię elektryczną. W ramach zawartej umowy na konserwację i świadczenie usługi oświetlenia, wykonywane są zadania takie jak: wymiana źródeł światła, wymiana elementów zabezpieczeń i naprawa usterek w sieci oświetleniowej, a także ustalanie czasu pracy oświetlenia, dokonywanie cięć pielęgnacyjnych drzew i gałęzi przysłaniających oprawy oświetleniowe.

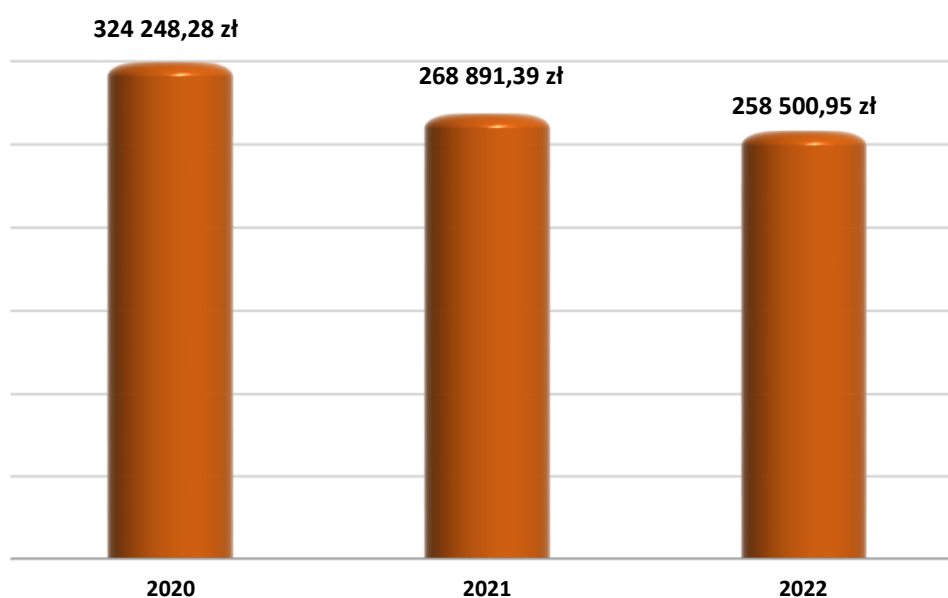
Wykres 56. Koszty konserwacji i świadczenia usług oświetleniowych w latach 2020 - 2022

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka

W 2022 r. również obowiązywały ceny uzyskane w 2019 roku w przetargu dla grupy zakupowej obejmujące m.in. oświetlenie uliczne. Drastyczny wzrost cen energii spowodował, że w przetargu dla grupy zakupowej na lata 2023/2024 rozstrzygniętym w IV kw. 2022 roku, ceny energii od stycznia 2023 roku będą wyższe o ok. 260% od dotychczasowych.

Wykres 57. Koszty zakupu i dystrybucji energii elektrycznej oświetlenia ulicznego w 2022 roku z porównaniem do lat ubiegłych

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka

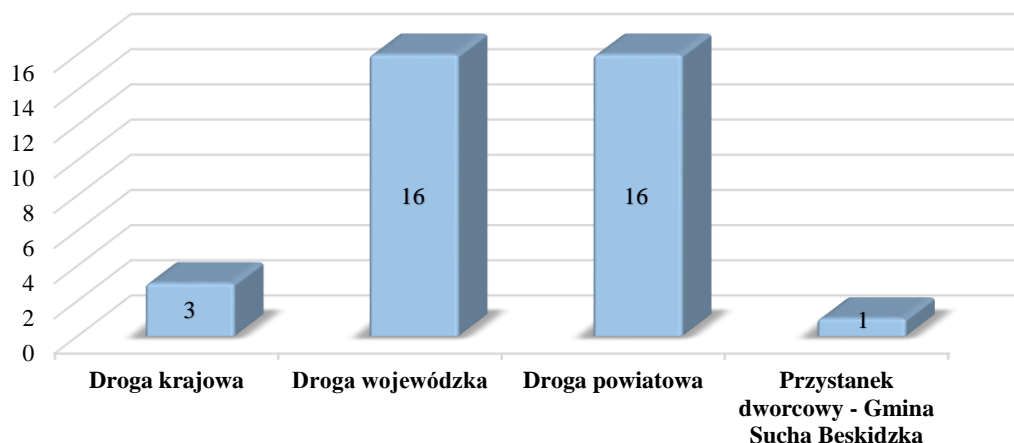
5.4. INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA

Transport Drogowy

Na terenie miasta ogółem znajduje się 35 przystanków, zlokalizowanych przy drodze krajowej, wojewódzkiej i powiatowej oraz jeden przystanek dworcowy (ul. Mickiewicza). Właścicielami przystanków i wnęki postojowej (jeżeli jest), są poszczególni zarządcy dróg i to od nich przewoźnicy muszą uzyskać zgodę na zatrzymywanie się. Gmina natomiast wyposaża w odpowiednią infrastrukturę te najważniejsze z nich i najczęściej wykorzystywane. Gmina Sucha Beskidzka jest właścicielem tylko jednego przystanku.

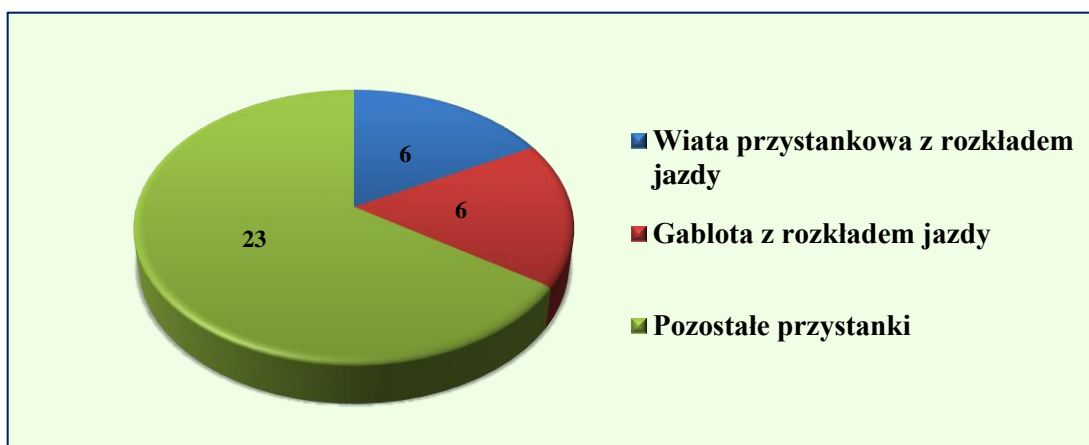

Wykres 58. Liczba przystanków na terenie Suchej Beskidzkiej z podziałem na kategorię dróg i lokalizację

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka

Wykres 59. Liczba przystanków z uwzględnieniem wyposażenia

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka

Wiaty przystankowe wyposażone w gabloty z rozkładami jazdy znajdują się na przystankach zlokalizowanych przy ul. Mickiewicza (5 szt.) i ul. Role (1 szt.). Przystanki położone przy drodze krajowej oraz część znajdujących się w centrum miasta - droga wojewódzka, wyposażone są w gabloty informacyjne z rozkładem jazdy. W celu utrzymania czystości i porządku przystanki wyposażone zostały w kosze na śmieci, a we wszystkie dni robocze są sprzątane przez grupę porządkową.

Przewoźnicy, którzy korzystają z infrastruktury utrzymywanej przez Gminę mają obowiązek zawarcia umowy i wnoszenia opłat. Ze względu na stan epidemiczny związany z COVID 19 i trudną sytuację przewoźników Burmistrza Miasta podjął decyzję o wstrzymaniu pobierania opłat za korzystanie z urządzeń przystankowych, czasowa pomoc przedsiębiorcom w tym zakresie była utrzymana również w 2022 roku. Niestety poziom usług świadczonych przez większość przewoźników prywatnych nadal jest trudna do zaakceptowania. Powszechne stało się nieprzestrzeganie rozkładów jazdy, zasad korzystania z przystanków i parkowanie

busów w miejscach niedozwolonych. Gmina Sucha Beskidzka utrzymując urządzenia przystankowe aktualizuje na bieżąco rozkłady jazdy, na podstawie informacji dostarczanych przez przewoźników. Niestety na przystankach mogą znajdować się nieaktualne rozkłady jazdy. Jest to spowodowane wyłącznie niedopełnieniem obowiązku przez przewoźnika, który każdą zmianę rozkładu jazdy powinien zgłosić do Urzędu Miasta. Burmistrz Suchoj Beskidzkiej podejmował wielokrotnie próby uporządkowania sytuacji, lecz organizowane w tej sprawie spotkania nie przyniosły oczekiwanego rezultatu. Podkreślić należy, że zgodnie z obowiązującymi przepisami samorząd Gminy nie ma uprawnień kontrolnych wobec przewoźników, lecz ma je organ wydający licencje, czyli Starosta lub Marszałek Województwa.

Transport kolejowy

Stacja kolejowa Sucha Beskidzka wraz z węzłem kolejowym była jedną z najważniejszych na linii Kraków - Zakopane, z której wyjeżdżały pociągi do Krakowa, Zakopanego i Żywca. Po oddaniu w 2017 roku do użytku planowanej od dziesiątków lat łącznicy kolejowej zlokalizowanej w sąsiedztwie placu targowego i zespołu zamkowo parkowego, przystanek ten w zdecydowanej większości przejął rolę dworca. Ze stacji kolejowej natomiast odjeżdżają tylko niektóre pociągi do Zakopanego i Krakowa. W 2022 r. z dworca PKP oraz przystanku Zamek odjeżdżało średnio ok. 14 pociągów dziennie. Ze względu na trwające w 2022 roku prace modernizacyjne związane z przebudową linii kolejowej Kraków – Zakopane przez większość roku komunikacja kolejowa była jednak ograniczona. Zapewniona została zastępcza komunikacja autobusowa. W okresie ferii, wakacji i świąt pociągi kursowały na całej ww. trasie.

6. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

6.1. OCHRONA PORZĄDKU PUBLICZNEGO

Gmina Sucha Beskidzka jako jedyna w powiecie suskim posiada umundurowaną formację samorządową – Straż Miejską, która zajmuje się m.in. egzekwowaniem prawa miejscowego, ściganiem sprawców wykroczeń, prowadzeniem postępowań w sprawach o wykroczenia. Podstawowym zadaniem strażników jest ochrona porządku publicznego, egzekwowanie zadań Gminy w tym zakresie, uchwał Rady Miasta Sucha Beskidzka i poleceń Burmistrza Miasta. W roku 2022 w Straży Miejskiej zatrudnionych było 4 funkcjonariuszy.

Suska Straż pracuje na podstawie miesięcznego harmonogramu w systemie:

- I zmiana w godz. 6.00 – 14.00 (wtorek 4.00 -12.00),
- II zmiana w godz. 14.00 – 22.00,
- III zmiana w godz. 19.00 – 3.00 (sobota)

Ponadto strażnicy biorą czynny udział w zabezpieczeniu imprez, zgromadzeń, uroczystości, przemarszów, również w niedziele i święta. Ze względu na ilość zatrudnionych funkcjonariuszy obsadzenie dwóch zmian w systemie ciągłym nie jest możliwe.

Straż Miejska w Suchoj Beskidzkiej ma do dyspozycji :

- 1) samochód terenowy Suzuki Vitara rocznik 2018,

2) rowery – 2 sztuki,
oraz następujące wyposażenie:

1) środki łączności:

- a) stacja bazowa typ Motorola umiejscowiona w siedzibie Straży Miejskiej,
- b) stacja przewoźna typ Motorola zamontowana w pojeździe służbowym,
- c) stacje przenośne typ Motorola – 4 szt.

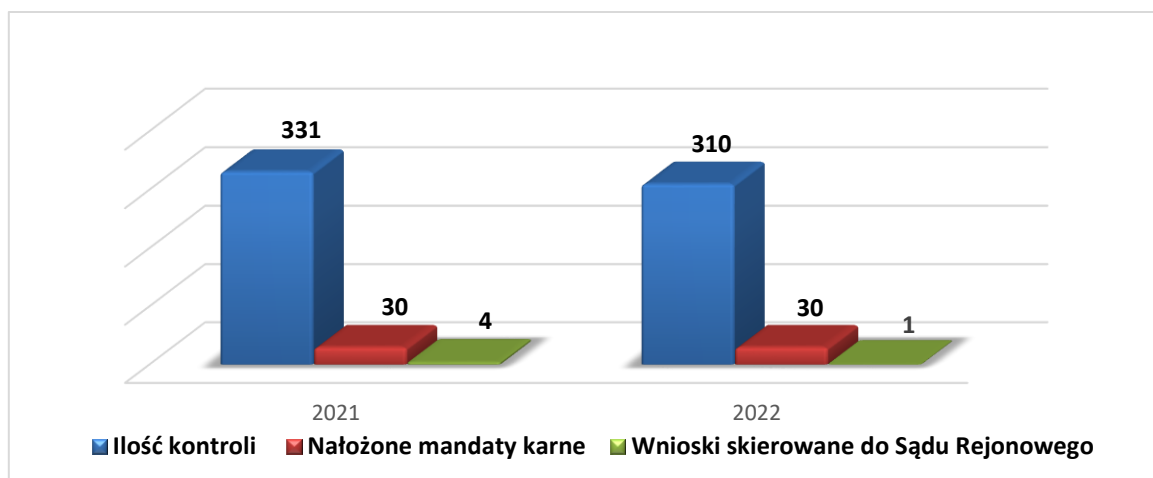
2) środki techniczne służące do obserwowania i rejestrowania obrazu zdarzeń w miejscach publicznych powierzone do obsługi przez Gminę Sucha Beskidzka. W roku 2022 system monitoringu został rozbudowany o kolejnych 5 kamer m.in. w ciągu pieszo-rowerowym wzdłuż ul. Mickiewicza na wysokości tzw. Pasażu. Na koniec grudnia 2022 roku monitoring miejski składał się z 19 kamer.

W roku 2022 Straż Miejska podjęła 636 (w 2021r. – 707) różnego rodzaju interwencji:

1) w zakresie porządku publicznego zwracano szczególną uwagę na miejsca zagrożone zjawiskami patologicznymi (spożywanie alkoholu w miejscach publicznych, wybrykami chuligańskimi, zakłócaniem ciszy nocnej i spokoju publicznego), miejsca takie typowano zarówno na podstawie własnych obserwacji jak i zgłoszeń mieszkańców. Straż Miejska w porozumieniu z MOPS dostarczała worki na odpady niebezpieczne osobom przebywającym w izolacji, zgodnie z wytycznymi w tym zakresie.

2) z zakresu ochrony środowiska SM prowadziła stałe działania w celu wyeliminowania spalania niedozwolonych materiałów, substancji oraz przestrzegania regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Sucha Beskidzka. Interwencje podejmowane były w związku ze zgłoszeniami mieszkańców jak i z inicjatywy straży lub zgodnie z planem kontroli. W 2022 roku strażnicy przeprowadzili w ww. zakresie 310 kontroli, nałożono 30 mandatów karnych na łączną kwotę 13.900 zł, a ponadto skierowano 1 wniosek o ukaranie do Sądu Rejonowego w Suchoj Beskidzkiej z ustawy o odpadach.

Wykres 60. Kontrole w zakresie ochrony powietrza w roku 2022 w porównaniu z rokiem 2021

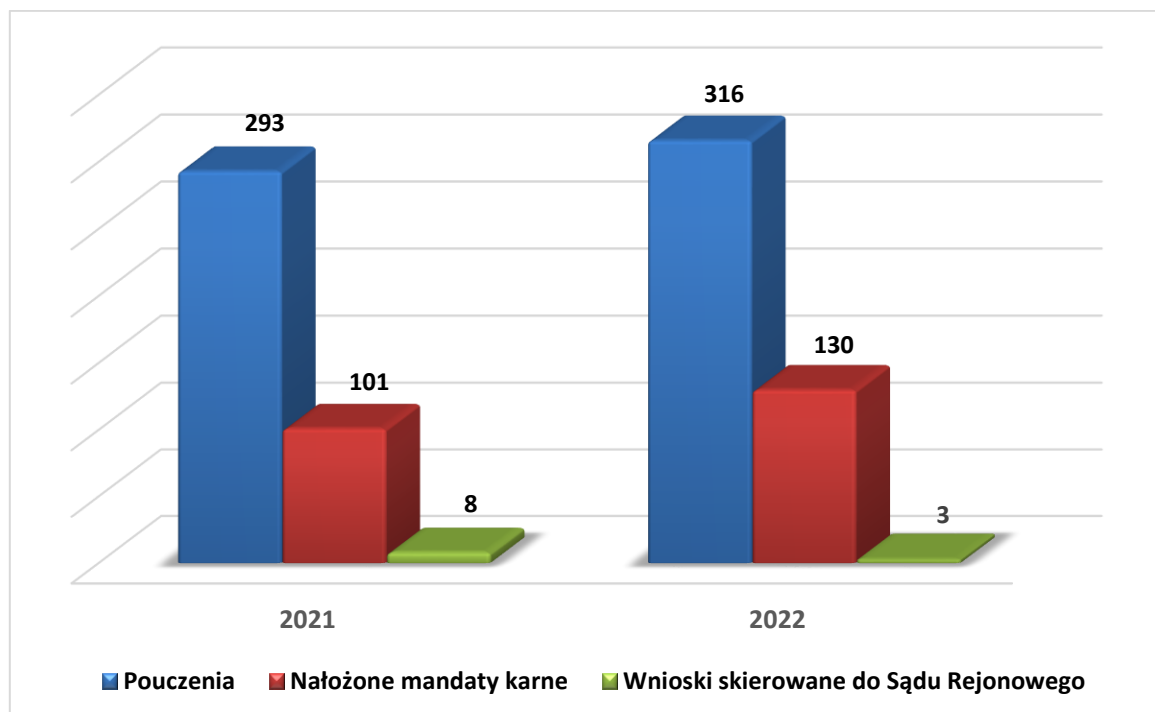
Źródło: Dane Straży Miejskiej Suchoj Beskidzkiej

Strażnicy podejmowali również interwencje w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta. Kontrole dotyczyły m.in. obowiązków w zakresie utrzymania czystości na terenie nieruchomości, złożenia deklaracji na odpady, posiadania kompostownika, wyposażenia nieruchomości w pojemniki na odpady, właściwego utrzymania nieruchomości w zakresie zachwaszczenia i wysokich traw, prawidłowej gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej.

3) w zakresie ruchu drogowego - w roku 2022 strażnicy podjęli łącznie 449 interwencji, nałożyli 130 mandatów karnych na kwotę 18.000 zł i skierowali 3 wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego Wydziału Karnego w Suchej Beskidzkiej, pouczone lub zwrócono uwagę 316 kierowcom.

Wykres przedstawia ilości i rodzaje interwencji w zakresie ruchu drogowego w roku 2022 z porównaniem do 2021 roku.

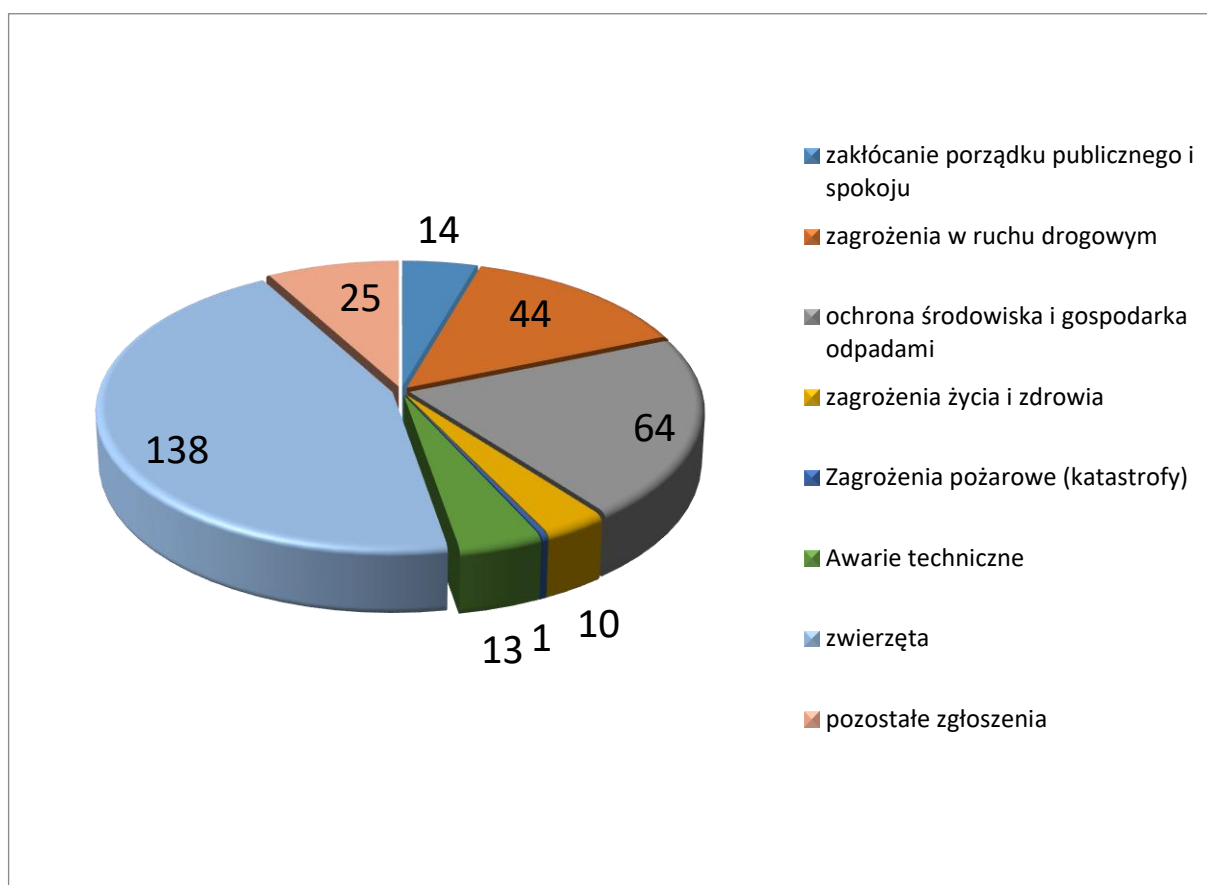
Wykres 61. Interwencje w zakresie ruchu drogowego w roku 2022 w porównaniu do roku poprzedniego

Źródło: Dane Straży Miejskiej Suchej Beskidzkiej

4) strażnicy realizują również zadania Gminy z zakresu ustawy o ochronie zwierząt, a w szczególności przeciwdziałania ich bezdomności oraz opieki weterynaryjnej nad zwierzętami uczestniczącymi w wypadkach drogowych. Straż Miejska podejmuje interwencje wobec zwierząt zgodnie z programem opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Sucha Beskidzka, który uchwalany jest przez Radę Miasta Sucha Beskidzka do 30 marca każdego roku. Zgłaszane interwencje dotyczą głównie zwierząt domowych psów i kotów ale również zwierząt wolnożyjących: saren, łoś, jeleni, borsuków, wiewiórek, jeży, lisów, zajęcy, gołębi i innych. Strażnicy przy udzielaniu pomocy ww. zwierzętom współpracują z Weterynarzem, który świadczy usługi w tym zakresie na rzecz Gminy zgodnie z zawartą umową. Ponadto strażnicy przy współpracy z kołami łowieckimi, koordynowali wyznaczanie miejsc odłowu dzików za pomocą klatki żywołapki. Rodzaje i ilości zgłaszanych przez mieszkańców interwencji w 2022 roku przedstawia poniższy wykres.

Wykres 62. Rodzaje zgłaszanych przez mieszkańców interwencji w roku 2022

Źródło: Dane Straży Miejskiej Suchej Beskidzkiej

W 2022r. Straż Miejska w Suchej Beskidzkiej przyjęła łącznie 309 (w 2021r. – 321) zgłoszeń od mieszkańców - telefonicznych lub w bezpośrednich kontaktach z mieszkańcami. Zgłoszenia w większości dotyczyły podejmowania interwencji związanych z problematyką zwierząt oraz z ochroną środowiska i gospodarką odpadami.

Inne zadania Straży Miejskiej:

- 1) prace organizacyjne na targowisku, w tym obsługa finansowa,
- 2) obsługa płatnych tablic informacyjnych,
- 3) obsługa parkomatu i kontrole opłaty parkingowej,
- 4) konwojowanie wartości pieniężnych dla MOPS,
- 5) udział w wizjach i kontrolach prowadzonych przez pracowników Urzędu Miasta, m.in. kontrole punktów sprzedaży alkoholu w zakresie przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Ponadto Straż Miejska brała udział w zabezpieczaniu Świąta „Trzech Króli”, „Dni Ziemi Suskiej”, Akcji „Znicz” oraz obchodów „Święta Niepodległości”.

W roku 2022 roku ogółem ujawniono 636 wykroczeń z tego 209 zakończono w postępowaniu mandatowym. Łączna kwota grzywnien wynosiła 39.750 złotych. Po przeprowadzeniu czynności wyjaśniających wobec 11 sprawców wykroczeń skierowano wnioski do Sądu Rejonowego w Suchej Beskidzkiej. Łącznie zastosowano 220 środków karno - represyjnych, co stanowi ok. 34,6 % ujawnionych wykroczeń. Wobec pozostałych sprawców wykroczeń zastosowano pouczenie lub zwrócenie uwagi.

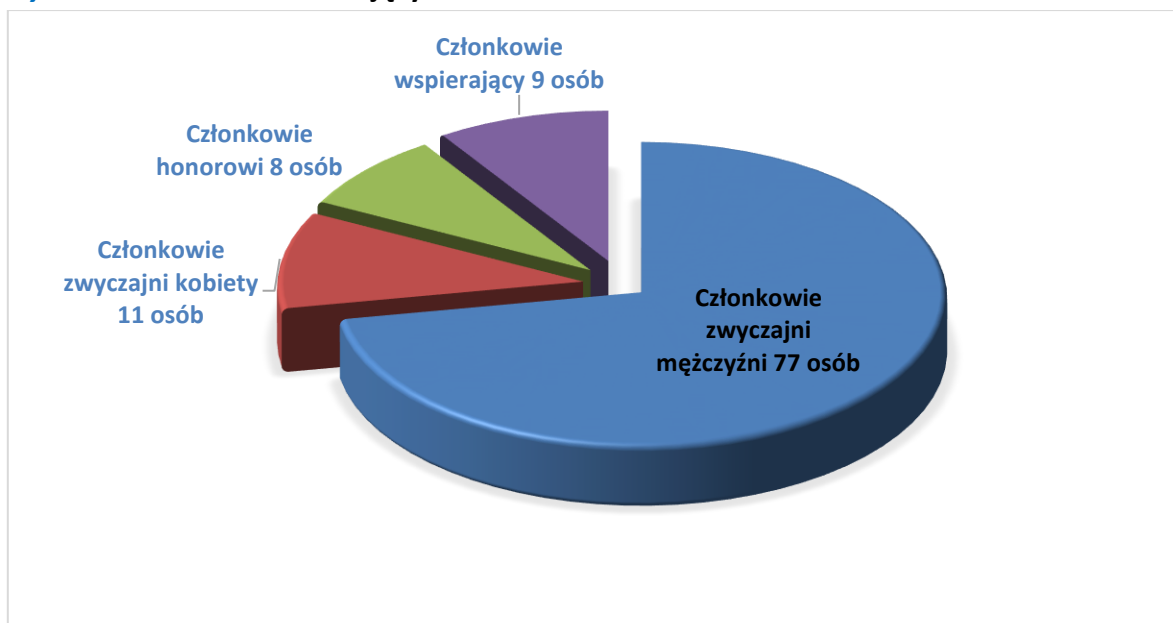
6.2. OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

Jednym z zadań własnych samorządu terytorialnego jest wspieranie działań z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Na terenie Gminy Sucha Beskidzka ma siedzibę Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, która m.in. organizuje i prowadzi akcje ratownicze w czasie pożarów, klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń. Pomocą do tych działań są jednostki OSP. Gmina Sucha Beskidzka zadanie to wypełnia poprzez wspieranie działań statutowych Ochotniczych Straży Pożarnych. W Gminie działają dwie jednostki: OSP Sucha Beskidzka Miasto (1886 r.) oraz OSP Sucha Beskidzka Błędzonka (1925 r., reaktywowana w 1958 r.). Obie jednostki należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Struktura

Ogólnie w strukturach OSP z terenu miasta Sucha Beskidzka łącznie działa: 88 członków zwyczajnych, w tym: 77 mężczyzn i 11 kobiet, 8 członków honorowych, 9 członków wspierających, razem 105 osób. W stosunku do 2021 roku przybyło 8 osób.

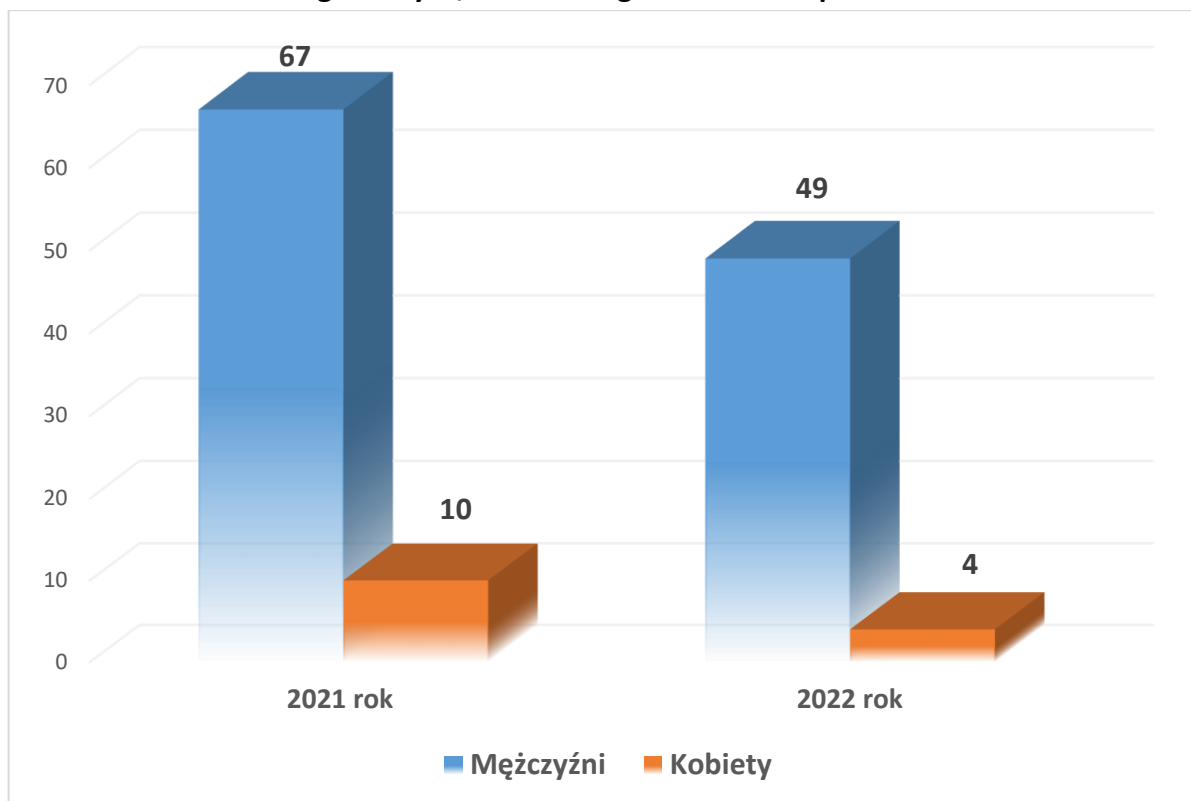
Wykres 63. Ilość osób działających w strukturach OSP w roku 2022

Źródło: Dane Referat Promocji i Spraw Społecznych UM Sucha Beskidzka

Liczba członków zwyczajnych mogących brać bezpośredni udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych w roku 2022 wynosiła łącznie: 53, w tym mężczyzn: 49 i 4 kobiet. (Spadek w stosunku do roku 2021 o 24 członków).

Wykres 64. Liczba strażaków ochotników mogących brać bezpośredni udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych, stan na 31 grudnia 2022 z porównaniem do 2021 roku

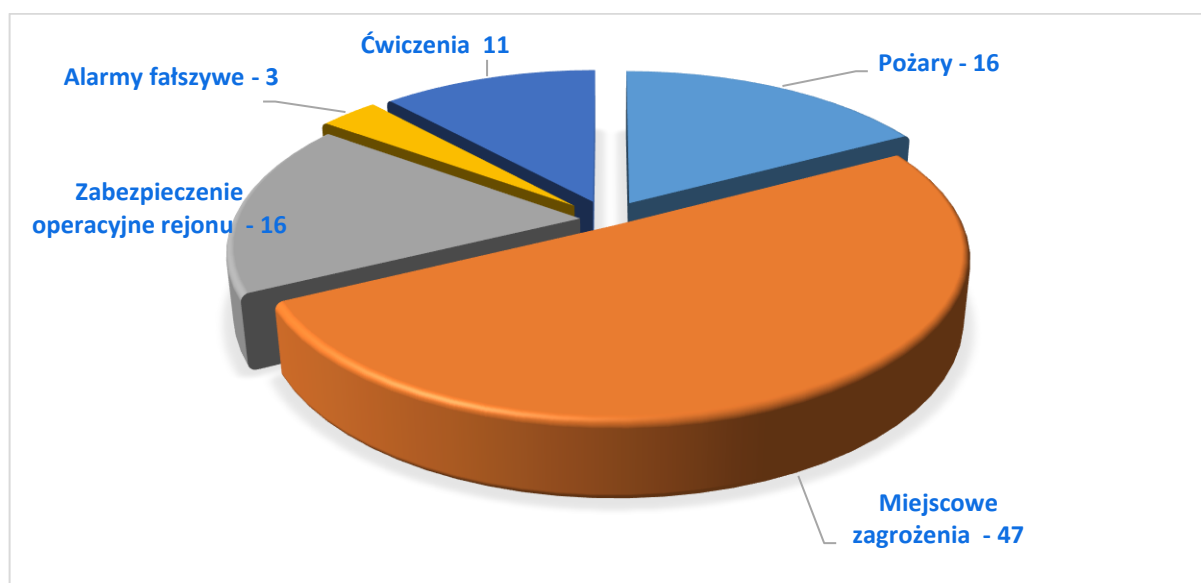
Źródło: Dane Referat Promocji i Spraw Społecznych UM Sucha Beskidzka

W obu jednostkach działają Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze (MDP), zrzeszające ogółem 45 członków, w tym: 29 chłopców i 16 dziewcząt. W porównaniu do roku 2021 zanotowano wzrost członków Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej o 6 osób.

Działalność ratowniczo-bojowa

W 2022 roku w działaniach ratowniczych członkowie jednostek uczestniczyli **93** razy (35 - OSP Bładzonka, 58 – OSP Miasto) w akcjach ratowniczych, w tym: w gaszeniu pożarów 16 razy (4 – OSP Bładzonka, 12 – OSP Miasto) w likwidacji miejscowych zagrożeń 47 razy (10 – OSP Bładzonka, 37 – OSP Miasto), przekazanie na zabezpieczenie powiatu – 16 razy (15 - OSP Bładzonka, 1 – OSP Miasto), fałszywe alarmy 3 razy (2 – OSP Bładzonka, 1 – OSP Miasto), ćwiczenia – 11 razy (4 – OSP Bładzonka, 7 – OSP Miasto).

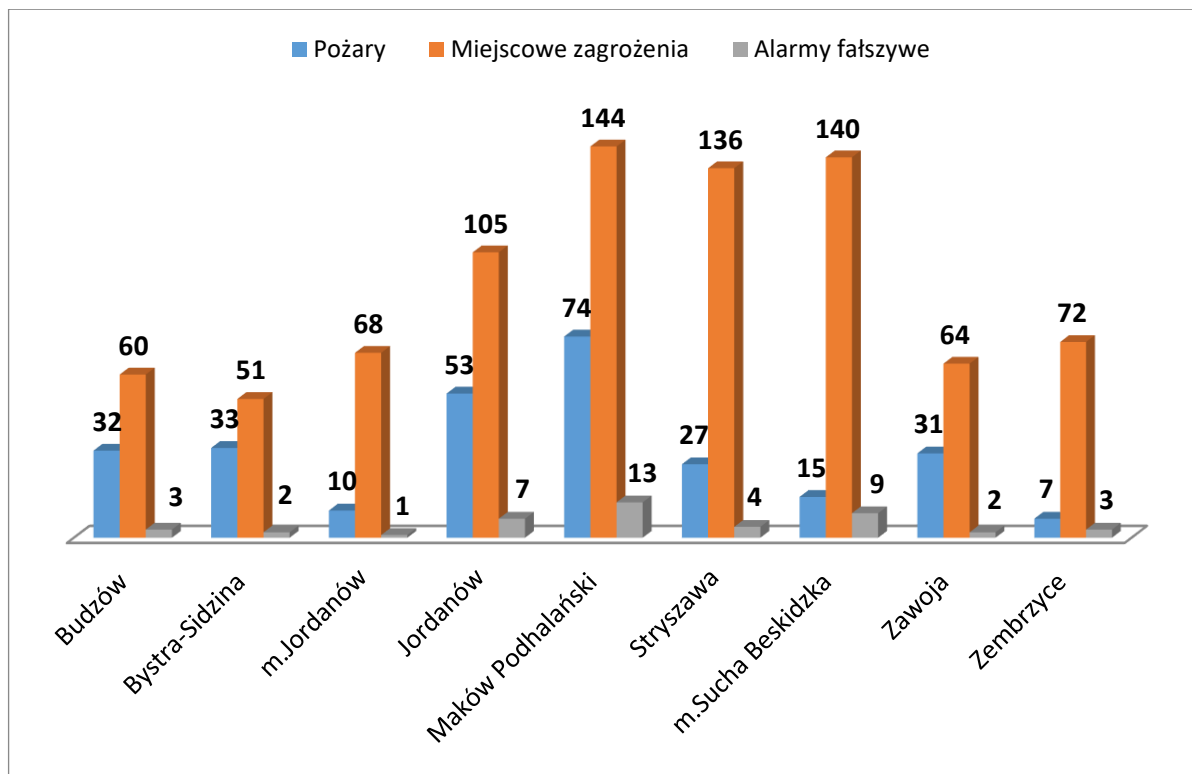
Wykres 65. Zestawienie wyjazdów jednostek OSP z Suchej Beskidzkiej w 2022 roku

Źródło: Na podstawie danych z Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Suchej Beskidzkiej

Wykres 66. Ilość pożarów, miejscowych zagrożeń oraz alarmów fałszywych w 2022 roku w Suchej Beskidzkiej w zestawieniu z innymi gminami powiatu suskiego

Źródło: Dane Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Suchej Beskidzkiej

DZIAŁALNOŚĆ PREWENCYJNO-SZKOLENIOWA

W 2022 r. 2 członków wzięło udział w szkoleniu dowódców oraz 2 członków w szkoleniu strażaków-ratowników OSP z terenu miasta Sucha Beskidzka. Ponadto, OSP Sucha Beskidzka Miasto brała udział w zawodach zdobywając:

- 1) 3 miejsce w klasyfikacji powiatowej w VI Podbabiogórskich Manewrach Ratowniczo-Gaśniczych w Lachowicach - 9 miejsce w klasyfikacji ogólnej na 36 drużyn,
- 2) 14 miejsce w Powiatowych Młodzieżowych Zawodach w Sporcie Pożarniczym w Stryżawie,
- 3) 1 miejsce w Zawodach Strzeleckich o Puchar Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka.

Natomiast w OSP Sucha Beskidzka Bładzonka odbyły się eliminacje miejskie do Otwartego Turnieju Wiedzy Pożarniczej „Młodzież Zapobiega Pożarom”, w którym wzięło udział 19 uczestników – dzieci ze szkół podstawowych z terenu miasta Sucha Beskidzka, którzy rywalizowali w dwóch kategoriach wiekowych.

Ponadto, druhowie z obu jednostek aktywnie włączyli się w pomoc osobom – uchodźcom wojennym z Ukrainy, m.in. poprzez zbiórkę niezbędnych artykułów żywnościowych i środków pierwszej potrzeby. W remizie strażackiej OSP Sucha Beskidzka Miasto uruchomiony został miejski punkt zbiórki darów na rzecz uchodźców z Ukrainy.

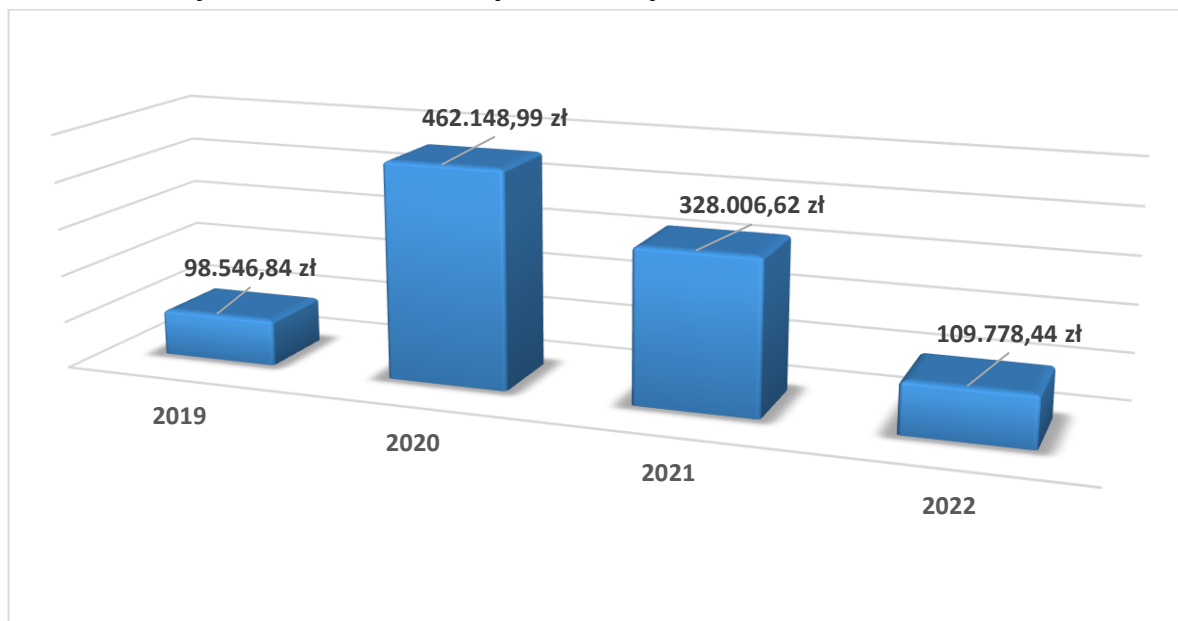
MIENIE I WYPOSAŻENIE

Obie jednostki posiadają remizy strażackie. OSP Miasto część budynku znajdującego się przy ul. Rynek 16 w Suchej Beskidzkiej o łącznej powierzchni pomieszczeń 208,90 m². W skład budynku wchodzi boks garażowy oraz sala z zapleczem socjalnym. OSP Bładzonka jest właścicielem remizy znajdującej się przy ul. Bładzonka 41 w Suchej Beskidzkiej. Budynek remizy składa się z boksów garażowych, szatni, sali widowiskowej wraz z zapleczem socjalnym oraz posiada tzw. siłownię. OSP Miasto posiada samochód pożarniczy Ford Ranger z 2007 r., płaskodenną łódź z kaskadą ratowniczą STARK 415 z 2015 r. - napędzana silnikiem spalinowym, kajaki ratownicze, średni samochód ratowniczo – gaśniczy MAN TGM oraz Quada TGB 2022 r. OSP Bładzonka natomiast, posiada samochód ratowniczo-gaśniczy IVECO Eurocargo 2020 r. oraz Renault Master GLM z 2005 r. zabudowany w 2015 r. Ponadto jednostki są wyposażone w niezbędny sprzęt do zapewnienia gotowości ratowniczo-bojowej.

FINANSE

Gmina Sucha Beskidzka zabezpiecza finansowo działania ratowniczo-bojowe dla obu jednostek.

Wykres 67. Środki finansowe przeznaczone na działalność ratowniczo-bojową dla jednostek OSP z Suchej Beskidzkiej w latach 2019 – 2022

Źródło: Dane Referat Promocji i Spraw Społecznych UM Sucha Beskidzka na podstawie budżetów gminy

W 2022 rok Gmina Sucha Beskidzka przeznaczyła na wydatki związane z zapewnieniem gotowości ratowniczo-bojowej środki w wysokości **109.778,44 zł (w tym: OSP Bładzonka – 46.813,58 zł, OSP Miasto – 62.964,86 zł)** m.in. na: badania lekarskie strażaków,

ubezpieczenia, paliwo, naprawę sprzętu i samochodów, zakup części zamiennych oraz nowego sprzętu ratowniczo-pożarniczego, umundurowanie bojowe strażaków, zakup opału, przeglądy samochodów, opłatę za energię elektryczną, wodę, gaz, usługi telekomunikacyjne i Internet, selektywne alarmowanie oraz wynagrodzenie konserwatora i palacza c.o. Wszyscy członkowie zwyczajni (czynni) są ubezpieczeni od skutków nieszczęśliwych wypadków, posiadają odpowiednie wykształcenie przeciwpożarowe i badania lekarskie. Ponadto, w 2022 r. OSP Sucha Beskidzka Miasto otrzymało dotację od Województwa Małopolskiego w wysokości 8.145 zł w ramach konkursu „Małopolskie OSP 2022” na zakup umundurowania. Analizując powyższy wykres można zauważyć, że w 2022 r. środki finansowe przeznaczone przez Gminę Sucha Beskidzka na działalność ratowniczo-bojową były niższe w stosunku do lat poprzednich, związane to było m. in. z zakupem samochodów ratowniczo-gaśniczych dla suskich OSP (w 2020 r. dla OSP Bładzonka, a w 2021 r. dla OSP Miasto).

7. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

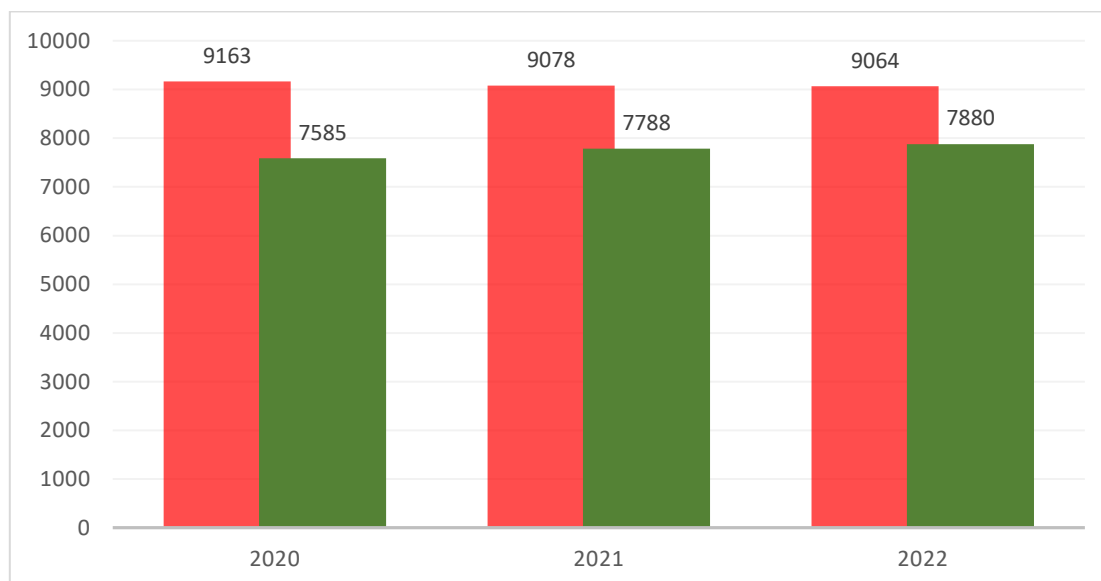
7.1 GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI

W oparciu o ustawowe wymogi oraz własne wieloletnie doświadczenia Gmina Sucha Beskidzka wypracowała skuteczny system gospodarowania odpadami komunalnymi. Sucha Beskidzka należy do związku gmin, którego głównym celem jest działanie związane z ochroną środowiska, a w szczególności gospodarowanie odpadami. Wspólnie wybudowane zostało składowisko odpadów oraz rejonowa sortownia odpadów. Do Związku Dorzecza Górnej Skawy należą obecnie cztery gminy: Sucha Beskidzka, Jordanów, Stryszawa i Zawoja. Dzięki ogromnym wysiłkom i konsekwentnym działaniom, składowisko odpadów przetrwało trudny okres związany ze zmianą przepisów i Regionalny Zakład funkcjonuje dobrze, a ceny za przyjmowanie i zagospodarowanie odpadów z czterech gmin, należą do najniższych w całym regionie.

Zgodnie z obowiązującym na terenie Suchoj Beskidzkiej prawem miejscowym, odpady odbierane są przez Gminę zarówno z nieruchomości zamieszkałych, jak i niezamieszkałych (wszystkie pozostałe) a obowiązkiem właścicieli tych nieruchomości jest złożenie odpowiednich deklaracji śmieciowych. Mieszkańcy wnoszą opłaty od osoby zamieszkałej na nieruchomości.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. liczba osób zameldowanych na terenie gminy na pobyt stały i czasowy wynosiła **9064 osób**, natomiast liczba osób zgłoszona do systemu odbioru odpadów i zadeklarowana przez właścicieli nieruchomości wg stanu na koniec roku 2022 wynosiła **7880 osób** i była wyższa o 92 osoby w porównaniu do stanu z grudnia 2021 roku.

Wykres 68. Ilość osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy w Suchej Beskidzkiej w poszczególnych latach, w porównaniu z zadeklarowanymi do odbioru odpadów

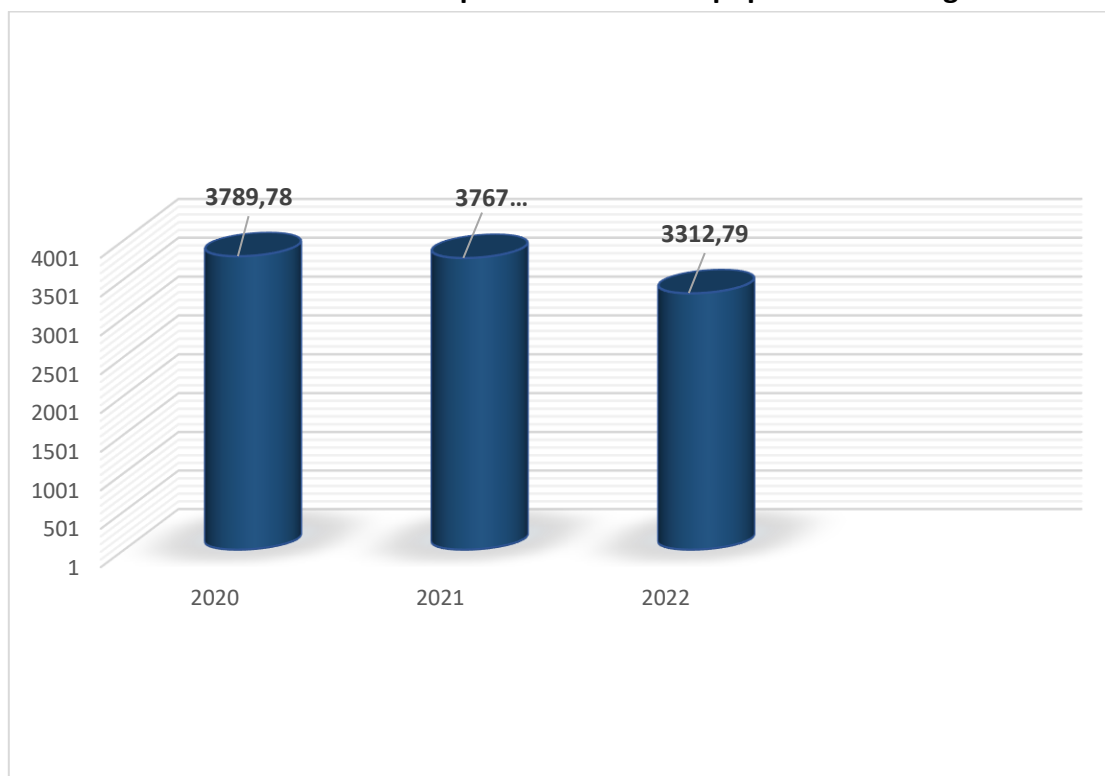

Źródło: Dane Stanowiska ds. gospodarowania odpadami UM Sucha Beskidzka

Pracownicy Urzędu Miasta na bieżąco analizują składane deklaracje i wielkości „spływającego” strumienia śmieci. W razie wątpliwości, przy współpracy ze Strażą Miejską przeprowadzają kontrole nieruchomości. Warto również dodać, że w miesiącach letnich ilość zadeklarowanych mieszkańców wzrasta, co ma związek z mieszkańcami czasowo przyjeżdżającymi do naszego miasta. W celu identyfikacji dostawcy odpadów oraz określenia ich ilości i stopnia segregacji w Suchej Beskidzkiej stosowane są kody kreskowe naklejane na każdy worek, pojemniki z odpadami niesegregowanymi są zaś ważone na wadze elektronicznej każdorazowo przy odbiorze. Dzięki temu Gmina posiada dane dla każdego gospodarstwa domowego oddzielnie i po zakończeniu roku są one analizowane.

Opłaty za odbiór odpadów z nieruchomości niezamieszkałych są bardziej zróżnicowane i zależne od rodzaju prowadzonej działalności, użytkowanej powierzchni lub ilości zatrudnionych pracowników. W tym przypadku również wysokość opłat jest uzależniona od segregowania odpadów. Na bieżąco kontrolowana jest ilość oddawanych odpadów w stosunku do danych zawartych w deklaracjach. Właściciele nieruchomości niezamieszkałych, w deklaracjach określają ilość odpadów przekazywanych do zagospodarowania i otrzymują worki oraz kody kreskowe zgodnie z zadeklarowanymi ilościami.

Wykres 69. Ilość odebranych odpadów komunalnych z terenu Suchej Beskidzkiej w 2022 roku w porównaniu do lat poprzednich w Mg

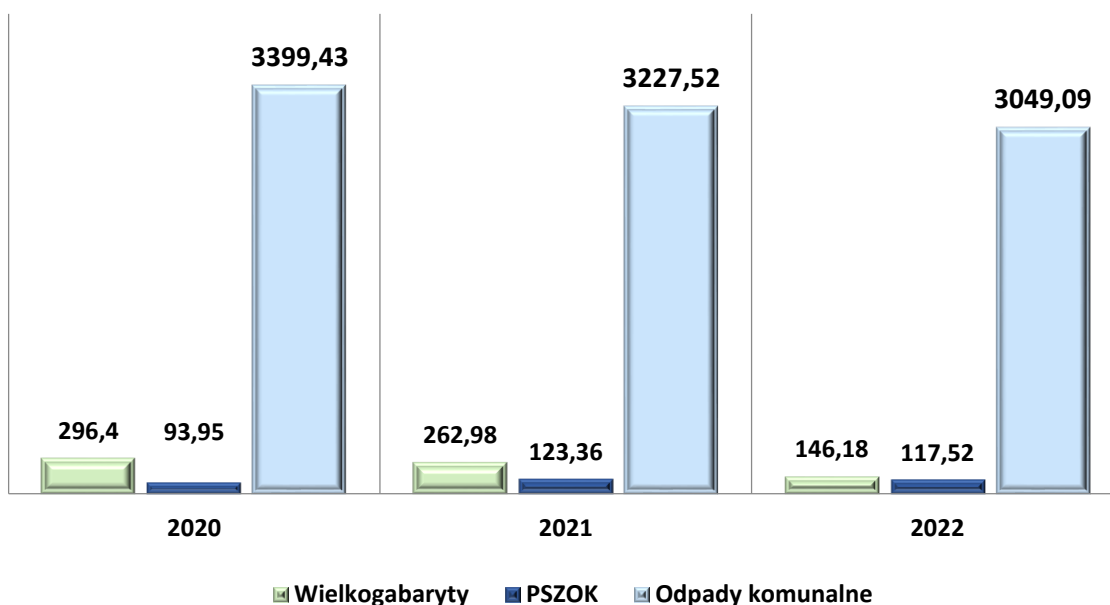

Źródło: Dane Stanowiska ds. gospodarowania odpadami UM Sucha Beskidzka

Z przeprowadzonych analiz wynika, że z ogółu zebranych na terenie Suchej Beskidzkiej odpadów komunalnych ok. 65 % stanowią odpady z gospodarstw domowych, pozostałe ok. 35% odpadów pochodziło z nieruchomości niezamieszkałych.

W pierwszym kwartale 2022 r. z uwagi na sytuację epidemiologiczną COVID-19 Gmina Sucha Beskidzka w porozumieniu z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Suchej Beskidzkiej zorganizowała odbiór odpadów niebezpiecznych od osób przebywających w izolacji domowej. Pracownicy Zakładu Komunalnego przy zachowaniu szczególnych zasad bezpieczeństwa i przestrzeganiu wszystkich restrykcji odbierali odpady komunalne w wyznaczonym terminie po uzgodnieniu telefonicznym z osobą przebywającą w izolacji. Na ten cel Gmina Sucha Beskidzka zakupiła specjalne worki z oznaczeniem „Odpady Niebezpieczne”, które z pomocą Straży Miejskiej dysponowane były do osób izolowanych.

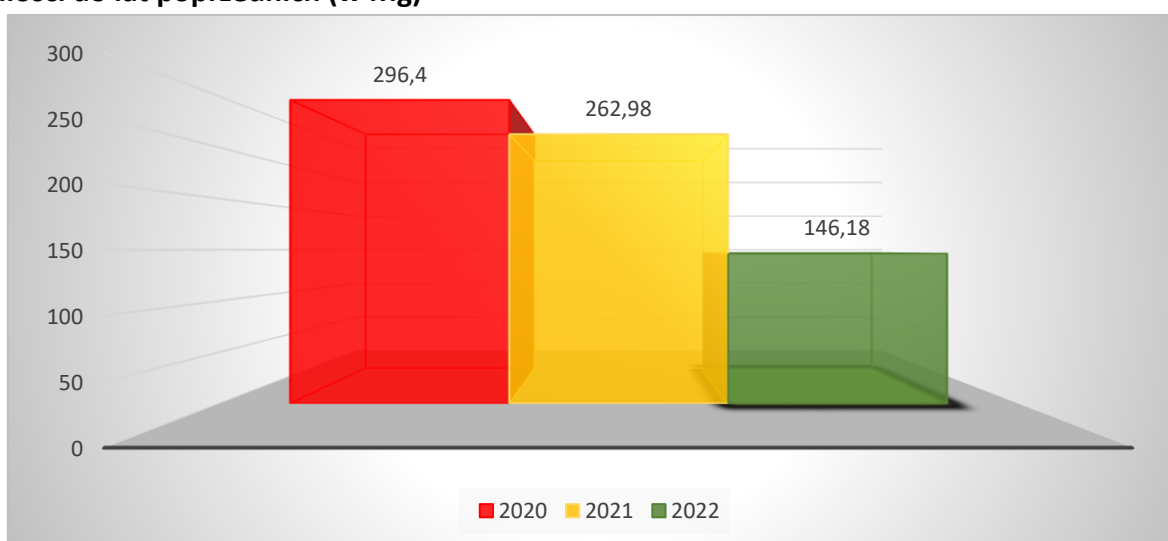
Wykres 70. Zebrane odpady komunalne z terenu Suchej Beskidzkiej w 2022 roku z podziałem na sposób zbiórki i porównaniem ilości do lat poprzednich (w Mg)

Źródło: Dane Stanowiska ds. gospodarowania odpadami UM Sucha Beskidzka

W 2022 roku Gmina Sucha Beskidzka przeprowadziła dwie zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Łącznie zostało zebranych **146,18 tony** odpadów wielkogabarytowych. Ilość przekazanych odpadów przez mieszkańców w trakcie zorganizowanych zbiórek jest mniejsza niż w roku 2021 o blisko 116,80 tony. Łączny koszt przeprowadzonych zbiórek wyniósł 157 632,65 zł.

Wykres 71. Ilość odebranych odpadów wielkogabarytowych w 2022 roku z porównaniem ilości do lat poprzednich (w Mg)

Źródło: Dane Stanowiska ds. gospodarowania odpadami UM Sucha Beskidzka

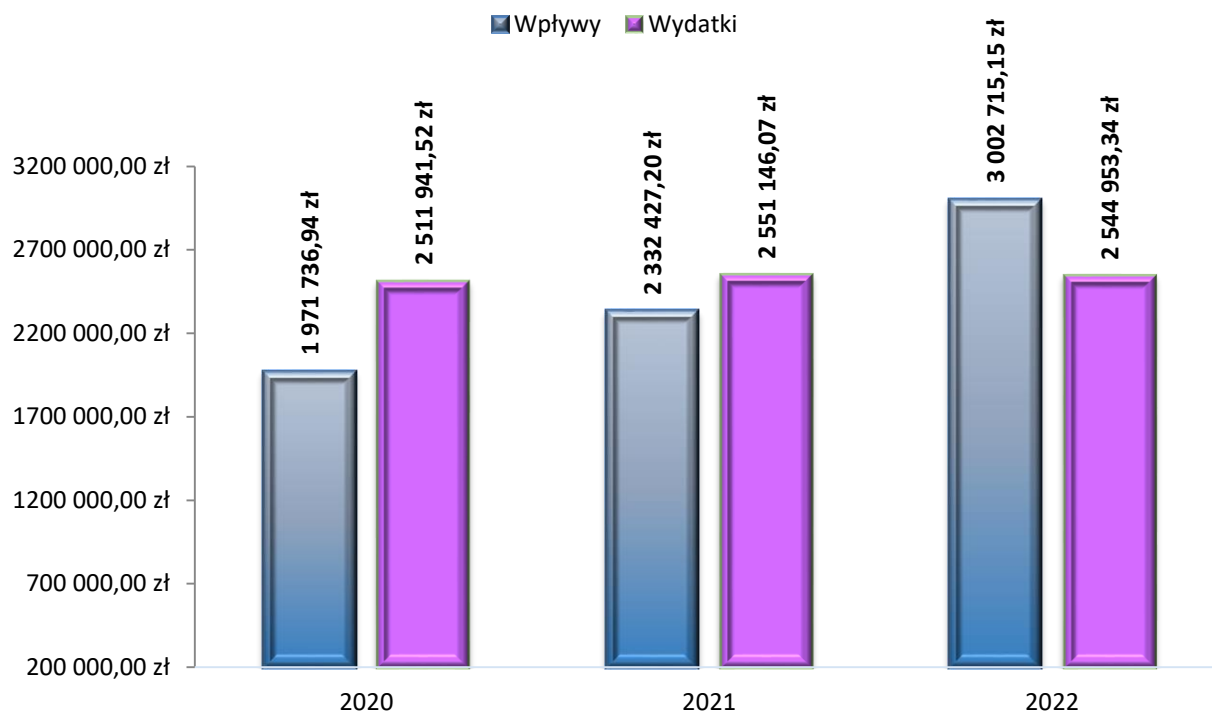
Dodatkowo na terenie Suchej Beskidzkiej funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Główną zaletą PSZOK jest możliwość bezpłatnego pozbywania się przez mieszkańców odpadów, w dogodnym dla nich momencie, niezależnie od harmonogramu ustalonego przez gminę. W 2021 roku mieszkańcy Suchej Beskidzkiej przekazali do PSZOK 123,36 tony odpadów, natomiast w 2022 roku 117,52 tony, czyli mniej o 5,84 tony.

W ramach wnoszonej opłaty za odbiór odpadów, gmina Sucha Beskidzka wyposaża właścicieli nieruchomości zamieszkałych, jak również niezamieszkałych, w worki kolorowe do segregacji odpadów odpowiednio oznaczone kodami kreskowymi. W 2022 r. rozdysponowano **230 000 sztuk worków** do segregacji odpadów komunalnych i w porównaniu do roku 2021 było ich więcej o 15 000 sztuk.

W 2022 roku obowiązywały stawki, w kwocie **22 zł miesięcznie od osoby** za odpady segregowane lub **18 zł miesięcznie** od osoby, w przypadkach gdy właściciel nieruchomości posiada kompostownik i kompostuje w nim wszystkie bioodpady. Dla przykładu w Żywcu stawka ta wynosiła 36,00 zł za odpady segregowane, w Andrychowie 26,5 zł, a w Stryżawie 22 złote. Na nieruchomościach niezamieszkałych w Suchej Beskidzkiej, na których powstają odpady komunalne, obowiązywały stawki za odbiór odpadów w workach lub pojemnikach w zależności od ich pojemności. Zgodnie z obowiązującą w 2022 roku ustawą, system zbiórki odpadów powinien się bilansować pod względem finansowym lecz w przypadku podjęcia uchwały przez Radę Gminy dopuszczalna była dopłata do systemu z budżetu j.s.t. W 2022 roku w Suchej Beskidzkiej po raz pierwszy koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi zostały zrównoważone i dzięki temu gmina nie dopłaciła do wywozu odpadów komunalnych z innych dochodów.

Poniższy wykres przedstawia wpływy z opłat oraz koszty utrzymania systemu odbioru odpadów na przestrzeni trzech ostatnich lat. Znacznie wyższe wpływy w 2022 roku z opłat za odpady w stosunku do roku 2020 i 2021 wynikają ze skutecznej windykacji zaległości za lata poprzednie.

Wykres 72. Wpływy i wydatki związane z gospodarowaniem odpadami w 2022 roku w porównaniu z latami poprzednimi

Źródło: Dane Stanowiska ds. gospodarowania odpadami UM Sucha Beskidzka

Odbiorem odpadów z terenu Suchej Beskidzkiej w 2022 r. zajmowało się Przedsiębiorstwo Turystyczne Beskidy-Tourist sp. z o.o. wyłonione w przetargu, a jego podwykonawcą był Zakład Komunalny w Suchej Beskidzkiej.

Gospodarka odpadami w naszym mieście działa bardzo sprawnie. Nie mniej jednak, dla wzmocnienia dobrych praktyk wśród mieszkańców, gmina organizuje akcje, których celem jest budowanie świadomości ekologicznej poczynając od sprzątanía, poprzez promowanie i stosowanie selektywnej zbiórki odpadów. W 2022 roku Gmina Sucha Beskidzka dostarczyła do placówek oświatowych działających na terenie miasta metalowe pojemniki na nakrętki w kształcie serca do których uczniowie szkół mogą wrzucać wszystkie zebrane nakrętki. Natomiast dla mieszkańców zamieszkałych w budownictwie wielorodzinnym Gmina zakupiła pojemniki 1100 L do segregacji odpadów komunalnych na papier, szkło oraz tworzywo sztuczne.

Zdjęcie 11. Pojemnik na plastikowe nakrętki zlokalizowany przy Szkole nr 1

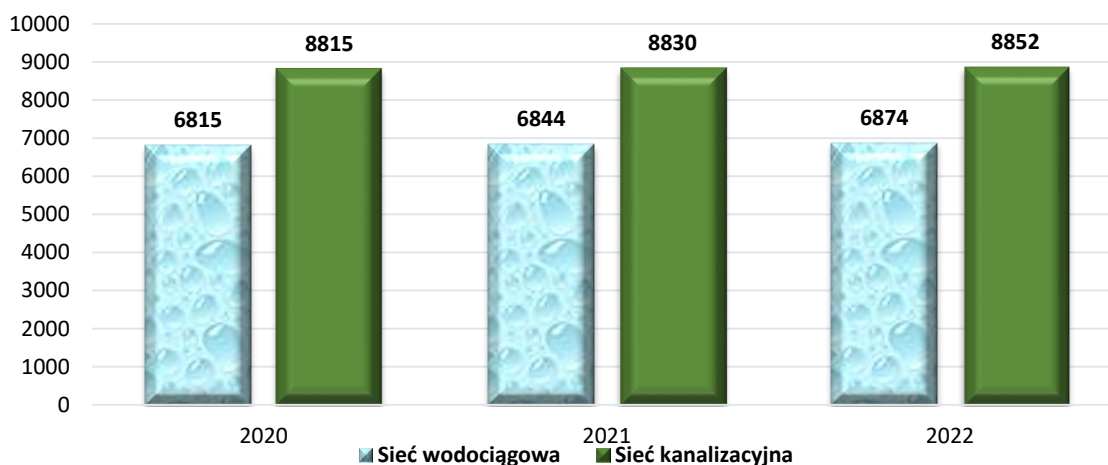
Zdjęcie 12. Pojemniki 1100 L do segregacji odpadów komunalnych zlokalizowane na os. Na Stawach

7.2. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Rozbudowa sieci wodno - kanalizacyjnej od wielu lat jest jednym z priorytetów Gminy Sucha Beskidzka. Działania inwestycyjne skupiają się na rozbudowie systemów oraz utrzymaniu we właściwym stanie urządzeń oczyszczalni ścieków i stacji uzdatniania wody. Dzięki systematycznej i konsekwentnej działalności na dzień 31 grudnia 2022 roku ponad 96% mieszkańców ma dostęp do kanalizacji sanitarnej, a z sieci wodociągowej korzysta ok. 75%.

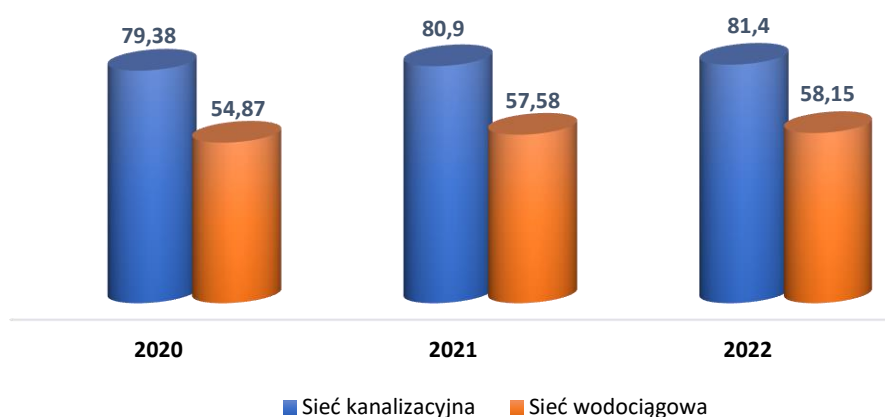
Łączna długość sieci wodociągowej wynosi obecnie 58,15 km, pod koniec 2022 r. korzystało z niej ok. 6 874 osób, natomiast sieć kanalizacji sanitarnej osiąga długość 81,4 km, korzysta z niej ok. 8 852 osób.

Wykres 73. Liczba osób korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w 2022 roku w zestawieniu z latami ubiegłymi

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka opracowane na podstawie informacji z Zakładu Komunalnego

Wykres 74. Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej (w km) w 2022 roku w zestawieniu z latami poprzednimi

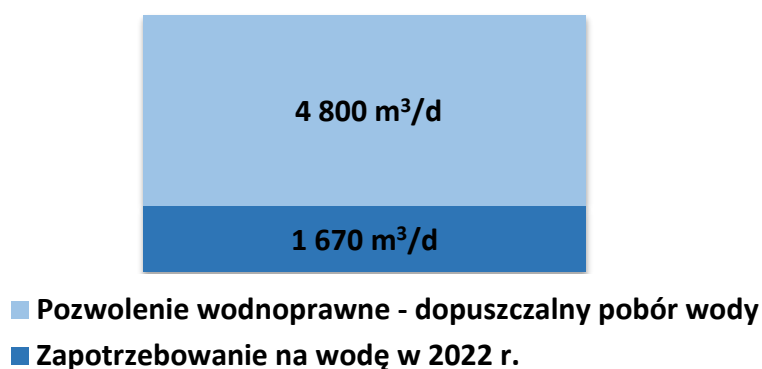
Źródło: Dane Zakładu Komunalnego w Suchoj Beskidzkiej

W ciągu ostatnich trzech lat sieć kanalizacyjna została rozbudowana o około 2 km, a sieć wodociągowa o ponad 3 km. Sieci te są systematycznie rozbudowywane w zależności od możliwości technicznych i ekonomicznych.

Zaopatrzenie w Wodę

Miasto Sucha Beskidzka zaopatrywane jest w wodę z ujęcia powierzchniowego - potoku Stryszawka. Dostawa wody, po uzdatnieniu na Stacji Uzdatniania Wody (SUW) zlokalizowanej przy ul. Za Wodą 37, stanowi obecnie ok. 76 % wody pitnej używanej przez mieszkańców Suchoj Beskidzkiej. Ilość wody pitnej użytej przez jednego mieszkańca to około 82 l /dobę. Woda poddawana jest procesowi uzdatniania za pomocą instalacji membranowej Pall Aria AP6. Instalacja o wydajność do 160m³/h oparta jest na technologii Pall Microza firmy Pall Corporation. Procesy membranowe pozwalają na separację zanieczyszczeń na poziomie molekularnym lub jonowym, bez konieczności dawkowania chemikaliów. Proces uzdatniania wody jest w pełni zautomatyzowany, a ingerencja operatora została ograniczona do absolutnego minimum. Zastosowana technologia pozwala na produkcję wody o wysokiej i stałej jakości, zmniejszenie zużycia energii w procesie uzdatniania i możliwość pełnej automatyzacji.

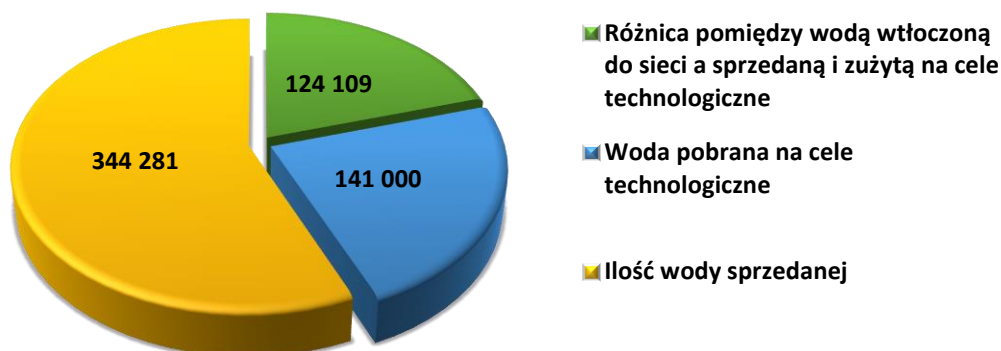
Wykres 75. Średniodobowe zapotrzebowanie na wodę w 2022 roku w porównaniu z dopuszczalną ilością poboru wody

Źródło: Dane Zakładu Komunalnego w Suchoj Beskidzkiej

Dostawa wody z ujęcia powierzchniowego realizowana jest za pomocą rurociągu magistralnego o średnicy 250/225/200 mm, biegnącego wzdłuż ulic: Role, Mickiewicza, Zamkowej, Wadowickiej i Płk. T. Semika. Rurociąg magistralny zasila dwa zbiorniki wyrównawcze o pojemności 500 m³ każdy, które zlokalizowane są przy ul. Źródlanej (jest to tzw. pierwsza strefa ciśnień). Z tych zbiorników woda tłoczona jest rurociągiem o średnicy 150 mm do zbiornika wyrównawczego o pojemności 300 m³ zlokalizowanego przy ul. Podksiężę (jest to druga strefa ciśnień). Obecnie na terenie miasta zlokalizowanych jest 8 pompowni wody czystej, w tym pompownia główna na SUW przy ul. Za Wodą 37.

Wykres 76. Ilość wyprodukowanej i wtłoczonej do sieci wody w 2022 roku (w m³)

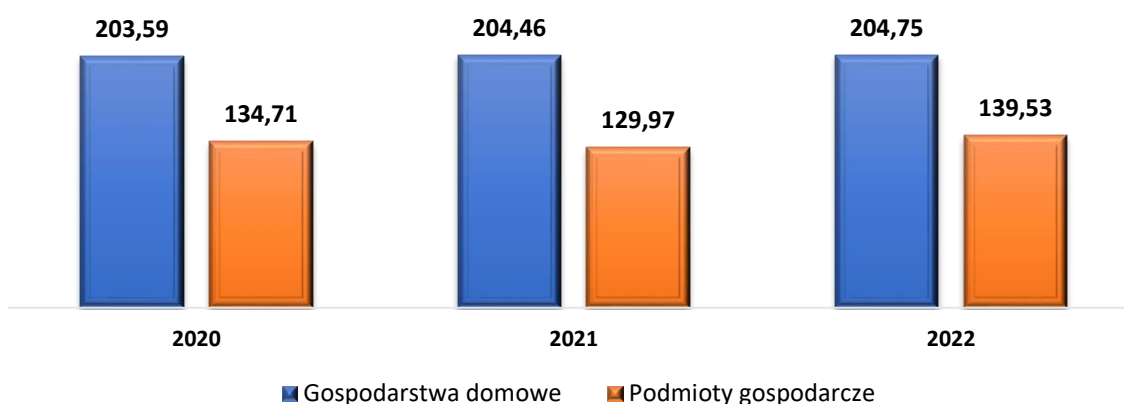

Źródło: Dane Zakładu Komunalnego w Suchej Beskidzkiej

W 2022 r. ilość wody pobranej z ujęcia wyniosła 609 tyś. m³ z czego 344 tyś. m³ to woda sprzedana dla gospodarstw domowych i podmiotów gospodarczych, w stosunku do roku 2021 sprzedaż wody wzrosła o około 3 %. Na cele technologiczne wykorzystano 141 tyś. m³ wody, co stanowi wzrost o ok. 12,8 % w stosunku do roku poprzedniego. Różnica pomiędzy wodą wtłoczoną do sieci a sprzedaną i pobraną na cele technologiczne wynosi 124 tyś. m³.

Należy przyjąć, że przy intensywnym rozwoju miasta, zapotrzebowanie na wodę nie powinno przekroczyć 2200 m³/d. Prowadzona jest sukcesywna wymiana armatury stanowiącej wyposażenie sieci wodociągowej magistralnej i rozdzielczej. Wymiana odcinków sieci wodociągowej przekłada się na obniżenie liczby awarii powstających na sieci wodociągowej, co ma znaczący wpływ na zmniejszenie strat wody.

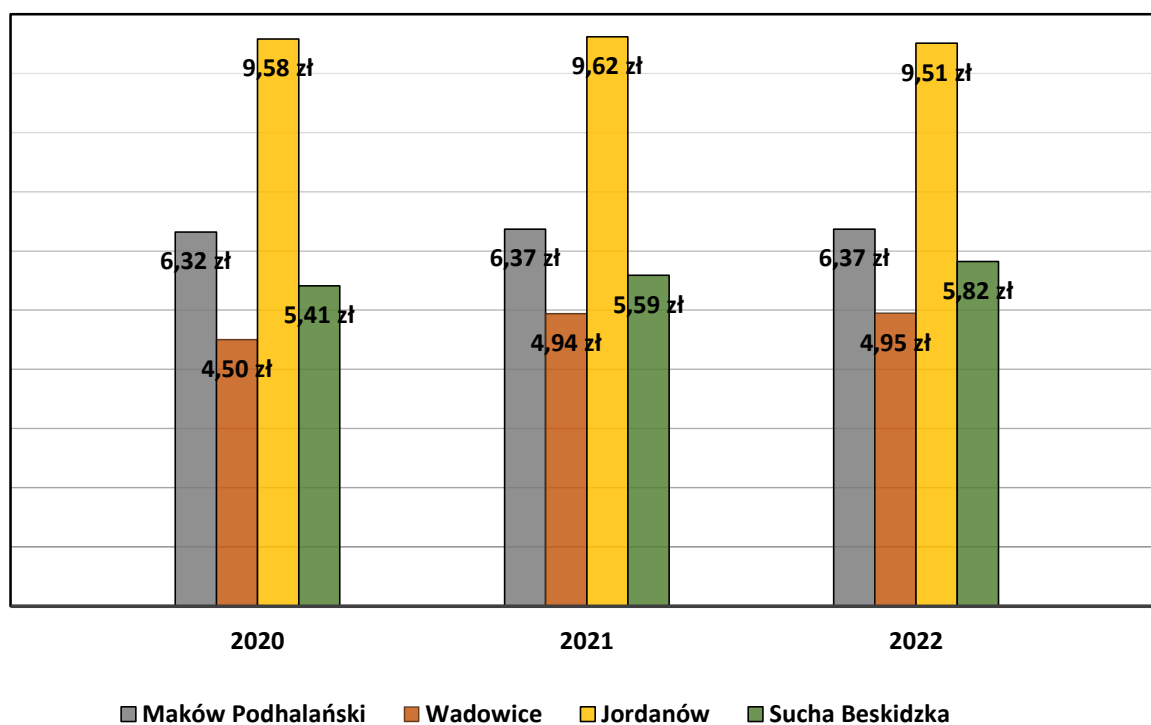
Wykres 77. Ilość sprzedanej wody (w tys. m³) w 2022 roku w porównaniu do lat poprzednich

Źródło: Dane Zakładu Komunalnego w Suchej Beskidzkiej

Warto dodać, że ceny wody i ścieków w Suchej Beskidzkiej należą do najniższych w regionie, mimo że w wielu innych gminach stosowane są mniej zaawansowane technologie, a co za tym idzie znacznie tańsze metody uzdatniania wody i oczyszczania ścieków. Poniżej przedstawiono porównanie cen za wodę i ścieki z okolicznych gmin w latach 2020 - 2022.

Wykres 78. Ceny za wodę w latach 2020 - 2022 w Suchej Beskidzkiej w porównaniu z innymi miastami w regionie

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka oraz Zakładu Komunalnego

W 2022 roku Zakład Komunalny realizował następujące zadania z zakresu gospodarki wodnej:

- 1) Wymiana odcinka sieci magistralnej przy ul. Przemysłowej,
- 2) Zakończenie inwestycji - Alternatywne zasilanie zbiorników przy ul. Źródlanej,
- 3) Budowa wodociągu na ulicy Miodowej - etap I i II,
- 4) Opracowanie dokumentacji technicznej wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę dla alternatywnego systemu uzdatniania wody,
- 5) Rozpoczęcie budowy dwóch zbiorników wyrównawczych o pojemności 2 x 1000 m³ przy ulicy Źródlanej.

Koszt prac inwestycyjnych oraz zakupów w 2022 roku wyniósł 793 681,85 zł.

Oprócz ujęcia powierzchniowego zlokalizowanego przy ul. Za Wodą 37, gmina Sucha Beskidzka posiada ujęcia wody podziemnej przy ul. Podksiężę oraz ul. Kamienne obecnie stanowiące zasilania alternatywne.

Ujęcie głębinowe zlokalizowane przy ul. Kamienne o wydajności dobowej wg. pozwolenia wodnoprawnego 22,5 m³, a godzinowej 1,5 m³. Od trzech lat wydajność ujęcia nie jest wystarczająca, w związku z tym woda dostarczana jest z głównego ujęcia i stacji uzdatniania przy ul. Za Wodą 37, poprzez system przepompowni zamontowanych na sieci wodociągowej.

Ujęcie głębinowe zlokalizowane przy ul. Podksiężę o wydajności dobowej wg. pozwolenia wodnoprawnego 60 m³, a godzinowej 3 m³. Podobnie jak w przypadku ujęcia przy ul. Kamienne, w ciągu ostatnich trzech lat wydajność studni głębinowej znacznie zmalała i nie jest wystarczająca do zaspokojenia potrzeb w tym zakresie, co wymusiło budowę pompowni i tłoczenia wody z głównego ujęcia. W 2022 r. zapotrzebowanie na wodę rejonu Podksiężę jest pokrywane w całości z powierzchniowego ujęcia wody przy ul. Za wodą.

Woda uzdatniona jest pod ciągłą kontrolą laboratorium Zakładu Komunalnego oraz zewnętrznego laboratorium akredytowanego. Jakość produkowanej i dostarczonej do odbiorców wody jest również pod stałą kontrolą Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Suchoj Beskidzkiej. Codziennym badaniom - fizykochemicznym i mikrobiologicznym poddawana jest woda pobierana z różnych punktów czerpalnych zlokalizowanych na terenie miasta Sucha Beskidzka m.in. na terenie szpitala ZOZ Sucha Beskidzka. Wyniki badań wody otrzymywane z ww. laboratoriów świadczą o tym, że woda podawana do sieci miejskiej w Suchoj Beskidzkiej jest bardzo dobrej jakości i spełnia wszystkie kryteria fizykochemiczne i mikrobiologiczne określone obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

GOSPODARKA ŚCIEKOWA

Sieć kanalizacyjna obejmuje swoim zasięgiem część zurbanizowaną obszaru Gminy (zabudowę wielorodzinną, gęstą zabudowę jednorodzinną oraz podmioty gospodarcze). Szacuje się, że ok. 4 % mieszkańców z terenu gminy Sucha Beskidzka nie jest jeszcze objętych systemem kanalizacji sanitarnej. Wytworzone przez nich ścieki winny być gromadzone w zbiornikach bezodpływowych lub oczyszczane w przydomowych oczyszczalniach ścieków. Ścieki ze zbiorników bezodpływowych oraz osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków odbierane są przez zewnętrzny tabor asenizacyjny i zrucane do oczyszczalni poprzez stację zlewną znajdującą się na terenie oczyszczalni ścieków w Suchoj Beskidzkiej. Obszary nieobjęte zbiorową kanalizacją sanitarną są sukcesywnie kanalizowane wg indywidualnych rozwiązań uwzględniających specyfikę danego terenu .

Sucha Beskidzka należy do aglomeracji, która obejmuje tereny miasta Sucha Beskidzka oraz część Stryżawy, Lachowic, Kukowa i Krzeszowa. Jedną z najistotniejszych kwestii przy budowie nowej sieci kanalizacyjnej jest to, że powinna być uzasadniona ekonomicznie i

technicznie. Aglomeracja Sucha Beskidzka ma równoważną liczbę mieszkańców (RLM) 14907, a gminą wiodącą jest Sucha Beskidzka. Na dzień 31 grudnia 2022 r. łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy wyniosła **81,4 km** i korzystało z niej ok. **8 852 mieszkańców** Suchoj Beskidzkiej oraz liczne zakłady pracy, instytucje, placówki handlowe i inne podmioty.

Gmina Sucha Beskidzka posiada własną oczyszczalnię ścieków (mechaniczno-biologiczną), której rozwiązania technologiczne gwarantują spełnienie wymogów związanych z oczyszczaniem ścieków dopływających z aglomeracji Sucha Beskidzka oraz drugiej aglomeracji, w skład której wchodzi gminy Maków Podhalański oraz Zawoja. Należąca do gminy Sucha Beskidzka oczyszczalnia spełnia wszystkie wymogi dotyczące ochrony środowiska i co roku prowadzone są inwestycje wprowadzające sukcesywnie najnowsze rozwiązania technologiczne.

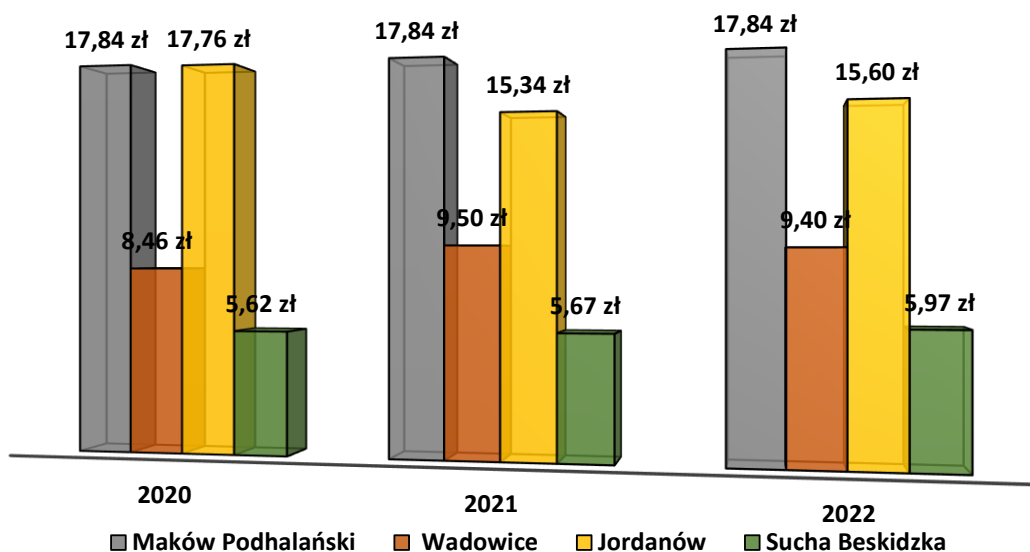
W 2022 r. na terenie oczyszczalni zrealizowane zostały następujące inwestycje:

- 1) Dostawa, montaż i uruchomienie instalacji odpylającej typu mokrego z otwartym obiegiem wody, z wykorzystaniem istniejących komór betonowych jako separatora szlamu powstającego w procesie odpylania. Przeznaczeniem instalacji jest odpylanie granulatu (środka poprawiającego właściwości gleby) powstającego w procesie połączenia osadu ściekowego i wapna wysokoreaktywnego, oraz ograniczenie uciążliwości zapachowej poprzez dozowanie preparatu dezodoryzującego do oczyszczonego powietrza w instalacji.
- 2) Zakup i dostawa trzech pomp zanurzeniowych do ścieków surowych o wydajności 180 m³/godzinę każda. Zakupu dokonano z uwagi na wyeksploatowanie jednej z pomp. Biorąc pod uwagę, że trzy pompy pracują naprzemiennie od 2007 roku, można się spodziewać, że wkrótce pozostałe dwie pompy także zostaną zużyte. Urządzenia zainstalowane są w pompowni I stopnia, obecnie dwie pompy pozostają w rezerwie.

Koszty prac inwestycyjnych oraz zakupów w 2022 roku wyniosły 250 958,67 zł.

Dzięki racjonalnej i przemyślanej gospodarce ściekowej, ceny za odbiór i oczyszczanie nieczystości ciekłych dla mieszkańców Suchoj Beskidzkiej i pozostałych dostawców należą do najniższych w całym regionie

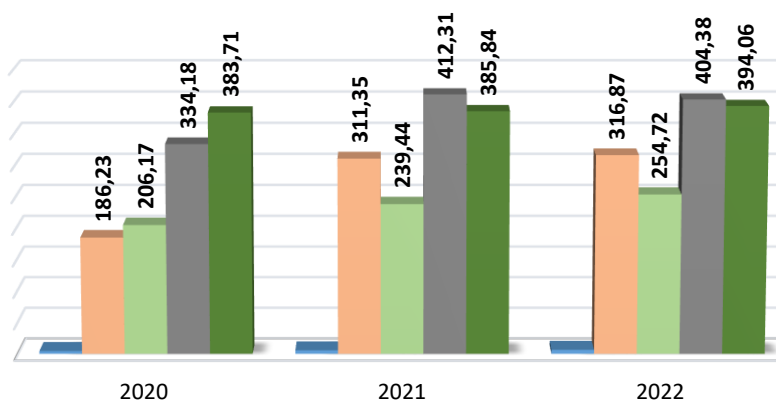
Wykres 79. Ceny za ścieki w latach 2020 – 2022 w Suchej Beskidzkiej w porównaniu z innymi miastami w regionie

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka oraz Zakładu Komunalnego

Ścieki oczyszczone wprowadzane do odbiornika, czyli rzeki Skawy, spełniają warunki decyzji WS.6341.7.10.2013.GM tj. posiadają wymagany procent redukcji zanieczyszczeń.

Wykres 80. Ilość odebranych ścieków w tys. M³ w roku 2022 w porównaniu z latami ubiegłymi

	2020	2021	2022
Sucha Beskidzka	383,709	385,843	394,064
Maków Podhalański	334,178	412,307	404,379
Stryszawa	206,174	239,443	254,721
Zawoja	186,230	311,351	316,869
Dowożone samochodami asenizacyjnymi	4,400	5,452	6,341

Źródło: Dane Zakładu Komunalnego w Suchej Beskidzkiej

Na przestrzeni lat można zauważyć znaczny wzrost ilości ścieków dostarczanych do oczyszczalni w Suchej Beskidzkiej, zarówno dowożonych samochodami asenizacyjnymi jak i dopływających. Wzrosty spowodowane są intensywną rozbudową sieci kanalizacyjnej w sąsiednich gminach oraz budową domów jednorodzinnych w miejscach, gdzie kanalizacja sanitarna jeszcze nie dotarła.

7.3. OCHRONA POWIETRZA

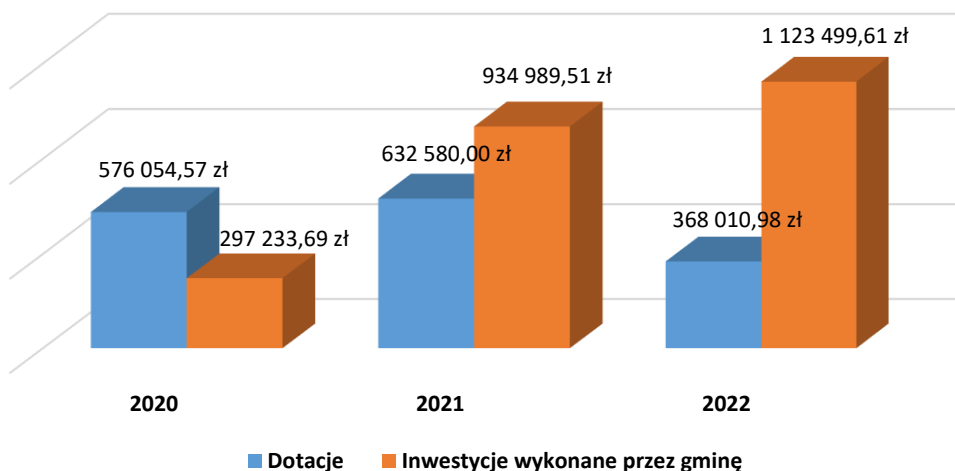
Ochrona środowiska, a szczególnie ochrona powietrza od wielu lat należy do priorytetów gminy Sucha Beskidzka. Powietrze nie zna granic administracyjnych, więc problem zanieczyszczenia powietrza szkodliwymi pyłami i substancjami dotyczy wszystkich gmin powiatu. W celu znaczącej poprawy jakości powietrza Samorząd Suchej Beskidzkiej podejmuje wiele inicjatyw, poczynając od dofinansowania wymiany przestarzałych pieców i kotłów węglowych na nowoczesne urządzenia grzewcze spełniające najwyższe standardy ekologiczne, według obowiązujących przepisów. Sucha Beskidzka jest miastem powiatowym pełniącym rolę lokalnego centrum. W związku z tym wszelkie działania realizowane przez gminę mają szeroki zasięg oddziaływania i tym samym wpływ nie tylko na mieszkańców gminy.

Efekty realizacji programów i projektów związanych z ochroną powietrza

Z oczywistych względów, najbardziej skutecznym sposobem ograniczenia niskiej emisji jest likwidacja przestarzałych kotłów oraz palenisk węglowych i zastąpienie ich nowoczesnymi systemami grzewczymi wykorzystującymi ekologiczne paliwa. W ramach realizacji Programu Ograniczenia Niskiej Emisji gmina w 2022 roku udzielała dotacji m.in. osobom fizycznym, prawnym czy przedsiębiorcą. W przypadku prowadzenia działalności gospodarczej w budynku lub lokalu mieszkalnym możliwe było otrzymanie dofinansowania pod warunkiem, że powierzchnia przeznaczona na działalność gospodarczą zajmowała nie więcej niż 50% powierzchni użytkowej. Na dotacje miasto przeznacza głównie środki własne oraz środki unijne z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Ponadto gmina bierze udział w rządowym programie „Stop Smog” w ramach którego przeprowadzane są prace związane z wymianą źródeł ciepła i/lub termomodernizacją jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program skierowany jest do najuboższych mieszkańców gminy. 70% kosztów inwestycji pokrywane jest z Funduszu Termomodernizacji i Remontów, a 30% dopłaca gmina. Dodatkowo mieszkaniec wpłaca do gminy wkład własny w wysokości 10% kosztów realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego.

W latach 2020–2022 zlikwidowane zostały łącznie 262 paleniska węglowe. W 248 budynkach mieszkalnych oraz 2 budynkach handlowo-usługowych zostało wymienione stare źródło ciepła na nowe. Ponadto zmodernizowana została kotłownia węglowa na gazową w Filii Szkoły Podstawowej nr 2. W ciągu ostatnich 3 lat na inwestycje związane ze zmianą systemu ogrzewania na proekologiczny oraz dociepleniem budynków przeznaczono środki w wysokości blisko 3,9 milionów złotych, z czego blisko **1,5 miliona** złotych w 2022 roku.

Wykres 81. Wielkość środków przeznaczonych przez Gminę Sucha Beskidzka na wymianę źródeł ciepła w latach 2020 – 2022

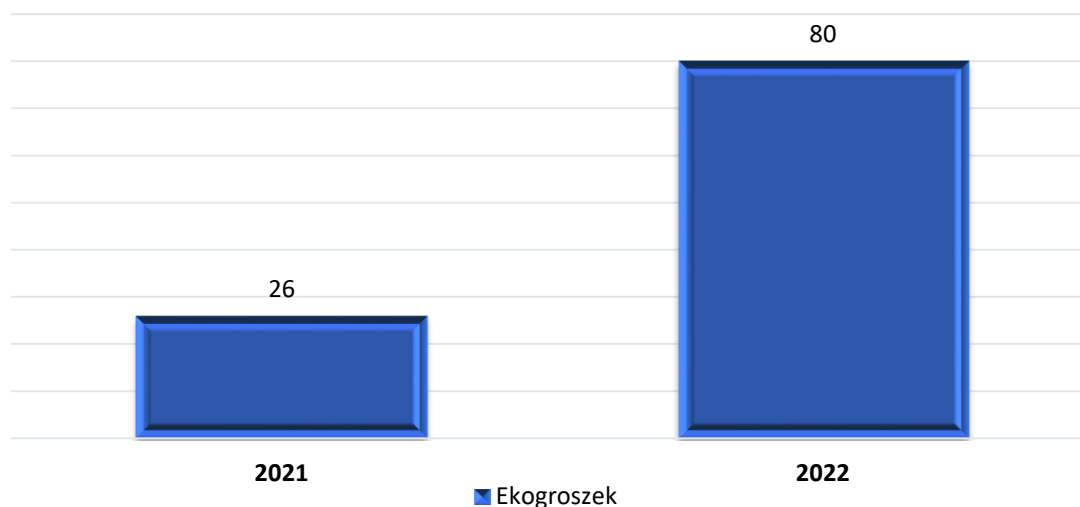
Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka

W roku 2022 w ramach udzielonych przez gminę mieszkańcom dotacji na zmianę systemu ogrzewania zlikwidowano kolejne stare piece i kotły węglowe w 73 budynkach mieszkalnych na terenie miasta oraz w 1 budynku handlowo-usługowym. Inwestycje przeprowadzone zostały z udziałem środków własnych gminy w wysokości – 318 015,17 zł i środków unijnych – 49 995,81 zł.

W 9 budynkach jednorodzinnych wykonane zostały kompleksowe prace termomodernizacyjne wraz z wymianą źródła ciepła w ramach programu „Stop Smog”, w 4 budynkach wykonano wyłącznie docieplenie ścian, a w 2 budynkach wymienione zostało wyłącznie źródło ciepła. Łączne koszty robót budowlanych wraz z niezbędną dokumentacją techniczną wyniosły 826 966,82 zł. Dodatkowo w ramach własnych inwestycji gmina wykonała modernizację systemu grzewczego w budynku komunalnym przy ul. Makowskiej za kwotę 152 613,54 zł oraz w budynku Filii Szkoły Podstawowej nr 2 przy ul. Błądźonka za kwotę 143 919,25 zł.

Ponadto Gmina Sucha Beskidzka zawarła z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie porozumienie w sprawie prowadzenia punktu konsultacyjno-informacyjnego programu **Czyste Powietrze**.

Wykres 82. Liczba wniosków złożonych za pośrednictwem gminy do programu Czyste Powietrze.

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka

Mieszkańcy Suchoj Beskidzkiej od początku istnienia programu Czyste Powietrze złożyli łącznie 242 wnioski o dofinansowanie inwestycji związanych z wymianą źródła ciepła, termomodernizacją budynku czy montażem fotowoltaiki. Zrealizowane zostały 53 inwestycje i wypłacono dotacje w wysokości 754 077,55 zł (stan na koniec grudnia 2022 r.).

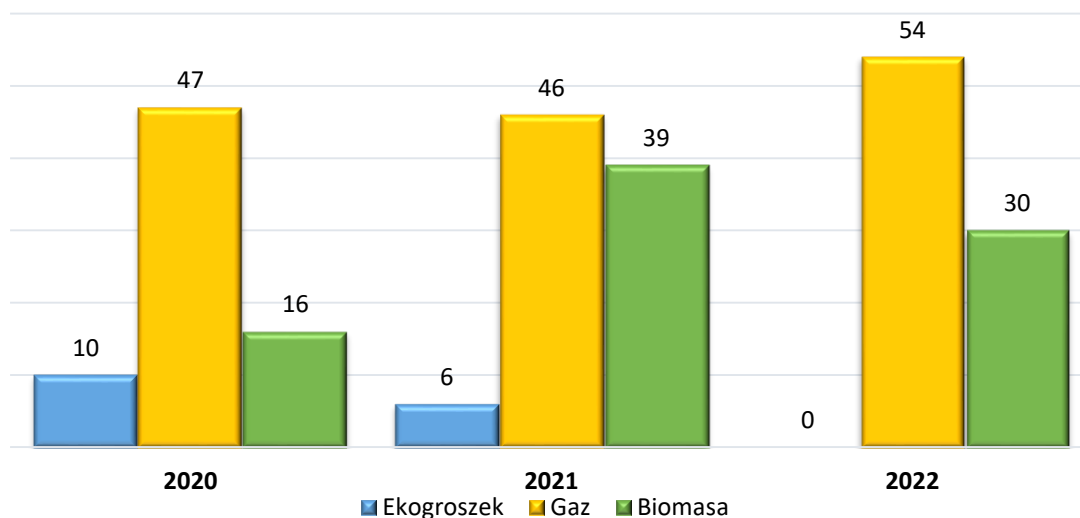
Budynki mieszkalne jednorodzinne

W 2022 r. dzięki dotacjom z budżetu miasta Sucha Beskidzka zlikwidowanych zostało łącznie 88 starych palenisk w 84 budynkach mieszkalnych. Usunięte piece zostały zastąpione:

- 54 kotłami gazowymi,
- 25 kotłami na pellet,
- 4 kotłami zgazowującymi drewno,
- 1 kominkiem na pellet z płaszczem wodnym.

Zainstalowane nowoczesne urządzenia na paliwa stałe spełniają najwyższe standardy ekologiczne i posiadają certyfikat ekoprojektu.

Wykres 83. Rodzaj i ilość zamontowanych nowych źródeł ciepła w 2022 roku oraz w latach poprzednich

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka

Porównując na przestrzeni lat ilość i rodzaj zamontowanych źródeł ciepła można zaobserwować, że w dalszym ciągu najwięcej mieszkańców wymienia kotły węglowe na gazowe.

Przedstawione dane ujęte w niniejszym raporcie nie zawierają informacji o ilości i rodzajach systemów grzewczych zrealizowanych w ramach programu Czyste Powietrze

Budynki mieszkalne wielorodzinne

Obecnie na terenie miasta pozostaje 1 blok wielorodzinny, w którym do tej pory nie została przeprowadzona modernizacja systemu ogrzewania, jest to budynek przy ul. Mickiewicza 15. W 2022 r. w budynku komunalnym przy ul. Makowskiej, gdzie po przebudowie znajduje się obecnie 8 mieszkań, zamontowane zostały nowe kotły gazowe (8 szt.).

Budynki pozostałe

W latach 2020 – 2022 przeprowadzona została wymiana kotłów w 2 budynkach, w których prowadzona jest działalność gospodarcza. W obu obiektach zamontowane zostały nowe kotły gazowe. Dodatkowo w ubiegłym roku w Filii Szkoły Podstawowej nr 2 wymieniony został kocioł węglowy na kocioł gazowy.

Ulga w podatku od nieruchomości

Od 2018 r. mieszkańcy Suchoj Beskidzkiej, którzy stosują ekologiczne źródła ciepła mogą skorzystać z ulgi w podatku od nieruchomości. Zwolnienie z podatku za powierzchnię mieszkalną można było uzyskać do końca 2022 roku.

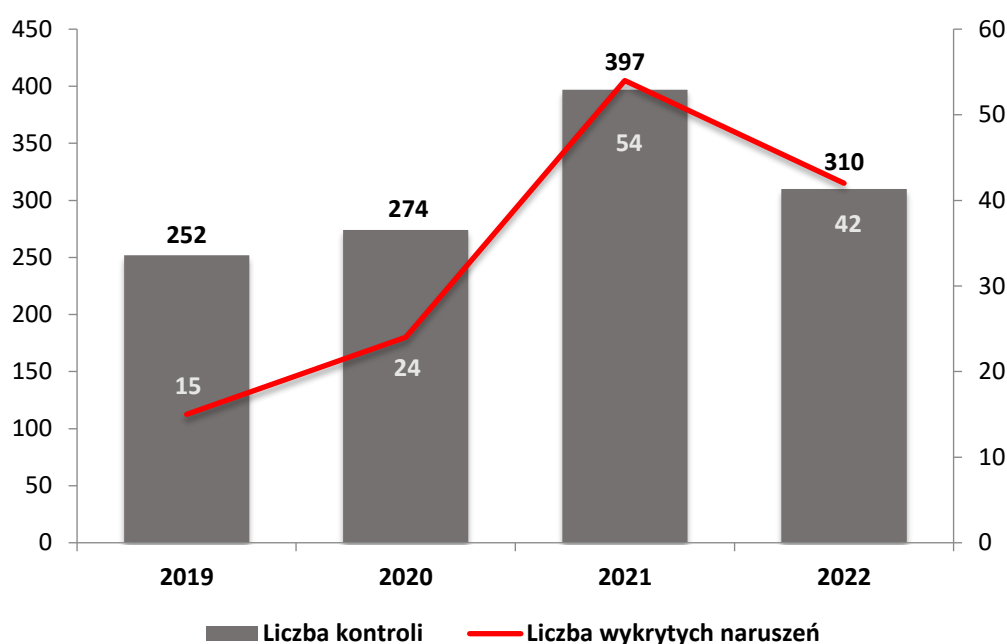
Na dzień 31 grudnia 2022 r. przedmiotowym zwolnieniem objętych było 1890 gospodarstw domowych i w porównaniu do roku 2021 przybyły 132 gospodarstwa. Łączna kwota

udzielonej ulgi osobom fizycznym i spółdzielni mieszkaniowej na dzień 31 grudnia 2022 r. wyniosła 127 911,18 zł.

Kontrola palenisk węglowych

Strażnicy miejscy prowadzą na terenie miasta systematyczne kontrole pieców pod kątem spalania odpadów oraz rodzaju stosowanego paliwa. Wprowadzony system zbiórki odpadów sprzyja skuteczności przeprowadzonych kontroli, które wykonywane są nie tylko w ramach interwencji i zgłoszeń mieszkańców, ale także w oparciu o analizę ilości i rodzajów odpadów komunalnych oddawanych z poszczególnych gospodarstw domowych.

Wykres 84. Ilość przeprowadzonych kontroli palenisk węglowych w 2022 roku w porównaniu z kontrolami w latach ubiegłych

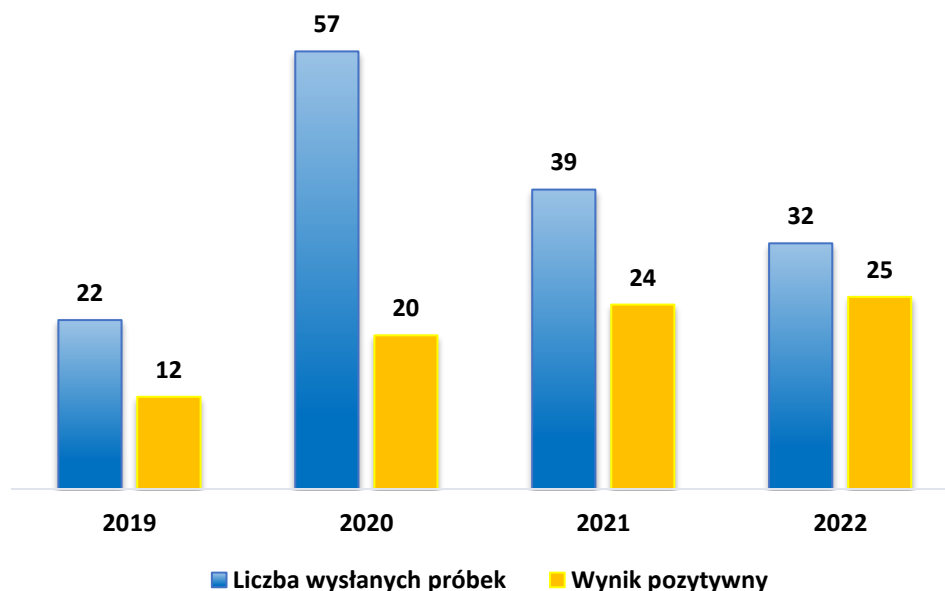

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka oraz Straży Miejskiej

W latach 2019 – 2022 przeprowadzonych zostało łącznie 1233 kontrole systemów grzewczych na terenie Suchoj Beskidzkiej, z czego 1110 stanowiły kontrole skuteczne czyli zakończone spisaniem protokołu. W 2022 r. strażnicy miejscy przeprowadzili **310 kontroli**, z czego 57 stanowiły kontrole bezskuteczne. W wyniku kontroli nałożonych zostało 30 mandatów karnych na łączną kwotę 13 900,00 zł oraz skierowano 1 wniosek do sądu. Ponadto na miejscu w czasie kontroli udzielono ok. 11 ustnych pouczeń dotyczących wilgotności drewna stosowanego jako opał. Część spośród tych wykroczeń została potwierdzona wynikami analizy próbek popiołu powstałego w procesie spalania, które wykonał Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla z Zabrze. Laboratorium w ciągu roku zmieniło nazwę na Instytut Technologii Paliw i Energii. Koszt jednej próbki wynosił 480,00 zł netto.

Wykonane zostały łącznie 32 ekspertyzy. Koszt przeprowadzenia analiz próbek popiołu wyniósł 18 892,80 zł.

Wykres 85. Ilość próbek popiołu wysłanych do badań oraz wyniki analizy w latach 2019 - 2022

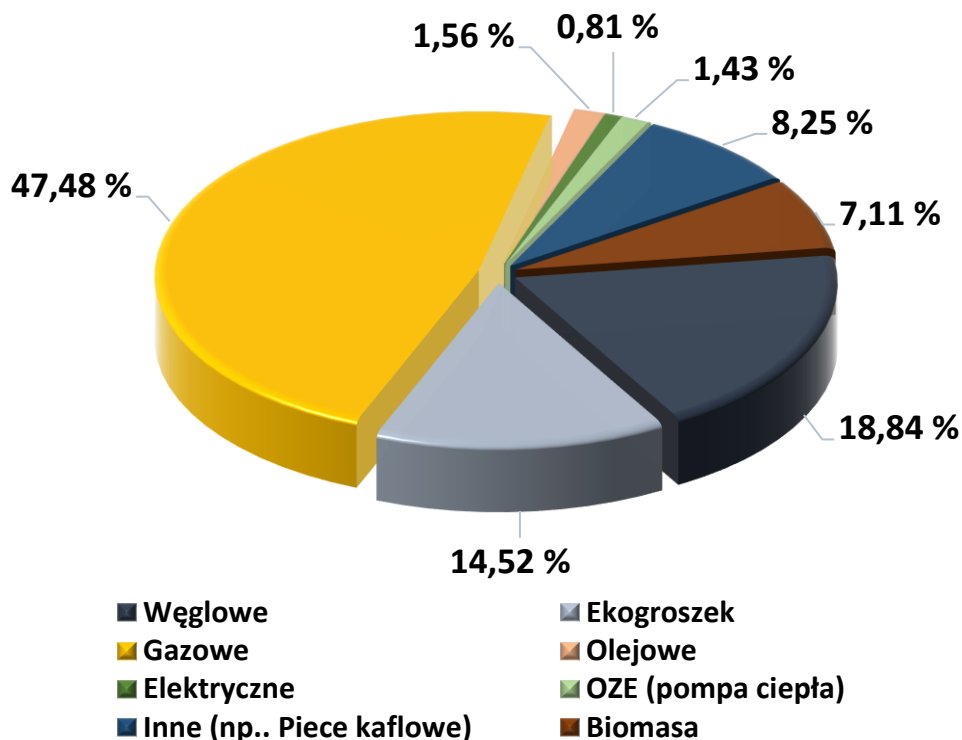
Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka oraz Straży Miejskiej

Pomimo mniejszej liczby pobieranych próbek popiołów do badań, rośnie liczba próbek potwierdzających współspalanie odpadów. Biorąc pod uwagę prowadzoną edukację ekologiczną mieszkańców wzrost przypadków potwierdzających spalanie odpadów budzi niepokój i może wynikać z nieodpowiedzialnych wypowiedzi niektórych polityków, którzy w dobie kryzysu energetycznego sugerują „palenie wszystkim, oprócz opon”. W walce o czyste powietrze Gminy Sucha Beskidzka nie pomaga też Sejmik Województwa Małopolskiego, który w 2022 roku podjął decyzję o zmianie tzw. uchwały antysmogowej, wydłużając termin obowiązkowej wymiany starych bezklasowych pieców.

Ewidencja źródeł ciepła na terenie gminy

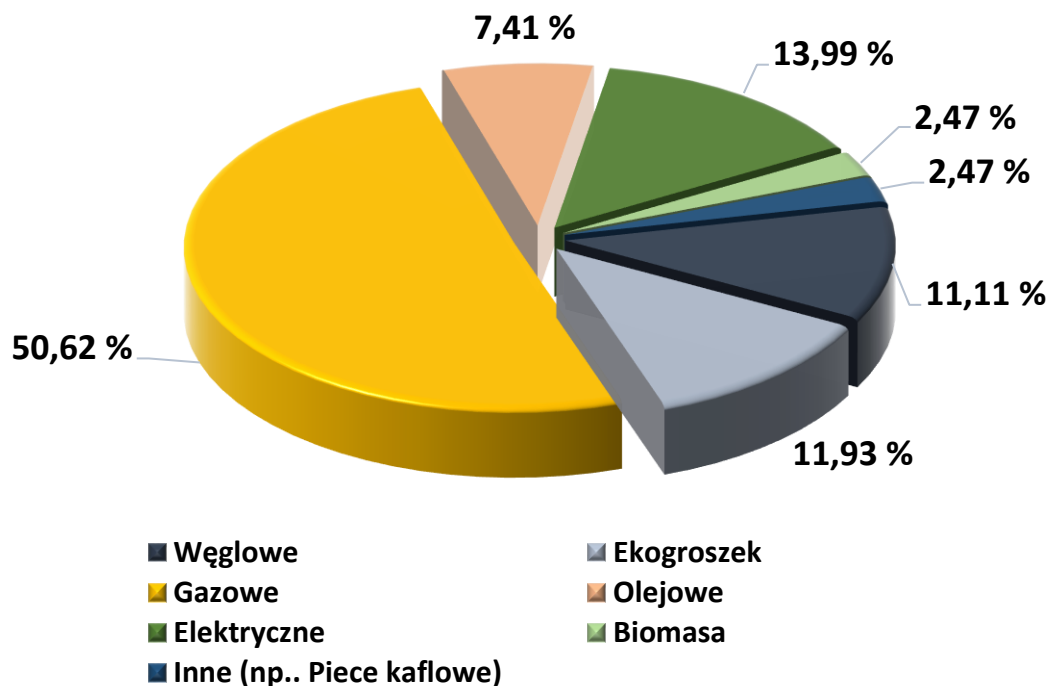
Gmina Sucha Beskidzka na bieżąco prowadzi inwentaryzację źródeł ciepła zamontowanych w budynkach na terenie miasta. Niezależnie od wewnętrznie utworzonej inwentaryzacji od 1 lipca 2021 r. na terenie kraju funkcjonuje Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków. Niestety z uwagi na liczne zmiany w deklaracjach składane przez mieszkańców m.in. w związku z wprowadzeniem dodatku węglowego informacje zawarte w CEEB nie są wiarygodne. Z tego względu do analizy rodzaju źródeł ciepła na terenie gminy wykorzystane zostały dane z opracowanego przez gminę zestawienia. Na dzień 31 grudnia 2022 r. stosowane były następujące rodzaje źródeł ogrzewania w skali procentowej.

Wykres 86. Rodzaje systemów grzewczych w gospodarstwach domowych na terenie Suchej Beskidzkiej wg stanu na koniec 2022 roku

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka

Wykres 87. Rodzaje systemów grzewczych w obiektach niemieszkalnych wg stanu na koniec 2022 roku

Źródło: Dane Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska UM Sucha Beskidzka

Z powyższych danych wynika, że w Suchej Beskidzkiej dominującym systemem grzewczym jest ogrzewanie gazowe. Zarówno w przypadku budynków mieszkalnych i pozostałych obiektów, do których zalicza się obiekty użyteczności publicznej, obiekty handlowe i gastronomiczne oraz przedsiębiorców. Pod względem ilościowym ekologiczne źródła ciepła stanowią **73,9%** wszystkich rodzajów ogrzewania, natomiast piece niespełniające standardów stanowią 26,1%. Porównując rok ubiegły do 2021 r., procentowy udział ekologicznych źródeł ciepła wzrósł o ok. 3,28%. Należy jednak pamiętać, że wykresy przedstawiają rodzaje ogrzewania w obiektach nie uwzględniając ich wielkości. Gdyby wykonać zestawienie wg ogrzewanej powierzchni, to wówczas ogrzewanie inne niż gazowe stanowiłoby znacznie mniejszy odsetek.

Edukacja ekologiczna

W 2022 r. pośrednia edukacja mieszkańców odbywała się m.in. poprzez artykuły zamieszczane na stronie Urzędu Miasta oraz w samorządowym miesięczniku Ziemia Suska. W kwietniu z okazji Dnia Ziemi zorganizowane zostało wiosenne sprzątanie miasta. Dodatkowo w ramach współpracy Gminy i Starostwa Powiatowego Ekodoradca wzięło udział w 2 wydarzeniach plenerowych zorganizowanych na rzecz klimatu. W czerwcu zorganizowano dla dzieci przedstawienie teatralne o tematyce ochrony powietrza, które odbyło się w czasie obchodów Dni Ziemi Suskiej. W listopadzie w ramach obchodów Dnia Czystego Powietrza został zorganizowany happening ulicami miasta, w którym wzięło udział ok. 150 dzieci z przedszkola i szkół podstawowych. W listopadzie również zorganizowane zostały warsztaty ekologiczne o tematyce ochrony powietrza dla dzieci klas I – III Szkoły Podstawowej nr 1 i nr 2. W warsztatach wzięło udział ok. 250 dzieci. W 2022 r. w ramach akcji informacyjnej dołączone zostały do pisma w sprawie zmiany stawki opłaty za gospodarowanie odpadami ulotki dotyczące zapisów uchwały antysmogowej oraz programu Czyste Powietrze.

Monitoring jakości powietrza

Od lutego 2017 roku na terenie Suchej Beskidzkiej funkcjonuje sieć sensorów, które na bieżąco monitorują jakość powietrza. Zamontowane urządzenia pomagają identyfikować źródła zanieczyszczeń oraz umożliwiają porównanie jakości powietrza w poszczególnych obszarach miasta. Aktualnie sieć składa się z 7 urządzeń mierzących m.in. poziom stężenia pyłów zawieszonych. Niezależnie od tego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie miasta Sucha Beskidzka funkcjonuje automatyczna stacja pomiarowa zlokalizowana na parkingu przy ul. T. Nieszczyńskiej, w najniższym punkcie w mieście na wysokości 329 m n.p.m. kilka metrów od torów kolejowych i budynków. Stacja monitoringu powietrza pomimo swojego położenia jest traktowana jako stacja reprezentatywna dla celów wprowadzania stopni zagrożenia na obszarze: Małopolska Południowo – Zachodnia.

Zestawienie wartości średniego miesięcznego stężenia pyłu PM10 oraz liczbę dni z przekroczeniami dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 (norma : 50 µg/m³) w poszczególnych miesiącach przedstawiają tabele nr 14 i 15.

Tabela 14. Średnie miesięczne stężenie pyłu PM10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]

Miesiąc													Średnie roczne stężenie PM10
Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
2014	82	82	59	37	21	19	19	20	34	52	59	79	47
2018	67	74	78	43	26	24	20	19	23	42	55	46	43
2019	58	61	38	34	19	22	16	18	20	33	51	50	35
2020	68	30	41	34	19	16	15	18	20	26	50	69	34
2021	61	73	55	34	19	25	23	17	24	43	47	73	41
2022	41	42	66	35	29	19	15	21	17	35	54	68	37

Źródło: Na podstawie danych z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska

Porównując wartości stężenia pyłu PM10 w powietrzu można zaobserwować, że w 2022 rok średnioroczna wartość stężenia spadła. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8 października 2019 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu, dopuszczalny średnioroczny poziom stężenia pyłu PM10 wynosi $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Tabela 15. Liczba dni z przekroczeniami poziomu dopuszczalnego pyłu PM10

Miesiąc													Suma dni
Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
2014	23	24	20	6	0	0	0	0	1	10	18	21	123
2018	21	21	20	10	0	0	0	0	0	4	16	19	101
2019	16	16	10	2	0	0	0	0	0	3	15	12	74
2020	22	3	12	2	0	0	0	0	0	5	12	21	77
2021	17	15	17	0	0	0	0	0	0	10	13	21	93
2022	11	11	21	4	2	0	0	0	0	2	19	20	90

Źródło: Na podstawie danych z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska

7.4. UTRZYMANIE CZYSTOŚCI I PORZĄDKU

Zadaniem służb miejskich jest dbanie, by ulice, przystanki i drogi były utrzymane w czystości i porządku. Czyste, zadbane miasto to uporządkowane ulice, chodniki, a także zieleńce. Gmina Sucha Beskidzka w 2022 r. zatrudniała w tym celu 6 pracowników grupy porządkowej, a prace wymagające specjalistycznego sprzętu zlecane były Zakładowi Komunalnemu. Grupa porządkowa zatrudniona przy Urzędzie Miasta stanowi dyspozycyjny zespół, który wykonuje takie zadania jak sprzątanie ulic, koszenie terenów gminnych, prace porządkowe i pielęgnacyjne zieleni miejskiej, wywozy nieczystości stałych po imprezach gminnych, zbieranie odpadów zalegających przy drogach, chodnikach i na placach, czyszczenie korytek. Okresowo do pomocy przyjmowani są bezrobotni w ramach wykonywania prac społecznie - użytecznych. W ubiegłym roku w okresie od czerwca do listopada na tej zasadzie przyjęta była 1 osoba.

Gmina Sucha Beskidzka na podstawie zawartego w 2022 r. porozumienia z Zarządem Województwa Małopolskiego utrzymywała czystość na drodze wojewódzkiej nr 946 zlokalizowanej na terenie miasta. W 2022 r. Gmina otrzymała na ten cel dotację celową w wysokości 41 647,20 zł. Porozumienie obejmowało letnie utrzymanie nawierzchni oraz zimowe utrzymanie chodnika przy ul. Role na okres od 1 listopada 2022 r. do 30 kwietnia 2023 r. Gmina poza utrzymaniem czystości dróg zleca Zakładowi Komunalnemu również obsługę kanalizacji opadowej na terenie miasta, wraz z budowlami na niej zamontowanymi, w zakresie eksploatacji kanalizacji, czyszczenia studzienek, kanałów, krat ściekowych, czyszczenia i opróżniania tzw. łapaczy rumoszu, utrzymania czystości wlotów potoków do kanału.

Co roku zwiększa się ilość elementów małej architektury miejskiej, która tworzy otaczającą nas na co dzień przestrzeń, a tym samym czyni ją funkcjonalną i ładniejszą. Promenada przy ul. Mickiewicza prowadząca wzdłuż tzw. pasażu handlowego jest jednym z miejsc najchętniej wybieranych przez mieszkańców Suchoj Beskidzkiej i turystów na spacer. Swoją atrakcyjność zawdzięcza m.in. odpowiednio dobranej zieleni. Po zmierzchu deptakowi dodatkowego uroku dodaje oświetlenie ze stylizowanych lamp. W 2022 roku jako kolejne uzupełnienie małej architektury na promenadzie powstała nowa fontanna, w *formie dysz skaczących* (tzw. „Mokry chodnik”). Razem z zamontowaną w 2021 roku fontanną tworzą wyjątkową atmosferę po zmierzchu, dzięki zainstalowanej w ich konstrukcjach iluminacji, podświetlającej wodę różnymi kolorami.

Zdjęcie nr 13. Fontanna, w formie dysz „skaczących” przy ul Mickiewicza

Na terenie miasta znajduje się 146 ławek, które corocznie są konserwowane, a te wyeksploatowane wymieniane są na nowe. Koniecznym wyposażeniem miejskich ulic, chodników, ścieżek rowerowych i deptaków jest ok. 201 koszy ulicznych, które w okresie letnim opróżniane są przez Zakład Komunalny trzy razy w tygodniu. W ubiegłym roku z koszy ulicznych zebrano 73,88 ton odpadów. W 2022 roku przy współpracy ze stowarzyszeniem LGD Podbabiogórze na terenie Miasta postawione zostały dwie wiaty rowerowe, które zapewniają rowerzystom krótki odpoczynek czy schronienie przed deszczem. Jedna wiata znajduje się przy ul. Wadowickiej, a druga niedaleko cmentarza cholerycznego.

Na podstawie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka udziela zezwolenia na świadczenie usług w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości płynnych. W 2022 r. 7 firm posiadało ww. zezwolenie.

Zimowe utrzymanie dróg i chodników

Operat zimowego utrzymania dróg gminnych i wewnętrznych w zarządzie gminy Sucha Beskidzka określa zadania akcji zimowej, do której należą odśnieżanie dróg poprzez usunięcie śniegu z jezdni, chodnika itp. (I, II, III kolejność utrzymania dróg), a także zapobieganie powstawaniu i likwidacja gołoledzi, w zależności od panujących warunków atmosferycznych poprzez stosowanie materiałów szorstkich (piasek, grys) w celu zapewnienia dobrych warunków ruchu.

W 2022 roku zimowe utrzymanie dróg gminnych oraz większości dróg wewnętrznych pozostających w zarządzie Gminy Sucha Beskidzka zostało zlecone Zakładowi Komunalnemu oraz firmie wyłonionej w przetargu. Zakład Komunalny posiada odpowiedni sprzęt do prowadzenia akcji zimowej w postaci czterech jednostek mechanicznych (samochody

i ciągniki) wyposażonych w odpowiednie urządzenia do odśnieżania i likwidacji śliskości. Przystanki autobusowe, schody i chodniki utrzymywane są przez pracowników grupy porządkowej Urzędu Miasta.

8. OŚWIATA I WYCHOWANIE

8.1. INFORMACJE OGÓLNE I OBWODY SZKOLNE

Gmina Sucha Beskidzka w roku 2022 realizując zadania związane z prowadzeniem szkół podstawowych i przedszkoli zapewniała bezpieczne i higieniczne warunki nauki, wychowania i opieki, w tym także umożliwiające stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym.

Rok szkolny 2021/2022 był trzecim z kolei rokiem, w którym edukacja – z uwagi na pandemię koronawirusa – była prowadzona częściowo w formie zdalnej.

Kształcenie na odległość obowiązywało w ograniczonym wymiarze. W trybie zdalnym szkoły funkcjonowały w okresie od 20 grudnia 2021 r. do 9 stycznia 2022 r. W formie zdalnej od 27 stycznia do 20 lutego 2022 r. kształcili się także uczniowie klas V-VIII szkół podstawowych. Przedszkolaki i uczniowie klas I-IV szkół podstawowych kontynuowali w tym czasie naukę w trybie stacjonarnym. Przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny w szkołach i placówkach, wprowadzone w poprzednim roku szkolnym, umożliwiły dyrektorom szkół elastyczne działanie. W przypadku wystąpienia zakażenia u ucznia lub nauczyciela nauka na określony czas mogła zostać przeniesiona na tryb zdalny lub hybrydowy. Szkoły otrzymały środki ochrony indywidualnej: stacje do dezynfekcji z funkcją mierzenia temperatury oraz pakiety ze środkami ochrony osobistej: maseczki jednorazowe, FFP2/FFP3, rękawiczki, pojemniki z płynem do dezynfekcji oraz termometry bezdotykowe. W szkołach realizowano działania promujące szczepienia.

W związku z agresją Rosji na Ukrainę i napływem do Polski obywateli Ukrainy w suskich szkołach realizowano kształcenie dzieci przybyłych z terenów objętych wojną począwszy od 22 marca 2022. W Szkole Podstawowej nr 1 im. Jana Pawła II został utworzony oddział przygotowawczy dla uczniów klas I-III oraz zatrudniono pomoc nauczyciela – osobę znającą język ukraiński. Nauczanie w oddziale przygotowawczym było prowadzone w oparciu o realizowane w szkole programy nauczania z zakresu kształcenia ogólnego dostosowane pod względem zakresu treści nauczania oraz metod i form ich realizacji do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów. Uczniowie w oddziale przygotowawczym realizowali 6 godzin tygodniowo języka polskiego, pozostałe godziny mieli rozdysponowane na realizację zajęć wspierających adaptację i przygotowanie ich do dalszej nauki. Starsze dzieci z Ukrainy zostały zakwalifikowane do poszczególnych klas w szkołach zgodnie z miejscem zamieszkania. W każdej szkole do której uczęszczali uczniowie z Ukrainy zorganizowano dodatkowe zajęcia z języka polskiego – początkowo były to 2 godziny, a następnie 6 godzin tygodniowo. Według stanu w dniu klasyfikacji rocznej do szkół na terenie Suchoj Beskidzkiej uczęszczało w sumie 36 dzieci z Ukrainy w tym 18 w oddziale przygotowawczym.

W Suchej Beskidzkiej w 2022 roku uczyło się 5007 dzieci i młodzieży, z czego 1207 w szkołach i przedszkolu prowadzonym przez Gminę Sucha Beskidzka, pozostali to studenci, uczniowie szkół średnich oraz wychowankowie niepublicznych przedszkoli, klubów i żłobka. Jak wynika z przeprowadzonej analizy ogólna liczba uczniów wzrosła w stosunku do roku 2021 o 282 osób. Największy wzrost ilości uczniów obserwujemy w szkołach średnich. Natomiast w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Sucha Beskidzka liczba uczniów wzrosła ogółem o 27 dzieci. W ramach ustawowych zadań wykonywane były remonty obiektów szkolnych, realizowano zadania inwestycyjne, placówki oświatowe wyposażone zostały w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczych, przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych. Zapewniona była obsługa administracyjna oraz finansowa. Rada Miasta Sucha Beskidzka, zgodnie z obowiązującymi przepisami wyznaczyła trzy obwody szkolne dla szkół podstawowych, zapewniając wszystkim dzieciom zamieszkałym na jej terenie możliwość spełnienia obowiązku szkolnego w publicznych szkołach (Tabela 16).

Tabela 16. Granice obwodów szkół podstawowych w Gminie Sucha Beskidzka wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.

Lp.	Nazwa szkoły	Granice obwodu szkoły od dnia 1 września 2022 r.
1.	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Suchej Beskidzkiej	<i>ulice:</i> 29 Stycznia, Armii Krajowej, Jesienna, Wesola, Wiosenna, Zimowa, Batalionów Chłopskich, Beniowskiego, Billy Wildera, Cmentarna, dr Z. Karaś, Konopnickiej, , Górska, Handlowa, Józefa Piłsudskiego, Juliusza hr. Tarnowskiego, Kościelna, Kolejowa, Konopnickiej, Krótka, Makowska, , Mickiewicza od nr 1 do nr 29 (numery nieparzyste), od nr 2 do nr 90 oraz nr 132 (numery parzyste), od nr 85 do nr 169 (numery nieparzyste "pasaż"), Nad Skawą, Nad Stawami, Nieszczyńskiej, Panoramiczna, Podksiężę, Pod Modrzewiami, Przemysłowa, Płk. Tadeusza Semika, Rynek, Spółdzielców, Sumerówka, Szpitalna, 3 Maja, Walerego Goetla, Wadowicka, Zakościele, Zamkowa, Źródlana, Zielona <i>osiedla:</i> Beskidzkie, Garce, Na Stawach, Pikieta, Śpiwle.

Lp.	Nazwa szkoły	Granice obwodu szkoły od dnia 1 września 2022 r.
2.	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Władysława Broniewskiego w Suchej Beskidzkiej	ulice: Dębowa, Graniczna, Jędrzejaki, Kamienne, Klonowa, Krzeszowiaków, Kubasy, Kwiatowa, Lawendowa, Magnoliowa, Miodowa, Mickiewicza od nr 92 do nr 130 (numery parzyste) i od nr 33 do nr 83 (numery nieparzyste), Ogrodowa, Polna, Poziomkowa, Radosna, Role, Słoneczna, Smolikówka, Spacerowa, Spokojna, Stokowa, , Turystyczna, Wrzosowa, Zasypnica, Zasypnicka, Za Wodą, Zaciszna, Ziołowa
3.	Filia Szkoły Podstawowej nr 2 w Suchej Beskidzkiej (o strukturze organizacyjnej I-VIII)	ulice: A. Starzeńskiego, Akacyjowa, Błądzonka, Cicha, Jaworowa, Kasztanowa, Konfederatów Barskich, Leśna, Lipowa, Łagodna, Stroma, Świerkowa, Widokowa

8.2. OBIEKTY SZKOLNE I LICZBA UCZNIÓW

Realizując zadania gminy Sucha Beskidzka w roku 2022 prowadziła: 1 przedszkole, 3 szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi (w tym 1 filialną) oraz szkołę muzyczną I stopnia.

Tabela 17. Wykaz infrastruktury szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Sucha Beskidzka stan na 2022 r.

Szkoła	Łączna pow. budynku	Liczba sal lekcyjnych	Sale/hale gimnastyczne/boiska sportowe	Plac zabaw	Pozostałe pomieszczenia
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Suchej Beskidzkiej	5 169,21 m ²	28 sal w tym 8 sal Szkoły Muzycznej	Hala sportowa z zapleczem Sala gimnastyczna/aula 1 wielofunkcyjne boisko szkolne typu Orlik	1 plac zabaw	Inne pomieszczenia niezbędne do realizacji zadań
Szkoła Podstawowa nr 2 w Suchej Beskidzkiej	1215,60 m ²	10 sal lekcyjnych w tym dwie mobilne komput.	1 sala gimnastyczna o łącznej pow. 288 m ² 1 boisko szkolne wielofunkcyjne	1 plac zabaw	Inne pomieszczenia niezbędne do realizacji zadań

Filia Szkoły Podstawowej nr 2	559,77 m ²	8 sal lekcyjnych	Zastępcza sala gimnastyczna Nowoczesne wielofunkcyjne boisko sportowe	1 plac zabaw	Inne pomieszczenia niezbędne do realizacji zadań
Miejskie Przedszkole Samorządowe	1 161,36 m ²	7 sal lekcyjnych 1 sala zajęć specjalistycznych		1 plac zabaw	Inne pomieszczenia niezbędne do realizacji zadań

Organizacja pracy gminnych placówek oświatowych opierała się na arkuszach organizacyjnych zatwierdzonych przez Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka. Szkoły realizowały podstawy programowe kształcenia ogólnego oraz zajęcia edukacyjne obowiązkowe i dodatkowe zgodnie z obowiązującymi ramowymi planami nauczania.

Do samorządowych szkół i przedszkoli w roku szkolnym 2021/22 uczęszczało **1207** dzieci i młodzieży (w tym 222 uczniów szkoły muzycznej i 168 dzieci z przedszkola), co szczegółowo obrazuje (Tabela 18).

Tabela 18. Placówki oświatowe dla których organem prowadzącym jest Gmina Sucha Beskidzka na rok szkolny 2020/2021 i 2021/2022r.

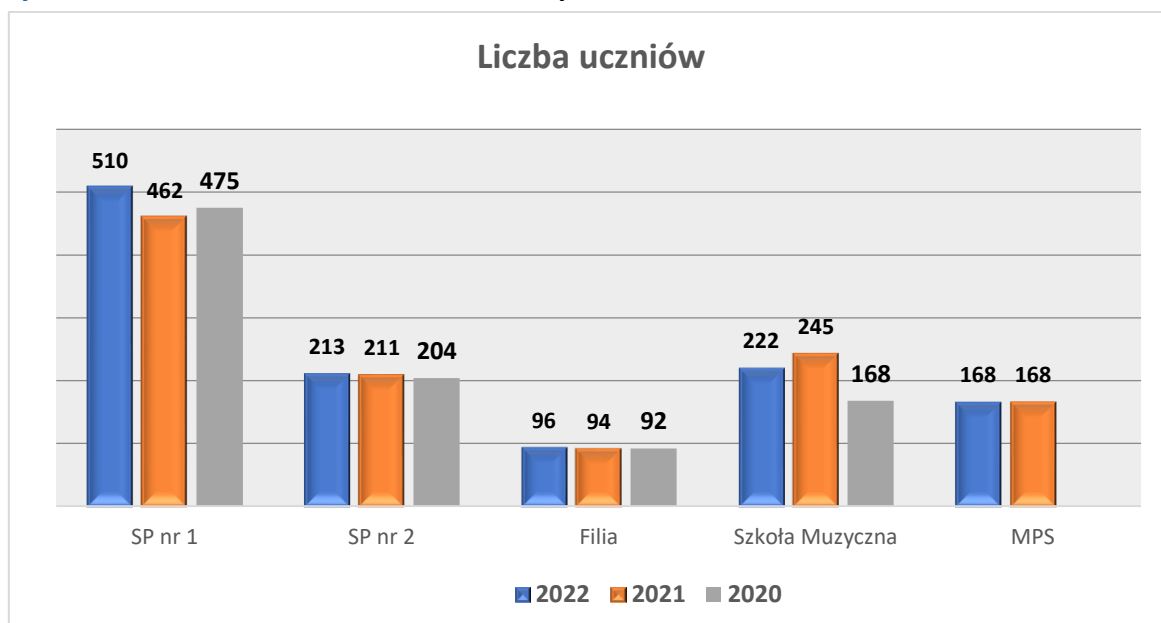
Szkoła/placówka	2020/2021			2021/2022		
	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia ilość uczniów na oddział	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia ilość uczniów na oddział
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Jana Pawła II w Suchoj Beskidzkiej	462	22	21	510	23	22
Szkoła Podstawowa nr 2 w Suchoj Beskidzkiej	211	11	19	213	11	19
Filia Szkoły Podstawowej nr 2	94	9	10	96	9	10

Szkoła Muzyczna I stopnia w Suchej Beskidzkiej	245	21	12	220	21	10
Miejskie Przedszkole Samorządowe w Suchej Beskidzkiej	168	7	24	168	7	24
RAZEM:	1180	70	17	1207	71	17

Likwidacja gimnazjów wprowadzona reformą oświaty w 2017 roku sprawiła, że w siódmym roku nauki uczniowie uczą się w mniejszych oddziałach niż do tej pory. W Gminie Sucha Beskidzka zwykle w gimnazjum tworzone były trzy lub max. cztery oddziały klas pierwszych, natomiast w tym momencie oddziałów klas ósmych jest pięć. Oddziały gimnazjalne były nieco większe niż oddziały szkoły podstawowej, ponieważ powstawały z połączenia uczniów wszystkich szkół podstawowych.

Wykres 88. Liczba uczniów w 2022 roku w porównaniu do lat 2020 i 2021

Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Suchej Beskidzkiej

Liczba uczniów ogółem w placówkach prowadzonych przez Gminę w porównaniu z rokiem 2021 uległa niewielkiemu zwiększeniu, co w ostatnich latach się nie zdarzało, raczej obserwowaliśmy sukcesywny spadek od czasu reformy oświaty. Wzrost związany był z większą liczbą urodzeń dzieci w 2015r., skutkiem tego było utworzenie trzech oddziałów klas pierwszych, natomiast w klasach ósmych są jeszcze uczniowie z podwójnego rocznika z okresu reformy. W pozostałych szkołach liczba dzieci utrzymuje się na podobnym poziomie. Stosunkowo niewielki spadek liczby dzieci obserwujemy w Szkole Muzycznej, co jest związane z wygaszaniem jej filii w Bystrej. Jednak należy zauważyć, że liczba dzieci w Szkole Muzycznej utrzymuje się na wysokim poziomie.

DANE O LICZBIE UCZNIÓW SZKÓŁ, DLA KTÓRYCH ORGANEM PROWADZĄCYM NIE JEST GMINA

Warto podkreślić, że oprócz szkół samorządowych, na terenie gminy Sucha Beskidzka w 2022 r. funkcjonowała jedna prywatna uczelnia wyższa, kształcąca w 2022 roku 575 studentów, trzy publiczne szkoły ponadpodstawowe, cztery niepubliczne przedszkola oraz dwa niepubliczne kluby dziecięce i jeden żłobek. Do szkół ponadpodstawowych uczęszczało 3044 uczniów. Liczba uczniów w szkołach średnich wzrosła w porównaniu do roku 2021 o 184 uczniów co szczegółowo przedstawia poniższa tabela.

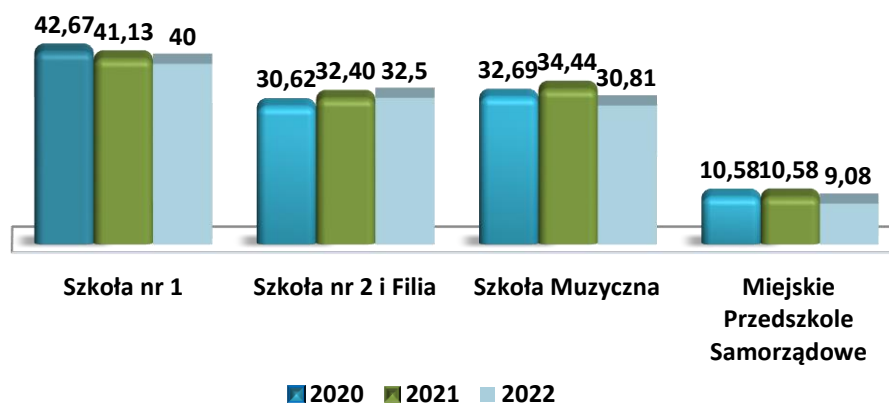
Tabela 19. Publiczne szkoły ponadpodstawowe w 2022 r.

Lp.	Szkoła/Placówka	Liczba uczniów
1	Zespół Szkół im. Wincentego Witosa	1025
	W tym:	
	Technikum	869
	Branżowa Szkoła I Stopnia	156
2.	Zespół Szkół im. Walerego Goetla	1356
	W tym:	
	Technikum	1168
	Branżowa Szkoła I Stopnia	188
3.	Liceum Ogólnokształcące nr I im. Marii Skłodowskiej-Curie	663
Razem szkoły ponadpodstawowe:		3044

8.3. ZATRUDNIENIE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

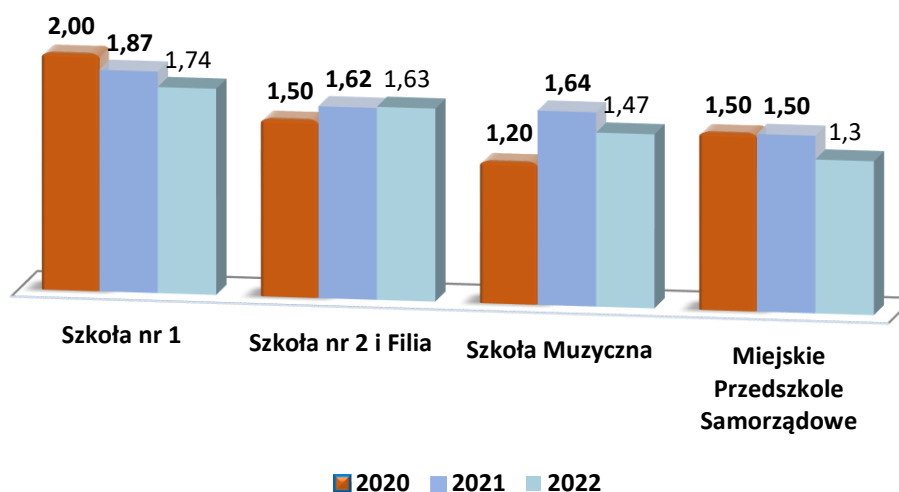
W roku szkolnym 2021/2022 w szkołach i placówkach prowadzonych przez gminę Sucha Beskidzka zatrudnionych było 129 nauczycieli na 112,39 etatu. W porównaniu z rokiem 2021 liczba zatrudnionych nauczycieli i etatów nauczycielskich wynosiła odpowiednio 139 nauczycieli na 118,55 etatu, co wskazuje na spadek zatrudnienia o 5,5%. Wspomniany spadek głównie dotyczy szkoły muzycznej, gdzie zakończono urlopy rodzicielskie oraz sukcesywnie zatrudnienie maleje ze względu na wygaszanie filii w Bystrej. Najwyższy stopień awansu zawodowego - nauczyciela dyplomowanego w suskich szkołach w dalszym ciągu utrzymuje się na poziomie 56%.

Wykres 89. Zatrudnienie nauczycieli w przeliczeniu na etat w 2022 roku w porównaniu do lat poprzednich

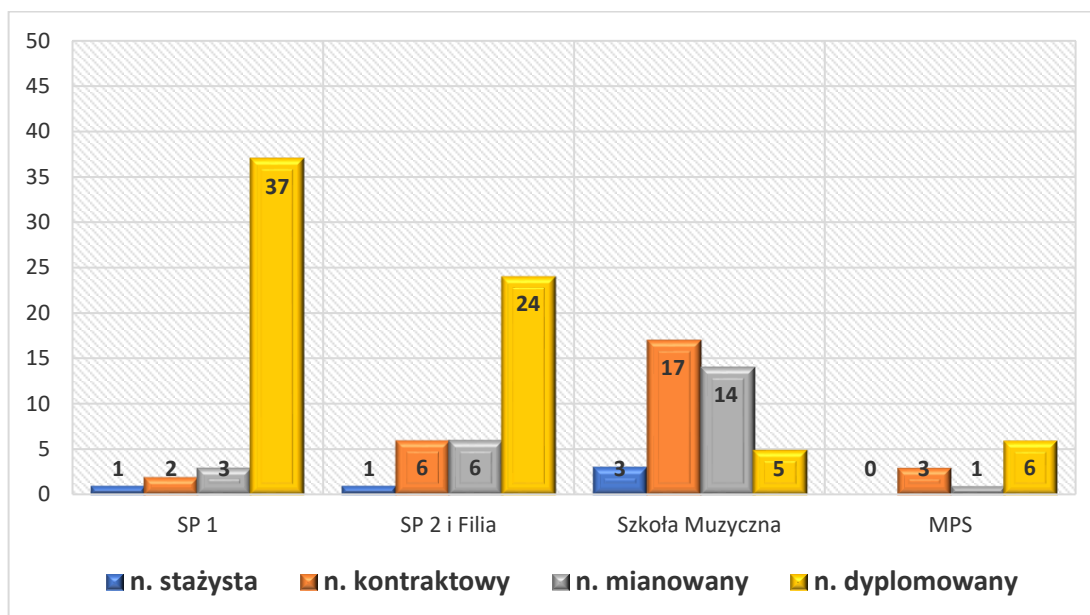
Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Suchej Beskidzkiej

Wykres 90. Ilość etatów przypadających na jeden oddział w 2022 roku w porównaniu do roku 2020 i 2021

Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Suchej Beskidzkiej

Wykres 91. Zatrudnieni nauczyciele według stopnia awansu zawodowego w 2022 roku

Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Suchej Beskidzkiej

Przeważająca część nauczycieli zatrudnionych w gminnych placówkach oświatowych posiada najwyższy stopień awansu zawodowego, czyli nauczyciela dyplomowanego. Nauczyciele dyplomowani stanowią większość kadry pedagogicznej w prawie każdej placówce. Wyjątkiem jest Szkoła Muzyczna, która powstała w 2012 roku i nauczyciele zatrudnieni w tej placówce dopiero rozpoczęli ścieżkę awansu zawodowego, co bardzo dobrze obrazuje wykres nr 91 pokazujący największą różnorodność wśród stopni awansu właśnie w tej szkole.

W roku szkolnym 2021/2022 w szkołach prowadzonych przez samorząd pracownicy administracji i obsługi zatrudnieni byli na 26 etatach (w tym 0,7 w sezonie zimowym). Stan zatrudnienia w roku 2022 szczegółowo obrazuje (Tabela 20).

Tabela 20. Pracownicy administracji i obsługi w gminnych placówkach oświatowych.

Stanowisko	SP 1	SP 2	Filia SP 2	MPS	Szkoła M.I	Razem
Sekretarz/referent	1	1	-	0,75	1	3,75
Intendent	0	-	-	1	0	1
Sprzątaczk	3,75	2,5	1	0	1	8,25
Woźna	1	-	-	0	0	1
Szatniarka	1	-	-	0	0	1
Woźna oddz.	0	-	-	3	0	3

Kucharka	0	-	-	1	0	1
Pomoc kuchenna	0	-	-	2	0	2
Pomoc wychowawcy	0	-	-	2	0	2
Konserwator	1	0,5	0,3	0,5	0	2,3
Palacz	0	-	0,7 (sezon)	0	0	0,7 (sezon)
Razem	7,75	4	1,3 (0,7 sezon zimowy)	10,25	2	25,3 +0,7 sezonowo

8.4. WYNIKI EGZAMINU ÓSMOKLASISTY

W 2022 r. egzaminy zewnętrzne zostały przeprowadzone na tych samych zasadach, jakie obowiązywały w 2021 r. Egzamin ósmoklasisty opierał się na wymaganiach egzaminacyjnych z grudnia 2020 r. Uczniowie przystąpili do egzaminu z trzech przedmiotów, tj. z języka polskiego, matematyki i wybranego języka obcego nowożytnego. Nie przeprowadzono egzaminu z przedmiotu dodatkowego (egzamin ten zostanie przeprowadzony po raz pierwszy w 2024 r.) Do egzaminu z języka polskiego i matematyki przystąpiło 99 uczniów, z języka angielskiego 98 uczniów, natomiast jeden uczeń zdał egzamin z języka niemieckiego. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w suskich szkołach z każdego przedmiotu wypadły ponad średnią powiatową, a w przypadku języka polskiego, języka angielskiego i matematyki także powyżej średniej krajowej.

Tabela 21. Wyniki egzaminu ósmoklasisty

	Język polski		Matematyka		Język angielski		Język niemiecki	
	Wyniki w procentach	Staniny	Wyniki w procentach	Staniny	Wyniki w procentach	Staniny	Wyniki w procentach	Staniny
Szkoła Podst. nr 1	68	7	63	6	80	7	71	8
Klasa A	61,8	6	60	6	73,6	7	71	8
Klasa B	73	8	72,2	8	88,5	8	-	-
Szkoła Podst. nr 2	63	6	63	6	63	5	-	-
Filia Szkoły Podst. nr 2	71	8	55	4	58	4	-	-
Gmina	67	7	62	6	74	7	63	7
Powiat	64	6	59	6	63	5	50	6
Województwo	64	6	63	6	69	6	71	8
Kraj	60	5	57	5	67	6	70	8

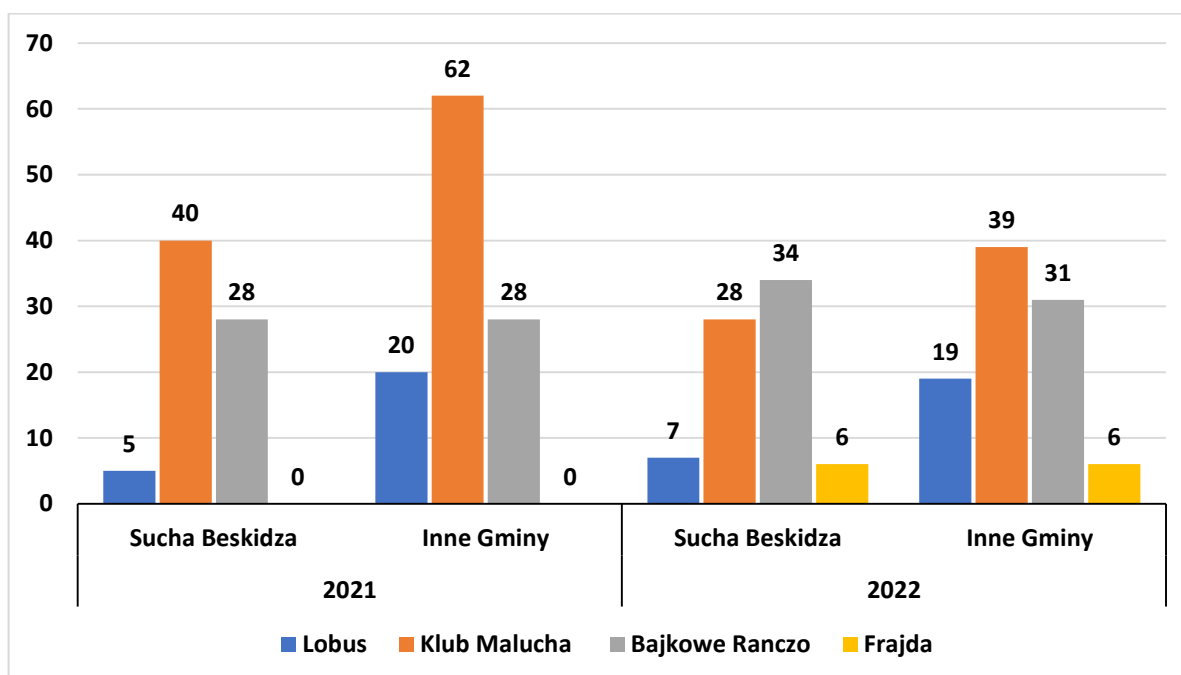
8.5. WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Wychowanie przedszkolne jest pierwszym etapem kształcenia w polskim systemie oświaty. W roku szkolnym 2021/22 obejmowało ono dzieci w wieku 3–6 lat (w uzasadnionych przypadkach również dzieci 2,5 letnie) i realizowane było na terenie Gminy Sucha Beskidzka w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych. W roku szkolnym 2021/22 Gmina Sucha Beskidzka prowadziła jedno przedszkole oraz trzy oddziały przedszkolne (w każdej ze szkół podstawowych). Ponadto na terenie Suchoj Beskidzkiej funkcjonowały cztery (w tym jedno od października 2022r.) niepubliczne placówki wychowania przedszkolnego dotowane przez gminę, w tym jedna z oddziałami specjalnymi i integracyjnymi. Łącznie z oddziałami przedszkolnymi na terenie Suchoj Beskidzkiej jest **517 miejsc** w placówkach wychowania przedszkolnego. Do przedszkoli według stanu na grudzień 2022 roku uczęszczało **338 dzieci, z kolei do oddziałów przedszkolnych 55 dzieci**. Wynika z tego, że w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych **124 miejsca** pozostają nadal dostępne, co stwarza sytuację niezwykle komfortową dla rodziców i jest ewenementem w skali kraju. Warto przy tym podkreślić, że w Suchoj Beskidzkiej wg stanu na 31 grudnia 2022r. zameldowanych było (zameldowanie stałe i czasowe) łącznie 348 dzieci w wieku przedszkolnym (3–6 lat), natomiast objętych wychowaniem przedszkolnym było **243 dzieci** zamieszkałych w Suchoj Beskidzkiej, co wskazuje na to, że 70% dzieci w wieku przedszkolnym uczęszczało do przedszkoli. Z powyższej analizy wynika również, że suskie przedszkola są w stanie zapewnić opiekę dla wszystkich dzieci zamieszkałych na terenie miasta i dodatkowo dla 169 maluchów z okolicznych miejscowości.

Tabela 22. Liczba dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych z podziałem na miejsce zamieszkania

Placówka	2021			2022		
	Dzieci zamieszkałe w Suchoj B.	Dzieci zamieszkałe w innych gminach	RAZEM	Dzieci zamieszkałe w Suchoj B.	Dzieci zamieszkałe w innych gminach	RAZEM
Miejskie przedszkole Samorządowe	168	0	168	168	0	168
Oddziały przedszkolne w Szkołach podstawowych	40	6	46	51	4	55
Lobus	5	20	25	7	19	26
Bajkowe Ranczo	28	28	56	34	31	65
Klub Malucha	40	62	102	28	39	67
Frajda	0	0	0	6	6	13
OGÓŁEM	281	116	397	294	99	393

Wykres 92. Liczba wychowanków w przedszkolach niepublicznych w 2022 w porównaniu z rokiem 2021 i podziałem na miejsce zamieszkania

Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Suchej Beskidzkiej

8.6. FINANSOWANIE PLACÓWEK NIEPUBLICZNYCH

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym szkoły oraz przedszkola mogą funkcjonować jako niepubliczne i być prowadzone przez podmioty prywatne. Gmina Sucha Beskidzka w 2022 roku udzielała dotacji pięciu placówkom niepublicznym działającym na terenie miasta są to: dwa Kluby Dziecięce – „Klub Malucha” Niepubliczny Klub Dziecięcy i Klub Malucha „Bajkowe Ranczo”, a także cztery przedszkola niepubliczne: Niepubliczne Przedszkole LOBUS z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałami Specjalnymi, Przedszkole Niepubliczne „Klub Malucha”, Przedszkole Niepubliczne „Bajkowe Ranczo” oraz Niepubliczne Przedszkole „Frajda”. Tabela 23 obrazuje ilość dzieci, uczęszczających do Niepublicznych Przedszkoli i Klubów Dziecięcych w latach 2021-2022. Na przykładzie Gminy Sucha Beskidzka widzimy niewielką tendencję spadkową ilości dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego. Ilość dzieci w niepublicznych przedszkolach w stosunku do roku 2021 spadła jedynie o 1%, przy jednoczesnym utrzymaniu liczby dzieci w przedszkolu publicznym na tym samym poziomie. Jednak należy zauważyć, że wskazana liczba dzieci obrazuje stan na koniec roku kalendarzowego (stan na 1 grudnia), natomiast liczba dzieci zmieniała się na przestrzeni poszczególnych miesięcy. Wynika to z faktu, że rok kalendarzowy 2022 obejmuje dwa różne lata szkolne (2021/2022 oraz 2022/2023). Średnio w 2022 roku z wychowania przedszkolnego w niepublicznych placówkach korzystało 191 wychowanków miesięcznie.

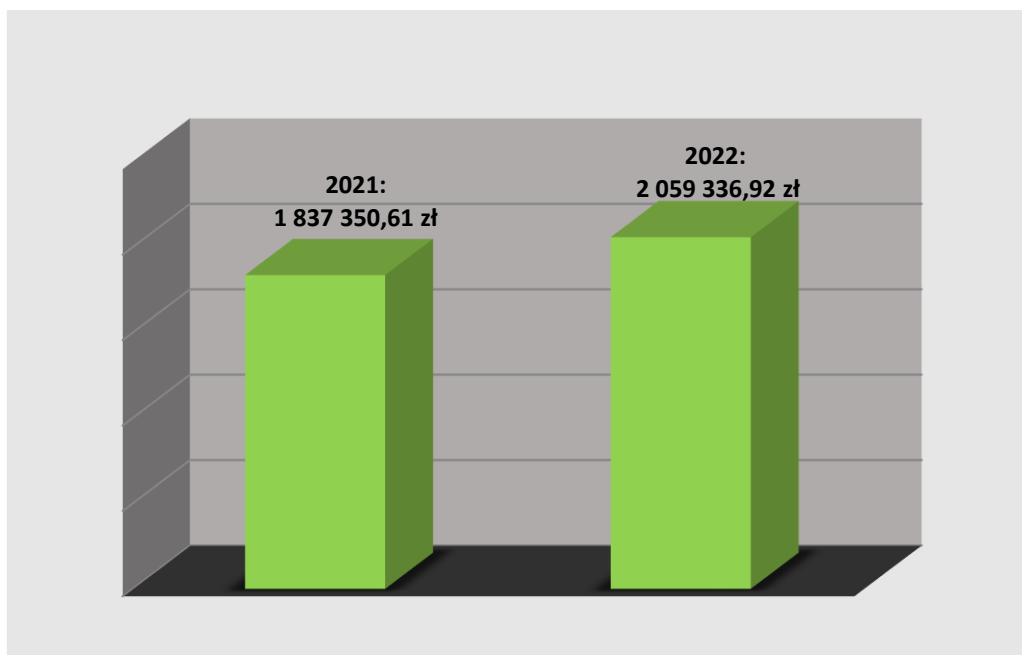
Tabela 23. Dotowana przez Gminę Sucha Beskidzka ilość dzieci uczęszczających do niepublicznych placówek w latach 2021-2022 (wg stanu na miesiąc grudzień).

Nazwa placówki	Stan na grudzień 2021r.	Stan na grudzień 2022r.
Niepubliczne Przedszkole LOBUS z Oddziałami Integracyjnymi i Oddziałami Specjalnymi	25	26
Przedszkole Niepubliczne „Klub Malucha”	102	67
Przedszkole Niepubliczne „Bajkowe Ranczo”	56	65
Przedszkole Niepubliczne „Frajda”	0	12
Razem Przedszkola:	183	170
„Klub Malucha” Niepubliczny Klub Dziecięcy	13	2
Klub Malucha „Bajkowe Ranczo”	4	9
Razem kluby dziecięce:	17	11

Dotowane przez Gminę Sucha Beskidzka niepubliczne kluby dziecięce zgodnie z uchwałą Rady Miasta otrzymują dotację w stałej kwocie 200,00 zł na każdego wychowanka. W 2022 r. Gmina udzieliła dotację dla klubów dziecięcych w łącznej kwocie 33 400,00 zł. Wypłacona dotacja dla klubów dziecięcych pokrywana jest w całości z dochodów własnych gminy Sucha Beskidzka.

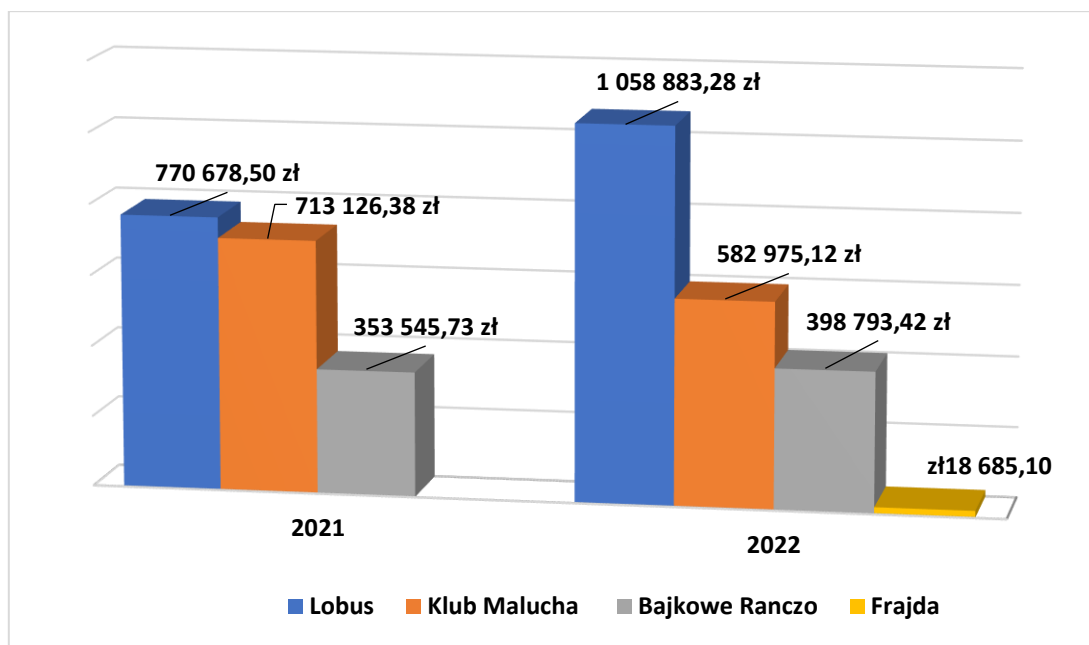
W przypadku dotacji dla niepublicznych przedszkoli, które otrzymują na jednego wychowanka kwotę stanowiącą 75% kosztów utrzymania dziecka w Miejskim Przedszkolu Samorządowym - Podstawowa Kwota Dotacji (PKD) wynosiła w 2022 roku 8 541,72 zł. Z powyższego wynika, że w 2022 roku niepubliczne przedszkola otrzymywały z budżetu Gminy miesięcznie **533,86 zł/na każde dziecko**. Wyjątek stanowi dofinansowanie wychowania przedszkolnego dzieci z dysfunkcjami, uczęszczające do niepublicznego przedszkola LOBUS, gdzie ze względu na charakter placówki i specjalistyczną opiekę, dotacja miesięczna na dziecko jest wielokrotnie wyższa.

Wykres 93. Kwoty dotacji wypłaconej niepublicznym przedszkolom w latach 2021-2022 z budżetu gminy

Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Suchej Beskidzkiej

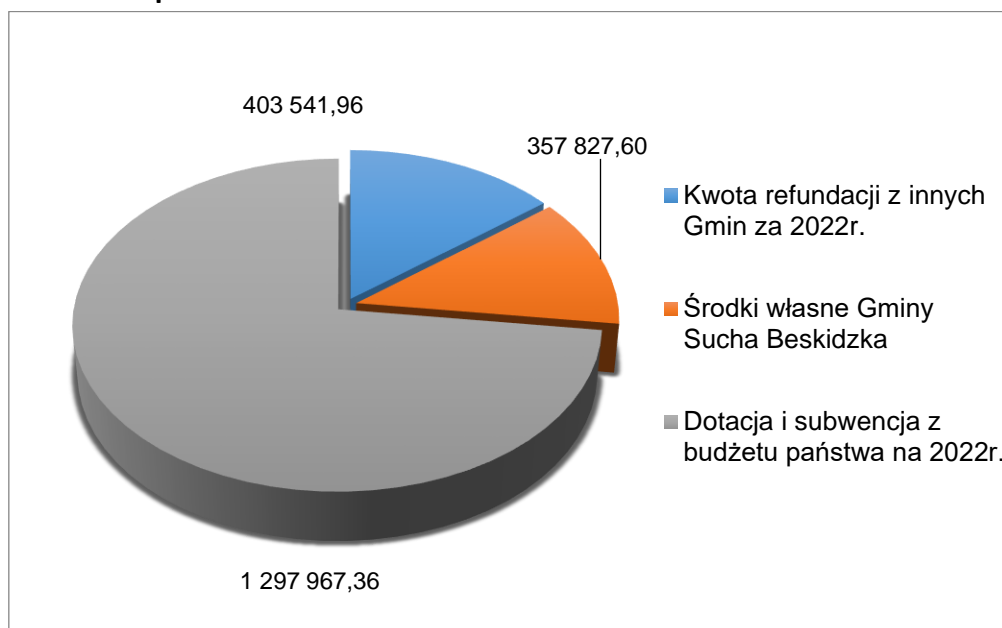
Wykres 94. Kwoty dotacji udzielonej poszczególnym placówkom niepublicznym w latach 2021-2022

Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Suchej Beskidzkiej

Wykres 95. Wypłacone dotacje dla niepublicznych przedszkoli w roku 2022 z podziałem na źródła pochodzenia

Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Suchej Beskidzkiej

Podsumowując Gmina Sucha Beskidzka wypłaciła w 2022 roku niepublicznym placówkom **2 059 336,92 zł**, co łącznie z dotacją wypłaconą dla niepublicznych klubów dziecięcych daje kwotę **2 092 736,92 zł**. Dotacją było objętych średnio 205 wychowanków miesięcznie.

8.7. MIEJSKA ŚWIETLICA PROFILAKTYCZNA W SUCHEJ BESKIDZKIEJ

Miejska Świetlica Profilaktyczna jest samorządową instytucją gminy Sucha Beskidzka, która została powołana przez Radę Miejską w dniu 16 lutego 2000 roku.

Miejska Świetlica Profilaktyczna jest placówką wsparcia dziennego typu opiekuńczego dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Sucha Beskidzka.

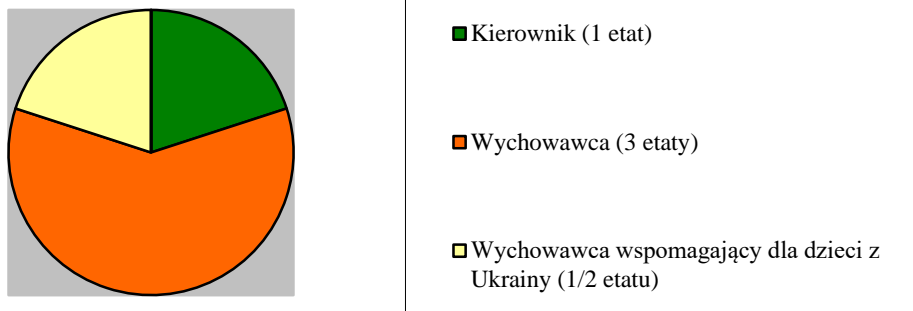
Tabela 24. Informacje dotyczące placówki

Ilość dni pracy w tygodniu	5
Ilość godzin pracy w tygodniu	40
Liczba miejsc	50
Czas pracy	<p><i>Wrzesień – czerwiec</i> poniedziałek – piątek: 9:00 – 17:00.</p> <p><i>Ferie szkolne i wakacje</i> poniedziałek – piątek: 8:00 – 16:00.</p>

Zatrudnienie jednostki

Jednostka w ciągu roku zatrudniała 5 osób.

Wykres 96. Struktura zatrudnienia wg stanu na koniec grudnia 2022

Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Suchej Beskidzkiej

Budżet w 2022 roku

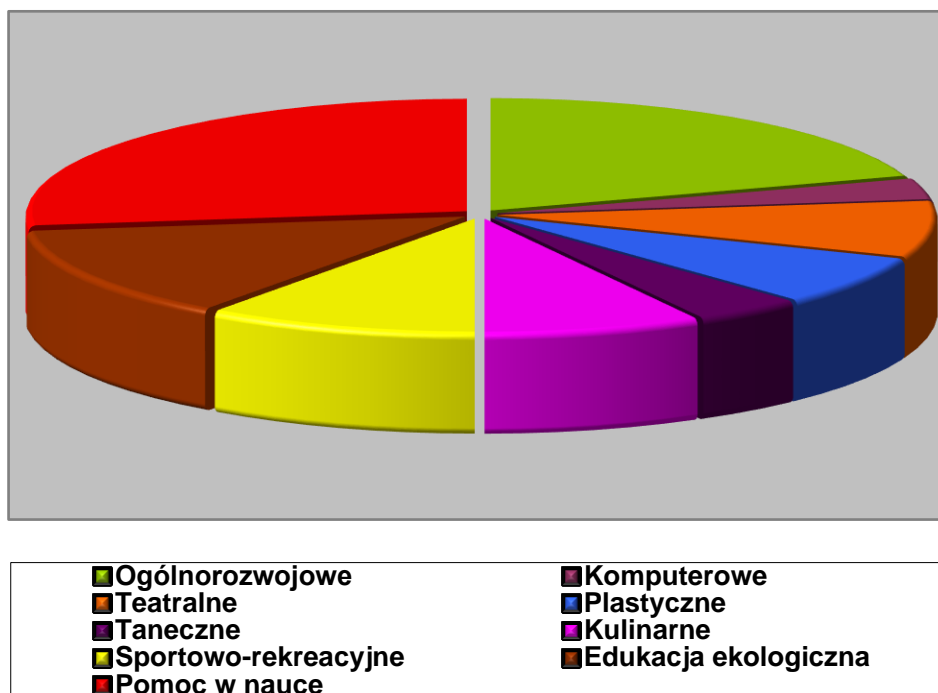
Miejska Świetlica Profilaktyczna jest jednostką budżetową.

Budżet jednostki ogółem	430 415,32 zł	100%
Środki własne Gminy	430 415,32 zł	100%

Główne zadania i cele placówki

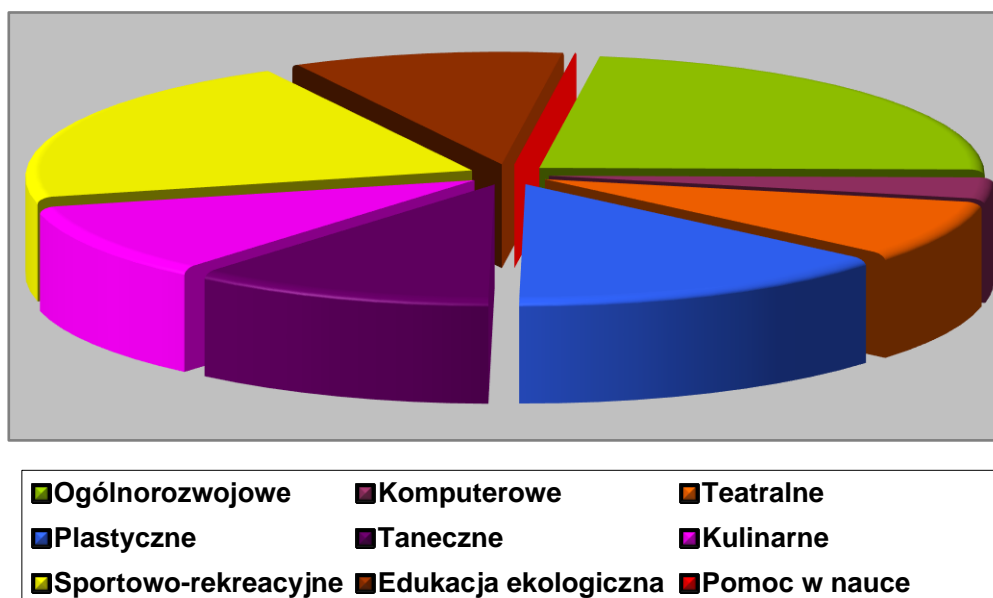
- zapewnienie opieki wychowawczej dzieciom;
- tworzenie warunków do nauki własnej i pomoc w nauce;
- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków;
- pomoc w kryzysach szkolnych, rodzinnych;
- dożywanie dzieci;
- organizacja zajęć i czasu wolnego, (np. w okresie ferii zimowych, wakacji);
- nauka umiejętności życia w grupie;
- współpraca z rodziną.

Wykres 97. Prowadzone zajęcia w roku szkolnym 2022

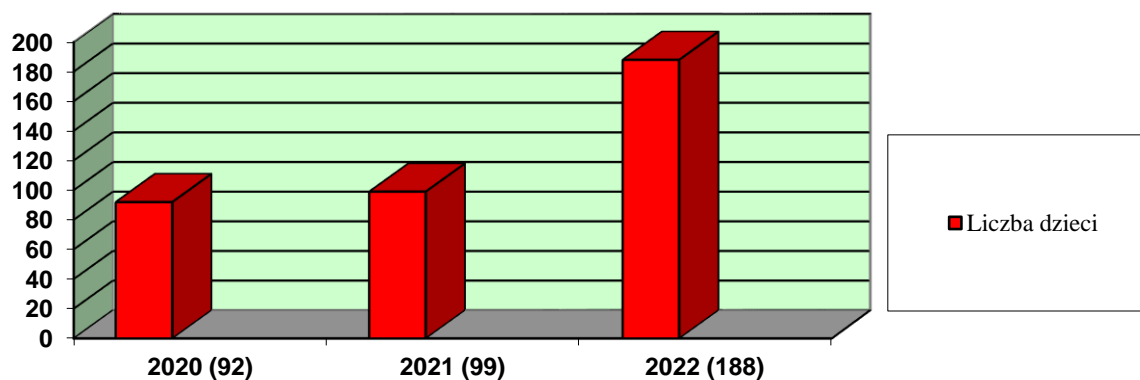
Źródło: Centrum Usług Wspólnych w Suchej Beskidzkiej

Wykres 98. Prowadzone zajęcia w okresie ferii i wakacji 2022

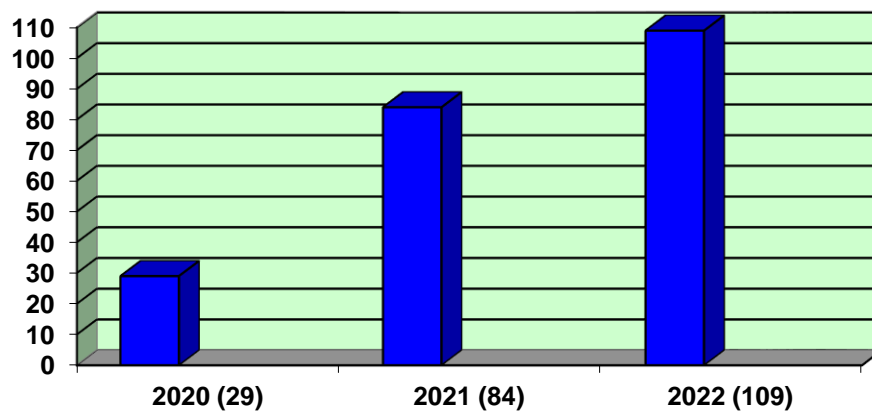
Źródło: Miejska Świetlica Profilaktyczna w Suchej Beskidzkiej

Wykres 99. Liczba dzieci zapisanych w latach 2020 – 2022

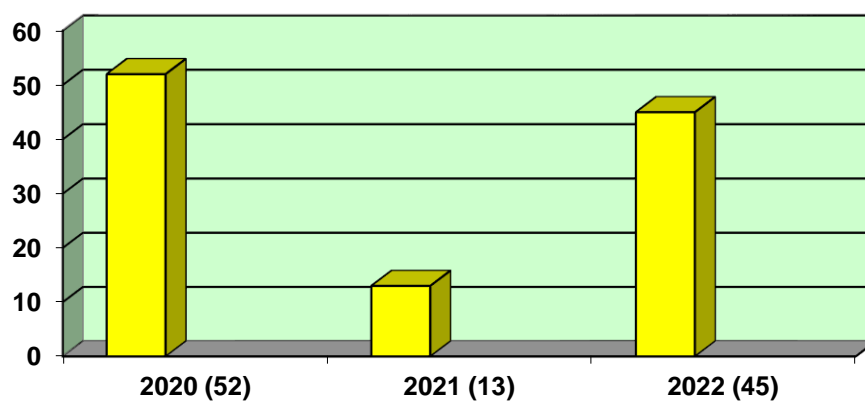
Źródło: Miejska Świetlica Profilaktyczna w Suchej Beskidzkiej

Wykres 100. Liczba dzieci zapisanych w okresie wakacji w latach 2020 – 2022

Źródło: Miejska Świetlica Profilaktyczna w Suchej Beskidzkiej

Wykres 101. Liczba dzieci zapisanych w okresie ferii w latach 2020 – 2022

Źródło: Miejska Świetlica Profilaktyczna w Suchej Beskidzkiej

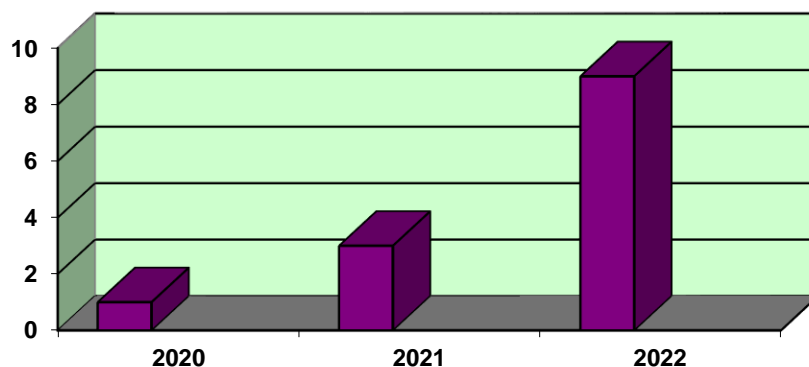
Tabela 25. Współpraca z instytucjami

<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	<p>Dzięki współpracy z tą jednostką Miejska Świetlica Profilaktyczna ma możliwość pomocy dziecku i rodzinie np. poprzez zapewnienie dofinansowania do wyżywienia w okresie wakacji i ferii. Nasza placówka ściśle współpracuje z asystentami rodzin z terenu miasta w celu zwiększenia efektywności pracy z rodziną.</p>
<p>Komenda Powiatowa Policji</p>	<p>Współpraca z Komendą Powiatową Policji opiera się głównie na przybliżeniu wychowankom działań policji. W okresie ferii i wakacji odbywają się pogadanki na temat bezpiecznego spędzania czasu wolnego oraz zagrożeń, z jakimi mogą się spotkać dzieci na co dzień.</p>
<p>Powiatowa Państwowa Straż Pożarna</p>	<p>Współpraca z Powiatową Strażą Pożarną opiera się na przybliżeniu dzieciom zawodu strażaka. W ramach spotkań odbywają się pogadanki na temat bezpieczeństwa, pokazy sprzętu oraz wozów strażackich. W tegoroczne wakacje odwiedzili świetlicę prezentując sprzęt strażacki znajdujący się na wyposażeniu specjalistycznych samochodów.</p>
<p>Zespół Interwencji Kryzysowej</p>	<p>W ramach współpracy ZIK udziela pomocy naszym wychowankom i ich rodzinom w zakresie: pomocy psychologicznej, grup wsparcia (w szczególności dla osób dotkniętych przemocą i dla rodzin zastępczych), zajęć socjoterapeutycznych, w których uczestniczą niektórzy podopieczni Świetlicy.</p>
<p>Kuratorzy sądowi</p>	<p>Współpraca z kuratorami pozwala na lepszą pomoc rodzinom znajdującym się w ciężkiej sytuacji. Stały kontakt z kuratorami pozwala na dostosowanie działań pomocowych i wychowawczych do aktualnej sytuacji wychowanków.</p>
<p>Szkoły</p>	<p>W celu ulepszenia i usprawnienia działań opiekuńczo – wychowawczych oraz pomocowych Miejska Świetlica Profilaktyczna współpracuje ze szkołami, a przede wszystkim z pedagogami i wychowawcami swoich podopiecznych. Często zdarza się, że to właśnie oni kierują uczniów do Świetlicy. Dzięki takiej współpracy dzieci pochodzące z rodzin dysfunkcyjnych, czy też mające trudności w nauce zostają objęte opieką oraz otrzymują właściwą pomoc.</p>
<p>Zespół Interdyscyplinarny</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny tworzą przedstawiciele lokalnych instytucji, których praca ukierunkowana jest na niesienie pomocy rodzinom często dysfunkcyjnym i nie radzącym sobie z problemami współczesnego świata. Pracownicy Świetlicy również są członkami Zespołu, dzięki czemu są na bieżąco informowani w sprawach swoich wychowanków, ale również innych dzieci, które należy objąć pomocą opiekuńczo – wychowawczą.</p>
<p>Przedszkola</p>	<p>Współpraca z przedszkolami opiera się na integracji wychowanków placówek. Polega ona na spotkaniach, podczas których organizowane są różnorodne zajęcia. Wychowawcy Świetlicy zapraszani byli również do przedszkola na spotkania, podczas których czytali przedszkolakom bajki.</p>

Instytucje kultury	Biblioteka Suska, Centrum Kultury i Filmu oraz Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej prowadzą działalność edukacyjną w zakresie kultury, organizują wystawy, popularyzują wiedzę i sztukę oraz upowszechniają dorobek kulturalny.
Liga Obrony Kraju	Wychowankowie świetlicy brali udział w zajęciach na strzelnicy organizowanych przez LOK.
Klub Seniora	W ramach współpracy seniorzy biorą udział w zajęciach z dziećmi z Miejskiej Świetlicy Profilaktycznej, zajęcia te mają na celu integrację międzypokoleniową. Prowadzone są zajęcia z różnych bloków tematycznych np. komputerowe, sportowe, kulinarne, kulturalne, ogólnorozwojowe, plastyczne, regionalne, ognisko, wycieczki piesze (Nordic Walking) i wyjazdowe.
Szkolne Koło Wolontariatu	Dzięki tej współpracy młodzież wspiera pracę wychowawców, sami uczą się opieki oraz organizacji czasu wolnego dla wychowanków placówki, pomagają im w nauce. Młodzież odwiedzała młodszych kolegów również w ferie i wakacje. Wraz z opiekunami zorganizowali zabawę Andrzejkową. Uczestniczą również w corocznych spotkaniach z Mikołajem.

Świetlica w ramach integracji międzypokoleniowej organizuje różnego rodzaju wyjazdy m.in. kulturalne, sportowo – rekreacyjne.

Wykres 102. Wyjazdy m.in. kulturalne, sportowo-rekreacyjne w latach 2020 – 2022

Źródło: Miejska Świetlica Profilaktyczna w Suchej Beskidzkiej

Imprezy i akcje organizowane przez Miejską Świetlicę Profilaktyczną w 2022r.

Orszak Trzech Króli, Ferie w mieście, Karnawał, Sprzątanie Świata, Śniadanie Wielkanocne, Dzień Rodzica, Dzień Dziecka, Jubileusz 20-lecia Miejskiej Świetlicy Profilaktycznej, Bezpieczne Wakacje 2022, Wakacje w mieście, Andrzejkki, Mikołajki, Wigilia, Gwiazdka, Sylwester, Wycieczki wyjazdowe i piesze.

W związku z konfliktem zbrojnym Rosji z Ukrainą od 04.03.2022r. dzieci z Ukrainy miały możliwość uczestnictwa w zajęciach integracyjnych oferowanych przez placówkę. W okresie od 04.03.2022r. do 18.03.2022r. uczestniczyły w zajęciach adaptacyjnych, następnie od 21.03.2022r. do 24.06.2022r. dzieci miały zorganizowane zajęcia w oddziałach przygotowawczych w szkołach. Świetlica nadal oferowała pomoc dla dzieci i rodziców z Ukrainy poprzez organizowanie zajęć ogólnorozwojowych oraz odprowadzanie dzieci do szkoły na zajęcia. W okresie od 04.03.2022r. do 31.12.2022r. wpłynęło 47 kart zapisu dzieci z Ukrainy.

Wnioski końcowe

Miejska Świetlica Profilaktyczna realizuje zadania zgodnie z przyjętymi celami oraz wyznaczonymi kierunkami działań. Placówka stara się wychodzić naprzeciw potrzebom środowiska lokalnego. Poszerza swoją ofertę, dzięki czemu cieszy się dużym zainteresowaniem na terenie miasta Sucha Beskidzka.

9. POMOC SPOŁECZNA

9.1. MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Realizatorem zadań Gminy Sucha Beskidzka z zakresu pomocy społecznej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Jednostka ta podejmuje działania zgodnie z obowiązującymi ustawami, programami rządowymi do realizacji których obowiązany był organ wykonawczy oraz przyjętymi gminnymi dokumentami planistycznymi obejmującymi obszar polityki społecznej tj. m.in. ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sucha Beskidzka na lata 2020 – 2025, Programem Wspierania Rodziny w Gminie Sucha Beskidzka na lata 2021 – 2023, Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sucha Beskidzka na lata 2022 – 2025 oraz Gminnym programem osłonowym „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023.

Rok 2022 upłynął dla Ośrodka pod znakiem realizacji nowych zadań pojawiających się w niezwykle szybkim tempie, jako odpowiedź na bieżące kryzysy, wśród których wymienić należy konflikt zbrojny na Ukrainie i trudną sytuację gospodarczą w kraju wynikającą z kryzysu energetycznego czy wysokiej inflacji. Dla pracowników MOPS był to prawdziwy test funkcjonowania w warunkach kryzysowych, gdzie oprócz wiedzy i umiejętności pracy pod presją, konieczna była dyspozycyjność, wyrozumiałość, wrażliwość i należyta współpraca całego zespołu. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej sprostał tym wyzwaniom realizując zadania wynikające z sytuacji nadzwyczajnej. Niezależnie od tego wypełniał ustawowe obowiązki w zakresie pomocy podopiecznym i rozwiązywania problemów społecznych, co jest niezbędne aby instytucja pomocy społecznej była skuteczna i efektywna. Ważne przy tym jest poszukiwanie i wprowadzanie nowych rozwiązań i form pomocy dla osób, które tego potrzebują. Przykładem takich działań zespołu pracowników Ośrodka w ubiegłym roku, było wprowadzenie do katalogu wsparcia suskiego MOPS opieki wytchnieniowej, a także po raz pierwszy programu „Opieka 75+”.

BUDŻET MOPS W ROKU 2022

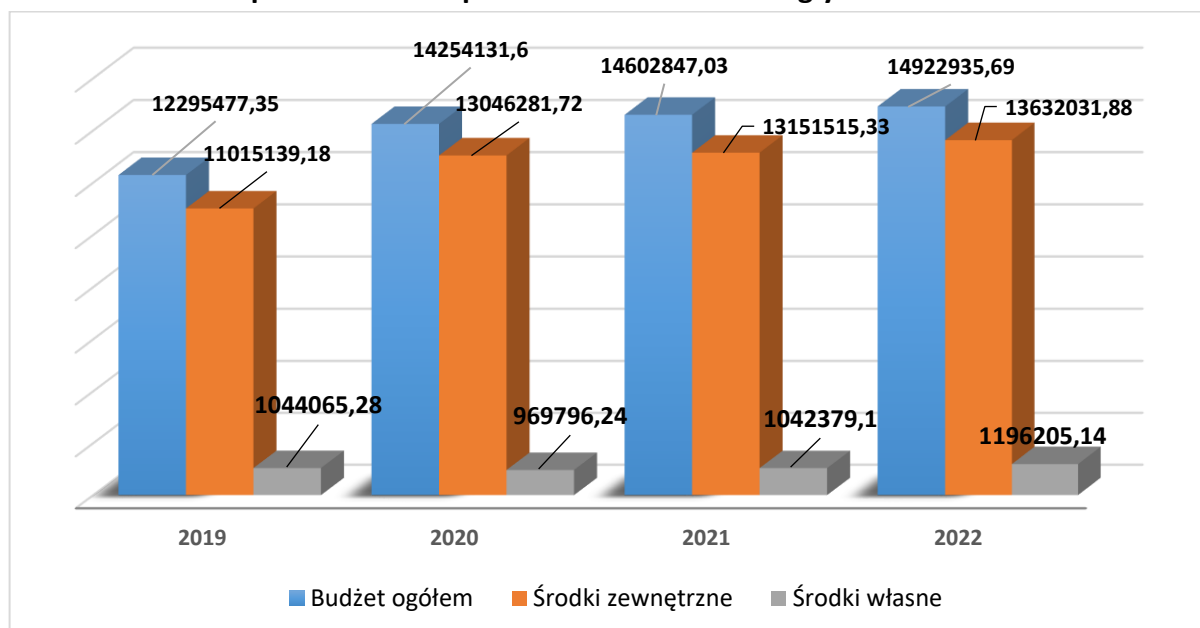
W 2022 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dysponował budżetem o łącznej kwocie **14.922.935,69 zł**, z czego **13.632.031,88 zł** to środki zewnętrzne, a pozostała kwota stanowiła środki własne Gminy Sucha Beskidzka.

Na środki zewnętrzne składa się dotacja z budżetu wojewody małopolskiego oraz środki pozyskane w ramach Programów i Projektów. W stosunku do roku 2021 budżet wzrósł o 2,2%, pomimo, iż od miesiąca czerwca realizacja świadczenia wychowawczego 500+ została przeniesiona do ZUS – w 2021 r. było to ok. 62% wydatków budżetu (9.091.492,38 zł), natomiast w 2022 r. – 25% (3.752.531,55 zł).

Na wzrost budżetu wpłynęły przede wszystkim wydatki związane z realizacją dodatkowych zadań tj. dodatki osłonowe, pomoc dla obywateli Ukrainy, dodatki węglowe i dodatki z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła.

Wykres 103. Budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2022 roku z podziałem na źródła pochodzenia i z porównaniem do lat ubiegłych

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu gminy Sucha Beskidzka

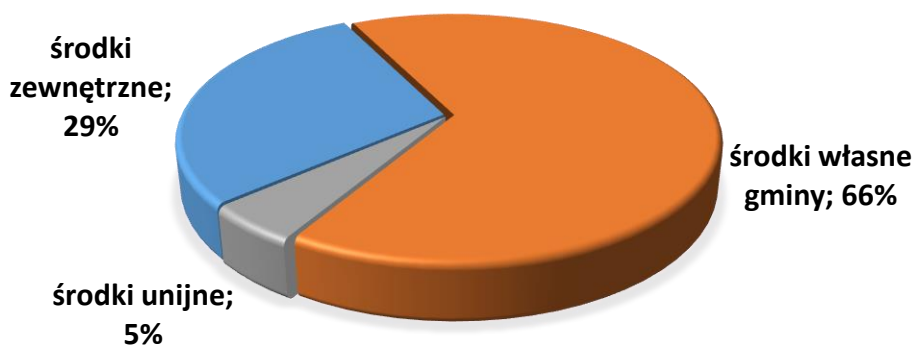
ZATRUDNIENIE W MOPS WG STANU NA 31.12.2022

Stan zatrudnienia na dzień 31.12.2022 r. wynosił 14 etatów.

Tabela 26. Stan zatrudnienia w MOPS z podziałem na etaty wg stanu na dzień 31.12.2022 r.

Nazwa komórki organizacyjnej		Wymiar zatrudnienia (etaty)
Kierownik		1
Dział Finansowo- Księgowy		2
Dział Świadczeń Rodzinnych		3
Dział Pomocy Społecznej	Pracownicy socjalni rejonowi	4
	Zespół Projektowy (pracownik socjalny, aspirant pracy socjalnej)	2
Asystent rodziny		1
Samodzielne stanowisko starszego inspektora		1
Łącznie		14

Wykres 104. Źródła finansowania wynagrodzeń pracowników MOPS w 2022 roku

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej

Powyższy wykres wskazuje źródła finansowania wynagrodzeń pracowników MOPS w ujęciu procentowym. Struktura ta w roku 2022 w porównaniu z rokiem 2021 uległa zmianie. Zmniejszony został udział środków unijnych (w 2021 r. było to 14%), kosztem wzrostu procentowego udziału środków własnych. Ponadto wzrósł o 2% udział środków zewnętrznych z uwagi na realizację zadań finansowanych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (dotądki węglowe i dotądki z tytułu wykorzystywania innych źródeł ciepła).

9.2. ZADANIA W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

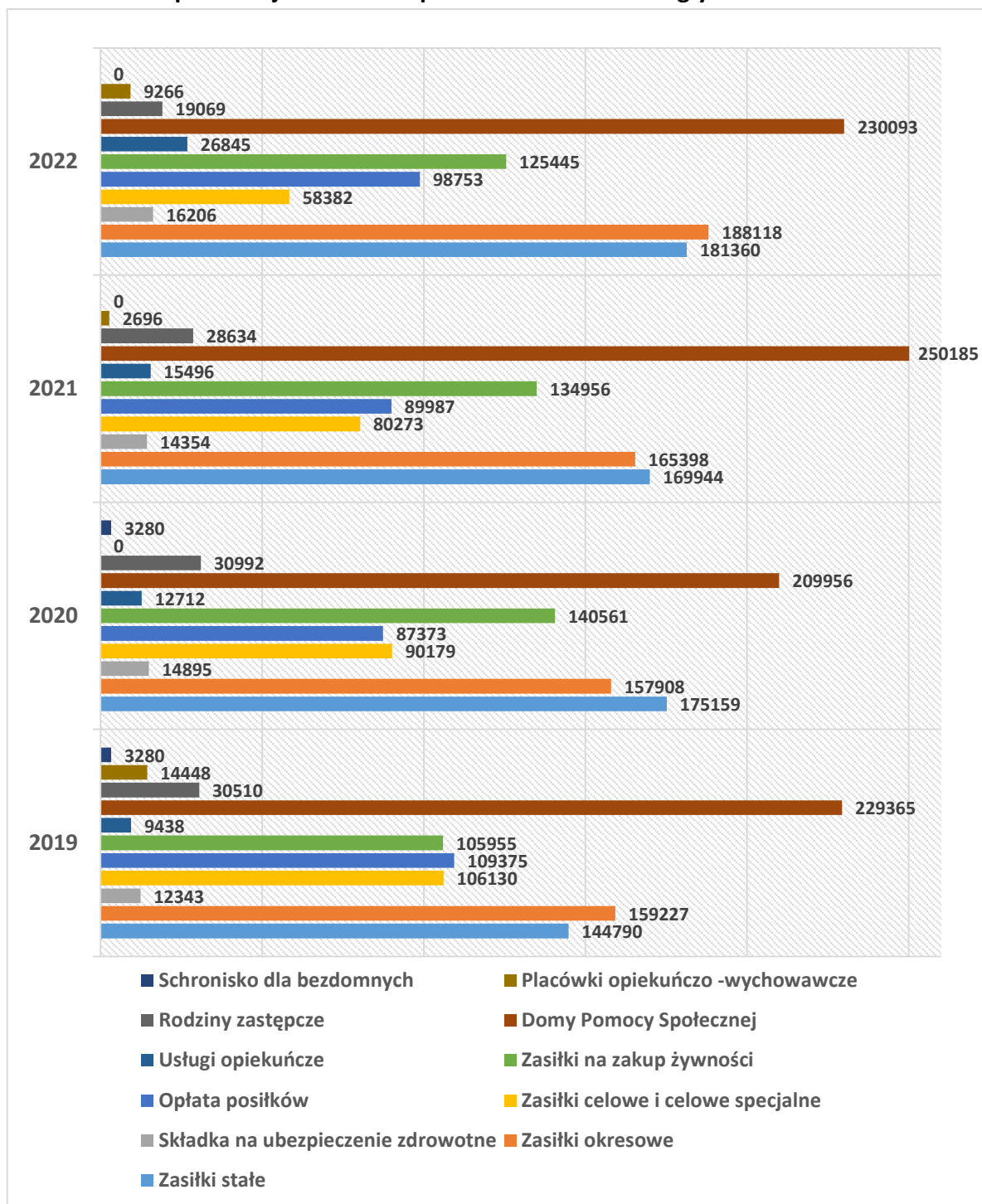
Zadania w zakresie pomocy społecznej realizowane przez MOPS są związane m.in. z prowadzoną pracą socjalną, a także z przyznawaniem i wypłatą świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, których realizację w 2022 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27. Wybrane rodzaje świadczeń w ramach pomocy społecznej

Rodzaj świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Wydatki
Świadczenia pieniężne i niepieniężne (poza pracą socjalną) w tym:	133	274	678.904,00 zł
1. Zasiłki stałe	28	38	181.360,00 zł
2. Zasiłki okresowe	66	135	188.118,00 zł
3. Zasiłki celowe- w tym zasiłki celowe, celowe specjalne, zasiłki celowe na zakup żywności	103	239	180.448,00 zł
4. Dożywianie	60	151	98.753,00 zł
5. Usługi opiekuńcze	9	9	26.845,00 zł
6. Domy pomocy społecznej	7	7	230.093,00 zł
Praca socjalna	409	806	x

Łączna liczba osób objętych wsparciem w ramach pomocy społecznej wyniosła 819 osób z 386 rodzin i w stosunku do roku poprzedniego wzrosła o 233 osoby ze 105 rodzin.

Wykres 105. Wydatki na realizację najważniejszych zadań własnych z zakresu pomocy społecznej w 2022 r. w porównaniu do lat ubiegłych.

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchoj Beskidzkiej

Z powyższego wykresu wynika, że do najbardziej kosztownych wydatków w tym obszarze należy opłata za pobyt w Domu Pomocy Społecznej, a także wypłata zasiłków stałych, okresowych i zasiłków na zakup żywności. W 2022 r. wzrosła kwota wydatków na wypłatę

zasiłków stałych i okresowych, opłatę posiłków oraz usługi opiekuńcze. Zmniejszyły się natomiast wydatki na wypłatę zasiłków celowych (w tym celowych specjalnych) i zasiłków na zakup żywności oraz opłaty związane z pobytem dzieci w pieczy zastępczej. Realizacja pozostałych świadczeń utrzymana jest na względnie stałym poziomie.

GMINNY PROGRAM OSŁONOWY „POSILEK W SZKOLE I W DOMU” NA LATA 2019 – 2023

W roku 2022 wsparcie uzyskało 210 osób – 67 rodzin w formie zasiłku celowego i 60 rodzin w formie posiłku. Pomoc przyznawana była w formie opłaty obiadów dla uprawnionych dzieci w stołówkach szkolnych i przedszkolu, zasiłków celowych na zakup posiłku, a także na zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie dla osób ubogich, bezdomnych, samotnych, niepełnosprawnych.

Łączny koszt Programu wyniósł 224.198,00 zł, z czego kwota 179.200,00 zł pochodziła z dotacji, natomiast wkład własny Gminy wyniósł 44.998,00 zł.

PROGRAM OPERACYJNY POMOC ŻYWNOŚCIOWA (FEAD)

Wzorem lat ubiegłych pracownicy socjalni MOPS w 2022 r. kwalifikowali osoby uprawnione do korzystania z pomocy w formie żywności, która wydawana była przez Parafię Sucha Beskidzka przy współpracy Caritas w Krakowie oraz przez Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Suchoj Beskidzkiej. W 2022 r. wydano skierowania dla 280 osób, w tym 29 obywateli Ukrainy.

WSPIERANIE OSÓB BEZDOMNYCH

Wszystkim przebywającym na terenie miasta w 2022 roku osobom bezdomnym Gmina zapewniała możliwość pobytu w noclegowni lub schronisku dla bezdomnych m.in. w Będzinie, Dąbrowie Górniczej, Nizinach i Cieszynie. Na tę formę pomocy nie wyraziła zgody żadna z osób bezdomnych. Osoby potrzebujące miały zapewnioną pomoc m.in. w formie gorącego posiłku, zakupu odzieży, obuwia, żywności.

W 2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nie ponosił kosztów utrzymania miejsc dla osób bezdomnych w gotowości.

AKTYWIZACJA OSÓB BEZROBOTNYCH

W ramach polityki społecznej gminy skierowanej na aktywizację osób bezrobotnych objętych wsparciem pomocy społecznej realizowane były różnorodne działania:

- **Prace społecznie użyteczne** - organizowane w ramach Porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w Suchoj Beskidzkiej. Na realizację prac społecznie użytecznych pozyskano z PUP Sucha Beskidzka środki w wysokości 7.416,00 zł (wkład własny Gminy- 5.664,00 zł), z możliwości udziału w pracach społecznie użytecznych skorzystały łącznie 4 osoby.

- **Projekt „Nowe horyzonty”** dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego ma na celu aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców gminy Sucha Beskidzka znajdujących się w niekorzystnej sytuacji życiowej. Rok 2022 był ostatnim rokiem realizacji projektu. W tym okresie łączna liczba uczestników projektu wynosiła 30 osób. Wszystkie zakończyły udział w projekcie zgodnie z zaplanowaną ścieżką wsparcia. Na rzecz osób biorących udział w projekcie podejmowano szereg działań z zakresu aktywnej integracji. Świadczone było indywidualne poradnictwo psychologiczne, psychoterapia, przeprowadzono indywidualne konsultacje z doradcą zawodowym oraz pośrednikiem pracy, a także konsultację z radcą prawnym w ramach poradnictwa obywatelskiego. W ramach oferowanego wsparcia w projekcie świadczona była usługa logopedyczna oraz rehabilitacja. W ramach aktywizacji zawodowej kontynuowano staż zawodowy dla 1 uczestnika projektu. Ogólny koszt projektu przewidziany na lata 2019 - 2022 wynosi 970.178,10 zł, w tym wkład własny gminy 145.542,48 zł. W roku 2022 na realizację projektu wydatkowano kwotę 94.698,67 zł. Realizacja projektu została pozytywnie oceniona przez zespół kontrolujący Małopolskiego Centrum Przedsiębiorczości.

WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH

Dla osób starszych świadczone jest wsparcie w formie pracy socjalnej, pomocy finansowej, rzeczowej oraz w formie usług opiekuńczych. Ponadto w 2022 roku na rzecz Seniorów podejmowane były następujące działania:

- Współpraca przy realizacji projektu pn. **„Małopolski Tele - Anioł”** współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Dzięki projektowi osoby niesamodzielne ze względu na stan zdrowia, wiek lub niepełnosprawność z terenu Gminy Sucha Beskidzka dysponują możliwością natychmiastowego połączenia się z Centrum Teleopieki. Projekt przewiduje też opcję korzystania z usług opiekuńczych i sąsiedzkich. Jednym z Partnerów przedsięwzięcia jest lokalne Stowarzyszenie Europejski Instytut Rozwoju Regionalnego z siedzibą w Suchej Beskidzkiej. Pracownicy socjalni MOPS pomagali wypełnić niezbędne formalności związane z rekrutacją do Projektu.
- W związku z trwającym nadal stanem epidemii koronawirusa pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej pozostawali w gotowości do świadczenia wsparcia mieszczącego się w założeniach programu **„Wspieraj Seniora”**. Szczególną uwagę przykładano do diagnozy środowiska i pozyskiwania informacji o osobach starszych, wymagających wsparcia i pomocy. W ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej monitorowane były zgłoszenia do programu.
- W ramach programu **„Opieka 75+”** pozyskano środki finansowe w wysokości 9.912,00 zł z przeznaczeniem na zwiększenie godzin usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej.

WSPIERANIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

- Kontynuując rozwijanie nowych form pomocy społecznej, Gmina Sucha Beskidzka w 2022 r. przystąpiła po raz drugi do realizacji resortowego programu „**Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej**”. Skala realizacji programu była jednak kilkunastokrotnie większa niż w roku 2021 r. Program dofinansowany był ze środków Funduszu Solidarnościowego. Wartość finansowania i całkowita wartość zadania wyniosła 508.776,00 zł (dla porównania wartość programu realizowanego w 2021 r. to 43.828,00 zł). Program adresowany jest do osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (lub równoważne), które wymagają usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, a także do dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. W ramach Programu dla osób niepełnosprawnych dostępne jest wsparcie m.in. w wykonywaniu czynności samoobsługowych, w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wypełnianiu ról społecznych, w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania, a także w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem. W 2022 r. ze wsparcia w ramach Programu skorzystało 35 osób niepełnosprawnych – 25 osób z niepełnosprawnością w stopniu znacznym i 10 osób z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym. Usługi asystenta świadczyło 14 osób, które na przestrzeni roku zrealizowały 12 348 godzin.
- W 2022 r. przystąpiono po raz pierwszy do realizacji programu „**Opieka wytchnieniowa**”. Opieka wytchnieniowa ma za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki temu wsparciu osoby zaangażowane na co dzień w sprawowanie opieki dysponować będą czasem, który będą mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację, jak również na załatwienie niezbędnych spraw. Usługi opieki wytchnieniowej mogą służyć również okresowemu zabezpieczeniu potrzeb osoby niepełnosprawnej w sytuacji, gdy opiekunowie z różnych powodów nie będą mogli wykonywać swoich obowiązków. W 2022 r. wsparcie w ramach programu otrzymało 5 mieszkańców Suchoj Beskidzkiej, w łącznym wymiarze 1 020 godzin. Usługi opieki wytchnieniowej realizowały łącznie 2 osoby. Całkowita wartość dofinansowania z Funduszu Solidarnościowego wyniosła 40.800,00 zł.

MIESZKANIE CHRONIONE

W końcówce 2021 r. w Gminie Sucha Beskidzka, przy wykorzystaniu środków w ramach budżetu projektu RPO „Nowe Horyzonty”, zostało utworzone mieszkanie chronione. W budynku przy ul. Kościelnej 26 przeprowadzono prace adaptacyjne oraz dokonano zakupu stosownego wyposażenia. W ten sposób utworzono miejsca w mieszkaniu chronionym treningowym dla 2 osób. Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka, Zarządzeniem nr 1114/2021 z dnia 31 grudnia 2021 r. wydzielił z mieszkaniowego zasobu Gminy Sucha Beskidzka lokal mieszkalny do pełnienia funkcji mieszkania chronionego i dysponentem tegoż mieszkania ustanowił Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchoj Beskidzkiej.

Zgodnie z założeniami, w 2022 r. wsparcie w postaci pobytu w mieszkaniu chronionym otrzymywały 2 osoby. Przez pierwsze trzy miesiące roku koszty utrzymania mieszkania chronionego ponoszone były w ramach budżetu projektu RPO „Nowe horyzonty”, a przez dalszą część roku w ramach środków własnych gminy, które wyniosły 1.682,00 zł.

DZIAŁANIA W RAMACH POMOCY OBYWATELOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERENIE TEGO PAŃSTWA

Obywatele Ukrainy i inne osoby wymienione w art. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa, objęte zakresem podmiotowym tejże ustawy, są uprawnione do określonych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchoj Beskidzkiej angażował się w zbiórki i dystrybucję pomocy rzeczowej dla obywateli Ukrainy, w szczególności w partnerstwie z Caritas Polska. Dodatkowo na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa, w 2022 r. realizował szereg dodatkowych zadań, tj.:

- **Świadczenie pieniężne z tytułu zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy** - Świadczenie wypłacane jest w wysokości 40 zł za osobodzień, co poprzedza złożenie wniosku w Referacie Spraw Społecznych Urzędu Miasta Sucha Beskidzka oraz wspólna z pracownikiem socjalnym oraz pracownikiem RPS weryfikacja warunków zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy. Realizacja zadania finansowana jest z Funduszu Pomocy. W 2022 r. wypłacono 617.800,00 zł w ramach 15.445 osobodni dla 48 wnioskodawców, zapewniając w ten sposób zakwaterowanie i wyżywienie dla 194 obywateli Ukrainy.
- **Jednorazowe świadczenie pieniężne 300 zł**, przeznaczone na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. W 2022 r. pracownicy MOPS przyjęli i zrealizowali wnioski na jednorazowe świadczenie pieniężne dla 341 obywateli Ukrainy na łączną kwotę 102.300,00 zł. Realizacja zadania również finansowana jest ze środków Funduszu Pomocy.
- **Nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego** – w 2022 r. na terenie Gminy Sucha Beskidzka przynajmniej tymczasowo przebywało 8 opiekunów tymczasowych ustanowionych przez sąd, sprawujących pieczę nad 11 dziećmi.
- **Posiłki dla dzieci i uczniów z Ukrainy** – w 2022 r. opłacono posiłki dla 29 dzieci z Ukrainy. Łączne wydatki, finansowane z Funduszu Pomocy, wyniosły 7.384,20 zł.

- **Prawo do świadczeń rodzinnych** – na wniosek obywateli Ukrainy dział świadczeń rodzinnych MOPS Sucha Beskidzka przyznawał pomoc w formie zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami z tytułu urodzenia dziecka, samotnego wychowywania dziecka, rozpoczęcia roku szkolnego oraz wychowywania w rodzinie wielodzietnej. Dodatkowo obywatele Ukrainy korzystali z zasiłków pielęgnacyjnych i świadczeń rodzicielskich. Łączna kwota wydatków wyniosła 67.357,61 zł.

9.3. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

W 2022 roku realizowany był „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022 – 2025”. W Gminie działa powołany Zarządzeniem Burmistrza Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego obsługę administracyjno-techniczną prowadzi MOPS. W 2022 r. założonych zostało 19 procedur Niebieskiej Karty, natomiast 6 Niebieskich Kart kontynuowanych było z poprzedniego roku. Przeprowadzono 9 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, odbyto 77 spotkań grup roboczych. Przeprowadzono 99 monitoringów sytuacji w środowisku przez pracowników MOPS i funkcjonariuszy KPP. Udzielono 194 porady. Złożono do organów ścigania o podejrzeniu znęcania 4 zawiadomienia do Prokuratury i 9 informacji do KPP, złożono 6 wniosków do Sądu o wgląd w sytuację małoletnich dzieci oraz wysłano 5 informacji o NK. Wspieraniem objętych było 20 rodzin i 71 osób, w tym 30 dzieci.

Gmina prowadziła działania informacyjno-edukacyjne mające na celu upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy (informacja na stronie internetowej, artykuły w prasie, rozpowszechnianie broszur, ulotek). Prowadzone było poradnictwo i wsparcie w zakresie przemocy domowej. W strukturze Ośrodka działa Punkt Informacji Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, w ramach którego cotygodniowe dyżury pełnią pracownicy socjalni, a dwa razy w miesiącu – psycholog. Koszt organizacji dyżurów psychologa w 2022 r. wyniósł 2.640,00 zł. Ponadto w ramach zawartego porozumienia z powiatem suskim mieszkańcy mieli zapewniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego, pomocy psychologicznej, grupy motywacyjno – aktywizującej dla kobiet, programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży, zabezpieczenia ofiar przemocy domowej w ramach hostelu, grup wsparcia dla ofiar przemocy, dostępu do całodobowego telefonu umożliwiającego kontakt z interwentem.

W ramach działań własnych MOPS zorganizowało dwa warsztaty grupowe dla rodziców borykających się z trudnościami w sferze opiekuńczo – wychowawczej. Zrealizowana tematyka to: „Prawidłowe metody wychowania bez przemocy” oraz warsztat podnoszący kompetencje i umiejętności wychowawcze rodziców w obliczu problemów dorastania i buntu młodzieńczego. Łączny koszt warsztatów w 2022 r. wyniósł 660,00 zł.

9.4. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ

Realizacja zadań odbywała się zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także Programem Wspierania Rodziny w Gminie Sucha Beskidzka na lata 2021–2023. Prowadzone były liczne działania profilaktyczne i edukacyjne mające na celu przeciwdziałanie dysfunkcji rodzin zagrożonych kryzysem.

Gmina zapewniała rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze dostęp do specjalistycznego poradnictwa, a także wsparcie i pomoc asystenta rodziny. W 2022 roku łącznie z 16 rodzinami pracował 1 asystent rodziny. Gmina współfinansuje pobyt dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo wychowawczych. Na to zadanie w 2022 roku wydatkowano kwotę 28.334,41 zł.

9.5. INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

- Świadczenia rodzinne i opiekuńcze

Tabela 28. Realizacja świadczeń rodzinnych i opiekuńczych w roku 2022

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	249	6.563	778.215,21 zł
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	44	44	44.000,00 zł
Świadczenia rodzicielskie	36	239	219.820,20 zł
Jednorazowa zapomoga „Za Życiem”	2	2	8.000,00 zł
Świadczenia opiekuńcze	240	3002	1.894.043,40 zł
Razem	470	9850	2.944.078,81 zł

W stosunku do roku 2021 zmalała kwota wydatków na zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, świadczenia rodzicielskie oraz jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, natomiast wzrosła kwota wydatków na jednorazową zapomogę „Za życiem” oraz świadczenia opiekuńcze, do których należą zasiłki i świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna.

- Program Rodzina 500+

Tabela 29. Realizacja świadczeń wychowawczych w latach 2021 i 2022

Rok	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
2021	1.046	1.717	18.132	9.014.215,38 zł
2022	936	1.555	7.504	3.740.148,20 zł

Realizacja świadczenia wychowawczego od czerwca 2022 r. została przeniesiona do ZUS, podobnie jak w 2021 r. realizacja świadczenia Dobry Start 300+.

- **Fundusz alimentacyjny oraz postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych**

W roku 2022 wypłacono 671 świadczeń alimentacyjnych na 41 dzieci w łącznej kwocie 292.179,49 zł. W stosunku do roku poprzedniego o 16 spadła liczba dzieci uprawnionych do tej formy pomocy, a wydatki uległy zmniejszeniu o 15.348,91 zł.

Tabela 30. Dłużnicy alimentacyjni, kwota zadłużenia i ściągальność w roku 2022

Liczba dłużników alimentacyjnych	W tym dłużnicy zamieszkali na terenie Gminy Sucha B.	Ogólna kwota zadłużenia	Kwota zwrotu w roku 2022	Kwota przekazana do budżetu Państwa	Dochód Gminy
97	41	4.872.631,02 zł	102.770,34 zł	76.273,96 zł	26.496,38 zł

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi działania mające zapewnić ściągальność zadłużenia, w tym pod rygorem skutków prawnych takich jak wnioski o ściganie za przestępstwo karne i zabranie prawa jazdy. Są to m.in. zobowiązania do rejestracji w PUP w przypadku nie podejmowania zatrudnienia, wnioski o aktywizację zawodową, zgłaszanie dłużników do biura informacji gospodarczej w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, ścisła współpraca z organem egzekucyjnym, wnioski o zajęcie nieruchomości, przekazywanie informacji uzyskanych z wywiadu alimentacyjnego i składanych oświadczeń majątkowych. Wyżej wymieniona ogólna kwota zadłużenia dotyczy świadczeń wypłacanych od roku 2005 dotyczących świadczeń z FA oraz zaliczki alimentacyjne. Kwota zwrotu w roku 2022 jest o ponad 22 tys. zł wyższa niż w roku 2021, tym samym dochód Gminy wzrósł o ponad 8 tys. zł.

- **Karta Dużej Rodziny**

W 2022 r. popularność Karty Dużej Rodziny znacząco wzrosła z uwagi na dodatkowe benefity wprowadzone w związku z trudną sytuacją gospodarczą w kraju. Posiadacze Karty mogli przykładowo liczyć na zniżki na stacjach benzynowych, a dodatkowo dla osób posiadających Kartę Dużej Rodziny zwiększony jest limit kilowatów, które w 2023 r. można zakupić w niezmięnionej cenie prądu, z 2 tys. na 3 tys. W 2022 roku przyznano 328 kart uprawniających do korzystania z systemu zniżek dla rodzin 3+, tj. o 226 karty więcej niż w roku 2021.

- **Stypendia i zasiłki szkolne**

Wypłacono stypendia szkolne dla 45 uczniów z 15 rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Łączna kwota wypłaconych świadczeń wyniosła 24.170,69 zł, z czego dotacja wynosiła 19.336,55 zł, wkład własny Gminy 4.834,14 zł. Dodatkowo wypłacone zostały

stypendia szkolne dla 4 uczniów z Ukrainy, przebywających na terenie Gminy Sucha Beskidzka, w łącznej wysokości 2.976,00 zł.

- **Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne**

Opłata składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze oraz opłata składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe.

Tabela 31. Składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze oraz pobierające zasiłki stałe w roku 2022

	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Składka na ubezpieczenie społeczne		495	257.525,00 zł
Składka na ubezpieczenie zdrowotne	55	515	61.307,61 zł

- **Dodatki mieszkaniowe i energetyczne**

W ramach prowadzonej przez Gminę polityki mieszkaniowej MOPS prowadzi postępowania w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych i energetycznych, których realizację w latach 2019 – 2022 przedstawia tabela:

Tabela 32. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne w latach 2019 – 2022

	2019		2020		2021		2022	
	Liczba rodzin	Kwota	Liczba rodzin	Kwota	Liczba rodzin	Kwota	Liczba rodzin	Kwota
Dodatki mieszkaniowe	27	39.850,01 zł	22	37.626,53 zł	31	64.354,18 zł	47	92.931,16 zł
Dodatki energetyczne	7	759,78 zł	7	930,89 zł	8	1.071,54 zł	7	376,12 zł

W roku 2022, w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym, przyjmowanie nowych wniosków o dodatek energetyczny zostało wstrzymane. Realizowane były wyłącznie wypłaty w ramach wniosków złożonych jeszcze w 2021 r.

Bezpośrednią przyczyną wzrostu wypłacanych dodatków mieszkaniowych są zmiany przepisów ustawy, które weszły w życie od 1 lipca 2021 r. Zostały one przewidziane ustawą z dnia 10 grudnia 2020 r. o zmianie niektórych ustaw wspierających rozwój mieszkalnictwa. Należy pamiętać, iż dodatki mieszkaniowe przyznawane są na okres 6 miesięcy, dlatego zmiany prawne mogą w przypadku niektórych osób zafunkcjonować z opóźnieniem. Najważniejsze zmiany mające wpływ na wysokość wypłacanych dodatków mieszkaniowych oraz ich dostępność dla szerszej grupy świadczeniobiorców to m.in.:

- przyjęcie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej jako podstawy ustalenia progu dochodowego, zamiast dotychczasowego wskaźnika, tj. kwoty najniższej emerytury;

- zmiana definicji dochodu - za dochód uważa się obecnie dochód w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.
- **Dodatki osłonowe, węglowe i z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła oraz elektryczne**

Dodatek osłonowy stanowił w 2022 r. element rządowej tarczy antyinflacyjnej, który miał zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności. Dodatek osłonowy przysługiwał gospodarstwu domowemu, którego przeciętne miesięczne dochody nie przekraczają 2100 zł w gospodarstwie jednoosobowym albo 1500 zł na osobę w gospodarstwie wieloosobowym. W 2022 r. MOPS Sucha Beskidzka przyjął 1133 wnioski o dodatek osłonowy, z czego pozytywnie zweryfikowano i wypłacano świadczenia dla 1059 gospodarstw domowych, na łączną kwotę 659.560,20 zł.

Dodatek węglowy w wysokości 3.000,00 zł przysługiwał gospodarstwom domowym, bez względu na dochód, dla których głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe – zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem, zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego. Warunkiem otrzymania dodatku był wpis lub zgłoszenie źródła ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Wnioski o wypłatę dodatku węglowego można było składać do 30 listopada 2022 r. Ostatecznie do MOPS wpłynęło 1486 wniosków o wypłatę dodatku węglowego, z czego w 2022 r. pozytywnie zweryfikowano i wypłacono 1 108, na łączną kwotę 3.324.000,00 zł. Częściowo realizacja ustawy została przesunięta na rok 2023.

Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła wynosił 3 000 zł - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł na paliwo stałe zasilany peletem drzewnym albo innym rodzajem biomasy z wyłączeniem drewna kawałkowego, 2 000 zł - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł olejowy, 1 000 zł - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym, 500 zł - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła był kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG. Powyższe źródła ciepła również musiały być zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków. Wnioski i w tym przypadku można było składać do 30 listopada 2022 r. Ostatecznie do MOPS wpłynęły 342 wnioski, z czego w 2022 r. pozytywnie zweryfikowano i wypłacono 318, na łączną kwotę 749.000,00 zł. Częściowo realizacja ustawy została przesunięta na rok 2023.

Dodatek elektryczny to wsparcie finansowe dla gospodarstw domowych, które jako główne źródło ogrzewania wykorzystują energię elektryczną. Wysokość dodatku elektrycznego została zróżnicowana w zależności od rocznego zużycia energii elektrycznej uprawnionego gospodarstwa domowego. W przypadku, gdy zużycie w 2021 r. nie przekraczało 5 MWh, kwota dodatku wynosi 1000 zł. Jeżeli zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w 2021 r. przekroczyło 5 MWh, wówczas kwota dodatku to 1500 zł. Realizacja wypłat

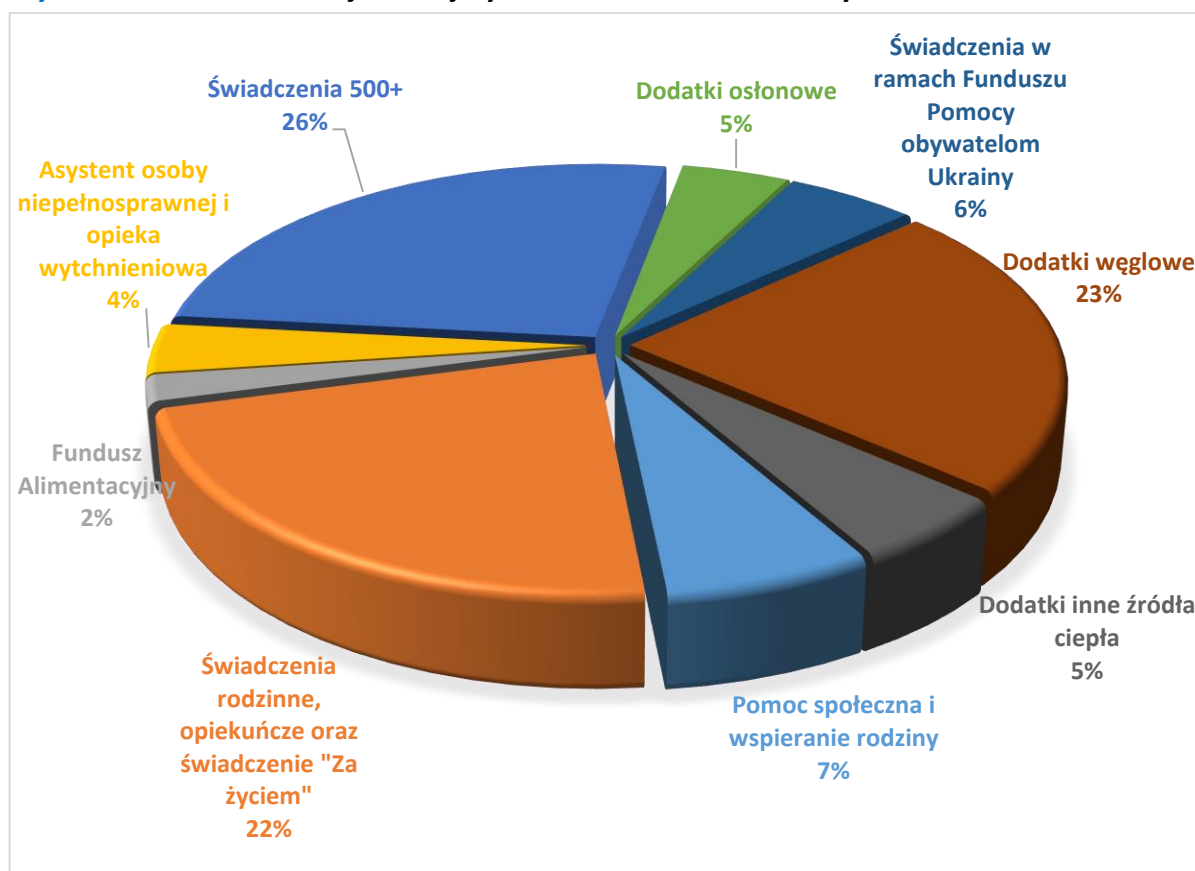
dotatków elektrycznych przewidziana została na 2023 rok. W roku 2022 r. przyjęto 13 wniosków o wypłatę dodatku elektrycznego.

- **Zakup preferencyjny paliwa stałego dla gospodarstw domowych**

Na podstawie ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych Gmina Sucha Beskidzka zawarła umowę ze spółką Tauron Wydobycie. Zgodnie z umową gmina zakupuje węgiel kamienny w asortymencie groszek Jaret II, orzech lub kostka, z polskiej kopalni Janina po cenie 1.500,00 zł. Po doliczeniu kosztów transportu węgiel po cenie 1.700,00 zł za tonę sprzedawany jest uprawnionym mieszkańcom Suchoj Beskidzkiej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje się w pierwszej kolejności weryfikacją uprawnień wnioskodawców do zakupu węgla w preferencyjnej cenie. Zgodnie z ustawą uprawnione są te gospodarstwa, które pobrały dodatek węglowy lub spełniają warunki przyznania dodatku węglowego. Po przeprowadzonej weryfikacji pracownicy MOPS kontaktują się z wnioskodawcami, przekazują stosowne informacje o procedurze zakupu, odpowiadają na pojawiające się pytania. W 2022 r. pracownicy MOPS przy współpracy z Biurem Obsług Mieszkańców oraz Sekretarzem Miasta przyjęli 319 wniosków o zakup preferencyjny paliwa stałego oraz zorganizowali sprzedaż niespełna 200 ton węgla dla mieszkańców Suchoj Beskidzkiej.

Wykres 106. Struktura najważniejszych świadczeń zrealizowanych w MOPS w 2022 roku

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchoj Beskidzkiej

9.6. REALIZACJA PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Sucha Beskidzka na lata 2022-2025 został przyjęty przez Radę Miasta Uchwałą Nr XXXIX/320/2022 z dnia 31 marca 2022 r. Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r., oraz z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tj.:

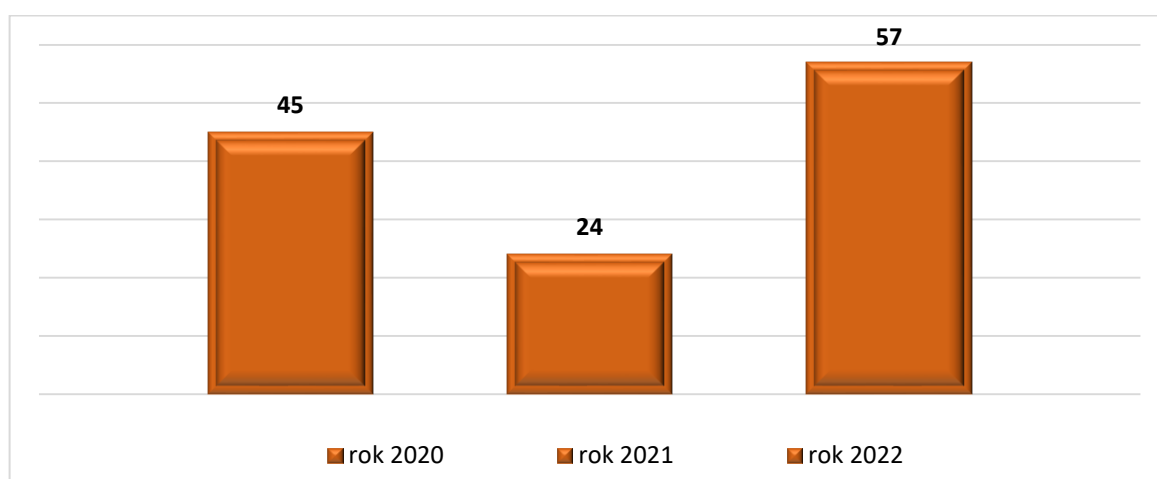
I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, która realizowana była poprzez:

Współpracę z Ośrodkami Lecznictwa Odwykowego, w szczególności poprzez dofinansowanie Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku Białej, który prowadzi izbę wytrzeźwień. W roku 2022 do izby wytrzeźwień przewieziono zostały 2 osoby z terenu Suchoj Beskidzkiej.

Współpracę z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Suchoj Beskidzkiej.

Gmina Sucha Beskidzka na dofinansowanie działań PCPR w 2022 r. przeznaczyła kwotę 13 000 zł. Zgodnie z danymi statystycznymi przekazanymi przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suchoj Beskidzkiej, w 2022 r. z pomocy Zespołu Interwencji Kryzysowej skorzystało 57 mieszkańców miasta Sucha Beskidzka, którym udzielono łącznie 330 porad. Najczęstszą formą udzielanej pomocy mieszkańcom miasta była pomoc psychologiczna (w której zakresie udzielono 179 porad), poradnictwo pedagogiczne (62 porady) oraz poradnictwo rodzinne (59 porad).

Wykres 107. Liczba osób korzystających z pomocy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w 2022 r. w porównaniu z latami ubiegłymi

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suchoj Beskidzkiej

W 2022 r. można zaobserwować znaczący wzrost liczby osób korzystających z pomocy specjalistów, w stosunku do roku poprzedniego. Wynika on przede wszystkim

z pogłębiającego się w ciągu ostatnich kilku lat kryzysu psychicznego, na który negatywnie wpłynęła izolacja społeczna spowodowana pandemią oraz wojna na Ukrainie.

Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego i kierowanie na leczenie przymusowe przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W roku 2022 Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec 15 osób obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

II. Udzielenie Rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychologicznej i prawnej, realizowanej poprzez:

1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla mieszkańców miasta w zakresie terapii uzależnień. Podczas cotygodniowych dyżurów terapeuty w Punkcie Konsultacyjnym świadczona była pomoc dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych oraz członków ich rodzin.
2. Prowadzenie Miejskiej Świetlicy Profilaktycznej. Miejska Świetlica Profilaktyczna realizowała zadania w zakresie działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i zapobiegawczej. Działalność świetlicy ukierunkowana jest na rozwijanie różnorodnych pasji wśród najmłodszych mieszkańców, tak aby stanowiły atrakcyjną formę spędzania wolnego czasu.
3. Współpracę z Policją, Sądem, Kuratorami, Prokuraturą, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej dla zapewnienia kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym problemami alkoholizmu i przemocy.
4. Uczestnictwo w pracach zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w roku 2022, zajmował się sprawami dotyczącymi przemocy, którym zazwyczaj towarzyszy problem uzależnienia.

III. Prowadzenie Profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych, realizowanych poprzez:

1. Wspieranie realizacji programów profilaktycznych z zakresu uzależnień i propagowania zdrowego stylu życia realizowanych w szkołach podstawowych i średnich – realizowanych w ramach szkolnych programów profilaktycznych.
2. Prowadzenie i upowszechnianie pozalekcyjnych zajęć dla dzieci, młodzieży jako formy alternatywnego spędzania wolnego czasu.
3. Finansowanie szkoleń, programów i spektakli profilaktycznych dla uczniów szkół podstawowych oraz średnich poruszających tematykę zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu i innych środków psychoaktywnych, oraz promowania

pozytywnych postaw społecznych. W roku 2022 zrealizowano następujące programy profilaktyki zintegrowanej:

- „Archipelag Skarbów” - poruszający problem uzależnień (profilaktyka uzależnień behawioralnych i substancji psychoaktywnych wczesnych: alkohol, narkotyki, dopalacze; kontaktów seksualnych, przemocy) oraz promowanie zdrowego stylu i prawidłowych postaw młodzieży.
- „Debata” – program o charakterze uprzedzającym, którego zadaniem było zapobieganie przedwczesnemu używaniu alkoholu i towarzyszącym temu konsekwencjom oraz promowanie postawy abstynencji.
- „Profilaktyka Zachowań Ryzykownych z Obszaru Spożywania Alkoholu” - celem Programu było przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym młodzieży poprzez uświadomienie fizycznych, psychicznych i społecznych skutków spożywania alkoholu.

Odbiorcami programów byli uczniowie szkół podstawowych na terenie miasta. W ramach projektów przeprowadzone zostały również spotkania z rodzicami oraz szkolenia dla kadry pedagogicznej.

4. W ramach akcji pn. Bezpieczne Wakacje – zrealizowano zajęcia profilaktyczno-animacyjnych w tematyce przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie.
5. Komenda Powiatowa Policji w Suchej Beskidzkiej przeprowadziła szereg działań prewencyjno-profilaktycznych m.in. uczestniczyła w realizacji:
  - Projektu „Zagrożenia w sieci – profilaktyka i reagowanie”,
  - Kampanii profilaktycznej „Kibice i doping – tak, pseudokibice i agresja – nie”,
  - Kampanii edukacyjno-profilaktycznej „Narkotyki i dopalacze zabijają”. W ramach programów i działań organizowano spotkania z dziećmi, młodzieżą, rodzicami oraz pedagogami.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, realizowane poprzez:

Dofinansowanie świadczeń terapii uzależnień realizowanych przez Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń”. Świadczeniami w zakresie terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych, udzielanymi ambulatoryjnie w formie porad, sesji psychoterapii indywidualnej, grupowej, rodzinnej lub psychoedukacyjnej objęte zostały osoby zamieszkujące w Suchej Beskidzkiej.

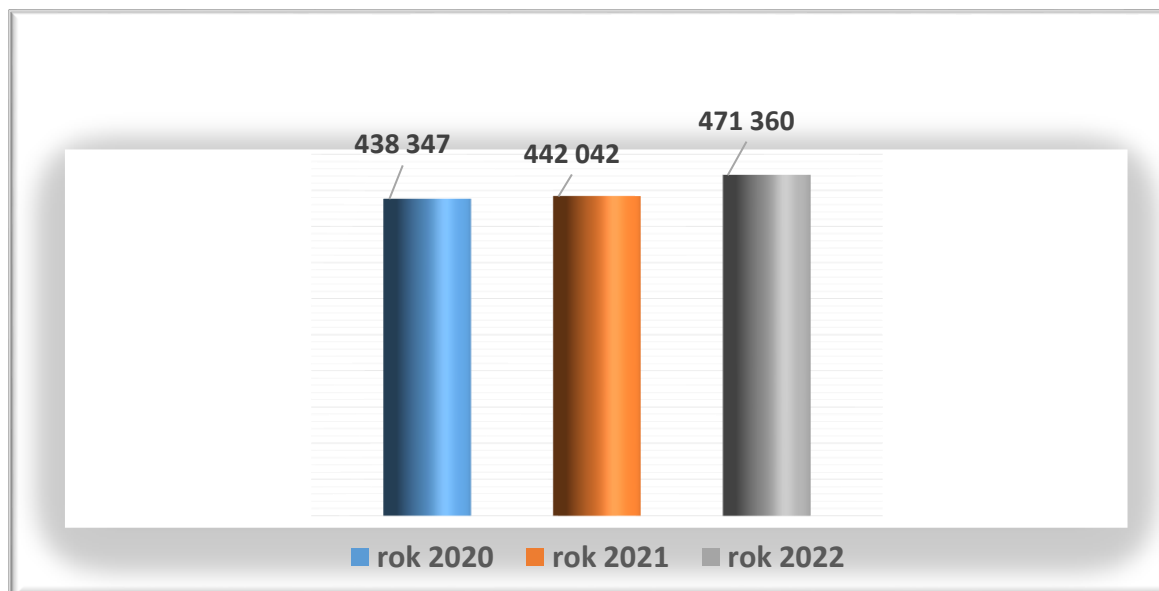
Realizacja programów profilaktycznych stanowi aktywne działania Burmistrza Miasta, Miejskiej Świetlicy Profilaktycznej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Szkół jak również jednostek gminy umożliwiających w sposób różnorodny na zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży (Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej, Miejskie Centrum Sportu i Rekreacji, Biblioteka Suska oraz Centrum Kultury i Filmu w Suchej Beskidzkiej). Równie ważną rolę odgrywa w tym aspekcie wsparcie finansowe organizacji pozarządowych.

Finansowanie zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu zapewniono ze środków

pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych.

Wykres 108. Wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w 2022 roku w porównaniu z latami ubiegłymi

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Sucha Beskidzka

W związku z znaczącym wzrostem sprzedaży napojów alkoholowych wzrasta zapotrzebowanie na działania w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów uzależnień. Szczególne znaczenie w tym zakresie ma zmniejszenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży, podniesienie świadomości w zakresie zagrożeń i sposobów postępowania w przypadku występowania zjawiska alkoholizmu oraz narkomanii, zintegrowanie instytucji i organizacji zajmujących się problemem uzależnień, zmniejszenie dostępu do substancji psychoaktywnych, zwiększenie liczby atrakcyjnych ofert spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychologicznej i terapeutycznej.

10. KULTURA SPORT I REKREACJA

10.1. CENTRUM KULTURY I FILMU

Centrum Kultury i Filmu w Suchoj Beskidzkiej jest samorządową instytucją kultury Gminy Sucha Beskidzka, do zadań której należy rozpoznawanie oraz pobudzanie zainteresowań kulturalnych mieszkańców miasta, kształtowanie aktywnego uczestnictwa w kulturze, tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego i folkloru, edukacja kulturalna oraz popularyzacja wiedzy i sztuki.

W latach 1996 – 2020 Centrum Kultury i Filmu, jako instytucja działało pod nazwą Miejski Ośrodek Kultury – Zamek z siedzibą w renesansowym zamku suskim. Od stycznia 2021 roku

dzięki zrealizowanej przez samorząd Suchej Beskidzkiej inwestycji, w ramach której do użytku oddany został budynek Centrum Kultury i Filmu im. Billy'ego Wildera, jednostka pod nową nazwą Centrum Kultury i Filmu sukcesywnie rozwija i rozszerza swoją działalność w nowoczesnym, w pełni wyposażonym obiekcie przy ul. Mickiewicza 27. Dzięki przemyślanym założeniom projektowym, doskonałemu wyposażeniu obiektu, o które zadbał właściciel, czyli gmina Sucha Beskidzka i zaangażowaniu pracowników instytucji, jednostka może świadczyć usługi w wysokim standardzie. Centrum Kultury i Filmu od pierwszych tygodni działalności sukcesywnie buduje swoją renomę na rynku lokalnym oraz na arenie regionalnej i krajowej, kształtuje wizerunek miejsca i instytucji jako, dynamicznej i przyjaznej przestrzeni do aktywnego spędzania wolnego czasu, realizując jednocześnie wydarzenia kulturalne w innych lokalizacjach m.in. imprezy plenerowe na terenie zespołu zamkowo – parkowego, koncerty w Sali Rycerskiej czy wystawy w Galerii Sztuki – Zamek.

Wychodząc naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców, obiekt centrum kultury udostępniany jest codziennie, przez co najmniej 84 godziny w tygodniu, umożliwiając mieszkańcom korzystanie z usług działających tam jednostek w godzinach porannych, wieczornych, przez większość weekendów, oraz w czasie świąt. Od momentu wznowienia działalności oferta jednostki cieszy się dużą popularnością i zainteresowaniem, a wizerunek instytucji wzbudza pozytywne komentarze i opinie. Na dzień 31.12.2022 r. zatrudnienie w jednostce wynosiło łącznie 11,5 etatu (12 pracowników).

W 2022 Centrum Kultury i Filmu zorganizowało 54 wydarzenia (16 345 uczestników) oraz było współorganizatorem 26 wydarzeń (4513 uczestników) przy współpracy z instytucjami kultury i oświaty, stowarzyszeniami oraz aktywnymi, nieformalnymi grupami społecznymi. Łącznie w tych 80 przedsięwzięciach kulturalnych wzięło udział 20 858 uczestników. Wśród 54 zorganizowanych przez CKIF wydarzeń 22 z nich to koncerty w sali widowiskowej CKIF, m. in. zespołów „Dżem”, „Happysad”, „Stare Dobre Małżeństwo”, a także koncert Piotra Cugowskiego oraz lipcowy, plenerowy koncert na dziedzińcu zamku suskiego Krystiana Ochmana. W październiku 2022 roku na scenie sali widowiskowej przed suską publicznością zagościł The Ambassadors Rock Band - zespół będący częścią orkiestry Sił Powietrznych Stanów Zjednoczonych stacjonujących w Europie, oraz Ziębicka Orkiestra Mandolinistów, która wykonała na żywo koncert do niemego filmu „Frankenstein” z 1910 r.

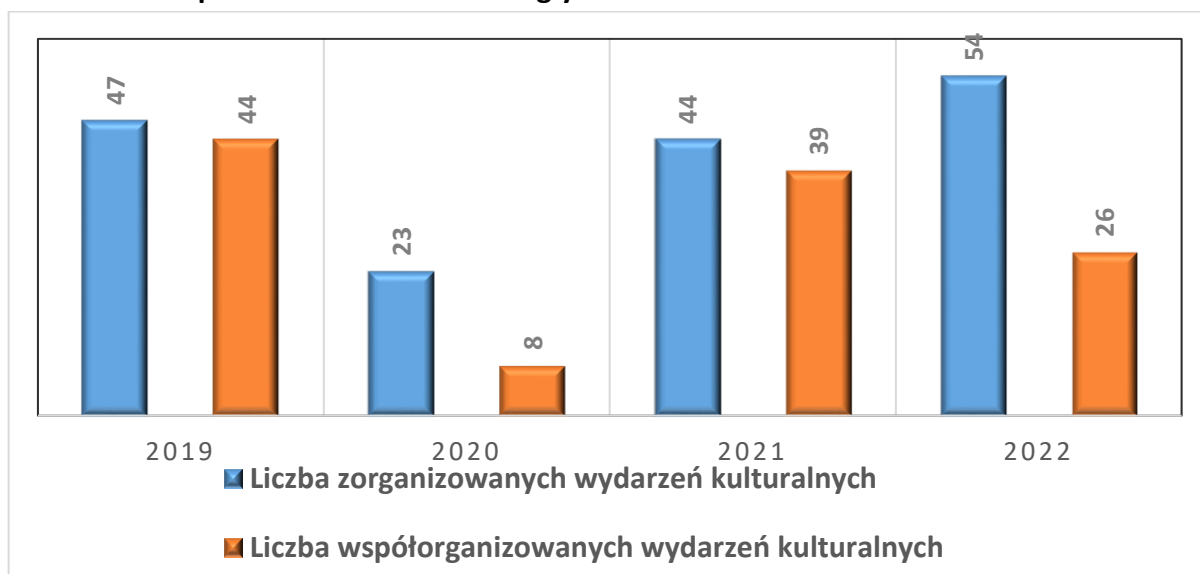
Tradycyjnie koncertowy rok w mieście rozpoczęła zorganizowana 7 stycznia 2022 roku po raz pierwszy w sali widowiskowej CKIF XVIII Gala Noworoczna pod patronatem Burmistrza Miasta. Ponadto w minionym roku CKIF było organizatorem Jubileuszowego Koncertu Zespołu Muzyki Dawnej z okazji 25 – lecia działalności zespołu w sali rycerskiej zamku suskiego, a także koncertów Miejskiej Orkiestry Dętej, zespołów Regionalnych, kół muzycznych i Ogniska Muzyki Tradycyjnej. W 2022 roku na deskach sali widowiskowej Centrum Kultury i Filmu zaprezentowało 13 spektakli teatralnych i kabaretowych, w tym występy „Kabaretu Młodych Panów”, Kabaretu „Skeczów Męczących”, „Kabaretu Czesuaf”, „Kabaretu Hrabi”, „Igora Kwiatkowskiego”. Wyjątkowym widowiskiem teatralnym był zrealizowany w ramach programu „Teatr Polska” spektakl „Bracia Polarnej Zorzy”, a także sztuka „Zemsta” Aleksandra Fredry wystawiona przez aktorów Zespołu Teatralnego

z Dobczyc, dzięki współpracy nawiązanej z dobczyckim Stowarzyszeniem Teatr Pod Zamkiem. W roku 2022 mieszkańcy miasta i goście mogli zwiedzić 8 wystaw artystycznych. W 2022 roku Centrum Kultury i Filmu było organizatorem 6 imprez i uroczystości. Niewątpliwie największym wydarzeniem 2022 roku były reaktywowane po dwuletniej przerwie spowodowanej pandemią Dni Ziemi Suskiej. Suski Jarmark Kulturalny 2022 był swoistą mozaiką różnorodnych inicjatyw kulturalnych. O zapewnienie bawiącym się dobrego humoru zadbał Marcin Daniec, który jako pierwszy tego dnia wystąpił na dziedzińcu zamku suskiego. Tuż po nim na scenie zagościł zespół Martin Lange. Wydarzeniem wieczoru był porywający koncert Marka Piekarczyka, wybitnego wokalisty zespołu TSA. Zwieńczeniem Dni Ziemi Suskiej 2022 była operetka Johanna Straussa „Zemsta Nietoperza”. Dzieło „króla walca” zaprezentowali soliści polskiej sceny operowej i operetkowej z towarzyszeniem Woytek Mrozek Chamber Orkiestra pod batutą Adama Wagnera. W 2022 roku Centrum Kultury i Filmu było organizatorem cieszących się corocznie dużą popularnością i renomą festiwali i konkursów. Największym wydarzeniem w tej kategorii jest listopadowy Festiwal Pieśni Patriotycznej „To Polska, moja Ojczyzna”, którego zwieńczeniem jest Koncert Laureatów uświetniający corocznie miejskie obchody Święta Niepodległości. W 2022 roku Centrum Kultury i Filmu zorganizowało ponadto 4 spotkania autorskie/prelekcje.

Centrum Kultury i Filmu było ponadto współorganizatorem 26 wydarzeń realizowanych przy współpracy z instytucjami kultury i oświaty, stowarzyszeniami oraz nieformalnymi grupami społecznymi, które cieszyły się równie wysoką frekwencją w liczbie 4513 uczestników. W ramach współpracy m. in. z samorządową Szkołą Muzyczną I Stopnia w Suchoj Beskidzkiej zrealizowano w Centrum Kultury i Filmu: Koncert Wiosenny Szkoły Muzycznej, Koncert z okazji Dnia Matki oraz Koncert Kolęd w wykonaniu uczniów. Współpraca ze stowarzyszeniem MeloArte zaowocowała trzema wydarzeniami koncertowymi, w tym finałowym koncertem festiwalu MeloFest. Od lutego 2022 co miesiąc w murach CKIF przy współpracy z Konfraternią Rapsodyczną organizowany był Salon Poezji. Wspólnie z nieformalną grupą StreetArt na deskach sali widowiskowej CKIF wystawione zostały spektakle „Alicja w krainie czarów” w wykonaniu dzieci i młodzieży z Suchoj Beskidzkiej. We wrześniu w Centrum Kultury i Filmu zorganizowana została wystawa fotograficzna „Kadry zatrzymane” członków Suskiego Stowarzyszenia Fotograficznego. W 2022 roku Centrum Kultury i Filmu zostało partnerem projektu realizowanego przez Krakowską Fundację Filmową, w ramach którego w okresie 5 miesięcy od sierpnia do grudnia na ekranie suskiego kina zaprezentowano pięć filmów dokumentalnych, wyróżnionych i nagrodzonych w czasie 62. Krakowskiego Festiwalu Filmowego. Z kolei współpraca CKIF z krakowskim Kinem pod Baranami zaowocowała organizacją sierpniowego kina plenerowego w suskim parku zamkowym. W maju 2022 w Centrum Kultury i Filmu swój jubileusz 20 - lecia działalności obchodziła Miejska Świetlica Profilaktyczna, natomiast w październiku w CKIF zorganizowane zostały obchody 10 – lecia działalności Szkoły Muzycznej I stopnia w Suchoj Beskidzkiej.

Ponadto w sali widowiskowo – kinowej Centrum Kultury i Filmu zorganizowanych zostało 27 wydarzeń zewnętrznych, na które sale były wynajęte odpłatnie podmiotom zewnętrznym. Wydarzenia zewnętrzne organizowane w CKIF w minionym roku zgromadziły szacunkowo co najmniej kolejne 10 tys. uczestników w obiekcie Centrum Kultury i Filmu.

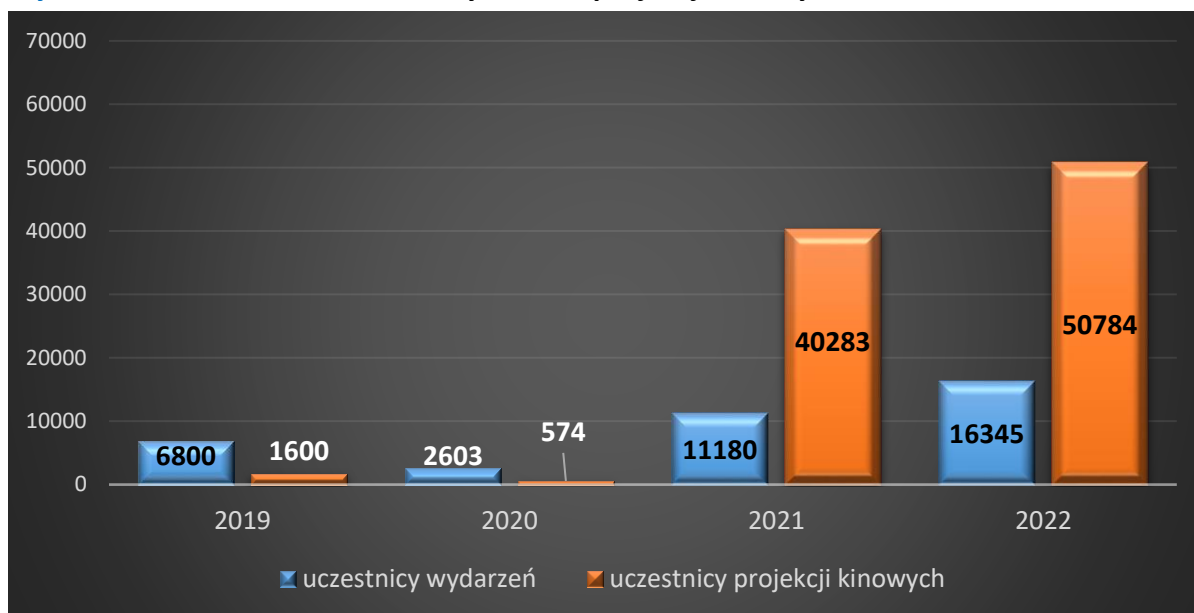
Wykres 109. Wydarzenia organizowane i współorganizowane przez CKiF w 2022 roku w porównaniu z latami ubiegłymi.

Źródło: Centrum Kultury i Filmu w Suchoj Beskidzkiej

Stała działalność kinowa w Centrum Kultury i Filmu rozpoczęła się od dnia 21 maja 2021. W ciągu minionego 2022 roku na potrzeby realizacji oferty kinowej Centrum Kultury i Filmu prowadziło współpracę z 20 dystrybutorami filmów. Repertuar kina oparty jest na aktualnych premierach kinowych, wyświetlanych w cyklu piątek – niedziela. W przypadku innych wydarzeń organizowanych w sali widowiskowej CKiF, filmy wyświetlane są również w pozostałe robocze dni tygodnia. W środowe i czwartkowe wieczory odbywają się projekcje kina artystycznego, gatunkowego i dokumentalnego w cyklu „Kino konesera”. Ponadto kino współpracuje z firmami, placówkami oświatowymi, stowarzyszeniami, klubami sportowymi i instytucjami oraz instytucjami organizując w tygodniu w godzinach przedpołudniowych specjalne seanse dla grup zorganizowanych. Repertuar kina Centrum Kultury i Filmu programowany jest w cyklach 3 – 4 tygodniowych z uwzględnieniem innych wydarzeń realizowanych w sali widowiskowej CKiF. Od stycznia do 31 grudnia 2022 kino Centrum Kultury i Filmu w Suchoj Beskidzkiej zorganizowało łącznie 796 seansów filmowych, na które wydano **50 784 bilety**. Na ekranie suskiego kina wyświetlono łącznie 155 produkcji filmowych kinematografii polskiej i zagranicznej. Największym zainteresowaniem i frekwencją wśród wyświetlanych produkcji cieszyła się animacja „Minonki: Wejście Gru”, którą w suskim kinie obejrzało 4789, a po weekendzie premierowym wg. informacji przekazanych przez dystrybutora Universal International Pictures suskie kino zajęło 5 miejsce w Polsce wśród kin jednosalowych. Na podium pod względem frekwencji kinowej w 2022 roku znalazły się kolejno polskie produkcje: film biograficzny o życiu i działalności Księdza Kaczkowskiego pt. „Johnny”, na który wydano 2330 biletów oraz piąta część polskiej komedii „Listy do M.” która zgromadziła przed ekranem 2031 widzów. Listę „Top 5” suskiego kina zamykają dwie wielkie światowe premiery 2022 roku, sequele – „Avatar 2: Istota Wody” z frekwencją 1907 widzów oraz animacja „Sing 2” – 1597 widzów. W konkursie wakacyjnym dystrybucji MONOLIGHT FILMS kino Centrum Kultury i Filmu pod względem frekwencji zajęło 3 miejsce w Polsce wśród kin działających w miejscowościach do 15 tys. mieszkańców.

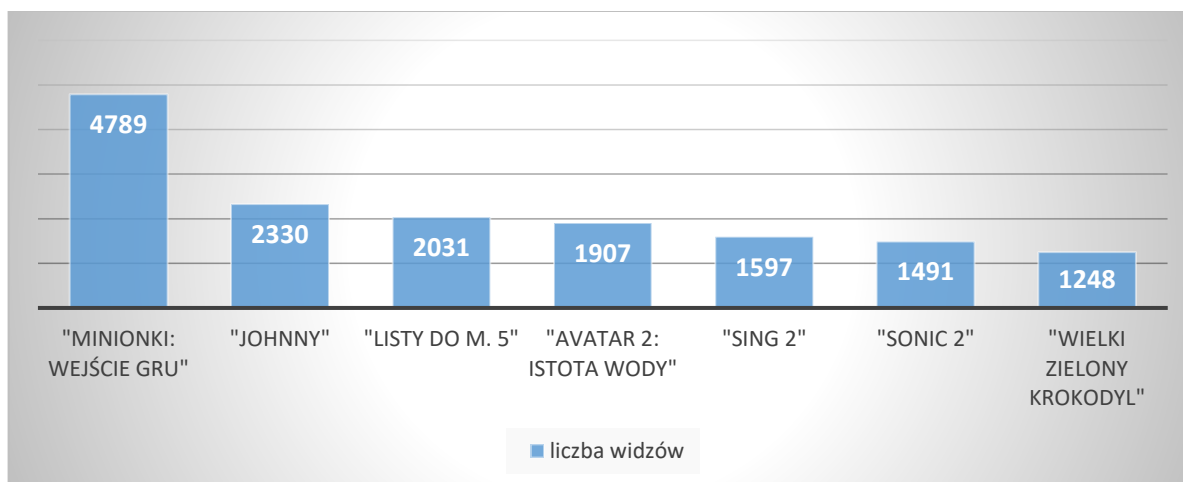
Wykres 110. Liczba uczestników wydarzeń i projekcji kinowych w latach 2019 – 2022

Źródło: Centrum Kultury i Filmu w Suchej Beskidzkiej

Ceny biletów w centrum kultury i filmu wynoszą: 18 zł – bilet normalny; 15 zł – bilet ulgowy, który przysługuje dzieciom, studentom, emerytom, rencistom, oraz osobom niepełnosprawnym, 13 zł – bilet grupowy, który przysługuje grupom zorganizowanym powyżej piętnastu osób. Ponadto honorowane są zniżki dla rodzin posługujących się Kartą Dużej Rodziny, a w sprzedaży znajdują się także elegancko wydane Karty Podarunkowe do kina w cenie 18 zł – umożliwiające wybór i pojedyncze wejście na dowolną projekcję, wyświetlaną w ciągu 100 dni od daty zakupu, których w 2022 roku sprzedano 591 szt., a kolejne 99 sztuki zostały wydane przez CKIF w formie nagród dla laureatów konkursów i festiwali organizowanych i współorganizowanych przez CKIF.

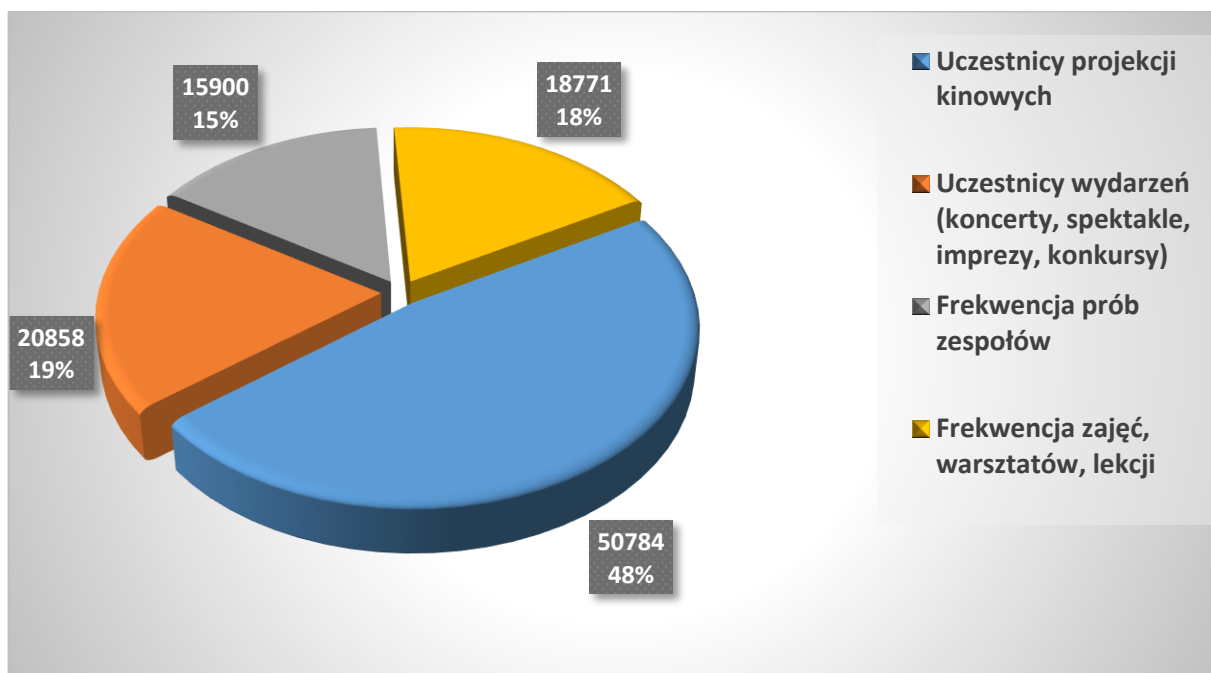
Wykres 111. Najpopularniejsze tytuły kinowe w roku 2022 wyświetlane w Centrum Kultury i Filmu

Źródło: Centrum Kultury i Filmu w Suchej Beskidzkiej

W Centrum Kultury i Filmu mieszkańcy Suchej Beskidzkiej i okolicznych miejscowości mają możliwość uczestnictwa w różnego rodzaju zajęciach edukacyjnych i rozrywkowych. W 2022 roku odbiorcy oferty CKiF mogli skorzystać z bogatej oferty zajęć stałych, grupowych i indywidualnych m.in. takich jak: joga, taniec towarzyski, taniec dla dzieci, rysunek i malarstwo, zajęcia manualne, warsztaty ekologiczne, zajęcia z robotyki Lego, warsztaty szachowe, nauka śpiewu lub gry na skrzypcach i basach góralskich, gitarze basowej, gitarze elektrycznej, gitarze akustycznej, ukulele, akordeonie czy fortepianie. Zajęcia edukacyjne i warsztatowe są nie tylko sposobnością na spędzenie wolnego czasu, ale także pozwalają na realizację indywidualnych pasji, zainteresowań oraz służą rozwijaniu wrodzonych talentów i podnoszeniu kompetencji kulturalnych. Dużym zainteresowaniem cieszy się sobotni, dopołudniowy cykl warsztatów plastycznych „Klub Młodego Pokolenia” w ramach którego zrealizowano liczne prace i mini wystawy. We wtorki przed południem w zajęciach artystyczno – manualnych uczestniczą regularnie suscy seniorzy, z kolei w poniedziałki i środy dla tej grupy wiekowej organizowane są zajęcia jogi i fitness.

Wykres 112. Struktura odbiorców oferty CKiF w 2022 roku według kategorii

Źródło: Centrum Kultury i Filmu w Suchej Beskidzkiej

W ramach realizowanej oferty zajęć i warsztatów w Centrum Kultury i Filmu zorganizowanych zostało łącznie 1729 godzin zajęć i warsztatów artystycznych, w tym 1163 lekcji indywidualnych oraz 566 godzin zajęć grupowych (grupy do 15 osób), w których łącznie frekwencja wyniosła ponad 8811 uczestników. Ponadto podmioty zewnętrzne (osoby fizyczne, firmy, kluby sportowe, stowarzyszenia), którym odpłatnie udostępniano sale zajęciowe w budynku CKiF zrealizowały łącznie 575 godzin zajęć, z szacowaną łącznie frekwencją 8 460 uczestników, a stowarzyszenia i instytucje oświatowe którym sale warsztatowe udostępniano bezpłatnie w łącznym wymiarze 60 godzin odnotowały szacowaną frekwencję na poziomie 1500 uczestników. Tym samym w 2022 roku w budynku

Centrum Kultury i Filmu nasza jednostka i podmioty zewnętrzne zorganizowały łącznie 2494 godz. zajęć, z kolei sumaryczna frekwencja zajęć warsztatów i lekcji indywidualnych organizowanych wyniosła 18 771 uczestników. W okresie od września do końca listopada 2022 roku dzieci, młodzież oraz dorośli mogli skorzystać z bezpłatnej nauki gry na tradycyjnych instrumentach ludowych, a także wziąć udział w ciekawych warsztatach, zajęciach i próbach przybliżających folklor i kulturę ludową naszego regionu. Przedmiotem pracy ogniska muzyki tradycyjnej były poznawanie i nauka gry na instrumentach ludowych, muzyki i śpiewu ludowego. Projekt został zrealizowany w ramach pilotażowej edycji Programu OGNISKA MUZYKI TRADYCYJNEJ 2022, finansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, z którego Centrum Kultury i Filmu w Suchej Beskidzkiej, jako jedna z dziesięciu instytucji w Polsce, pozyskało dofinansowanie w wysokości 13 tys. złotych.

W okresie od września do listopada 2022 roku w sali tanecznej Centrum Kultury i Filmu odbywały się „Podbabiogórskie warsztaty jogi”. Zajęcia prowadzone były przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Podbabiogórze” przy współpracy z Centrum Kultury i Filmu w Suchej Beskidzkiej. W okresie przed projektowym w Centrum Kultury i Filmu od listopada 2021 roku organizowane były jedyne w powiecie suskim nieodpłatne zajęcia jogi dla seniorów. Realizacja powyższego zadania umożliwiła większej grupie osób udział w zajęciach jogi w stałych, cotygodniowych cyklach. Warsztaty były skierowane głównie do grup defaworyzowanych, m.in. do młodych, dorosłych ludzi bez pracy, czy osób starszych powyżej 60 roku życia. Mogli wziąć w nich udział wszyscy mieszkańcy miasta Sucha Beskidzka jak i powiatu suskiego. Dla każdej z trzech grup liczących po 15 osób zorganizowany został cykl 12 zajęć (raz w tygodniu) w wymiarze 90 minut. łącznie zostały przeprowadzone 54 godziny zajęć, w których wzięło udział 45 osób. Podbabiogórskie warsztaty jogi zostały zrealizowane w ramach operacji własnej realizowanej przez Stowarzyszenie LGD "Podbabiogórze" ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Za pośrednictwem Centrum Kultury i Filmu samorząd Suchej Beskidzkiej wspiera amatorski ruch muzyczny, umożliwiając mieszkańcom realizację kulturalnych pasji w dziedzinie muzyki, tańca, folklor, poprzez udział w próbach i występach zespołów i grup muzycznych. Działające przy Centrum Kultury i Filmu zespoły mają zapewnione nie tylko zaplecze lokalowe do organizacji prób i występów, ale także instruktaz, wyposażenie (zakup strojów i instrumentów), oraz dofinansowanie do wyjazdów na przeglądy i wydarzenia. W 2022 roku pod egidą Centrum Kultury i Filmu działało sześć amatorskich grup muzycznych i zespołów: Miejski Chór - Jasień, Zespół Muzyki Dawnej im. Gaspara Castiglione, Miejska Orkiestra Dęta, Dziecięcy Zespół Regionalny „Mała Ziemia Suska”, Zespół Regionalny „Ziemia Suska” oraz regionalne kapele: Kapela Mała Ziemia Suska, Kapela Skoblicka i Kapela Smrek. W minionym roku kalendarzowym w ramach działalności zespołów muzycznych zorganizowanych zostało łącznie ok. 750 godzin prób, które zorganizowano dla łącznie 159 osób zrzeszonych w minionym roku w zespołach.

10.2. BIBLIOTEKA SUSKA

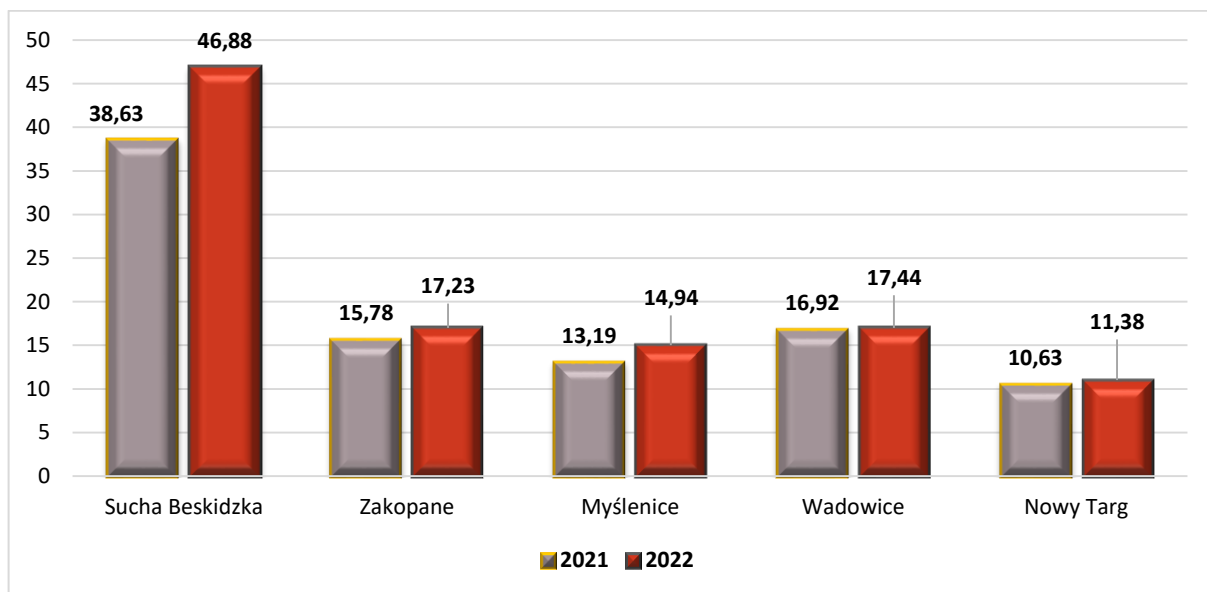
Biblioteka Suska im. dra Michała Żmigrodzkiego w Suchoj Beskidzkiej jest samorządową instytucją kultury, której organizatorem jest Gmina Sucha Beskidzka. Na mocy porozumienia Gminy z Powiatem Suskim księżnica pełni również funkcję biblioteki powiatowej. W 2022r. Biblioteka Suska prowadziła jedną filię w Szpitalu Rejonowym.

Biblioteka Suska w ciągu ostatnich kilkunastu lat stała się jedna z najbardziej rozpoznawalnych małych bibliotek w Polsce. Jej działania w obszarze edukacji, integracji społecznej i animacji kultury często prezentowane są jako przykłady dobrych praktyk podczas wydarzeń branżowych i w publikacjach dotyczących bibliotek publicznych. Biblioteka jest zapraszana na najważniejsze wydarzenia w branży bibliotekarskiej m.in. Światowy Kongres Bibliotek IFLA WLIC w Stanach Zjednoczonych, Międzynarodowe forum bibliotek w Chinach, Światowy Kongres Bibliotek we Wrocławiu, a także wielokrotnie w roli prelegenta na Ogólnopolski Kongres Bibliotek Publicznych.

W roku 2022 Biblioteka Suska okazała się najlepszą biblioteką publiczną w Małopolsce, zajmując pierwsze miejsce na 182 małopolskie biblioteki w obszarze najważniejszego wskaźnika, obrazującego stan czytelnictwa tj. liczby czytelników na 100 mieszkańców. Suska księżnica osiągając rekordowy wskaźnik 46,88 awansowała z dotychczasowego drugiego miejsca w województwie.

Ubiegły rok był również rekordowy pod względem pozostałych wskaźników statystycznych, które były najwyższe od ponad 30 lat. Liczba czytelników wyniosła 4161 osób, osiągając najwyższy od 1989 r. poziom. Biblioteka odnotowała także bardzo wysoki wzrost ilości wypożyczeń o 41% i wzrost ilości odwiedzin o 52%.

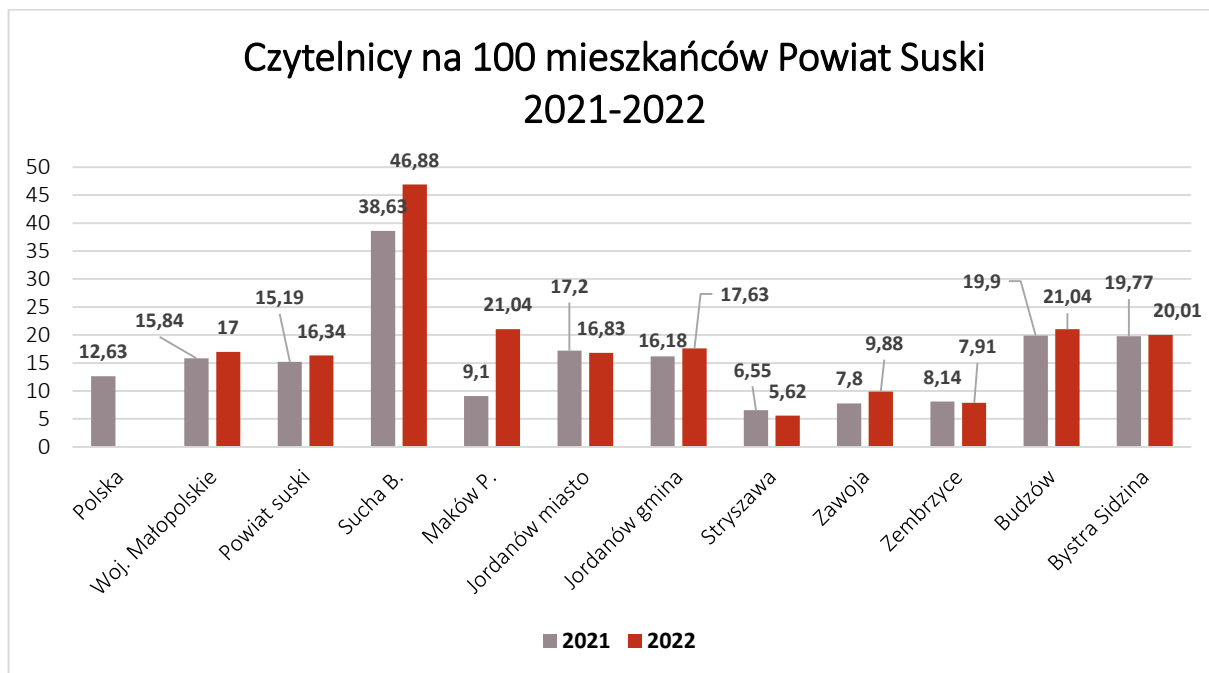
Wykres 113. Czytelnicy na 100 mieszkańców w pobliskich bibliotekach tej samej rangi, w latach 2021 – 2022

Źródło: Biblioteka Suska

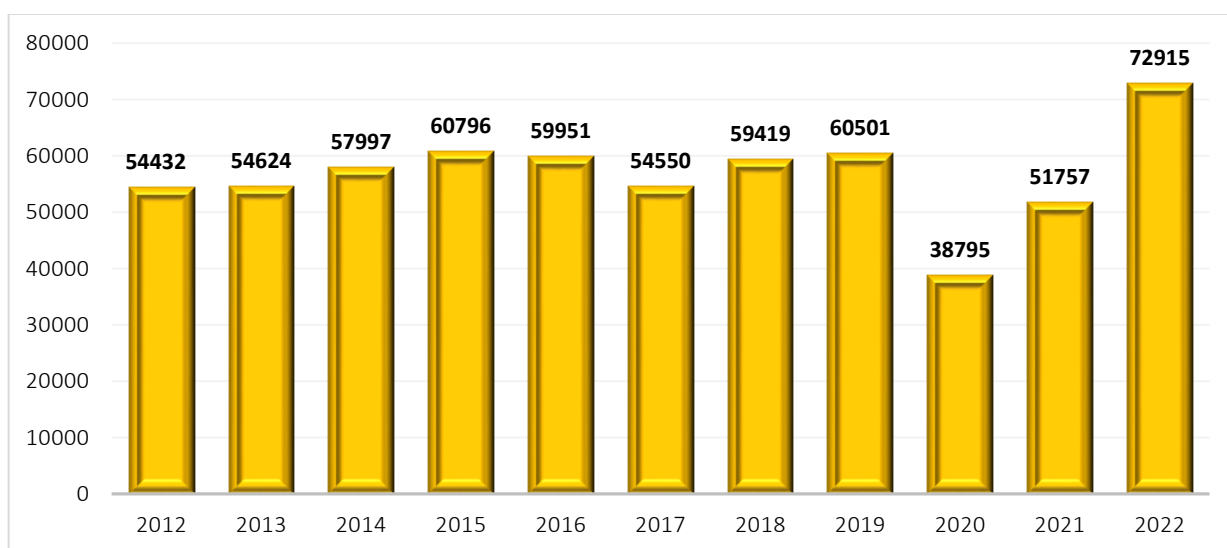
Wykres 114. Czytelnicy na 100 mieszkańców Powiat Suski w latach 2021 – 2022

Źródło: Biblioteka Suska

Liczba wypożyczeń w ciągu całego 2022r. wyniosła 72915, co jest wzrostem o prawie 41% w porównaniu do roku 2021. Natomiast liczba odwiedzin wyniosła 36118 (wzrost o 52%). Biorąc pod uwagę całkowity czas otwarcia biblioteki w ciągu minionego roku oraz liczbę wypożyczeń i odwiedzin, średnio w każdym dniu otwarcia czytelnicy odwiedzali bibliotekę co 5 minut, a książka była wypożyczana co 2,5 minuty.

Wykres 115. Ilość wypożyczeń w Bibliotece Suskiej w latach 2021 – 2022 (wypożyczenia w roku 2020 i 2021 obejmuje okres 8 miesięcy)

Źródło: Biblioteka Suska

Księgozbiór biblioteki liczy 61333 woluminy (2022), biblioteka oferuje również czasopisma, audiobooki, e-booki, komiksy, gry wideo i gry planszowe. Poza standardową działalnością placówka jest również przestrzenią aktywności społecznej i kulturalnej. W ciągu roku biblioteka zorganizowała 49 różnego typu wydarzeń (konkursy, zajęcia i warsztaty dla dzieci, lekcje biblioteczne, wizyty studyjne, turnieje). Ogromną popularnością cieszyły się kolejne edycje konkursów: Zdjęcie Roku Powiatu Suskiego i Podbabiogórskie Opowieści oraz zorganizowana w ramach obchodów Dni Ziemi Suskiej VI Wielka Gra Miejska. Łącznie we wszystkich imprezach wzięło udział 1501 uczestników.

Stan zatrudnienia w bibliotece wraz z filią wyniósł na koniec 2022 r. 8 etatów.

10.3. MUZEUM MIEJSKIE

Muzeum Miejskie Suchoj Beskidzkiej to samorządowa instytucja kultury Gminy Sucha Beskidzka działająca od 2007 roku (powołana na mocy Uchwały Rady Miejskiej Nr XLVI/381/06 z dnia 24 października 2006 roku).

Określony w Statucie zakres działań Muzeum obejmuje: gromadzenie, przechowywanie, udostępnianie, opracowywanie i upowszechnianie zbiorów w zakresie historii miasta Sucha Beskidzka oraz regionu babiogórskiego.

FUNKCJONOWANIE I ORGANIZACJA MUZEUM W ROKU 2022

Rok 2022 był pierwszym po epidemii COVID – 19 pełnym okresem pracy Muzeum w formie stacjonarnej bez przerw czasowych w zakresie wystawienniczym oraz udostępniania zbiorów.

Muzeum w 2022 roku było czynne w tygodniu w następujących dniach:

- w sezonie tj. w okresie od 1 maja do 30 września od wtorku do niedzieli,
- poza sezonem tj. od 1 października do 30 kwietnia od wtorku do soboty.

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosił 6,5 etatu.

W 2022 r. wdrożone zostały płatności kartą - płatności bezgotówkowe.

Jednym z najważniejszych wydarzeń dla Muzeum Miejskiego Suchoj Beskidzkiej w roku 2022 był jubileusz 15 – lecia działalności w ramach którego zorganizowane zostały dwa specjalne wydarzenia: „Muzeum od Kuchni” oraz „Spotkanie Jubileuszowe”. „Muzeum od Kuchni” miało formę dnia otwartego, w ramach którego ukazana została codzienna praca muzealnika oraz zaprezentowano eksponaty z muzealnego magazynu. Dwudziestego pierwszego października 2022 r. w Sali Rycerskiej Zamku Suskiego w podniosłej atmosferze odbyło się uroczyste spotkanie jubileuszowe, na którym podsumowano 15-lecie działalności Muzeum Miejskiego Suchoj Beskidzkiej. Jubileusz stał się sposobnością do uhonorowania osób, instytucji i firm, które posiadają szczególną wrażliwość w zakresie zachowania dla potomnych dziedzictwa kulturowego miasta i regionu oraz wspierają Muzeum Miejskie Suchoj Beskidzkiej, poprzez nadanie im tytułu honorowego „Amicus Muzeum”.

UPOWSZECHNIANIE ZBIORÓW (WYSTAWY STAŁE I CZASOWE) I EDUKACJA MUZEALNA

Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej posiada następujące wystawy stałe:

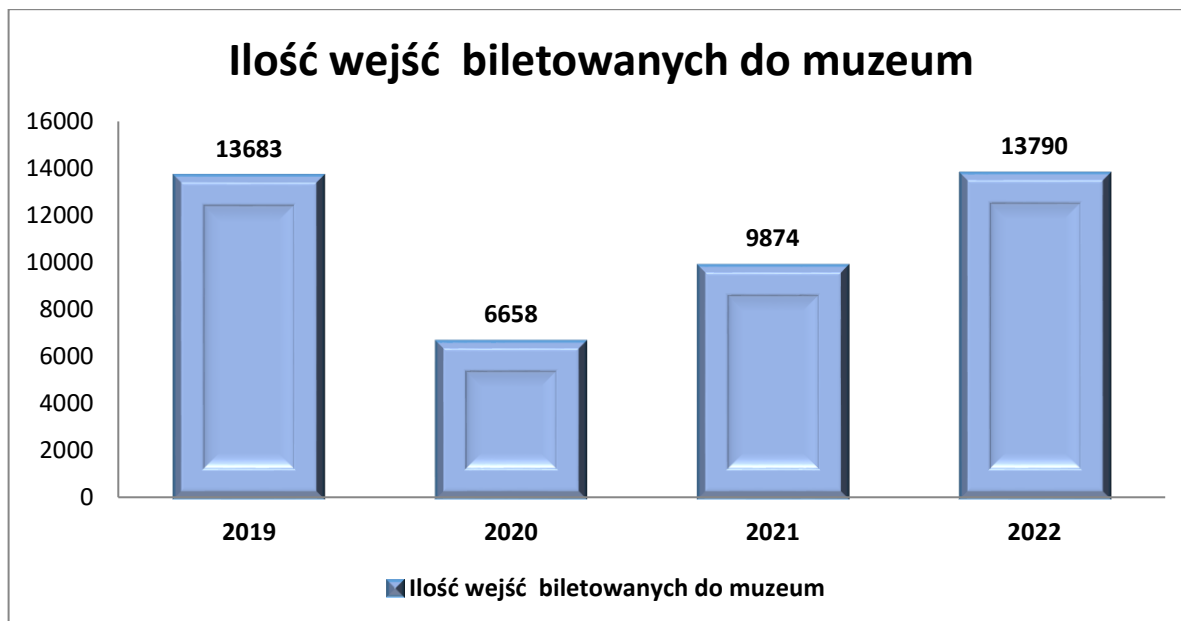
- „Najstarsze osadnictwo w dolinie Skawy”: wystawa historyczno-archeologiczna, w ramach zwiedzania prezentowany jest film pod tym samym tytułem,
- Wystawa historyczna prezentująca rody panujące na suskim zamku oraz historię miasta Sucha Beskidzka do XX wieku,
- Malarstwo nowożytne – kolekcja habsburska wraz z bronią myśliwską (XVII w. – XX w.),
- Miłość do człowieka – Miłość do sztuki – Miłość do natury. Kolekcja Marii i Emila Zegadłowiczów,
- kolekcja etnograficzna obrazująca kulturę ludową mieszkańców Ziemi Suskiej - Górali Babiogórskich i Żywieckich.

Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej w roku 2022 zorganizowało następujące wystawy czasowe:

- „Mężowie Niepodległości” wraz z Instytutem Pamięci Narodowej, Nadleśnictwem Sucha (wystawa outdoorowa wzbogacona mini - wystawą ze zbiorów własnych Muzeum, 1-20 lutego 2022 r.),
- „W poszukiwaniu piękna przyrody. Podróże Walerego Goetla i Piotra Chrzęstowskiego” wraz z Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie, Fundacją dla AGH (od 24 czerwca 2022 r.),
- „Dziecko i Rodzina w średniowieczu” wraz z Rezerwatem Archeologicznym Genius Loci w Poznaniu (wystawa outdoorowa, od 29 czerwca 2022 r.),
- „Sroga Pani Suskiego Zamku” wystawa prac uczestników konkursu zorganizowanego w ramach Dni Ziemi Suskiej (5 sierpnia 2022 r., w ramach „Nocy w Muzeum”),
- „Produkt Lokalny Podbabiogórza” wraz z Stowarzyszeniem LGD Podbabiogórze (27 września – 27 października 2022 r.),
- „Plakaty z Wystaw i Wydarzeń Muzeum Miejskiego Suchej Beskidzkiej” opracowana w ramach obchodów 15-lecia funkcjonowania Muzeum Miejskiego Suchej Beskidzkiej (15 września do 21 października 2022 r.),
- „W szkolnej ławie. Dzieje oświaty w Suchej Beskidzkiej” (od 24 listopada 2022 r.),
- „Tam, gdzie zdarzył się cud. Szopki bożonarodzeniowe Karola i Józefa Lasików (od 18 grudnia 2022 r.).

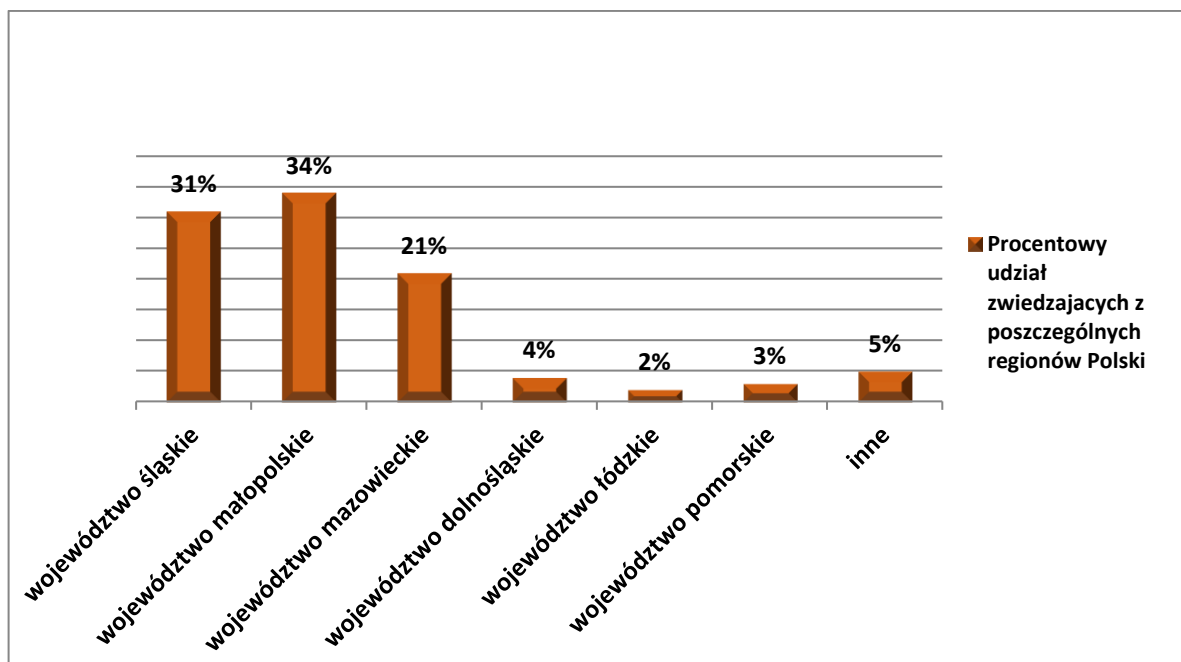
W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej odwiedziło **19 003** osoby.

Wykres 116. Ilość wejść biletowanych do muzeum w latach 2019 – 2022

Źródło: Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej

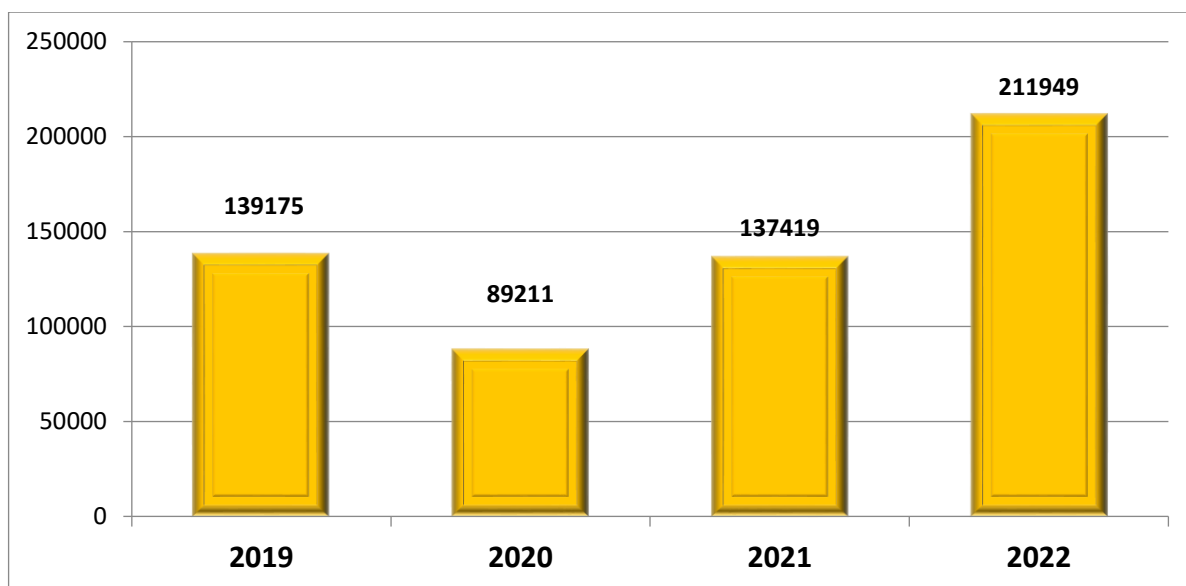
Wykres 117. Procentowy udział zwiedzających z poszczególnych regionów Polski w 2022 r.

Źródło: Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej

Ze sprzedaży biletów wstępu (w tym usług przewodnickich), wydawnictw i pamiątek uzyskano w 2022 r. przychód w wysokości 211 949 zł (dwieście jednaście tysięcy dziewięćset czterdzieści dziewięć złotych).

Wykres 118. Wpływy muzeum w PLN pochodzące ze sprzedaży biletów, wydawnictw i usług w 2022 roku w porównaniu do lat poprzednich

Źródło: Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej

Do oferty wprowadzono nowe wzory magnesów (których łącznie zostało sprzedanych 2118 sztuk) oraz nowe tytuły publikacji książkowych w ramach współpracy z wydawnictwami. Poszerzanie zbiorów oraz organizacja wystaw nierozzerwalnie wiąże się z prowadzeniem przez muzeum badań naukowych. Jedną z podstawowych form tych badań jest kwerenda, czyli poszukiwanie informacji w zasobach archiwów, bibliotek czy placówek naukowych.

Kwerendy wykonane w 2022 r.:

1. Przeprowadzone w zasobach Muzeum Miejskiego Suchej Beskidzkiej dla podmiotów i badaczy zewnętrznych (łącznie 19 kwerend), m. in. na następujące tematy:

- Anna Branicka – podróże egipskie,
- Budynek Nadleśnictwa Suskiego,
- Rysunki z kolekcji Kraszewskiego w Bibliotece Branickich,
- Akta Państwa Suskiego,
- Postać Romualda Bogaczyka,
- fotografia Emila Zegadłowicza z Otwocka,
- Władysław Roguski,
- Rysunki Stefana Żechowskiego (dla wydawnictwa BOSZ),
- Prezbiterium kościoła suskiego dla Parafii NNMP w Suchej Beskidzkiej,
- „Wrzosa” Emila Zegadłowicza,
- Wojciech Gerson (dla Muzeum Narodowego w Warszawie),
- Adam Setmajer suski urzędnik kolei
- Grafiki Hulewicza (dla Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu).

2. Przeprowadzone w ramach tzw. badań własnych Muzeum (czyli w archiwach oraz innych placówkach muzealnych i naukowych):

- Włodarze Miasta,
- Aleksander Branicki – pierwszy archeolog amator w Polsce,
- Dzieje oświaty w Suchej Beskidzkiej,
- Marian Bucąła: życie i twórczość,
- Biblioteka Branickich,
- dr Franciszek Kandyd Nowakowski,
- Topór średniowieczny z Zembrzyc,
- Identyfikacja zabytkowych mebli z przełomu XIX/ XX wieku znajdujących się w murach zamku suskiego,
- Księga Pamiątkowa Biblioteki Branickich,
- Zabudowania dworskie i folwarczne Suskiego Zamku,
- Dworki Oficjalistów Zamkowych w Suchej Beskidzkiej,
- Oranżeria Zamkowa.

Jednym z najważniejszych celów działalności muzeum regionalnego jest edukowanie lokalnej społeczności, nakierowane na budowanie trwałej świadomości tożsamości regionalnej, opartej przede wszystkim na identyfikacji z miastem, jego przestrzenią i historią oraz tradycjami kulturowymi. Zadania edukacyjne muzeum winne być realizowane poprzez różnorodne formy, w tym konkursy, lekcje i zajęcia muzealne, prelekcje i wykłady. Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej poprzez swoją ofertę edukacyjną proponuje różnorodne formy działań kierowanych do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych. Zajęcia edukacyjne stanowią również uzupełnienie wystaw muzealnych oraz posiadanych kolekcji. Łącznie w 2022 r. przeprowadzonych zostało 53 lekcje i zajęcia muzealne. W 2022 r. Muzeum zorganizowało w ramach działań edukacyjnych dwa konkursy plastyczne:

- „Sroga Pani Suskiego Zamku” w ramach Dni Ziemi Suskiej,
- „Smok Kicek” w ramach Pikniku Muzealnego.

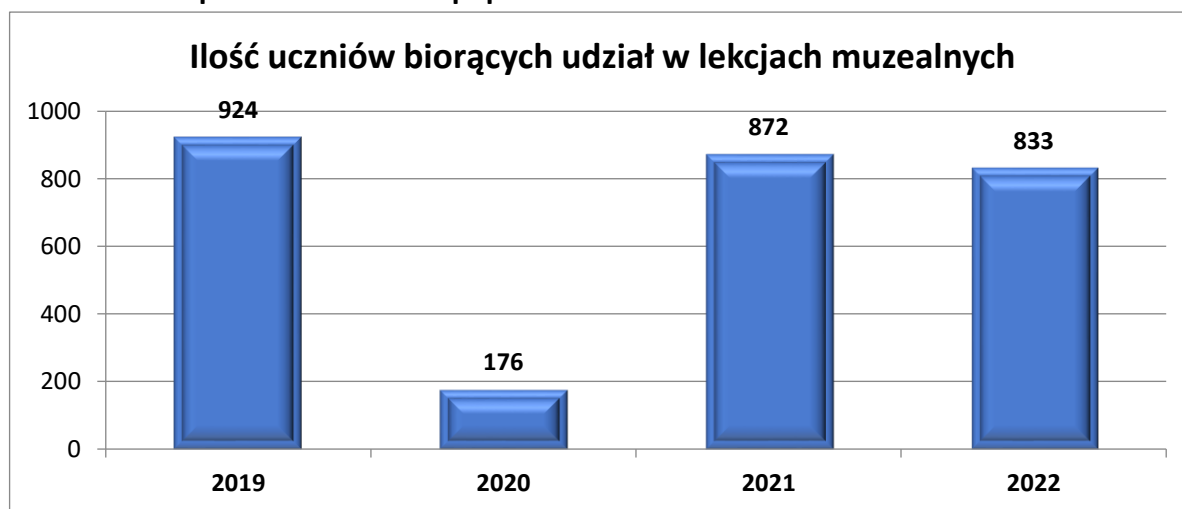
Muzeum wspólnie z Centrum Kultury i Filmu w Suchej Beskidzkiej im. Billy'ego Wildera przeprowadziło etap miejski konkursu pt. „Regionalna Szopka Babiogórska” (listopad – grudzień 2022 r.), szopki te prezentowane były na Jarmarku Bożonarodzeniowy.

Sezon wakacyjny 2022 r. (w ramach akcji „Wakacje w Muzeum”) otworzony został Piknikiem Muzealnym w ramach którego przygotowano liczne atrakcje dla dzieci i młodzieży szkolnej, w Pikniku uczestniczyło ponad 300 osób. Na czas wakacji opracowana została atrakcyjna dla turystów i mieszkańców forma nocnego zwiedzania Muzeum i Suskiego Zamku pt. „Noc w Muzeum”. Wydarzenie cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem zarówno ze strony mieszkańców Suchej Beskidzkiej, jak i turystów - w sumie odbyły się 4 edycje „Nocy w Muzeum”, a każda edycja wzbogacona została dodatkową atrakcją (np. koncertem na dziedzińcu zamkowym Zespołu Muzyki Dawnej im. Gaspara Gastiglione czy napadem Zbójników spod Babiej Góry).

Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej włączyło się ponownie w ogólnopolską akcję inicjowaną przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego „60+ Kultura”, której celem było zachęcanie seniorów do uczestnictwa w życiu kulturalnym. W ramach akcji zorganizowano WEEKEND SENIORA Z KULTURĄ NA SUSKIM ZAMKU (1-2.10.2022 r.). Uczestniczyło również w ogólnopolskiej akcji Dni Otwartych Funduszy Europejskich organizując zwiedzanie tematyczne pt. „Tajemnice Suskiego Zamku” (08.10.2022 r.).

Ważnym działaniem przyciągającym turystów do Muzeum jest realizacja własnej cyklicznej imprezy plenerowej – taką imprezą stał się zorganizowany po raz drugi na Dziedzińcu Suskiego Zamku Jarmark Bożonarodzeniowy. Na Jarmarku wystawiło się 50 twórców ludowych, rękodzielników, wystawców prywatnych, firm i instytucji.

Wykres 119. Ilość uczniów biorących udział w lekcjach muzealnych w 2022 roku w porównaniu do lat poprzednich

Źródło: Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej

Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej w 2022 r. podpisało porozumienie o współpracy z Katedrą Historii Architektury i Konserwacji Zabytków Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki, która zakłada m. in. realizację wspólnych działań w zakresie organizacji prac badawczych, prac projektowych i dydaktycznych. Muzeum podpisało również w grudniu 2022 r. porozumienie o współpracy z Zamkiem Królewskim na Wawelu - Państwowymi Zbiorami Sztuki. Porozumienie określa zasady współpracy pomiędzy stronami przy organizowaniu wspólnych wydarzeń kulturalnych, wystaw oraz działań edukacyjnych.

W 2022 r. Muzeum włączyło się w nagrania na terenie Suchej Beskidzkiej odcinka cyklu programu telewizyjnego pt. „Wędrowiec Polski”, którego producentem jest Telewizja Polska, a który przybliży historię, tradycję i kulturę różnych regionów Polski.

10.4. DZIAŁANIA W ZAKRESIE SPORTU I REKREACJI

W Suchej Beskidzkiej jest bardzo dobrze rozbudowana infrastruktura sportowa, która umożliwia uprawianie różnych dyscyplin sportowych, co z kolei ułatwia i przyczynia się do

propagowania aktywności fizycznej i sprzyja rozwojowi sportu. Realizacją zadań własnych gminy z zakresu kultury fizycznej, sportu i rekreacji zajmuje się Miejskie Centrum Sportu i Rekreacji „Babia Góra”, które jest jednostką organizacyjną gminy Sucha Beskidzka, a jego pracę koordynuje Referat Promocji i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Sucha Beskidzka. Podstawowym celem jest prowadzenie działalności sportowej i rekreacyjnej oraz zarządzanie powierzonymi obiektami i terenami (tj. stadionem sportowym, kompleksem sportowym „Orlik”, sezonowym lodowiskiem „Biały Orlik”, siłownią plenerową). Sezonowe lodowisko „Biały Orlik” – działa w okresie zimowym.

INFRASTRUKTURA SPORTOWA NA TERENIE MIASTA.

1. **Miejski stadion sportowy**
2. **Zespół boisk sportowych „Orlik 2012”.**
3. **Boisko piłkarskie pełnowymiarowe ze sztuczną nawierzchnią**
4. **Treningowe boisko piłkarskie z naturalną nawierzchnią**
5. **Korty tenisowe ze sztuczna nawierzchnią**
6. **Kryta pływalnia**, finansowana wspólnie z Powiatem Suskim. Kubatura obiektu wynosi 12 550 m³, a powierzchnia użytkowa 2 783,20 m²
7. **Hale i sale sportowe**: mała hala sportowa przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Jana Pawła II oraz nowa sala gimnastyczna przy Szkole Podstawowej nr 2. Ponadto na terenie Suchej Beskidzkiej do dyspozycji młodzieży szkolnej pozostają obiekty sportowe należące do Starostwa Powiatowego (hala sportowa oraz trzy sale gimnastyczne)
8. **Boiska sportowe - uniwersalne** o nawierzchni poliuretanowej przy Szkole Podstawowej Nr 1 (ul. Płk Semika 3) oraz przy Filii Szkoły Podstawowej Nr 2 (ul. Błądzonka)
9. **Siłownia plenerowa.**
10. **Tor łuczniczy** (znajdujący się przy suskim zamku)
11. **Strzelnica kulowa** (znajdująca się przy ul. Makowskiej).

Infrastruktura rekreacyjna

1. **Siłownia plenerowa.**
2. **Place zabaw (9).**
3. **Platforma widokowa.**
4. **Skatepark.**

W 2022 r. przeprowadzono dalszą modernizację Miejskiego Centrum Sportu i Rekreacji „Babia Góra” w Suchej Beskidzkiej. W przeciągu zaledwie dziewięciu miesięcy pomiędzy trybunami stadionu piłkarsko-lekkoatletycznego, a „Orlikiem” wybudowano pełnowymiarowe (106m x 59m) boisko piłkarskie o nawierzchni syntetycznej spełniającej wymogi FIFA Quality Programme for Football Turf na poziomie FIFA QUALITY. Boisko jest

oświetlone, co pozwala na trenowanie, jak i rozgrywanie na nim meczów nawet po zmroku. Po przeciwnej stronie stadionu (w miejscu starych kortów tenisowych) wykonano treningowe boisko piłkarskie z naturalną nawierzchnią, mające wymiary 38m x 62m, które również posiada oświetlenie. Kompleks sportowy wzbogacił się również o dwa korty tenisowe ze sztuczną nawierzchnią. Wkomponowano je w wolną przestrzeń pomiędzy „Orlikiem”, a terenem Szkoły Podstawowej Nr 1.

KLUBY SPORTOWE I STOWARZYSZENIA

1. **Miejski Klub Sportowy „Babia Góra”**. Posiada sekcje: piłki nożnej i narciarstwa alpejskiego. Sekcja piłkarska składa się z 5 grup dziecięcych i młodzieżowych (skrzat, żak, orlik, młodzik, trampkarze) oraz 1 grupy seniorskiej. W sekcji piłki nożnej jest zarejestrowanych 150 zawodników. Zajęcia prowadzi 6 trenerów. Sekcja narciarska liczy 50 zawodników, zajęcia prowadzi 2 instruktorów. W 2022 r. sukcesem klubu było wygranie licznych turniejów piłkarskich w kategoriach młodzieżowych na poziomie wojewódzkim i ogólnopolskim. Klub posiada Srebrną Gwiazdkę Certyfikacji PZPN.

2. **Uczniowski Klub Sportowy „Jasień”** – dyscyplina sportowa - pływanie. Klub liczy 215 członków, w tym 49 z licencjami Związku Pływackiego, 6 w Kadrze Wojewódzkiej oraz 2 zawodników w Kadrze Narodowej Polski. Treningi prowadzi: 1 trener klasy mistrzowskiej, 1 trener klasy pierwszej oraz 3 instruktorów. Ponadto klub posiada uprawnienia do prowadzenia zajęć z gimnastyki korekcyjnej w wodzie, konsultacje korekcyjne oraz uprawnienia do przeprowadzania kursów na Ratowników WOPR. UKS "Jasień" Sucha Beskidzka w 2022 roku osiągnął: Mistrzostwo Polski 200 m stylem klasycznym, 2 miejsce 100 m stylem klasycznym M Polski 16-latków, 3 miejsce 50 m stylem klasycznym M Polski 16-latków, 3 miejsce 200 m stylem klasycznym M Polski Seniorów, 10 medali Mistrzostw Polski 14 latków oraz 2 rekordy Polski. Ponadto, zawodniczki klubu reprezentowały Polskę na EYOFF w Limasoll na Cyprze, Bańska Bystrzyca i w Maribor w Słowenii na wielomeczach pływackich oraz na Europejskiej Olimpiadzie Młodzieży.

3. **Beskidzki Klub Karate** – dyscyplina sportowa: karate. Klub zrzesza 52 zawodników, w 4 grupach wiekowych. Treningi prowadzą 2 instruktorów. Szkolenie w klubie prowadzone jest wg programu opracowanego przez Światową Organizację Seido Karate oraz Polską Federację Seido Karate. W 2022 r. zawodnicy osiągnęli sukcesy: 3 miejsce w Turnieju Seido Karate „Młodego Wojownika” (20.11.2022 r.) oraz zdobyli 1 złoty medal, 2 srebrne medale, 2 brązowe medale (konkurencja kata stopnia kyu), 1 srebrny medal (konkurencja kata Masters – czarne pasy 4 i 5 Dan) w 46. Międzynarodowym Turnieju Seifdo Karate – Virtual Tournament Kata w Nowym Jorku (22.10.2022 r.).

4. **Łucznicze Towarzystwo Sportowe „Zamek Suski”** - dyscyplina sportowa – łucznictwo. Klub liczy 12 zawodników, z podziałem na sekcje: dzieci, młodziki, junior młodszy, junior, senior. Zajęcia prowadzi 1 trener łucznictwa III stopnia. W 2022 r. zawodnicy osiągnęli sukcesy: 3 miejsce i tytuł Halowego II Wicemistrza Małopolski podczas Halowych Mistrzostw

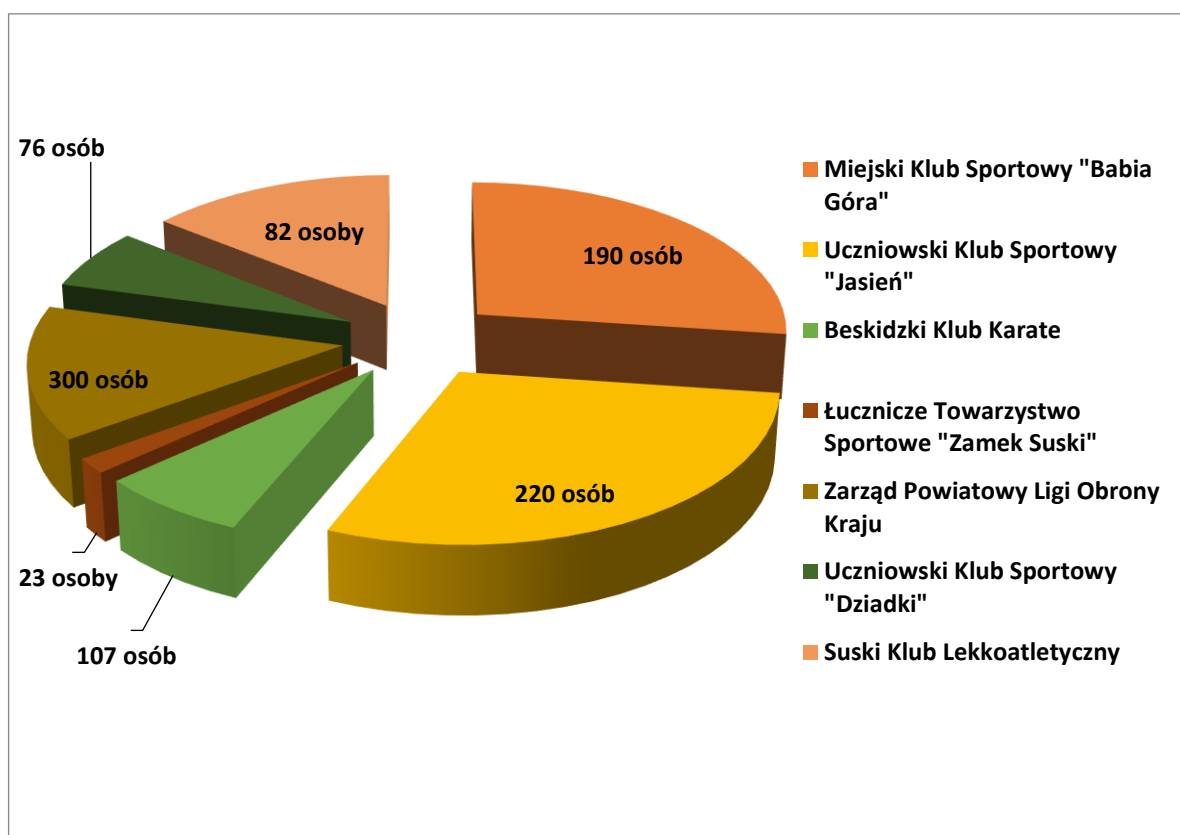
Małopolski młodzików i dzieci w Wolbromiu (09.04.2022 r.) oraz 3 miejsce i tytuł II Wicemistrzyni Małopolski podczas mistrzostw Małopolski młodzików i dzieci w Dobczycach (01.10.2022 r.).

5. **Zarząd Powiatowy Ligi Obrony Kraju** – dyscyplina sportowa – strzelectwo (pistolet, karabin, strzelba). Klub liczy 105 członków, w tym: 11 osób (młodzież do 21 roku życia) i 94 osób (dorośli). Klub posiada: 3 trenerów, 30 instruktorów (szkolenia) i 35 prowadzących strzelanie (zawody). Najważniejsze osiągnięcia w 2022 r.: 1 miejsce w województwie małopolskim w eliminacjach Klubu Żołnierzy Rezerwy oraz 7 miejsce w Ogólnopolskich Mistrzostwach Klubu Żołnierzy Rezerwy.

6. **Uczniowski Klub Sportowy „Dziadki”** – dyscyplina sportowa - piłka siatkowa. Klub zrzesza 48 zawodników. Zajęcia prowadzi 2 trenerów. Najważniejsze działania sportowe w 2022 r. : udział w rozgrywkach piłki siatkowej w ramach amatorskiej ligi, w amatorskim Turnieju Siatkówki na terenie województwa małopolskiego oraz w Memoriale im. Grzegorza Wesołowskiego w Jabłonce.

7. **Suski Klub Lekkoatletyczny** – dyscyplina sportowa – lekkoatletyka. Klub liczy 105 członków i posiada 3 grupy dziecięce i 1 grupę dorosłą. Zajęcia prowadzone są przez 4 trenerów. W 2022 r. zawodnicy osiągnęli sukcesy na: Halowych Mistrzostwach Małopolski U14, U12 w Brzeczach (06.03.2022 r.) 3 miejsce skok wzwyż, Grand Prix Małopolski w biegach Przełajowych w Trzebini (09.04.2022 r.) 1 miejsce -2x, 3 miejsce – 2x, VI Memoriale im. Edwarda Szklarczyka w Suchej Beskidzkiej (15.05.2022 r.) 2 i 3 miejsce w biegach 60m, 2 i 3 miejsce w skok w dal strefa KU14, 1, 2 i 3 miejsce w skok wzwyż KU14, 2 miejsce w biegach na 100 m KU14, 2 miejsce skok w dal strefa MU14, 3 miejsce w skok w dal K, Mistrzostwach Województwa Małopolskiego U18, U10 w Krakowie 2 i 3 miejsce, Otwartych Mistrzostwach Tarnowa w lekkiej atletyce (18.06.2022 r.) 2 i 4 miejsce w biegach na 60 m MU10, 1 miejsce w biegach na 60 m MU12, 3 miejsce skok w dal strefa KU12, 2 miejsce skok w dal strefa MU12, 4 miejsce skok w dal strefa MU14, 3 miejsce bieg na 300 m KU12, 4 miejsce bieg na 500 m U10, 3 miejsce bieg na 600 m KU12, Lekkoatletycznych Nadziejach Olimpijskich w Wieliczce (07.09.2022 r.) 1 miejsce w biegu na 60m, 2 miejsce skok w dal, Finale „Lekkoatletyczne Nadzieje Olimpijskie” w Warszawie (30.09.-01.10.2022 r.) 2 miejsce w sztafecie wojewódzkiej, Mistrzostwach Małopolski kat. U10, U12, U14 w Krakowie (02.10.2022 r.) 1 i 2 miejsce w biegu na 1000 m U12, 1 miejsce w skoku w dal U10, 2 miejsce w biegu na 1000 m U12, 2 miejsce w rzucie piłeczką palantowa U12, 3 miejsce w biegu na 60 m U12, 3 miejsce w biegu na 60 m U10, Grand Prix Małopolski w Biegach Przełajowych w Limanowej (29.10.2022 r.) 1 miejsce – 2x, 2 miejsce, Grand Prix Małopolski w Biegach Przełajowych w Olkuszu (05.11.2022 r.) 1 miejsce – 2x, 3 miejsce – 3x, Finale Grand Prix Małopolski w Biegach Przełajowych w Trzebini (20.11.2022 r.) 1 miejsce – 2x, 3 miejsce, Mistrzostwach Polski Masters w Półmaratonie PZLA w Piwnicznej Zdroju (11.09.2022 r.) – wicemistrzostwo Polski w półmaratonie w kat. masters.

Wykres 120. Ilość zawodników – członków klubów sportowych na terenie Suchoj Beskidzkiej w 2022 roku

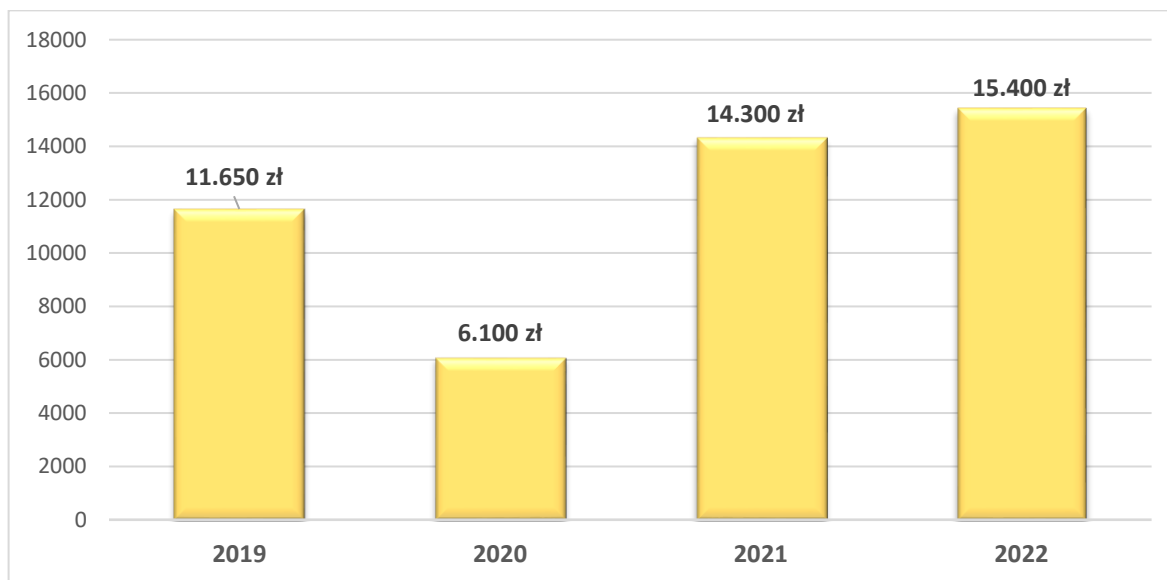
Źródło: Referat Promocji i Spraw Społecznych UM Sucha Beskidzka

Ponadto w Suchoj Beskidzkiej zarejestrowaną działalność mają takie kluby sportowe jak: Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka” (piłka ręczna), Uczniowski Klub Sportowy „Gladiator” (który w 2021 r. zaprzestał prowadzenia aktywności sportowej na terenie miasta Sucha Beskidzka. Nie występował również o dotację z Gminy Sucha Beskidzka. Łącznie w naszym mieście jest 9 klubów sportowych prowadzących działalność sportową w różnych dyscyplinach sportowych. Istotną częścią aktywności klubów sportowych jest ich wspieranie m.in. finansowe przez samorząd. Główną formą pomocy Gminy Sucha Beskidzka, jest dotacja. Dotacje udzielone w 2022 r. klubom sportowym zostały przedstawione w dziale – **współpraca z organizacjami pozarządowymi**.

NAGRODY ZA OSIĄGNIĘCIA W DZIEDZINIE SPORTU

W celu wspierania i motywowania utalentowanej młodzieży, doceniania osiągnięć sportowych oraz zachęcania do stałego podnoszenia umiejętności i poziomu sportowego, Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka przyznaje nagrody i wyróżnienia dla zawodników, trenerów i osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej.

Wykres 121. Środki finansowe przekazane przez gminę Sucha Beskidzka w formie nagród dla zawodników i trenerów osiągających wysokie wyniki sportowe w 2022 roku w porównaniu do lat ubiegłych

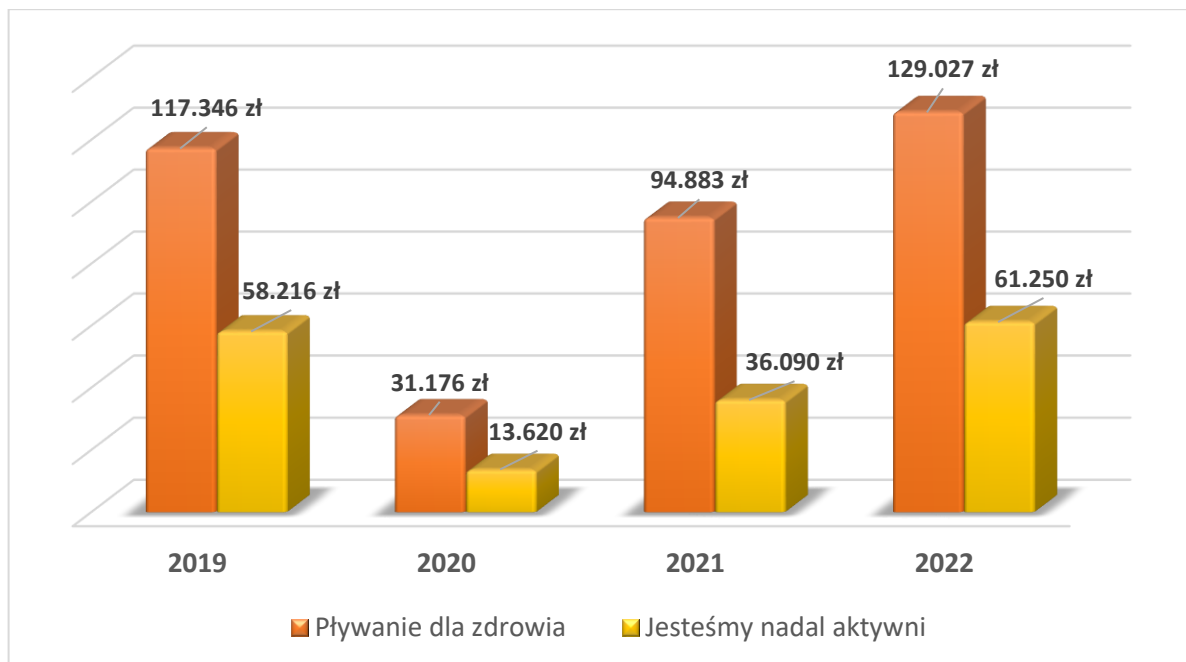
Źródło: Referat Promocji i Spraw Społecznych UM Sucha Beskidzka

W 2022 r. przyznano 17 nagród sportowych dla zawodników w następujących dyscyplinach sportowych: narciarstwo alpejskie, pływanie, łucznictwo, biegi, skok wzwyż, skok w dal, rzut piłeczką palantową, fitness i gimnastyka oraz 13 wyróżnień dla zawodników w formie nagrody rzeczowej w koszykówce 5x5 (chłopcy).

REALIZOWANE PROGRAMY REKREACYJNO-SPORTOWE

Gmina Sucha Beskidzka realizuje dwa programy „Pływanie dla zdrowia”, który przeznaczony jest dla dzieci do lat 12 i dla uczniów korzystających z zajęć grupowych organizowanych przez placówki oświatowe oraz „Jesteśmy nadal aktywni”, który przeznaczony jest dla emerytów i rencistów. Uczestnik programu może korzystać z pobytu na basenie maksymalnie 60 minut w godzinach pracy obiektu od poniedziałku do piątku.

Wykres 122. Koszty programów realizowanych dla mieszkańców Suchej Beskidzkiej na Krytej Pływalni w 2022 roku w porównaniu do lat poprzednich

Źródło: Referat Promocji i Spraw Społecznych UM Sucha Beskidzka

W ramach programu w 2022 roku „Pływanie dla zdrowia” skierowanego do dzieci odnotowanych zostało 12.646 wejść na ogólną kwotę 129.027 zł, natomiast w ramach programu „Jesteśmy nadal aktywni”, skierowanego do emerytów i rencistów 6.125 wejść na ogólną kwotę 61.250 zł.

W dniu 19.01.2022 r. Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka zawarł umowę z Powiatem Suskim, której przedmiotem było udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na dofinansowanie bieżącej działalności Krytej Pływalni w Suchej Beskidzkiej. Kwota dotacji z budżetu Gminy Sucha Beskidzka wyniosła 100.000 zł.

ORGANIZOWANE WYDARZENIA SPORTOWE

Organizowanie aktywności fizycznej dla mieszkańców to jedno z ustawowo zapisanych zadań własnych samorządów. W 2022 r. niektóre imprezy oraz wydarzenia sportowe zostały odwołane, a część przesunięto na inne terminy. Pomimo tego w naszym mieście został zrealizowany **VI Ogólnopolski Mityng Lekkoatletyczny „I Ty możesz zostać Mistrzem”** (15 maja 2022 r.), który tradycyjnie został zorganizowany na terenie Miejskiego Stadionu Sportowego. Impreza sportowa wpisana jest w kalendarz Małopolskiego Związku Lekkoatletycznego. W zawodach wzięło udział prawie 164 zawodników reprezentujących 24 kluby sportowe z Małopolski, Śląska, Podkarpacia, Mazowsza oraz Dolnego Śląska. Zawodnicy rywalizowali w takich dyscyplinach jak: biegi na 100m, 200m, 400m, memoriałowy bieg na 800m, bieg na 1500m, a także skok w dal, trójskok, skok wzwyż, pchnięcie kulą i rzut oszczepem. Głównym punktem zawodów jest Bieg Memoriałowy im. Edwarda Szklarczyka dla mężczyzn na 800 m. Bieg ten poświęcony jest mieszkańcowi Suchej Beskidzkiej

wybitnemu lekkoatlecie. Celem imprezy jest przede wszystkim promocja zdrowego stylu życia, popularyzacja i upowszechnienie lekkiej atletyki oraz stworzenie atrakcyjnej oferty zajęć sportowych dla dzieci i dorosłych. Organizatorem mitingu jest Miejskie Centrum Sportu i Rekreacji „Babia Góra” w Suchoj Beskidzkiej oraz Małopolski Związek Lekkiej Atletyki.

Zdjęcia nr 14, 15, 16. Mityng Lekkoatletyczny – Memoriał Edwarda Szklarczyka 2022 rok

Ponadto, w 2022 r. po 2 letniej przerwie spowodowanej pandemią zorganizowana została tzw. **Suska Majówka** (30.04.-03.05.2022 r.) na terenie miasta odbyły się m.in. liczne turnieje i zawody sportowe tj.: **Wiosenny bieg przełajowy**, w którym wzięło udział 120 zawodników, **Rajd Rowerowy** rywalizowało 100 uczestników, **Turniej Łuczniczy dla dzieci i młodzieży „Zamek Suski 2022”**, **Turniej Piłkarski Zakładów Pracy**, **Turniej Piłki Siatkowej**, **Otwarte Zawody Strzeleckie o Puchar Burmistrza Miasta** oraz **Pokaz umiejętności pływackich**.

11. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Działalność pożytku publicznego to rodzaj działalności społecznie użytecznej, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych. W Suchej Beskidzkiej zarejestrowanych jest **47 organizacji pozarządowych tj. 31 stowarzyszeń oraz 5 fundacji, w tym 11 organizacji to stowarzyszenia kultury fizycznej i związki sportowe (w stosunku do roku 2021 o 8 mniej)**. Nie wszystkie zarejestrowane w mieście organizacje faktycznie prowadzą działalność – szacujemy, że aktywnych jest około 70% z zarejestrowanych. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w naszym mieście w 2022 r. miała różnorodny charakter – polegała na realizacji wspólnych projektów, wsparciu finansowym czy też komunikacji i wzajemnej wymianie informacji.

W 2022 roku realizowany był Program Współpracy Gminy Sucha Beskidzka z organizacjami pozarządowymi uchwalony przez Radę Miasta. W ramach współpracy finansowej zlecane były zadania z obszarów działalności pożytku publicznego w trybie otwartego konkursu ofert oraz w trybie pozakonkursowym udzielania dotacji tzw. „Małe Granty”. Zlecenie realizacji zadań publicznych miało formę wspierania wykonywania zadań tj. częściowego dofinansowania realizacji założonych zadań.

Współpraca Gminy Sucha Beskidzka z organizacjami pozarządowymi w ramach niniejszego Programu dotyczyła następujących obszarów:

- Kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.
- Wspierania i upowszechniania kultury fizycznej.
- Działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży.
- Turystyki i krajoznawstwa.
- Ochrony i promocji zdrowia.
- Przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.
- Pomocy społecznej.
- Ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.
- Promocji i organizacji wolontariatu.
- Działalności na rzecz osób niepełnosprawnych.
- Podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowych, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej.
- Działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym.
- Działalności na rzecz organizacji pozarządowych.

W 2022 r. ogłoszono jeden otwarty konkurs ofert realizacji zadania publicznego w zakresie: wspierania i upowszechniania kultury fizycznej do którego przystąpiło 5 podmiotów realizując 5 zadań publicznych. Ponadto, Burmistrz Miasta ogłosił konkurs na wsparcie realizacji projektów z zakresu rozwoju sportu, do którego złożonych zostało 7 projektów.

Tabela 33. Działania z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej w 2022 roku (otwarty konkurs ofert).

Nazwa stowarzyszenia	Zadanie publiczne	Kwota dotacji
Uczniowski Klub Sportowy „Jasień”	„Organizowanie i prowadzenie szkoleń sportowych dla dzieci i młodzieży w pływaniu”	11.000 zł
Zarząd Powiatowy Ligi Obrony Kraju	„Szkolenie strzeleckie dla dzieci i młodzieży LATO 2022”	4.500 zł
Suski Klub Lekkoatletyczny	„Organizowanie treningów dla dzieci w lekkoatletyce”	13.500 zł
Beskidzki Klub Karate	„Organizowanie szkoleń dzieci i młodzieży w Karate Seido”	17.000 zł
Miejski Klub Sportowy „Babia Góra”	„Organizowanie szkoleń dla dzieci i młodzieży w narciarstwie alpejskim”	17.000 zł

Tabela 34. Projekty z rozwoju sportu realizowane w 2022 roku

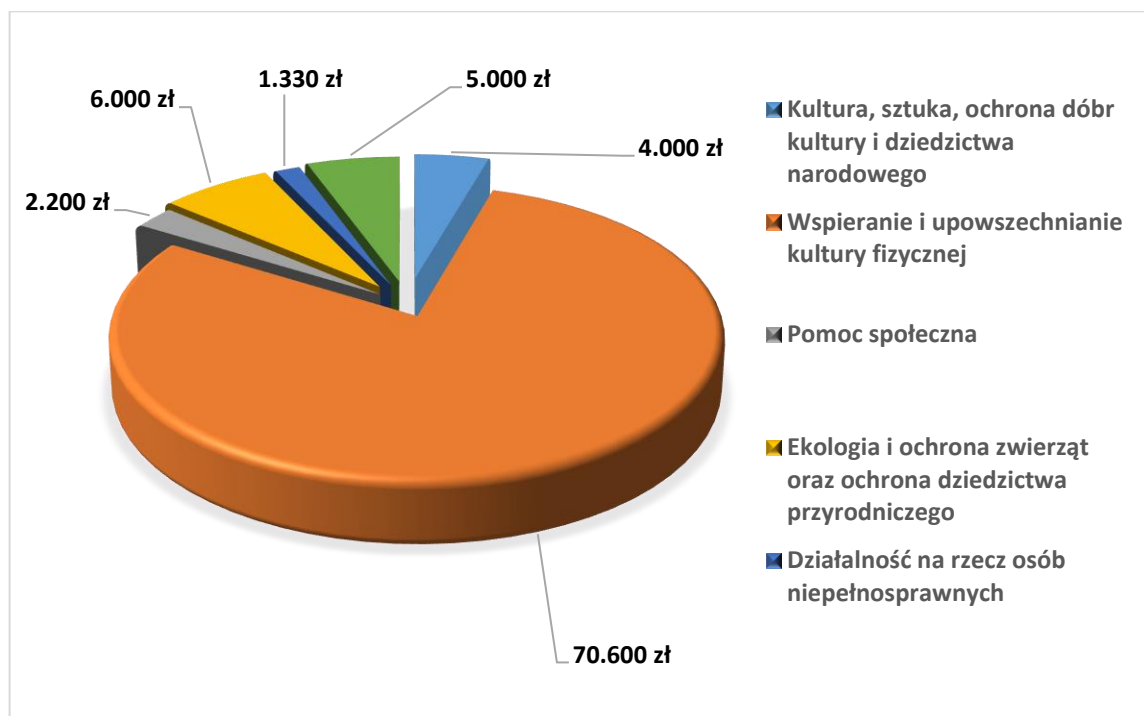
Nazwa stowarzyszenia	Projekt	Kwota dotacji
Uczniowski Klub Sportowy „Jasień”	„Popularyzacja i rozwój pływania wśród dzieci i młodzieży poprzez organizację i uczestnictwo w imprezach i zawodach pływackich”	14.000 zł
Zarząd Powiatowy Ligi Obrony Kraju	„Zwiększenie dostępności mieszkańców do zajęć sportowych poprzez organizowanie otwartych zawodów sportowo-rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i mieszkańców miasta w strzelectwie sportowym w 2022 roku”	4.500 zł
Łucznicze Towarzystwo Sportowe „Zamek Suski”	„Podniesienie poziomu sportowego dzieci i młodzieży poprzez ich przygotowanie i uczestnictwo w lokalnych, regionalnych, ogólnopolskich i międzynarodowych imprezach sportowo-rekreacyjnych oraz organizację zawodów dla dzieci i młodzieży w łucznictwie”	15.464 zł
Beskidzki Klub Karate	„Będziemy ćwiczyć nasze serca i ciała dla osiągnięcia pewnego niewzruszonego ducha – podnoszenie poziomu sportowego członków Beskidzkiego Klubu Karate poprzez ich przygotowanie i udział w lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprezach sportowo-rekreacyjnych”	8.500 zł
Miejski Klub Sportowy „Babia Góra”	„Podnoszenie poziomu sportowego zawodników MKS „Babia Góra” poprzez prowadzenie szkoleń, przygotowań i udział w rozgrywkach piłki nożnej w różnych kategoriach wiekowych”	118.000 zł
Suski Klub Lekkoatletyczny	„Propagowanie lekkoatletyki wśród młodzieży mieszkającej w Suchoj Beskidzkiej poprzez uczestnictwo w treningach i zawodach sportowych”	7.000 zł
Uczniowski Klub Sportowy „Dziadki”	„Podnoszenie poziomu sportowego zawodników UKS „Dziadki” poprzez popularyzację piłki siatkowej wśród mieszkańców Suchoj Beskidzkiej, a w szczególności dzieci i młodzieży”	8.775 zł

We wszystkich ww. działaniach cel, czyli upowszechnianie i wzrost aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży, rywalizacja dzieci i młodzieży, wspólne spędzanie czasu wolnego, odnoszenie wysokich wyników sportowych na zawodach i turniejach został osiągnięty. Dwa kluby sportowe dokonały zwrotu części niewykorzystanej dotacji w łącznej kwocie 3.761 zł., z uwagi na brak możliwości realizacji niektórych elementów projektu (odwołane zawody).

Ponadto organizacje pozarządowe zrealizowały 10 zadań publicznych w trybie pozakonkursowym (oferta w tym trybie nie może przekraczać kwoty 10 000 zł i realizowana w przeciągu 90 dni). Były to zadania z zakresu ekologii i ochrony zwierząt, wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, z zakresu ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym, na rzecz osób niepełnosprawnych oraz pomocy społecznej. Łączna kwota przyznanych i zrealizowanych dotacji na zadania w trybie pozakonkursowym, wyniosła **26.130 zł.**

Wykres 123. Dotacje przyznane z budżetu gminy Sucha Beskidzka dla organizacji pozarządowych w 2022 roku na podstawie ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie

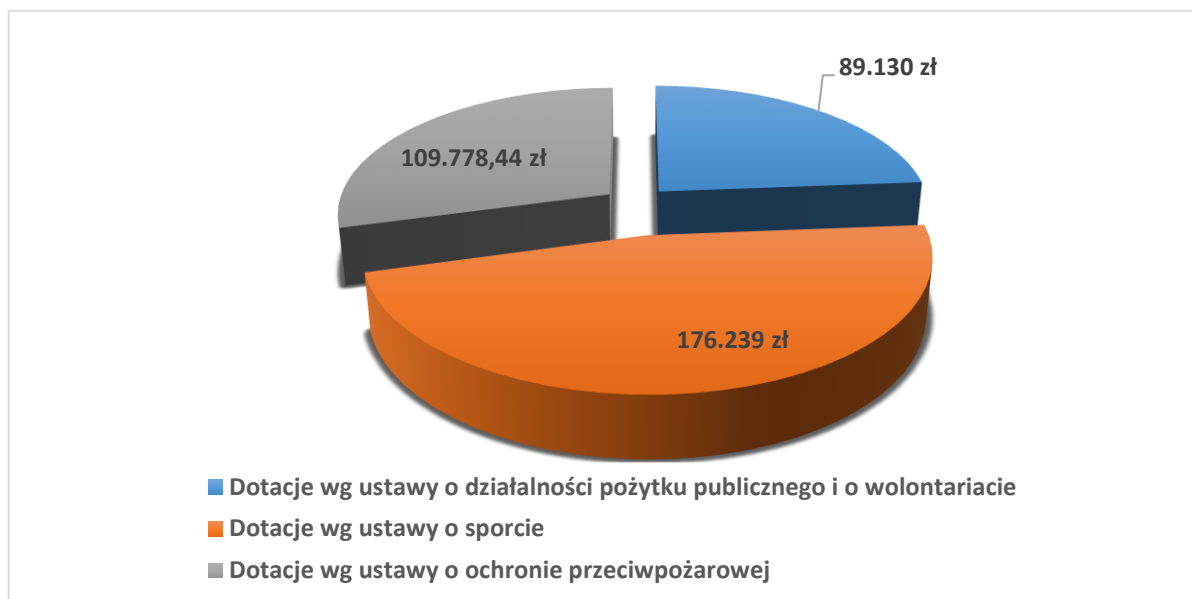

Źródło: Referat Promocji i Spraw Społecznych UM Sucha Beskidzka

Niezależnie od ww. obszarów aktywności, Gmina Sucha Beskidzka udziela wsparcia w celu zapewnienia gotowości ratowniczo-bojowej przez Ochotnicze Straże Pożarne, które również mają status stowarzyszeń. Na ten cel została w 2022 roku przeznaczona łączna kwota w wysokości: **109.778,44 zł.**

W 2022 roku na działalność w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi Gmina Sucha Beskidzka przekazała środki finansowe w łącznej kwocie: **375.147,44 zł.**

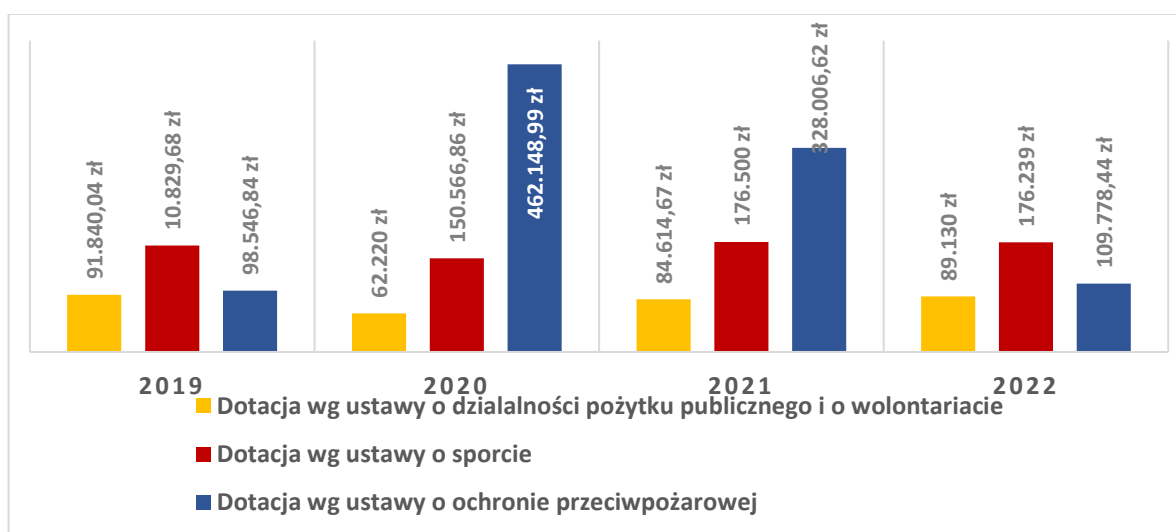
Wykres 124. Środki przekazane z budżetu gminy Sucha Beskidzka w 2022 roku dla stowarzyszeń, z podziałem na rodzaje dotacji

Źródło: Referat Promocji i Spraw Społecznych UM Sucha Beskidzka

Współpraca z organizacjami pozarządowymi jest uznawana za szczególnie ważną w Suchoj Beskidzkiej. Odbywa się ona w sferze finansowej, jak i pozafinansowej w różnorodnej formie. III sektor traktowany jest jako równorzędny partner w dostosowaniu usług, przede wszystkim społecznych oraz zaspakajaniu potrzeb mieszkańców. Podkreślić trzeba doświadczenie i szeroką wiedzę specjalistyczną członków i przedstawicieli organizacji, do której samorząd często się odwołuje.

Wykres 125. Wysokość dotacji przekazanych z budżetu gminy Sucha Beskidzka dla stowarzyszeń w 2022 roku w porównaniu do lat ubiegłych

Źródło: Referat Promocji i Spraw Społecznych UM Sucha Beskidzka

Przedstawiony powyżej wykres uwzględniający wspieranie organizacji pozarządowych w latach 2019-2022 świadczy o wadze, jaką przywiązuje samorząd Suchej Beskidzkiej do aktywowania i angażowania mieszkańców do działalności w różnych obszarach życia miasta i budowy społeczeństwa obywatelskiego.

12. OCHRONA ZDROWIA

Zadania gminy Sucha Beskidzka w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej realizuje Miejska Przychodnia Zdrowia działająca jako jednostka organizacyjna Gminy. Miejska Przychodnia Zdrowia ma swoją siedzibę przy ulicy Handlowej w budynku trzykondygnacyjnym oddanym Przychodni w użyczenie przez Gminę Sucha Beskidzka.

12.1. MIEJSKA PRZYCHODNIA ZDROWIA W SUCHEJ BESKIDZKIEJ

Miejska Przychodnia Zdrowia w Suchej Beskidzkiej jako samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, została wpisana do Rejestru Wojewody Małopolskiego w Krakowie w dniu 27 sierpnia 1998 roku oraz do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie w dniu 16 sierpnia 2001 roku.

Przychodnia na przestrzeni lat rozwija się zwiększając zakres świadczonych usług medycznych i stale podnosząc jakość usług dla Pacjenta. W 2013 roku wdrożony został system zarządzania jakością, zgodny z normą PN ISO 9001:2015.

Budynek Przychodni jest stale modernizowany i dostosowywany do aktualnych przepisów. Na przestrzeni lat Przychodnia wyposażona jest w nowoczesny sprzęt medyczny zgodnie ze standardami medycznymi (min. zakupiono nowe aparaty USG, unity stomatologiczne, sprzęt rehabilitacyjny, sprzęt diagnostyczny).

Organizacja udzielania świadczeń

Przychodnia jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach 07.00 - 18.00. Cały proces obsługi pacjenta jest w pełni skomputeryzowany, gabinety lekarskie połączone są w sieć komputerową. Pacjent może ustalić termin wizyty: - osobiście,

- przez członków rodziny,
- przez osoby trzecie,
- telefonicznie,
- przez e-rejestrację

Świadczenia zdrowotne udzielane są w dniu zgłoszenia lub w innym terminie, uzgodnionym z Pacjentem. W uzasadnionych przypadkach świadczenia są udzielane w domu. Funkcjonuje system SMS-owy powiadamiania pacjenta o terminie wizyty, kodzie wystawionej recepty.

W przychodni codziennie można wykonać badania laboratoryjne oraz w wyznaczonych dniach badania USG.

Zakresy świadczonych usług medycznych w ramach umów podpisanych z Małopolskim Narodowym Funduszem Zdrowia

Podstawowa Opieka Zdrowotna

Poradnia lekarza poz

Gabinet pielęgniarki i położnej poz

Higiena szkolna

Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna

Poradnia położniczo – ginekologiczna

Leczenie Stomatologiczne

Świadczenia ogólnostomatologiczne

Świadczenia chirurgii stomatologicznej i periodontologii

Rehabilitacja Lecznicza

Pracownia fizjoterapii

Świadczenia Pielęgnacyjne i Opiekuńcze

Pielęgniarska opieka długoterminowa domowa

Podstawowa Opieka Zdrowotna

Miejska Przychodnia Zdrowia w Podstawowej Opiece Zdrowotnej zatrudnia 7 lekarzy, w tym jednego lekarza rezydenta.

Lekarze podstawowej opieki zdrowotnej udzielili w 2022 roku **43 855 porad**, w tym 4 310 teleporad oraz 165 wizyt domowych. Pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej wykonały **4 405 wizyt domowych**. Wykonywane były szczepienia ochronne dla dzieci i młodzieży zgodnie z kalendarzem szczepień oraz dodatkowo szczepienia przeciw grypie oraz covid-19.

W ramach świadczeń medycznych w podstawowej opiece zdrowotnej realizowane były programy profilaktyczne.

Programy zdrowotne finansowane przez NFZ:

CHUK profilaktyka chorób układu krążenia

40+ profilaktyka wczesnego wykrywania chorób

Programy zdrowotne finansowane ze środków własnych MPZ:

Program zdrowotny w zakresie fizjoterapii

Wykonano 660 zabiegów fizjoterapeutycznych dla 220 Pacjentów zadeklarowanych do MPZ

Profilaktyka raka piersi

Wykonano 353 badań

Profilaktyka raka prostaty

Wykonano 34 badania

Konsultacje neurologiczne dzieci

Skonsultowano 30 dzieci

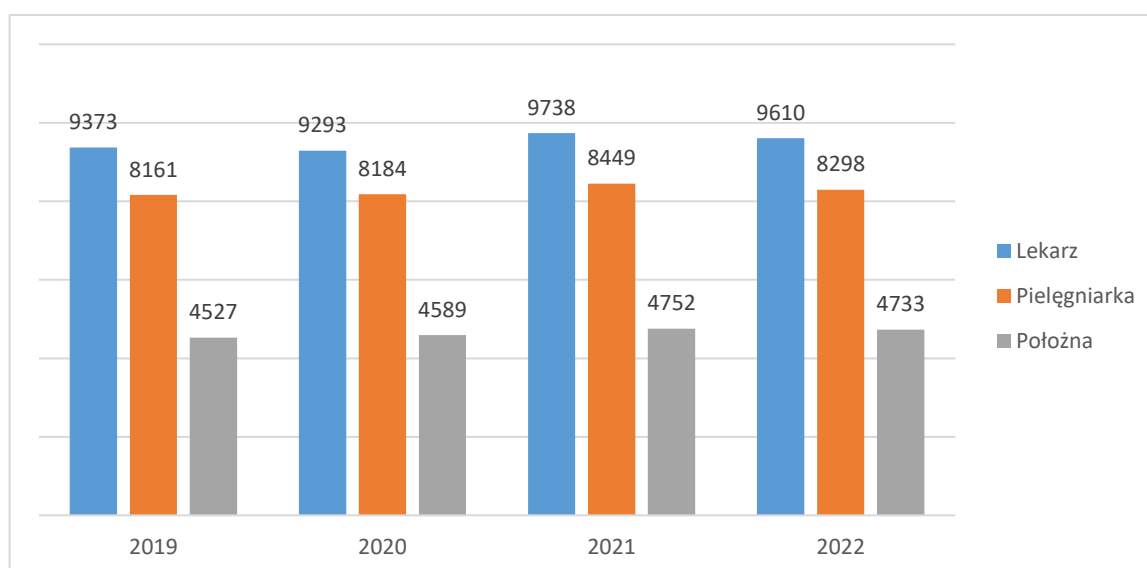
Profilaktyka logopedyczna

Przebadano i objęto kompleksową opieką 64 dzieci

Profilaktyka szczepień przeciwko meningokokom

Zaszczepiono 51 dzieci

Wykres 126. Zestawienie ilości zadeklarowanych osób do MPZ w latach 2019-2022

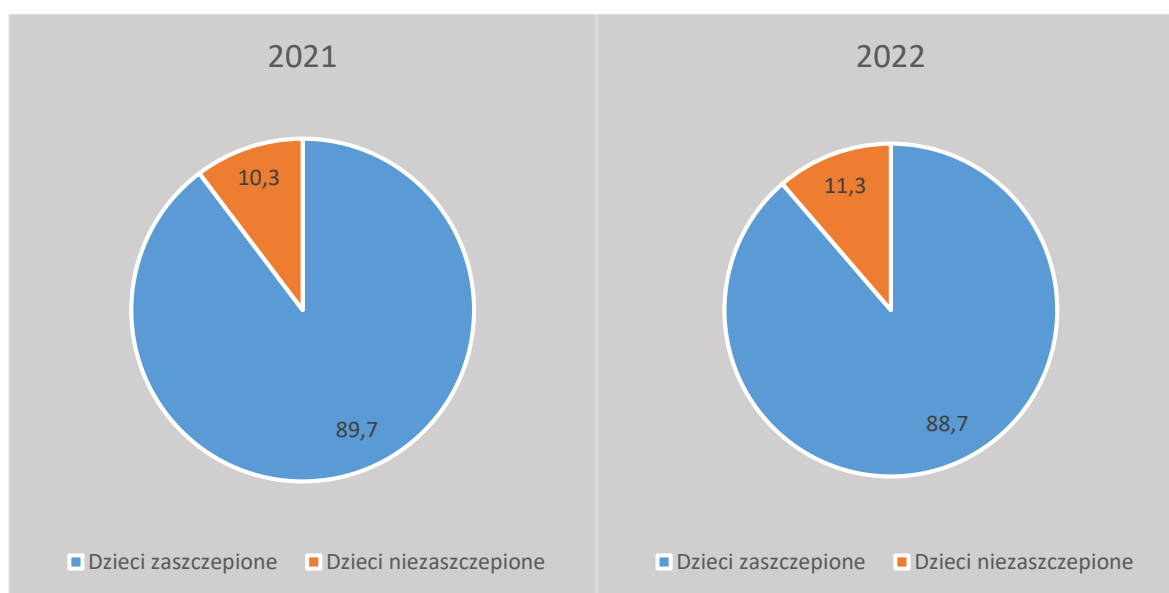
Źródło: Opracowanie własne MPZ

Tabela 35. Zestawienie wybranych świadczeń medycznych w MPZ w latach 2019-2022

<i>Świadczenia medyczne</i>	2019	2020	2021	2022
Porady lekarskie	40 982	37 042	41 697	43855
Wizyty lekarskie domowe	144	106	115	165
Bilanse zdrowia dzieci	243	58	234	396
Wizyty pielęgniarstwa domowe	5 946	4 623	5 377	4405
Wizyty położnej domowe	818	809	789	663
Pobrania do badań analitycznych	5 914	5 100	7 238	7 846

Źródło: Opracowanie własne MPZ

Wykres 127. Procentowe wyszczepienie dzieci w latach 2021-2022

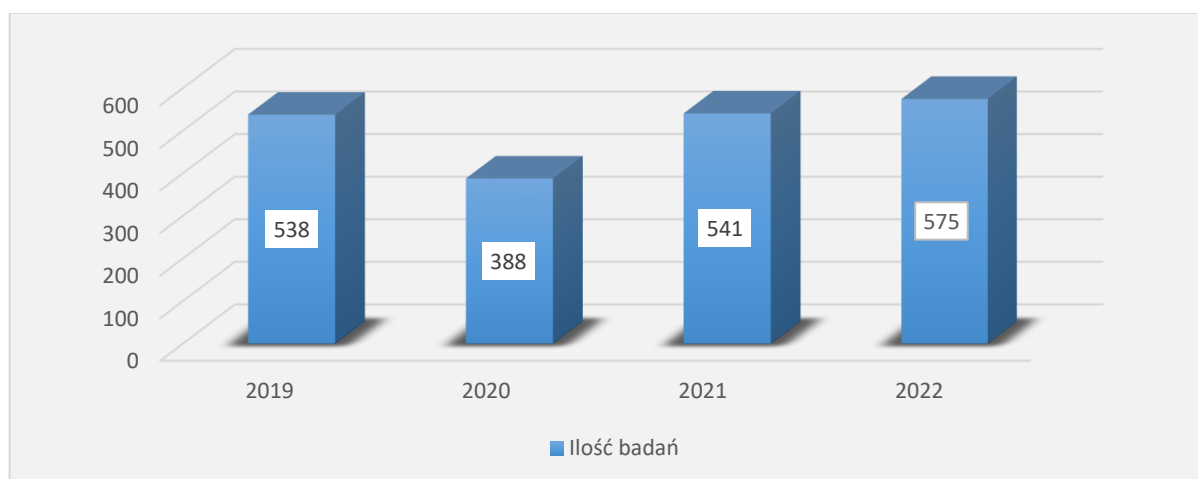

Źródło: Opracowanie własne MPZ

Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna

W 2022 roku w Poradni położniczo-ginekologicznej udzielono 5 654 porad o 457 porad więcej niż w roku 2021, pobrano 1 156 badań cytologicznych. W Poradni realizowany był również program profilaktyki raka szyjki macicy.

Wykres 128. Zestawienie ilości wykonanych badań - profilaktyka raka szyjki macicy w latach 2019 - 2022

Źródło: Opracowanie własne MPZ

Stomatologia

W Poradni Stomatologicznej pracuje 3 stomatologów. Poradnia Stomatologiczna w 2022 roku udzieliła 4 628 porad, w tym porad dla dzieci i młodzieży 1 307.

Chirurgia Stomatologiczna

W Poradni zatrudniony jest specjalista chirurgii stomatologicznej. Jest to jedyna Poradnia Chirurgii Stomatologicznej w powiecie suskim, udzielająca świadczeń w ramach kontraktu z NFZ. Poradnia w 2022 roku udzieliła 557 porad.

Rehabilitacja Lecznicza

W 2022 roku w pracowni fizjoterapii wykonano 30 426 zabiegów dla 471 osób. W pracowni pracuje 4 fizjoterapeutów, w tym specjalista fizjoterapii.

Pielęgniarska Opieka Długoterminowa Domowa

Pielęgniarka obejmuje opieką 6 osób zgodnie z wymogami NFZ, wykonując 110 – 120 wizyt miesięcznie w domu pacjenta. Pielęgniarka realizując świadczenia medyczne współpracuje z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej.

Perspektywy rozwoju Miejskiej Przychodni Zdrowia

Miejska Przychodnia Zdrowia posiada możliwości kadrowe i lokalowe, by stale poszerzać zakres świadczonych usług medycznych. Odpowiadając na potrzeby pacjentów kontynuowane będą programy zdrowotne realizowane w latach ubiegłych.

Przychodnia posiada akredytację i ma uprawnienia specjalizacyjne w zakresie medycyny rodzinnej dla 3 lekarzy. Niestety obawy budzi brak nowych chętnych osób do rozpoczęcia specjalizacji w zakresie medycyny rodzinnej. Sytuacja ta dotyczy ogólnej tendencji w całym kraju.

12.2. INNE PODMIOTY DZIAŁAJĄCE W ZAKRESIE SŁUŻBY ZDROWIA (INFORMACJA DODATKOWA)

Sucha Beskidzka jako miasto powiatowe ma znakomicie rozwiniętą służbę zdrowia. Na jej terenie znajduje się jeden z najlepszych Szpitali wielospecjalistycznych w województwie małopolskim – Zespół Opieki Zdrowotnej w Suchoj Beskidzkiej.

Szpital zatrudnia w różnej formie i specjalnościach 935 osób, w tym **675** w ramach stosunku pracy i **267** na umowach cywilnoprawnych. (w 2021 r. - 648 w ramach stosunku pracy i 200 na umowach cywilnoprawnych). Największą grupę zawodową stanowią pielęgniarki i położne – **283** etatów oraz **40 osób** na umowach cywilnoprawnych. W stosunku do roku 2021 r. wzrost etatów pielęgniarek i położnych o 23 etatów, co jest tendencją korzystną, gdyż w roku 2020 r. był widoczny spadek etatów pielęgniarek i położnych o 38 etatów.

Zespół Opieki Zdrowotnej dysponuje **456 łózkami**: w szpitalu w Suchoj Beskidzkiej: 355 łóżek (w tym 12 stanowisk w Stacji Dializ), w szpitalu w Makowie Podhalański: 101 łóżek,

Struktura organizacyjna Zespołu Opieki Zdrowotnej:

W Szpitalu Rejonowym działa **15 oddziałów szpitalnych** oraz **28 poradni specjalistycznych**. Szpital - w obrębie którego działają oddziały: anesteziologii i intensywnej terapii, reumatologiczny, pediatryczny, kardiologiczny, wewnętrzny z pododdziałem nefrologicznym, urologiczny, neurologiczny z pododdziałem udarowym, ginekologiczno-położniczy, neonatologiczny, chirurgiczny z pododdziałem chirurgii onkologicznej, urazowo – ortopedyczny, dzienny chemioterapii onkologicznej, szpitalny oddział ratunkowy, blok operacyjny, stacja dializ, apteka szpitalna, dzienny oddział rehabilitacyjny, pododdział obserwacyjno – covidowy (utworzony na potrzeby leczenia pacjentów zakażonych wirusem SARS-CoV-2, na bazie łóżek wyodrębnionych z innych oddziałów szpitalnych)

Przychodnia specjalistyczna – w obrębie której działają poradnie: alergologiczna, onkologiczna i chemioterapii onkologicznej, chirurgiczna, chirurgii onkologicznej, chorób płuc i gruźlicy, chorób zakaźnych, endokrynologiczna, kardiologiczna, ginekologiczno – położnicza, laktacyjna, laryngologiczna, medycyny pracy, medycyny szkolnej, nefrologiczna, neurologiczna dla dorosłych, okulistyka, ortopedyczna, patologii noworodka, psychologii

klinicznej, reumatologiczna i leczenia osteoporozy, rehabilitacyjna, urologiczna, zdrowia psychicznego, szkoła rodzenia, zespół domowego leczenia tlenem, dział rehabilitacji, logopedyczna, anestezjologiczna, gabinety diagnostyczno – zabiegowe przy poradniach.

Zakłady i pracownie diagnostyczno – zabiegowe: zakład diagnostyki laboratoryjnej, zakład diagnostyki obrazowej (RTG, USG, TK), pracownia endoskopii przewodu pokarmowego, pracownia spirometrii, pracownia EEG, pracownia elektrokardiologii nieinwazyjnej, pracownia ultrasonografii dopplerowskiej, pracownia cytologiczna, pracownia EMG.

Dział pomocy doraźnej: zespoły wyjazdowe, nocna i świąteczna opieka zdrowotna, zespół transportu sanitarnego.

Opieka długoterminowa: zakład opiekuńczo – leczniczy, oddział medycyny paliatywnej.

Podstawowa działalność medyczna w 2022 r.

W roku 2022 liczba pacjentów hospitalizowanych wynosiła **15 824**, w tym **5 657** w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym. Urodziło się **1 118** dzieci, w tym odnotowano **9** urodzeń bliźniaczych.

Wykorzystanie łóżek szpitalnych kształtowało się na następującym poziomie:

- a) oddziały szpitalne w Suchej Beskidzkiej – **60%**
- b) opieka długoterminowa w Makowie Podhalańskim:
  - Oddział Medycyny Paliatywnej – **98%**,
  - Zakład Opiekuńczo – Leczniczy – **96%**

Średni czas pobytu pacjenta w oddziałach szpitalnych wyniósł **4,94 dnia**. Liczba udzielonych porad w przychodni specjalistycznej to **114 644**.

Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej – liczba badań analitycznych wyniosła **784 755**

Zakład Diagnostyki Obrazowej wykonał:

- badania RTG – **30 209**
- badania mammograficzne – **1 023**
- badania USG – **9 023**
- badania TK – **8 124**

Programy profilaktyczne realizowane w Zespole Opieki Zdrowotnej:

Program Profilaktyki Raka Szyjki Macicy - wykonano 282 cytologii

Program: Pro life+. Program profilaktyki raka jelita grubego dla osób z terenu powiatu suskiego, wadowickiego i oświęcimskiego,” w roku 2022 wykonywanych zostało 599 kolonoskopii w znieczuleniu ogólnym.

Świadczenia opieki zdrowotnej związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID - 19

W okresie I-III 2022 r. kontynuował swoją działalność Pododdział Obserwacyjno-Covidowy, którego utworzenie wynikało z konieczności zabezpieczenia hospitalizacji dla pacjentów z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2.

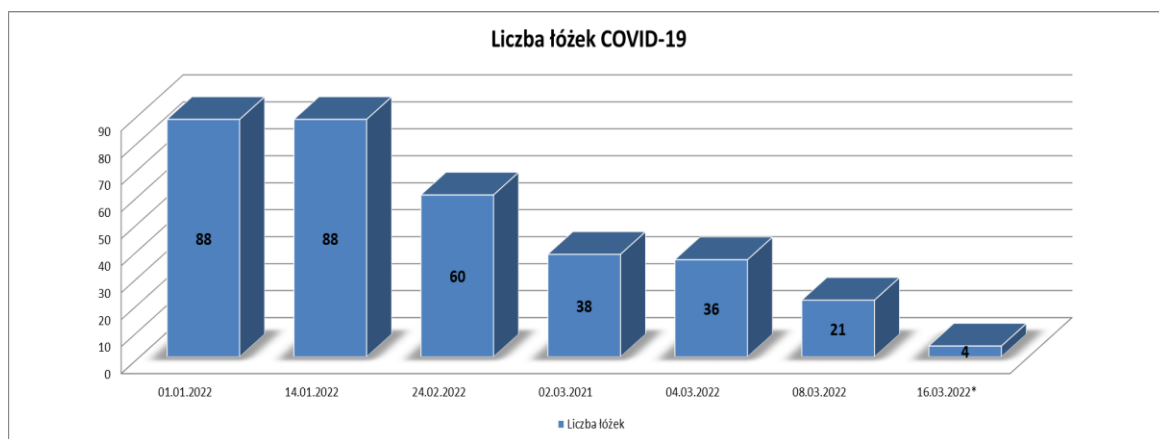
Decyzją Ministra Zdrowia od 01.04.2022 r. zakończono realizację świadczeń opieki zdrowotnej związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 poprzez wydzielenie dedykowanego potencjału łóżkowego.

Tabela 36. Liczba łóżek COVID-19:

Stan na dzień (wg decyzji Wojewody Małopolskiego)	01.01 2022	14.01 2022	24.02 2022	02.03 2021	04.03 2022	08.03 2022	16.03 2022
Liczba łóżek COVID-19, a w tym:	88	88	60	38	36	21	4
łóżka obserwacyjne	6	6	6	6	6	6	4
łóżka "covidowe"	76	75	51	29	29	14	0
łóżka intensywnej terapii z respiratorami	6	7	3	3	1	1	0

Źródło: Opracowanie własne ZOZ

Wykres 129. Ilość łóżek COVID-19 wg stanu na 2022 rok

Źródło: Opracowanie własne ZOZ

Tabela 37. Świadczenia w ramach COVID-19

Nazwa świadczenia	Liczba świadczeń w 2022 r.
Hospitalizacje pacjentów z potwierdzonym zakażeniem SARS-CoV-2	254
Pobyty pacjentów podejrzanych o zakażenie wirusem SARS-CoV-2	327
Wstępna kwalifikacja typu pretriage (świadczenia realizowane w SOR)	466
Testy RT-PCR	1 624
Testy antygenowe	6 112
Pobranie materiału biologicznego (w Punkcie Pobrań Drive-Thru)	3 617
Szczepienia przeciwko COVID-19	161

Źródło: Opracowanie własne ZOZ

PRYWATNA PRAKTYKA LEKARSKA

Na terenie Suchej Beskidzkiej działają **3 przychodnie zdrowia**. Oprócz Miejskiej Przychodni Zdrowia są przychodnie prywatne tj. NZOZ „Medyk”, Suskie Centrum Medyczne „ADdent”, „Górcy – Gabinety”. Poza świadczeniami z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej w ramach NFZ – przychodnie te wynajmują m.in. pomieszczenia dla prywatnych praktyk lekarskich. Wykaz prywatnych poradni lekarskich działających w Suchej Beskidzkiej (w niespełna 10.000 mieście) w różnych specjalizacjach robi kolosalne wrażenie i może dawać poczucie bezpieczeństwa dla mieszkańców miasta i okolic. W 2022 roku na terenie Suchej Beskidzkiej funkcjonowało łącznie **105 gabinetów lekarskich** - najwięcej stomatologicznych (25). I ta liczba się nie zmieniła, taka sama ilość gabinetów była w roku 2021.

Tabela 38. Poradnie oraz prywatne gabinety na terenie miasta Sucha Beskidzka

RODZAJE I ILOŚCI PORADNI ORAZ PRYWATNYCH GABINETÓW LEKARSKICH NA TERENIE SUCHEJ BESKIDZKIEJ:

ALERGOLOGICZNA	2
CHIRURGIA NACZYNIOWA	2
CHIRURGIA STOMATOLOGICZNA	3
CHIRURGICZNA	3
CHORÓB WEWNĘTRZNYCH	1
DERMATOLOGICZNA	4
DIETETYCZNA	2
ENDOKRYNOLOGICZNA	3
FIZJOTERAPII	3
GASTROENTEROLOGICZNA	3
GINEKOLOGICZNA	4
KARDIOCHIRURGICZNA	1
KARDIOLOGICZNA	6
LARYNGOLOGICZNA	3
LOGOPEDYCZNA	1
LOGOPEDYCZNO-PEDAGOGICZNA	1
MEDYCyny PRACY	2
NEFROLOGICZNA	1
NEUROLOGII DZIECIĘCEJ	1
NEUROLOGII	3
OKULISTYCZNA	3
ORTODONTYCZNA	2
ORTOPEDYCZNA	4
PEDIATRYCZNA	4
PRACOWNIA BADAŃ PRENATALNYCH	1
PRACOWNIA BADAŃ USG	2
PSYCHIATRYCZNA	1
PSYCHOLOGICZNA	3
PSYCHOTECHNICZNA	1
PSYCHOTERAPEUTYCZNA	2
REHABILITACYJNA	2
REUMATOLOGICZNA	2
STOMATOLOGICZNA	25
UROLOGICZNA	4

Raport o stanie Gminy Sucha Beskidzka za rok 2022 opracował Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka Stanisław Lichosyt – przy współpracy z kierownikami referatów Urzędu Miasta Sucha Beskidzka oraz dyrektorami jednostek organizacyjnych Gminy Sucha Beskidzka.